

מדינת ישראל

גנזך המדינה

אצילות המעלה

משרד

הוועדה לענייני המעלה

והעניינים הפוליטיים העולמיים.

י"ג בליל המלחמה -

18.1.1981 -

מסי תיק מקורי

מחלקה

שם תיק: הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית (י"ג בשבט תשמ"א)

מוזה פיו:

ג-12779/8

מוזה פריט: 001flhz

כתובת: 2-111-5-7-4

תאריך הדפסה: 24/06/2018

660M

2 1 2

מזכירות הממשלה

סגנון

פרוטוקול

ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת
לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית

ט' באדר ב' התשמ"א - 15.3.81

נכחו: חברי הועדה - השרים א. שרון - יו"ר, י. כץ
נציגי ההסתדרות הציונית: י. שפירא, א. תבין

נעדרו: חברי הועדה השרים: י. ארידור, ש. ארליך, מ. בגין, ז. המר,
ד. לוי, ח. לנדאו (חולה) מ. נסים, ג. פת.

נציגי ההסתדרות הציונית: ר. וייץ, א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין,
י. פרידמן, פ. שנק, א. שנקר.

א. שוסטק	-	שר הבריאות
א. כראון	-	לשכת שר החקלאות
ז. בר-יוסף	-	הסוכנות היהודית
ז. ג'נדל	-	משרד העבודה והרווחה
א. דודאי	-	לשכת שר החקלאות
י. דקל	-	הסוכנות היהודית
י. הכרפלד	-	משרד התקשורת
י. זיו	-	משרד התקשורת
י. מרגלית	-	משרד הבנוי והשכון
ר. ענבר	-	משרד החנוך והתרבות
ח. פרנקל	-	משרד החנוך והתרבות

א. זהר - מזכירות הממשלה

סדר היום

2. 18	דיווח בעניני חנוך ביישובים החדשים	23/הת
7. 18	סקירה על שרותי הבריאות ביישובים החדשים	24/הת
10. 18	סקירה על שרותי התקשורת והטלפונים ביישובים החדשים	25/הת
19. 18	הפיכת המרכזים האזוריים כחבל קטיף אשר כחבל עזה ובחספין
אשר ברמת הגולן - ליישובים קהילתיים.	26/הת

בפרוטוקול זה 29 דפים

רשמי: אבד ניסח

הח/23. דיווח בענייני חנוך בישובים החדשים

היו"ר השר. א. שרון: פותח את הישיבה.

הנושא הראשון בסדר-היום הוא דיווח בענייני חינוך, בריאות, תקשורת ותחבורה במצפים. כזכור קיבלה הוועדה הזאת החלטה לפני כמה חודשים, בה נאמר שהמצפים הם ישובים לכל דבר. אמנם יש מספר נושאים שחלה בהם התפתחות כתוצאה מכך, ויש נושאים שלא חלה בהם בשלב זה התפתחות. הייתי רוצה שנשמע מה קורה בנושאים אלה, ואיך כל אחד מהמשרדים מטפל בנושאים בתחום הזה. נתחיל מחינוך.

גב' רחל ענבר: בהנהלת משרד החינוך נפלה החלטה לטפל בנושאים

כמו שמטפלים במשרד בשאר הישובים באיזורי ההתיישבות החדשה, בעיקר מעבר לקו הירוק. כלומר, יצאנו מתוך הנחה שאנחנו נתן פתרונות לכל ילד באשר הוא שם, ויהיה הקושי גדול כאשר יהיה.

ואכן, בתחילת שנת הלימודים הזאת פתחנו במצפים עם כתות קטנות, היות ויש בין 7 ל-15 משפחות ברוב המצפים, זה פחות או יותר גם מספר הילדים ברוב המצפים, והם 7 עד 20 ילדים שמתפזרים מגילאי גן ועד כיתה א', ויש מספר מצפים שיש להם גם ילדים גדולים יותר, שאנחנו צריכים לתת להם פתרונות חינוך מחוץ לבית. יש לנו בסך-הכל, מלבד בגוש שגב, שאנחנו עוד לא יודעים איך להתייחס אליהם, כמצפים או לא מצפים.

היו"ר השר. א. שרון: צריך להתייחס אל כולם כישובים, הם ישובים ויש היום אל כולם גישה שווה.

גב' רחל ענבר: בגוש שגב, למרות שיש כבר בין 14-15 ילדים, בית הילדים הוא סתום ועד היום הזה הילדים מוסעים מרחק של 40 ק"מ לאיזור רמת-יוחנן, משום שאין בית-ספר במקום.

התיישבות 15.3.81

3.

גב' רחל ענבר:

השנה מתחילים להקים את בית-הספר, מתוך תקווה שתוך שנתיים כל ילדי שגב ילמדו בבית-הספר באיזור. גוש שגב מעוניין להקים מערכות חינוך ייחודיות, יש להם אנשי חינוך ברמה גבוהה, ויש להם גם מתכננים ברמה גבוהה, הם כולם ברמה גבוהה והם מעוניינים לפתוח בית-ספר יסודי, אנחנו נסייע בידם.

כבר היום יש שם סדנה של מורים, והיא נערכת מהיום כבר לקראת בית-ספר במקום. יש להם כל הצוות במקום והם עושים הכל מבחינה זו. הקושי מתחיל במקומות שאין לנו עובדי חינוך, ואלה רבים מאד מהישובים. אנחנו צריכים להסיע אותם למרחקים עצומים. קילומטרז' כזה שאתם לא יכולים להעלות על דעתכם. אם אני בודקת כמה עולה לנו יום הסעה בגוש שגב של הילדים לבית-הספר זה 2119 שקל. זה היה לפני חוגשיים, אני מתארת לי שהיום זה עולה קצת יותר ליום אחד. (שאלה: כמה ילדים?) 115 ילדים בגוש שגב, הם מוסעים עם המורים שלהם. הסיבה שהם מוסעים שאין להם בית-ספר במקום.

היו"ר השר א. שרון: אין בית-ספר מבחינת מבנה או סיבה אחרת?

גב' רחל ענבר: אין מבנה. כפי שידוע לך המערך של בניית בחי-ספר יש לנו איזו אמנה עם משרד השיכון, אמנה זו מחייבת אותנו להכין יחד פרוגרמות, ומשרד השיכון בונה את מבניינים, כך היה בשנים קודמות.

היו"ר השר א. שרון: האם אותו הדין גם ביהודה ושומרון על פי אותו הנוהג?

גב' רחל ענבר: הנוהג הוא אותו נוהג. היו לנו שנתיים של הקפאה של בניית בנייני ציבור ורק את המינימום ההכרחי, ובתוך המינימום ההכרחי אין שהוא זה לא נכנס.

גב' רחל ענבר:

כאשר עושים את החשבון כמה כסף זה עולה לעם ישראל, אולי היה צריך למצוא את הכסף לזה.

לגבי המצפים - מצפים אני קוראת לישובים

הקטנים שעדיין נמצאים במספר משפחות קטן. אחת הבעיות הקשות שאנשי מצפים רואים אותה ואני גם מסכימה אתם, זה המספר הקטן של משפחות לא מאפשר לבנות את המערכת של עובדי הציבור הדרושים שם. כלומר, אם יש במצפה 7 או 12 משפחות והם זקוקים ל-2 או 3 עובדי ציבור, לפעמים מתחיל בבוקר סיפור כזה: אנשי המצפים יוצאים החוצה ועובדי הציבור מוסעים פנימה; יש הסעה צולבת.

אם נקח את מצפה טל-אל לדוגמה, שילדיו לומדים

בבית-עמק, והגננת שלו מגיעה מנהריה, בית-העמק עולה לנו 720 שקלים ליום הסעות, על מספר של 12 ילדים בתוך הישוב ועוד 12 ילדים מחוץ לישוב. זאת אומרת, הסעות בלבד כמעט עולים לנו כמו מערכת חינוך במקום נורמלי.

אם נקח את מצפה נבון, הם עמדו לקלוט עוד משפחות, יש להם גן ל-5 ילדים ואנחנו מקיימים את הגן הזה עם 5 ילדים, והוא גן תקני לכל, אבל הבעיה התחילה כאשר עמדו לקלוט משפחה עם ילד אחד בכתה ה', והילד הזה אילו היו קולטים אותו - אני התנגדתי לכך בכל תוקף, והיו לי ויכוחים קצת עם המתיישבים - התנגדתי לקליטתו משתי סיבות: אחת, חבל על הילד; ילד יחיד בכתה ה', אם אנחנו צריכים להתחיל להסיע את הילד הזה למוסדות חינוך אתם יכולים לתאר לכם זה יעלה. המחשבה שלנו היתה שכדאי קצת להשפיע על התנועות שהם יקלטו בצורה יותר סלקטיבית, ושיאפשרו לנו במידת מה להקים מוסדות חינוך מתוך איזה שהוא תכנון; ולא בצורה כל כך סטיכית.

נוספת

יש בעיה| בכל המקומות האלה - במצפים היום

יש מקום לפעוטון לכל ילד. אם אנחנו זוכרים שהמבנה הקהילתי הוא של אנשים שבבוקר עוזבים את המצפה, ובצהריים או יותר נכון בערב הם חוזרים אליו, פירוש הדבר שכל ילדי המקום צריכים להיות בטיפול של

גב' רחל ענבר:

הקהילה. בתוך המבנה הציבורי הראשון כעת במצפים ציתן מקום לפעוטון כמעט בכל ישוב. זה לא כך באיזורי ארץ אחרים, לא בכל מקום ניתן מבנה ציבור כזה לאנשי הישוב, ומתחילים להכניס ילדים לדירות פרטיות, אז ממילא לא הרווחנו כלום: הדירה שניתנה לאיכלוס לא מאוכלסת, אבל זה פשוט פחות נוח וזה עולה יותר כסף להפעיל אותו; זה עולה פעם כסף להקים אותו כמפנה פעוטון, וזה עולה פעם שניה כסף להחזיר אותו למבנה מגורים. זאת אומרת, נומינלית הכל בסדר; מעשית, זה לא נכון.
 אנחנו היינו מבקשים ליצור דגם^{חברתי} | כזה שבכל ישוב שעולה למקום תהיה גננת, תהיה עוזרת לגננת, יהיה נהג בית, זה יעלה לנו יותר זול להחזיק אותו מאשר להסיע עם כל מיני חברות אחרות פרטיות. יהיו עובדים לגיל הרך = ואם יש ילדים בגיל בית-הספר שיהיה אחד מבני הזוג שיעבוד גם בבית-הספר.

היו"ר השר א. שרון:

למי אתם מציעים, הרי את זה אנחנו תובעים מכם.

גב' רחל ענבר:

אנחנו קולטים אנשים; לא משתפים אותנו.

אנחנו מקבלים יחידה במקום, גם אם נרצה

לשלוח מורה אין איפה לקלוט אותו. יושבים פה נציגי ההסתדרות הציונית אנחנו רוצים לפנות אליהם שהם יעבירו זאת לתנועות, | להיות מעורבים יותר בשלב הקליטה כדי להבטיח שנוכל לתת את עובדי החינוך מתוכם ולא לייבא אותם בוקר-בוקר, ובזאת גם לתרום לביסוס הישובים וגם נעשה את זה זול יותר וגם נייעל את מעורבות החינוך. מבחינתנו לא יהיה ילד שלא יהיה לו בית-ספר.

יש לנו בעיה נוספת, והיא הבעיה הקהילתית.

אנשים זקוקים לא רק למקום לימוד לילדים, הם זקוקים גם לאיזה שהם

חיי תרבות וחברה; ככל שהם מנותקים ומבודדים יותר הצורך הוא גדול יותר.

גב' רחל ענבר:

כאשר אנחנו באים לארגן את הנושא הזה או לסייע להתארגן, אנחנו מוצאים את הישובים מפוזרים בין הרבה מועצות איזוריות, וכל מועצה רואה את עצמה אוטונומית בתחום שלה, היא לא כל כך מוכנה, גם אם יש לה קווי תחבורה דומים וקרובים, היא לא כל כך מוכנה לדאוג למועצה השניה. ובעיקר אנחנו נתקלים בחוסר של מקומות ציבוריים, שיש אמנם הרבה כאלה באיזור בפרט בקיבוצים ובבתי-ספר חקלאיים, אבל שום פעם ההשתייכויות הבין-מועצתיות מכבידות עלינו מאוד. היינו מבקשים שבתוך הפרוגרמות יהיה תמיד בתוך כל מרכז כזה מקום לפעילות ספורטיבית ולפעילות חברתית תרבותית כללית.

היו"ר השר א. שרון:

בכל הישובים האלה בגליל בכולם יש טיפול בילדים?

גב' רחל ענבר:

בכל הישובים יש בתי ילדים ללא יוצא מן הכלל, ברוב הישובים יש גם גן וכיתה א' מצורף;

אין ילד אחד שלא מגיע לבית-הספר. לפעמים אנחנו גם מסיעים אותו אחרי הצהריים לפעולות חוגיות. אם הזכרת את השאלה, יש לי שני ילדים למשל במצפה לילך, היחידים בגיל בית-הספר והם מוסעים לבית-הספר שבמעוז חיים. היתר הם ילדים בגילאי 3-4. הילדים האלה מאוד מבודדים, וכדי לסייע להם לפעול בחברה אנחנו נתנו לבית-הספר שלהם שעות פעילות פעמיים בשבוע לכל בית-הספר, כדי שיהיה גם להם ענין להחזיק אותם ליד בית-הספר, כי הם רוצים שיעורי חברה, וכדי שלילדים אלה תהיה להם אפשרות לפעול בחברת ילדים בשעות אחר הצהריים. (היו"ר: איפה הם לומדים?) הם לומדים במעלה-יוסף.

היו"ר השר א. שרון

אני מודה, נעבור עכשו לדו"ח בענייני בריאות. נשמע את שר הבריאות.

הת/24. סקירה על שותי הבריאות ביישובים החדשים

השר א. שוסטק: יש לי תיק מאד מסודר, אבל איני בטוח אם

הרפואה במקום כל כך מסודרת כמו התיק.

היו"ר השר א. שרון:

אנחנו מקדמים אותך בברכה, שהואלת לבוא

אלינו, אנחנו מוכנים גם לשמוע וגם לקבל

את התיק.

השר א. שוסטק: לפי הדוח"ות קודם-כל של הרפואה המחוזית

שלנו, בלום, שבדקה לקראת הישיבה הזאת

בכל מקום ומקום, ובכל מצפה ומצפה מה המצב בנושא זה. וגם המחוז שלנו

בחיפה עשה איזה מאמץ לבדוק את המצב, והתמונה היא כזאת: שצבת בצבת

עשויה. המקום, המצפה עצמו, תלוי תמיד באיזה מצפה אחר ששם יש מרפאה

יותר גדולה. המצפה היותר גדול שיש כבר הוא גם כן תלוי באיזו שהיא

מרפאה מחוזית יותר. לפי השמות בכל מקום ומקום יש קודם-כל שני כלי

רכב, שהם בדרך-כלל מוכנים להסעה אם צריך להסיע בקשר לענייני מחלה.

יש כמובן ציוד (השר י. כץ: אתה מתכוון לאמבולנס?) לא, לכלי רכב,

טנדרים קטנים, וזה בנוסף לרכב הפרטי בשביל המצפה עצמו שעומד לרשות

מטרה זו.

אחר כך כמובן שיש בכל מקום ומקום ציוד

של עזרה ראשונה. הייתי אומר, שיש קשר רשמי וקבוע למצפים עם בתי-

החולים שבסביבה: אם זה נהריה, ואם זה פוריה בטבריה, ואם זה צפת,

ואפילו גם עם עפולה. עם ארבעה בתי-חולים אלה הם גם כן באחריות

מסוימת בקשר מסוים לדברים קצת יותר רציניים.

הבעיה היא שכוח האדם הרפואי בתוך המצפים

גם

איננו; במקומות אחרים אנחנו מבורכים בזה שיש^{גם} כוח אדם רפואי בתוך זה.

רק במקום אחד יש לנו פחות. הסידור הוא, על פי תמונת המצב, שבישובים

כמו לוטן, יעד, קרנית, עצמון, מורשת, לפידות ועוד כמה כאלה, יש איזה

שהוא גרעין של טיפול. אינני רוצה לקרוא לזה מרפאה, אבל יש איזו פינה

השר א. שוסטק:

רפואית לענייני רפואה. המקומות האלה כמו יעד, לוטן, שקמיה, מנוף, קרנית, מורשת א' ו-ב', הרית, עצמון ומקומות אחרים הם קשורים עם המרפאה של יסעור, שהיא מרפאה יותר גדולה, ודרך מרפאת יסעור הם קשורים גם למרפאות המקצועיות של נהריה.

אותו דבר בקישור, לפידות, תובל ועוד, כל אלה יש להם איזה פינות של רפואה מקומיות, חוץ מהעזרה הראשונה, אבל הם קשורים עם המרפאה המרכזית של מעלות. כל אלה מרפאות שהן באחריות של קופת-חולים כמובן ולא של משרד הבריאות. בכל המקומות האלה האחריות היא של קופת-חולים. אותו דבר עם גלעון א' וגלעון ב', שקשורים עם המרפאה של כרמיאל, שהיא יותר גדולה בכרמיאל ושוב באחריות של קופת-חולים, וכמובן באיזור יותר קרוב להם; אם זו נהריה ואם זו צפת. אותו דבר בגרנות וגורן שקשורים למרפאה של אילון ומרפאות מקצועיות בנהריה. עדי למרפאות פינסקר שבקרית-אתא, ואותו דבר גם המרפאות המקצועיות.

עדיין איני בטוח אם הדיווח הזה שקיבלתי לקראת הישיבה הזאת הוא כולו כבר כפי שנמסר לי, והייתי מבקש את הוועדה לאחר ששמעה את הדברים באופן כללי כיצד הדברים האלה מסודרים, שאני אהיה יותר מוכן בישיבה נוספת, ואהיה אז יותר בטוח עם כל מקום ומקום כדי לדעת מתי בא לשם רופא מקצועי, מתי בא לשם רופא ילדים; איך מסודרים כל הסידורים הרפואיים. עדיין אינני מדווח ומעודכן בדבר זה. ביסוד אני יכול להגיד: המצפים אינם מופקרים ואינם נשכחים. כל המצפים יש להם איזה שהוא קשר עם איזו מרפאה או מחוזית או בית-חולים, כך שהם על תכונת של משרד הבריאות ושל מוסדות הרפואה מחוץ.

(היו"ר השר א. שרון: יש ביקורי רופאים?), כפי שאמרתי, אינני מעודכן עכשיו בשביל לדווח מתי, כמה פעמים בשבוע מבקר רופא כזה או אחר. איני יודע אפילו מה היה המצב של יולדות במצפים האלה, אם היו מקרים כאלה. (השר י. כץ: לכן שאלתי על אמבולנסים). כמובן שזה קשור גם לבתי-החולים, אבל בשביל דיווח יותר מפורט אני עוד זקוק לזמן. כפי

השר א. שוסטק:

שאמרתי אני מקבל דיווח מהרופא המחוזי של חיפה והרופא המחוזי של
הגליל, שניהם אחראים לכל הדברים האלה שיהיו מסודרים.

היו"ר השר א. שרון: אני מבין שיש טיפול בכל מקום. בהזדמנות

זו, מאחר שאתה כאן, אולי תוכל למסור לנו

מה המצב בשומרון, ביהודה ובחבל עזה בנושא הרפואה?

השר א. שוסטק:

פה אני מסודר יותר טוב.

בדיון המשותף בין קופת-חולים ומשרד הבריאות,

שהתקיים רק לפני מספר ימים, ב-9.3, הוחלט

שמה-1.4 יוחל בשילוב השירותים במרפאות שמעבר לקו-הירוק, אם מותר עוד

להשתמש במונח הזה; גם השירות המנע הניתן כיום על ידי משרד הבריאות

זה מבוצע על ידי קופת-חולים, ושירותי תברואה בסביבה יימשכו להנתן גם

בעתיד על ידי משרד הבריאות.

המצב שם הוא כזה: כאן אני יכול לפרט כל

ישוב וישוב: רמת-הגולן...

האם היום אין ישוב בשומרון שאין לו טיפול

היו"ר השר א. שרון:

רפואי? יש בכולם מרפאות?

אתן לכם כמה דוגמאות. ברמת-הגולן למשל,

השר א. שוסטק:

הישוב אבני יותם שמספר התושבים בו הוא 79

במקום כזה יש מרפאה, יש אחות ויש גם רופא ויש תדירות של ביקורי רופא

פעמיים בשבוע. אותו דבר באפיק; אותו דבר - יש הכל וגם תדירות של

ביקורי רופא בין פעמיים לארבע פעמים בשבוע. ביהודה, ישוב יותר

גדול 370 נפש, חוץ מהמרפאה וכל מה שדרוש, גם תדירות של ארבע פעמים

בשבוע. בגמלא יש רופא במקום שגר במקום. גישור, כספית, מבוא חמה,

נאות הגולן יש לנו גם רופאים שבמקום וגם ביקורי רופאים בתדירות של

השר א. שוסטק:

פעמיים בשבוע לפחות. יש לי עוד רשימה של כל הישובים הנוספים, גם כן מסודרים גם המרפאות וגם ביקורי הרופאים, כך שאין שום בעיות. כמובן, הם קשורים לבתי-החולים של צפת, עפולה בכל מה שנחוץ.

אותו דבר ביהודה ושומרון. אלון-מורה 200

נפש, יש מרפאה, אחות, רופא וגם ביקורים פעם בשבוע של רופא מקצועי מבחוץ. מעלה שומרון, קדומים וכל המקומות האלה, מרפאות די מפותחות וביקורי רופאים גם כן שלוש פעמים בשבוע, ואפילו בקדומים כבר עכשיו הפכה להיות מרפאה איזורית עם רופאים מקצועיים.

באופן כללי אני יכול להגיד שכל המקומות

ביהודה ושומרון ובגולן, בקעת הירדן, כל המקומות האלה מבחינה של הסדר של סדרי הרפואה מסודרים. עכשיו אנחנו גם מסנפים אותם כל אחד לבית-חולים מסויים שהוא מקביל לאותו איזור. כך שמבחינה זו הדברים מסודרים.

היו"ר השר א. שרון? גם בשומרון נוהגים בהם כבישומים לכל דבר?

השר א. שוסטק: כן.

הח/25. סקירה על שחתי התקשורת והטלפונים בישובים החדשים היו"ר השר א. שרון: אני מודה לך, אנחנו עוברים עכשיו לתקשורת.

מר י. הרפולד: יש לנו רשימה של 33 מצפים, מהם לפי בקשת

הסוכנות היהודית ולפי המימון שלה פועלים

כבר טלפונים ב-10 מצפים. אנחנו נמצאים עכשיו בשלב של ביצוע של שבעה טלפונים נוספים, יחד זה 17. לגבי 16 מצפים לא קיבלנו מימון, ולכן לא יכולנו עדיין להתחיל בביצוע.

אני מבין שמדובר פה כרגע אך ורק במצפים

ולא מדובר בישובים אחרים, יש עוד 24 ישובים שמהם ב-9 נמצאים כבר

טלפונים או שהם בשלב ביצוע, ובעוד 15...

היו"ר השר א. שרון:

אתה מדבר על 33 מצפים ועוד 24 ישובים.

מר י. הברפלד:

כן, ב-10 מהם יש כבר טלפונים זה לגבי

המצפים. יחד עם הישובים יש בסך הכל 57

מקומות בצפון, אם לחלק זאת למצפים ולא-מצפים, במצפים יש טלפונים

ב-10; בשלב ביצוע, אנחנו עכשיו מבצעים את העבודה להתקנת הטלפונים

ל-7 מצפים. לעוד 16 אין לנו מימון ולכן לא התחלנו עדיין לבצע.

מה שנוגע ל-24 הישובים האחרים...

היו"ר השר א. שרון:

זה הכל אותו דבר, אין הבדל, אנחנו עלינו

עם 57 ישובים ב-4 שנים האחרונות, זה כולם

אותו דבר. לנו לא משנה אם עלה כמצפה או עלה כישוב, הם כולם שובים;

כולם חיים; בכולם יש ילדים, ויש נשים ובעיות בטחון. הכל אותו דבר,

אין הבדל.

מר י. הברפלד:

בישובים האחרים פועלים כבר טלפונים ב-8;

אנחנו מתקינים טלפון באחד נוסף, זה יהיה

9. לגבי 15 אין לנו מימון. זאת אומרת, בסך-הכל ב-18 ישובים ומצפים
לנו

הטלפונים פועלים כבר; ב-8 מבצעים עכשיו; לגבי 31 אין מימון.

זה לגבי הצפון כולל רמת הגולן. האומדן

שלנו כיום לגבי 31 ישובים הנוספים מסתכם ב-70 מיליון ל" בערך. מדובר

על 16 מצפים ו-15 ישובים. דרושים 7 מיליון שקל.

היו"ר השר א. שרון:

מה בכל זאת קורה בשטח זה?

מר י. דקל:

מה השיקול להזמין טלפון או לא להזמין

טלפון לישוב כל שהוא אני מניח שזה היה

עומס התקציב שהיה מוטל על כל אחד ואחד. אני מניח שאת המקומות

הנוחים יותר הזמינו, והמקומות הפחות נוחים התקינו מכשירי קשר,

מוטורולה לפחות. אין מקום בלי קשר. איפה שאין טלפון או במקום

מר י. דקל:

שהטלפון עוד לא הגיע אנחנו התקנו במקום מכשיר מוטורולה. באיזו מידה בשנת התקציב הבאה תהיה החלפת המוטורולה בטלפון אינני יכול למסור.

היו"ר השר א. שרון: בכל זאת, טלפון זה דבר אלמנטרי. מוטורולה זה דבר שמאפשר להתקשר, אבל זה לא מספיק.

מר י. דקל: ההבדל בין הישובים והמצפים בכל זאת קיים בנקודה זו, כי במצפים קיבלנו על עצמנו במסגרת של מבצע המצפים את הטיפול בנושא זה, ובשנה הקודמת היה לכך תקציב מיוחד. לגבי הישובים הרגילים אנתו לא משתתפים בכלל לגביהם במימון השוטף. כל הישובים האלה בגוש שגב והקיבוצים באיזור הזה, בהם אנחנו לא השתתפנו בהתקנת הטלפונים, זה תקציב של המחלקה להתיישבות. בתקציב הרגיל של המחלקה להתיישבות אין התקנת טלפונים, אלא תקציב מיוחד למצפים. מי שהיה בשנה שעברה במסגרת התקציב הרגיל של המחלקה להתיישבות, במסגרת התקציב הרגיל של המחלקה אין התקנת טלפונים. (היו"ר השר א. שרון: איך בכל זאת מגיעים לטלפון?) אומרים שכל אזור במדינה בעד 13,000 לי יכול להזמין לו טלפון.

היו"ר השר א. שרון: רק לא מי שהולך למצפים. אבל נאמר מושב כמו לפידות, מה אתו?

מר י. דקל: שאלה זו צריך להפנות לשר התקשורת. בנושא הזה כבר הרבה שנים שאנחנו לא טיפלנו בו. יותר מ-20 שנה שלא טיפלנו בנושא זה.

היו"ר השר א. שרון: איך מתקינים טלפונים במקומות אלה, זה משרד התקשורת מתקציביו?

מר י. דקל: משרד התקשורת מתקציבו, כך היה בעבר.

היו"ר השר א. שרון: איך זה היום ביהודה ושומרון?

מר י. הברפלד:

ביהודה ושומרון אנחנו נמצאים באותו מצב.

היו"ר השר א. שרון:

שאתם פועלים מכספי ההתיישבות?

מר י. הברפלד:

כן.

מר י. דקל:

לא, אנחנו לא מזמינים שם טלפונים.

היו"ר השר א. שרון:

יש לי שאלה, בנושא החשמל למשל, העברת קווי

החשמל שאנחנו מעבירים לאלקטנה, אריאל,

תפוח וקדומים, קרני שומרון ושבי שומרון, זה היה מתקציב ההתיישבות?

מר י. דקל:

אנחנו שותף. שותף שני זה משרד הבינוי;

שותף שלישי זה צבא הגנה לישראל, ועוד גורמים

אחרים, משרד התעשיה, מי שמשתמש. גם חברת מקורות, אנחנו מתאספים

ועושים פול.

היו"ר השר א. שרון:

ומעבר לזה למה שהיה פעם הקו הירוק?

מר י. דקל:

אם נניח צריך להתקין קו חדש באיזור רמת

הנגב, שהוא בנוי על היערכות התיישבותית,

יהיה אצלו דבר: אנחנו נבוא אתם בדברים ועם משרדים אחרים כפי שמגיע,

נעשה פול תקציבי ונזמין את העבודה במשותף. אחד מאתנו נהפך למזמין

בפועל, והוא מבצע את ההזמנה בחברת החשמל.

היו"ר השר א. שרון:

האם יש הבדל בין יהודה ושומרון והנגב למשל?
או הגליל?

מר י. דקל:

אין הבדל.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבין
אנחנו נחזור לנושא הטלפונים, שבתוך 18

מתוך 57 ישובים חדשים קיים טלפון; ב-8

מתקינים וב-31 ישובים לא קיים ולא מתקינים. (מר י. הברפלד: נכון).

זה מצב חמור מאד.

מר י. שפירא:

לענין הטלפון, יש טלפון אלחוטי אפשר להשקיע בטלפונים כאלה, האם זו אותה השקעה? לשובים שרחוקים מהקו אפשר לעשות זאת.

מר י. הברפלד:

אין דבר כזה, אותה השקעה. אנחנו עושים אומדן בכל מקום בנפרד. יש מקרים שבהם

להציע

אין לנו ברירה אלא |רדיו-טלפון, כי אנחנו לא יכולים להגיע לשם, או שההוצאה היא כזאת שפשוט איננו מציעים לעשות זאת. יש מקרים שבהם אנחנו אומרים: תחליטו מה אתם רוצים. ואז מי שמזמין גם מחליט מה הוא רוצה, ואז זה פתרון זמני. (מר י. שפירא: זו השקעה קטנה יותר?) זה תלוי בסביבה, יש לפעמים שזה עולה פחות מאשר רדיו-טלפון אם זה קרוב לעורק. אם זה רחוק, היום אנחנו מאריכים קו הכי רחוק לטלפון זה מיליון וחצי לירות. (מר י. שפירא: אתה לא יכול להשוות את זה עם הוצאה אחרת). יש לפעמים שעושים זאת, אלא אם יש סיבות אחרות אם זה סיבות בטחון וכדומה. יש לפעמים שזה עולה בהרבה יותר, אז אומרים: טוב, בינתיים נעשה כך, כשיהיה כסף כל שהוא, בינתיים שיהיו מחוברים.

היו"ר השר א. שרון:

האם אפשר לתת לכולם רדיו טלפון, שיהיו מחוברים בינתיים?

מר י. הברפלד:

אפשר בחלק מהמקרים, לא בכל המקרים.

היו"ר השר א. שרון:

לפחות לחלק מה-31.

מר י. הברפלד:

חלק מהפתרונות המוצעים הם ברדיו-טלפון.

היו"ר השר א. שרון:

אתה מתכוון ל-8 שמתקינים כרגע, או ל-31 שעוד אין להם?

מר י. הברפלד:

אני הגעתי לאומדן של 7 מיליון שקל, כי גם ב-31 ישובים אלה בכל ישוב וישוב עשינו

אומדן, מה אפשר, מה כדאי ומה לא כדאי, מה ניתן ומה לא ניתן.

מר י. שפירא:

אני רואה את התמונה שנמסרה כאן מצד אחד

כתמונה אופטימית, ומצד שני היא תמונה די

קשה. ענין הטלפונים זה דבר שמי שחי את זה יודע כמה קשה לחיות בישוב

שאינ לו אפילו טלפון-רדיו, שפועל לא בצורה הכי סדירה והכי טובה.

אני חוזר לדברים האחרים שנאמרו כאן, ההסעה של הילדים בענייני הינוך

היא קשה מאד. אם נצרף את כל הדברים האלה, החל מהדוגמה בענין הרפואה,

טיפת חלב ברוב המקומות הללו כדי להגיע אליה צריך לנסוע מרחק גדול מאד.

נשים בהריון או נשים עם תינוקות. יש רופא ילדים, שגם כן לא מצויים

כמעט ברוב המקומות, גם במקומות שיש רופאים רגילים אין רופא ילדים.

רפואת שנים, זה גם הפסד ימי עבודה, גם קשיים לנשים עם תינוקות. נוסף

לזה גם ענין הטלפון - אני חושב שעם ההצטברות של הדברים הללו היא

מקשה על אנשים לחיות. אם יש דבר שאפשר להתקין אותו, כמו הטלפונים,

שהוא בכל אופן יחסית איננו השקעה כל כך גדולה, 2 מיליון ל"י לישוב,

בזה לפחות אפשר להקל על החיים, אם צריך לקרוא לרופא או משהו. זו

השקעה יחסית קטנה לעומת החיוניות של המכשיר הזה במקומות מבודדים.

זה קשור בכל הדברים האחרים שנאמרו כאן.

לכן נראה לי שאולי דוקא בענין זה אפשר לעשות מאמץ. אם שלח מיליון

וחצי ל"י רדיו-טלפון, אולי אפשר להוריד את המחיר. אינני מקצועי ואיני

מכיר את הדברים, אבל אולי אפשר לצאת מכאן לפחות באיזו שהיא מגמה

שענין הטלפון יוסדר.

מר י. דקל:

לבד מהעובדה שכל ישוב צריך טלפון בשביל

התקשרות בסיסית, יש כבר חלק מהישובים

שהטלפון הוא כבר מכשיר עבודה בשבילם, בשביל התעשייה או סוג התעסוקה

של האנשים במקום. למשל, במושב יעד שיש להם מחשב ללא עוד שני קווי

טלפון בשביל ליצור תקשורת למחשב הם מחוסרי עבודה. יש להם עבודות

שמוכנים למסור להם והם לא מסוגלים לקבל, אלא צריכים לנסוע למקום

השרות.

מר י. דקל:

התקנת הטלפונים בדרך-כלל היה מורכב משני

סעיפי מימון: הקציב הפיתוח של המדינה ומשרד התקשורת, ועל חשבון הלקוח.

לפי מה שהבינתי מדבריו של מר הברפלד עיקר המשימה הזאת לפחות הם

קיבלו מתקציב של תשלום הלקוח, והחלק היחסי שהיה צפוי שיבוא מתקציב

הפיתוח של המשרד, הוא במקרה זה במקרה הטוב מגיע קצת באיחור.

בפי שאמרתי קודם אנחנו כבר יותר מ-20 שנה

שלא טיפלנו בהתקנת טלפונים בישובים. זה נשאר לאותה פרוסה מהעובה

הלאומית שמשרד התקשורת היה צריך לספק, או כל משרד מקצועי אחר בתחומו.

כל דבר בא על חשבון משהו. אם נקח את אותו הכסף במקום לאכלס את המקום

נעשה בו טלפון. לפעמים זה קצת אבסורדי לעשות את ההשקאות האלה, אבל

זה המצב.

ישבנו במשרדו של השר ודנו ואז רצו סכום

דומה לדרך, ורוצים סכום לטלפון, ואנחנו בסופו של דבר צריכים לקבוע.

אולי חשובה יותר התשתית הזאת מאשר הדיוור או הקליטה? איני יודע.

היו"ר השר א. שרון:

לדעתי לא, אתה מכיר את עמדתי.

מר י. דקל:

צריך שיהיה שיתוף-פעולה, שיעשו פול מכל

המקורות.

היו"ר השר א. שרון:

אני הדגשתי במיוחד את הנקודה הזאת. אני

מודה למר הברפלד על הסקירה, הדגשתי את

הנושא הזה במיוחד, כי מה שמאפיין את הישובים האלה, שבעתיד הם יהיו

ישובים מאד גדולים, איני מוטרד מעתידם. ראינו בישובים האלה בין

200 ל-400 משפחות בכל ישוב, אבל זה יקח כמה שנים. נכון שאנחנו

קבענו שלב ביניים של העלאת המשפחות ל-30; במקום שיש 7 משפחות אולי

ל-20 כדי שיוכלו להחזיק מעמד עד לאותו שלב שנוכל לפרוץ למספרים

היותר גדולים. מה שמציין אותם היום זה בסך הכל הבדידות. זה מאד

היו"ר השר א. שרון:

מעיק כשאין טלפון. השאלה היא האם אתם יכולים לעשות איזה שהוא מאמץ בנושא הזה. משהו מתקציבכם. יש לכם תקציבי פיתוח. זה חשוב לפחות כמו כל דבר אחר. לפי זעתי זה מבצע אדירים המבצע הזה, מוכרחים לחזק אותו. הכל בנוי שם על משפחות בודדות בכל מקום, המרחקים גדולים, איזורים מבודדים. אין לרוב האנשים עדיין אין מקורות פרנסה במקום. בשעות היום גברים כמעט ולא נמצאים במקום, אם משהו קורה, אי-אפשר להיות בלי טלפון. אולי אתם יכולים לעשות זאת כמבצע מיוחד. אל תמתחו קווים, תעבירו רדיו-טלפון לכל אחד מהמקומות האלה. תקחו לכם את זה כמשימה, שיותקן רדיו-טלפון בכל אחד מהישובים האלה. זה גם יקטין את הסכום בהרבה. זה לא יהיה 70 מיליון ל"י.

מר י. הברפלד: בהרבה זה לא יפחית, אפילו אם מחליטים רק

על רדיו-טלפון מגיעים לסכום של קרוב ל-50

מיליון ל"י.

לי קשה לענות, כי מי שמחליט אצלנו על השגת אמצעים בכיוון זה צריך גם להחליט מה לא לבצע. אני לא צריך להגיד פה באיזה מצב תקציבי נמצא המשרד שלנו השנה ובשנה הבאה. אעביר את המישאלה לממונים עלי.

היו"ר השר א. שרון: אני מבקש להעביר את בקשתנו למחליטים.

מוכרחים לעשות כאן מאמץ בנושא הזה.

מוכרחים לראות את זה לפי דעתי כמאמץ נפרד ומיוחד.

מר י. שפירא: היות ושר הבריאות ימסור דיווח נוסף, אולי

אפשר לבדוק גם מה הסידור לגבי טיפת חלב,

רופא ילדים ועניין רפואת השיניים? אולי אפשר להכניס מרפאה ניידת.

אני יודע שאנשים מזניחים בישובים הללו את בריאותם, כי אינם יכולים

להרשות לעצמם להפסיד יום עבודה, לרדת מהגולן לטבריה או לאחד הישובים

בגליל העליון לעיר סמוכה. גם התחבורה לא כל כך מפותחת. זה עניין של

מר י. שפירא:

שעות כדי להגיע ממקום אחד לעיר ולחזור. מרפאה ניידת לרפואת שיניים זה דבר מאד מקובל, זה קיים גם היום, אולי אפשר לפתור את הבעיה כך. אני מאד מבקש שבישיבה הבאה ידווח לנו על הנושאים האלה.

השר א. שוסטק:

רפואת השיניים בצפון היא בעיה מאד אקוטית. גם בישובים הוותיקים וגם בערים.

מר י. שפירא:

להתיישבות הוותיקה אנחנו לא יכולים לדאוג בנושא זה.

השר א. שוסטק:

חסרים שם רופאי שיניים, יש שם רופא שיניים אחד על 6000 נפש בכל הצפון. זה בכלל בעיה. אולי ניידה יכולה לפתור חלק מהבעיה. אבדוק זאת ואדווח בישיבה הבאה.

ח"ר השר א. שרון:

הייתי מבקש משר הבריאות אם הוא מוכן לעדכן אותנו בהזדמנות, נשמח.

אנחנו נעבור עכשיו לדו"ח על מצב התחבורה

בכל הישובים האלה, ואחר כך אני רוצה להעלות נושא שדיברנו עליו בישיבה הקודמת, ודחינו אותו לישיבה הזאת, וזה הנושא של המרכז האיזורי בחבל קטיף וחספין, והפיכתם לישובים קהילתיים.

אני מבין שנציג משרד התחבורה הוזמן ולא

הופיע. נצטרך להזמין אותו לישיבה הבאה ולהביע צער על זה שהוא לא

הופיע היום.

היו"ר השר א. שרון:

הח/26. הפיכת המרכזים העירוניים בחבל קטיף אשר בחבל עזה ובחספין
אשר ברמת-הגולן - לישובים קהילתיים

אני רוצה לעבור לנושא שהעליתי בישיבה

הקודמת, והוא הנושא של הפיכת המרכזים האיזוריים בחבל קטיף וחספין
שברמת הגולן, חבל קטיף שבחבל עזה וחספין שברמת הגולן, הפיכתם
לישובים קהילתיים.

אסביר את הנושא של חבל קטיף ואבקש את

יוסף שפירא להציג את הנושא של חספין והחריפות המיוחדת שלו.

הבעיה שלנו בחבל עזה, והסברתי זאת בישיבה

הקודמת, שאנחנו מוכרחים להגדיל את האוכלוסיה שם. שלא כברמת הגולן
שאמנם האוכלוסיה היהודית היא כ-6000 בהשוואה ל-12,000 אוכלוסין שאינם
יהודים, אבל ברמת הגולן האוכלוסיה היהודית תדביק את האוכלוסיה הבלתי-
יהודית. אין שם גם בעיה, האוכלוסיה הבלתי-יהודית מרוכזת בקצה אחד
ואין לנו שם בעיה. ביהודה ושומרון אמנם יש לנו היום כולל בקעת הירדן
אוכלוסיה יהודית המתקרבת ל-20,000 איש, ואוכלוסיה ערבית של 650,000
נפש, אבל הפרישה של האוכלוסיה היהודית והפרישה של האוכלוסיה הערבית
היא כזאת, שמצד אחד גם יש לנו כמובן עניין בהגדלת האוכלוסיה היהודית,
ואני גם מאמין שהיא תגדל, ככל שיהיו לנו משאבים לבנייה. אבל אין
לנו כרגע בעיה אקוטית שם כפי שהיא בחבל עזה. בחבל עזה זוהי בעיה קשה
מאין כמותה, ולתמיד תהיה בעיה קשה. מדובר באיזור קטן יחסית, צפוף
מאד, עם מרכזי אוכלוסיה ערבית גדולים מאד. יש לנו היום פחות מ-1000
יהודים שחיים בחבל עזה, ואוכלוסיה ערבית של 375,000. הכל מאד צפוף,
נוגע אחד בשני ממש.

אני רואה שם מצב קשה מהבחינה הזאת לא לזמן

קצר, אלא לאורך כל הדרך יהיה שם מצב קשה מבחינה זו. מאד חשוב להגדיל
את האוכלוסיה היהודית שתהיה גדולה ככל שרק מתאפשר.

לכן כאשר אנחנו מדברים על מרכז איזורי

סיהיו שם אנשי מקצוע שצריכים להשען על הישובים החקלאיים, הדבר הזה
אינו מספיק, ומוכרחים להתאים את המקום לישוב קהילתי ששם יהיו אמצעי
פרנסה נוספים, כמו תעשייה, מלאכה, תיירות, פיתוח חוף הים. זה דבר

היו"ר השר א. שרון:

שנותן אפשרות לקיים אוכלוסיה גדולה מאשר במרכז איזורי רגיל. אבל צריך גם לזכור שכדי שאוכלוסיה כזאת תתפתח אפשר לבוא ולומר: זה יכול להיות גם במרכז איזורי שיתפתח. אבל ההבדל כאן הוא שבשוב קהילתי החסיבה להתיישבות בכל זאת נושאת באחריות להקמתם של מתקנים כאלה, שיאפשרו את אמצעי הייצור שיאפשרו גידול האוכלוסין.

הדבר הזה הוא ממש בוער. יש אנשים שרוצים לחיות שם, אבל צריך שתהיה להם אפשרות להתקיים. צריך שמישהו יקים מבני תעשיה, צריך שמישהו יתן פרנסה כדי שאפשר יהיה לראות את הישובים הקהילתיים לא רק כמקום מגורים למורים, לגננות ולבעלי מקצוע אחרים שפועלים בישובי האיזור, אלא כגוף שבהם חיים אנשים המחזיקים על אמצעי ייצור שנמצאים במקום עצמו.

זו האפשרות היחידה להגדיל את הישובים. לכן באתי בהצעה, נחתי כאן הסבר בקשר לישוב הקהילתי בחבל קטיף, הייתי מציע ליוסף שפירא לתת קצת הסבר על הנושא של חספין, כי הוא קרוב אליו יותר ומתמצא יותר בדברים האלה.

מר י. שפירא:

אני מצטרף לעניין זה של רצועת עזה וחבל

קטיף, כי מספר הישובים שם הוא ששה, וההתפתחות

של הישובים, מושבי העובדים, היא פחות או יותר במצב שהם השיבו את היעדים שלהם, עד כמה שאני יודע, והגיעו לשלבים הקיימים של פיתוח הישובים. בישובים השיתופיים ההתקדמות היא אטית יותר. בל מקרה כך וכך ההתפתחות של מספר התושבים שם אינה מגיעה לאיזה שהוא מינימום שעשוי ליצור גוש יהודי, אשר יוכל להחזיק מעמד בתוך העם הערבי המקיף אותם. גם השטח די מצומצם, והכיוון הזה של הקמת ישוב איזורי אשר אינו מתפרנס רק משירותים לישובים בסביבה הוא הכרחי.

מר י. שפירא:

בגולן המצב קצת שונה, אבל בעקרון הוא דומה. יש גם שם ששה ישובים ועומד לקום הישוב החדש חוות-יאיר, ג'ואזה, אלוני הבשן, וההתקדמות של הישובים הללו היא אטית, מגיעים ל-10 משפחות.

היו"ר השר א. שרון: יקום גם ישוב נוסף, עוד לא הבאתי זאת לוועדה, בין תל-פרס לרמת מגשימים. אנחנו גם שם נסגור בישוב נוסף.

מר י. שפירא: המספרים שלנו הם קטנים. יש מצד שני ציבור אשר רוצה לבוא להתיישב בגולן ולגור שם; אנשים שאינם רוצים להיות חקלאיים. בחספין לפני שנתיים או שלוש וחצי שנים היו 12 משפחות, משום שהיעד היה לשרת את האיזור, והיה בית ספר איזורי קטן לישובים הדתיים. כאשר אני הייתי שם אמרנו: נפתח אכסניית נוער, הבתים היו ריקים. פתחנו אכסניית נוער ובאכסניית הנוער קמה עכשיו מדרשה שהיום עוברים שם כמה מאות אנשים בכל שבוע, והם מעסיקים מספר משפחות. יש שם "כולל", יש שם ישיבת הסדר וכולל של הבוגרים שלה. הבוגרים אשר סיימו את הישיבה ואת השרות הצבאי נשארו והשתקעו במקום. כמה זמן אפשר להיות "כוללניק"? שנתיים, שלוש שנים? רוצים להתחיל לחיות, לא רוצים לעזוב את הגולן. והם מוכנים להשקיע שם במפעלים חינוכיים, ותיירות וכדומה. היום כאשר מדברים על הקמת ישיבה תיכונית, יש ילדים בישראל המוכנים או שהוריהם מוכנים לשלוח אותם ללמוד בגולן בישיבה תיכונית, נערים בני 14. אבל אין מקום להכניס סיכה, צריכים להביא עוד אנשים שיתיישבו במקום. היום הבתים מלאים, יש פה אנשים שיכולים להעיד על כך. לפני זמן לא קצר התאוננו שהבתים שם אינם מלאים. יש היום אנשים שמוכנים להשקיע ולבנות בתים מכספם. לשם כך צריך לשנות את היעד של המקום, כדי שמלבד הבתים אשר ייבנו אפשר יהיה גם למצוא מקורות תעסוקה בעיקר חינוכיים וגם אחרים.

הדבר הזה ניתן, יש אנשים שרוצים לבוא לגור שם, ואפשר לעשות זאת, זו השקעה לא גדולה יחסית להשקעות

מר י. שפירא:

החקלאיות באיזור החקלאי שהן מרובות, אפשר בצורה זו להגדיל את הישוב בצורה משמעותית. יש שם רופא שגר שם עכשיו, יש שם אפשרויות רבות. למשל, יש הרבה עובדים אזרחיים בצה"ל בגולן והוא הולך וגדל. הם רוצים לגור בסביבה כזאת ולא דוקא במחנות צבאיים, אין עכשיו היכן לגור. זה לא הצורך של הישוב עצמו, אבל יש אפשרות לגור שם. כמובן שהמשיכה של ישוב בעל איכות חיים גבוהה מבחינה רוחנית, ליד ישיבת הסדר וה"כולל" הוא מושך ציבור מסויים שלקצרים לא ילך.

דבר זה, לעניות דעתי, הוא הכרחי כפי שאני מכיר את הגולן, גם לצרכיהם של הישובים וגם מבחינת איכלוס האיזור. יש שם 6000 איש בכל אופן.

מבחינת השקעה במה זה כרוך?

ד"ר י. תבין:

זה כרוך בבנין וזה כרוך בהשקעות בתעשיות, כלומר, השקעות לצורך פרנסת האנשים במקום.

מר י. שפירא:

אם מדובר למשל במדרשה, צריך לבנות אכסניה או להגדיל את האכסניה הקיימת. אם מדובר על מקורות פרנסה, פעם באו לשם 4-5 בחורים ורצו להקים שם משרד להנהלת חשבונות, אז צריך שם מסוף קטן שקשור לבנק או קשור לאיזה חשב באיזור. אלה השקעות לא דוקא גדולות. לא מדובר כאן בתעשייה כבדה. היה שם בזמנו בנין תעשייה שהוקם על ידי משרד המסחר והתעשייה. באותו זמן לא היה מה לעשות בו, מסרו אותו ועשו ממנו אולם תרבות. היום יש אנשים שרוצים לבוא לשם וגם להשקיע. העניין הוא שינוי היעד.

היום יש שם 20 בתים של שלוש יחידות כל אחד

מהם, מלבד הבנינים של הישיבה שנדמה זה עוד 20 יחידות.

יש שם 20 יחידות דיור בכל אופן.

מר י. מרגלית:

היו"ר השר א. שרון:

אני מבין שמשרד הביטחון תומך בזה?

מר י. מרגלית:

אנחנו מוכנים לקבל בקשה של שינוי היעד
ממרכז איזורי לישוב קהילתי, עם כל מה

שמשתמע מכך.

היו"ר השר א. שרון:

אני יודע, לפי מיטב ידיעתי, ששר החינוך
תומך בזה, לפי מיטב ידיעתי.

מר י. שפירא:

אני יודע שהחנועה, איגוד המושבים של הפועל
המזרחי, פנה בעניין זה.

היו"ר השר א. שרון:

היתה פניה אלי של איגוד המושבים של הפועל
המזרחי.

מר י. שפירא:

כמובן שיש לשמור על האינטרסים של הישובים
שם, שהשינוי הזה לא יפגע באינטרסים של
הישובים מסביב, ולהבטיח את האינטרסים שלהם, שהם לא מתעלמים מהגדלת
הישוב. יש עניינים חברתיים וכדומה אופייניים לישוב, זה אפשר להבטיח.
זה דבר שהוא ענייני.

מר ז. גינדל:

הייתי מציע לתקוף את הבעיה הזאת, הבעיה של
איכלוס המקומות האלה יותר בנושא של תעסוקה
ואמצעי ייצור לקיום מאשר מבנים. אם ללמוד מהנסיון של קצרין, זה
מתחייב, אם אין תעסוקה זה גורם שמעכב העברת משפחות למקומות אלה.
כדי להדגיש עניין זה, כי בלי זה הדבר יהיה קשה.
הערה נוספת, אנחנו כרגע במרכז הכוונה לערי
פיתוח ומחלקת ההתיישבות של הסוכנות בעיצומו של הכנת מבצע של איכלוס
קמת צולן של הקיבוצים והמושבים, דוגמת נקם בבקעה הירדן. אני מאמין
שגם פה תהיה הענות גדולה מאד. (מר י. שפירא: זה לא מנוגד למה
שאמרתי). זה לא מנוגד, אני רק רוצה להדגיש את העניין של תעסוקה.

מר ז. גינדל:

ענין התעסוקה הוא גורם מכריע בענין הזה שכדאי לתקוף אותו מהזווית הזאת.

מר י. דקל:

הייתי רוצה א) לבקש שההכרעה לא תיפול היום בענין זה, כי אני בסך הכל ממלא מקום המנכ"ל, המנכ"ל בחוץ-לארץ ושני ראשי המחלקות בחוץ-לארץ... (א. בראון: אתה יכול לקחת סמכות), אני לא עושה זאת. לגופו של ענין, אם בעזרת השם אפשר לפתור את הבעיה אז השם ישוב קהילתי היה פותר את הבעיה. בעבר הוקם בני-יהודה ברמת הגולן, זה הישוב השני בגודלו שהיה ברמת הגולן אחרי קצרין, והוא נקרא מרכז איזורי מאוכלס, ולא נקרא ישוב קהילתי. יש שם יותר מ-250 נפש ואנשים נאבקים על כל בית שם בשביל להכנס לגור. ישנו אלון-שבות בגוש עציון, הוא גם כן נקרא מרכז איזורי מאוכלס. יש בו מאות אחדות.

אלה הוכחות שאפשר אולי גם לא בדיוק בשם הזה של מרכז קהילתי לפתור את הבעיה. אבל לגופו של ענין אנחנו לא מתנגדים שבכל אחד מהישובים האלה תהיה גם אוכלוסיה שאינה משרתת את ישירות את הישובים מסביב, כמו ביתר המקומות האלה שמניתי, או כמו הרי אפרים שזו היתה הכוונה בהתחלה כאשר תכננו את הישוב הזה, והיום הוא ישוב שגדל בכוחות עצמו.

אני מבין שהשם אומר שתהיה חטיבת ההתיישבות אחראית לעזור לאנשים למצוא את מקומות העבודה. וזו נקודה שהיא אולי הנקודה שבגללה אני מבקש היום לא לקבל את ההכרעה. לגבי רצועת עזה ברצועי לומר כמה משפטים שהם מעבר למרכז של קטיף. במרכז באיזור של רצועת עזה יש מקום, במקום שבו יעבור הגבול הבינלאומי כאשר "יפּוּץ השלום" יש מקום לפחות ל-100 מקומות עבודה על בסיס של תחנת מעבר. נדמה לי ששם צריך להיות

מר י. דקל:

המרכז לאיכלוס. המקום סביב רפיח, איפה שתהיה תחנת המעבר. זה לפחות 60 עובדים (היו"ר השר א. שרון: וזה 10 דקות נסיעה) בתחום של משרד התחבורה וכדומה. השאלה היא האם שם צריך להיות המקום או ליד מקום העבודה, אני נכנס עכשיו לצד של המיקום, אבל סביב תחנת המעבר של הגבול. כבר היום אני מסוגל לספור כ-60 עובדים בתחום של תחנת הגבול עצמה: המכס, המשטרה, משמר הגבול, שמירה ועוד 40 מקומות עבודה במה שקשור לשירותים מסביב לתחנת המעבר הזאת, אם אפשר לפתוח שם מוטל, אפשר להקים שם שירותי דרך, מוסך וכדומה.

היו"ר השר א. שרון: אני העליתי את זה, ואני חושב שהעמדה הזאת נתקבלה, שתחנת המעבר תהיה, אחת מתחנות המעבר תהיה ליד רפיח. לא נימקתי זאת בימוקים של פרנסה, אלא ישוב למטרות אחרות.

מר י. דקל: בקשר לפרנסה אני רוצה להוסיף הערה פשוטה, המשרות האלה יש להן שתי תכונות: תכונה אחת, אלה משרות תקציביות; תכונה שניה, זה משרות עסקיות. זאת אומרת, מקימים עסקים שסביבם מקיימים את המשפחות. ^{שיהיה} תהיה שאלה חשובה מאד, אם מי ממונה על הצדדים או המעשים כמו רשת שדות-תעופה או כל רשות אחרת שתקיים את המעבר הזה, אם היא תהיה מוכנה להעסיק את האנשים שגרים במקום או שהיא ממשיך לייבא אותם כמו היום לאל-עריש מביאים אותם ממרכז הארץ לתחנה של נאות סיני. (היו"ר השר א. שרון: זה כבר ממבט אחר). לא, זה בשביל איכלוס. אלה משרות מקומיות שאפשר עליהם לבסס איכלוס; אפשר גם להקים שם פרנסה סביב האירוח של תחנת המעבר. זה נושא לתכנון. המרכז האיזורי של קטיף נמצא עכשיו בשלבי תכנון די מתקדמים. כפי שאמרתי הוא לוקח בחשבון אפשרות להרחבתו מעבר

מר י. דקל:

לשרותים הישירים של הישבים. זה בקשר לצד האינפורמטיבי.
אני מבקש שלא תיפול היום ההחלטה, יבוא מתי דרובלס
מחוץ-לארץ, רענן יהיה, והם ישירות יקבלו את ההחלטה במה שקשור עם
הקצאות אמצעי הייצור, כי אני מבין שמעבר לזה כל העזרה אנחנו מוכנים
לסייע בצד המקצועי של הדברים. כרגע זה גם תלוי בדידינו ממשרד
התעשייה, המסחר והתיירות, באיזו מידה הם יכירו במקומות אלה כמפעלים
מאושרים.

היו"ר השר א. שרון: עד שלא תהיה החלטה כזאת לא יקימו שום דבר.

מר י. מרגלית: לגבי מה שיהודה דקל אמר עכשיו בקשר לרעיון

של הקמת מרכז איזורי כמו של ישוב מאוכלס
שיתן שירותים למסוף או לקו מעבר בגבול, יש לזה חשיבות ממדרגה ראשונה,
כי אנחנו היום בנושא של המעבר, ובנושא של הקמת המרכז האיזורי בחבל
קטיף, הושלם שם תכנון כמעט ויש תכנית מיתאר של ישוב שמדבר על סדר
גודל של 400 יחידות דיור.

יותר מזה, הוא מתוכנן לשנת 1981 לביצוע

תשתיות להתחלת הקמת בית-ספר. בשום מקרה, אין מקום להפרדה, גם זה
וגם דבר אחר. איני פוסל את הרעיון שיהודה העלה מבחינת תפישה מקצועית,
יכול להיות שיש מקום לחשיבה, לתכנן את המרכז האיזורי יותר לכיוון של
מסוף.

מר א. בראון: אחד לא פוגע בשני.

מר י. מרגלית: זה פוגע, כי אין מקום לישובים קהילתיים

שמחולקים לשנים. אני חושב שלא תהיה להם

זכות קיום. צריך להתייחס לישוב אחד בסדר גודל גדול ככל האפשר.

היו"ר השר א. שרון:

פה מדובר בישוב קהילתי בתוך שטח ישובים שכולם ישובים דתיים, והוא באופן טבעי יהיה

ישוב שיבואו אליו אנשים דתיים, כי יהיו שם מוסדות חינוך דתיים, הכל יהיה בנוי סביב הנושא הזה ולכן לפי דעתי אין דבר אחד קשור בדבר שני. נוסף לכך מדובר כאן בנסיעה של 10 דקות לכל היותר. מה גם שברגע שנפתח את הכביש שיקשר את חבל קטיף דרך מורב לכיוון ניר יצחק, וניאלץ לפתוח את הכביש הזה, כי זה יהיה נתיב הנסיעה העיקרי שלהם בעתיד. ברגע שנעשה זאת הנסיעה תהיה דקות ממש.

בקשה לבקשה לדחות את ההחלטה, אני לא יכול לקבל את זה. הנושא עלה בפעם הקודמת כאן, הם הביעו את התנגדותם, שמענו אותם, זה לא משהו חדש, הם הביעו את התנגדותם ואני לא קיבלתי את זה. לכן אני מבקש לקבל החלטה שאנחנו מקימים את המרכז האיזורי בחבל קטיף כישוב קהילתי. אותו הדין בחספין שתהפוך לישוב קהילתי. כמובן הישובים האלה יהיו מבחינה זו באחריות החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית. את חספין שקיימת זה פשוט המשך תהליך. בקשר למרכז והישוב הקהילתי בחבל קטיף צריך לראות את הקמתו בשנת 1981, כפי שנדמה לי מתוכנן על ידי הבנייה כבר ברגע זה.

היום נסתפק בדברים אלה.

מר י. דקל:

אני מקווה שהסתייגותי נרשמה בפרוטוקול.

היו"ר השר א. שרון:

הסתייגותו של מ"מ מנכ"ל המחלקה להתיישבות נרשמה בפרוטוקול; כמו-כן נרשמה בקשתו לדחות את ההחלטה, אבל כפי שאמרתי מאחר ואנחנו כבר דנו בנושא הזה, לא נראה לי שניתן לדחות.

היו"ר השר א. שרון:

בזה נסיים היום. רק אומר משפט אחד,

שאנחנו נמצאים כרגע בעבודות בקבוצה גדולה של ישובים בשומרון וביהודה. ישובים שעליהם החליטה הממשלה ועברו את דיוני הוועדה הזאת. הייתי שמח אילו היינו יכולים אחת הישיבות הקרובות לקיים אותה לא במשרד אלא השטח, כדי שאפשר יהיה לראות מה בדיוק מתרחש, וזה יהיה מעניין מאוד, כי יש כבר תנופה גדולה מאוד של עבודה בשטח, ואחת הישיבות הקרובות נצא לשטח ונקיים אותה שם.

מר א. בראון:

דבר נוסף שצריך לציין, שהוזמנו למעשה כל יחידות הדיור לישובים החדשים ולהרחבות למיניהן בשבונות האחרונים.

היו"ר השר א. שרון:

אני מבקש שבישיבה הבאה תמסור סקירה על כך. הישיבה הבאה תהיה בעוד שבועיים, כי בעוד שבוע ביום ראשון זה שושן פורים בירושלים. אני מודה לכם מאוד.

הישיבה ננעלה.

דיוח בעניני חנוך ביישובים החדשים

הת/23

נציגי משרד החנוך והתרבות מדווחים על שרותי החנוך הניתנים ביישובים החדשים ועל הפתרונות שנמצאו במקומות אלה לגבי חנוך הילדים בשכבות הגילים השונות.

סקירה על שרותי הבריאות ביישובים החדשים

הת/24

שר הבריאות סוקר אתמצב שרותי הבריאות הניתנים ביישובים החדשים. בדיון משתתפים השרים: א. שרון, א. שוסטק ומר י. שפירא.

מ ח ל י ט י ם

לבקש משר הבריאות למסור לוועדה להתישבות דיוח נוסף על פתרונות לשרותי רפואת השיניים ושרותי "טיפת חלב" ביישובים החדשים, באחת הישיבות הקרובות של הוועדה.

סקירה על שרותי התקשורת והטלפונים ביישובים החדשים

הת/25

נציגי משרד התקשורת מדווחים על מצב שרותי התקשורת והטלפונים ביישובים החדשים. בדיון משתתף השר א. שרון וה"ה י. הברפלד, י. דקל וי. שפירא.

מ ח ל י ט י ם

לפנות לשר התקשורת ולבקשו למצוא פתרונות להתקנת מכשירי טלפון או מכשירי רדיו טלפון ביישובים שבהם טרם קיימים מכשירים אלה.

הפיכת המרכזים האזוריים בחבל קטיף אשר בחבל עזה ובחיספין אשר ברמת הגולן - ליישובים קהילתיים

הת/26

שר החקלאות פותח.

בדיון משתתף השר י. שרון וה"ה י. דקל, י. שפירא וז. ג'נדל

מ ח ל י ט י ם

(א) המרכז האזורי בחבל קטיף אשר בחבל עזה יוקם ביישוב קהילתי.

(ב) חיספין אשר ברמת הגולן תהפוך ממרכז אזורי ליישוב קהילתי.

(ג) האחריות להפיכת המרכזים האזוריים הנ"ל ליישובים קהילתיים מוטלת על המחלקה להתישבות בסוכנות היהודית.

ממלא מקום מנהל המחלקה להתישבות בסוכנות היהודית מבקש לרשום הסתייגותו מהחלטה זו.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

6734

מזכירות הממשלה

סניף 100

21.1.81

ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

ב' באדר ב' התשמ"א - 8.3.81

נכחו:

חבר הועדה - השר :

א. שרון - יו"ר

נציגי ההסתדרות הציונית :

מ. דרובלס, ר. ויץ, א. תבין

נעדרו:

חברי הועדה - השרים :

י. ארידור, ש. ארליך, מ. בגין,
ז. המר, י. כץ, ד. לוי, ח. לנדאו (חולה),
מ. נסים, ג. פת

נציגי ההסתדרות הציונית :

א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין,
י. פרידמן, פ. שנק, א. שנקר.

א. בראון	- לשכת שר החקלאות
ז. בר-יוסף	- הסוכנות היהודית
א. דודאי	- לשכת שר החקלאות
א. לנדאו	- לשכת שר החקלאות
י. מרגלית	- משרד הבינוי והשיכון
אל"מ ד. סתו	- משרד הבטחון
א. עטייה	- משרד התעשיה, המסחר והתיירות
מ. שמואלביץ	- המנהל הכללי, משרד ראש-הממשלה
מ. שמיר	- המנהל הכללי, מינהל מקרקעי ישראל
א. ליסנסקי	- מזכיר הועדה

סדר היום :

הת/18	שינוי הייעוד של המרכז האזורי חיספין אשר בדרום 21.1.81
הת/19	רמת הגולן ושל המרכז האזורי בחבל קטיף
הת/20	עיבוד קרקעות מעבר לגדר המערכת בבקעת הירדן
הת/21	תכנית צפון הבקעה
הת/22	הקמת שני מצפים נוספים בגליל
הת/22	מחולה ב' ורועי - בניית קבע

שינוי.

בפרוטוקול זה 33 דפים.

2-14
15-24
25-32

הח/18. שינוי הייעוד של המרכז האזורי היספין אשר בדרום
רמת-הגולן ושל המרכז האזורי בחבל קטיף

היו"ר א. שרון: לפנינו כמה נושאים על סדר היום ושניים מהם מופיעים על

הנייר שלפניכם: 1. מעמד המרכז האזורי בחבל קטיף;

2. היספין ברמת הגולן. ועוד כמה נושאים - בסעיף שונות.

אומר כאן מראש מה אביא בפניכן, כדי שתוכלו לחשוב על כך

בינתיים: 1. תכנית צפון-הבקעה. סיירתי שם במסגרת הסיורים - באחד הימים

האחרונים (לפני יומיים-שלושה) - בצפון-הבקעה והגעתי למסקנה שאנו מוכרחים לחזק

את ההתישבות שם. אין לנו היום החלטות-ממשלה על תוספת ישובים, אבל אין כל מניעה לבצע

תכנון, מה גם ששם מתחייב תכנון יסודי של העניין. יש שם הרבה מאד בעיות ואני רוצה

לקבל כאן היום החלטה של תכנון מספר-ישובים, שאחר-כך אציג את הדברים ואסביר מה

נראה לי צריך להעשות בשלב זה.

אדגיש שהסיוור שביצעתי היה יחד עם צה"ל והיו בו

אלוף הפיקוד ומפקד האוגדה וקיימת התחייבות של הצבא לפנות שטחי-אימונים אם נעלה

ישובים במקומות אלה.

אני מוכרח לומר, שמסיוור בשטח - הייתי מגדיר זאת כהתחייבות

מאד נדיבה, כי סיירנו וסקרנו את השטחים.

הנושא הבא במסגרת הסעיף שונות: נושא עיבודי-קרקע מעבר

לגדר המערכת. אין לנו היום בעיה של מים בבקעה, כי אנו מסיימים את הנחת המובל

מהפינרת לאזור בקעות. אבל קיימת בעיית קרקעות. יש אלפי דונם קרקע מעבר לגדר

המערכת, חלק מהקרקעות הפשרנו. יש חלק שהופשר ולדעתי - קצב העיבוד אינו מניח

את הדעת ואני רוצה לקבל החלטה - מה לעשות בקרקעות אלה, כדי להיכנס לעיבוד מואץ

שלהן וכוונתי להציע הצעה בדומה למקומות אחרים - של עיבוד על-ידי החטיבה להתישבות

- המועצה האזורית והישובים - גוף משותף שיש לו אמצעים וכוח להרים את הפרוייקט

של עיבוד. וזה יהיה אחד הנושאים שנדון בו במסגרת "שונות".

אני רוצה להביא בפני הועדה את מסקנותי מסיוור שביצעתי

בשבוע שעבר באזור בית-קשת - התבור ואני רוצה לקבל כאן החלטה על שני מיצפים חשובים,

חדשים, שהם חיוניים כדי להיכנס לתוך האוכלוסיה הערבית ההולכת ומתחברת בשטח זה במשולש שבין מאהל איכסל ודבוריה. אביא גם זאת לדיון כאן.

דבר נוסף: אני רוצה לשמוע ממשרד הבינוי והשיכון - מדוע

משתהה ביצוע החלטת הממשלה בענין מחולה ב' (שדמות מחולה). בזמנו קבלנו החלטה לחלק את ישוב מחולה, כי חלק מהאנשים רצה להמשיך במושב שיתופי וחלק רצה להמשיך את חייו בדרך שלמושב רגיל ומאחר שישוב זה התפתח מאד - יכול היה לקום חברים חדשים והם חיים עדיין - שני הגרעינים האלה באותו ישוב וזה גורם קשיים ומעכב הקמת ישוב חדש. העיכוב הוא בכך שלא ניגשים לבנייה. לכן, אנו רוצה לשמוע דעת משרד הבינוי והשיכון והוא הדין בקשר לרועי - ישוב בבקעה, שהתאושש ומתייצב והוא במצב טוב מבחינה חברתית. אבל הוא חי במחנה זמני ואיני רואה כל מוצא מהמצב הזה, שהוא חי בו בתנאים קשים.

אלה סעיפים "קטנים" שאני מתכוון להעלות במסגרת הסעיף

"שונות".

ועתה - לסעיף הראשון - מעמד המרכז האזורי בחבל קטיף:

היום קיימת אצלנו החלטה של הקמת מרכז אזורי ואני רוצה

לשנות את היעוד של המרכז ואותו הדין בקשר למרכז חיספין - לשנותם ליישובים

קהילתיים.

המטרה בכך היא - לאפשר קליטה של אנשים רבים יותר,

מעבר למה שאנו מכירים במרכז אזורי. אתחיל בנושא של חיספין ושל המרכז האזורי

בחבל קטיף:

אם הדברים מקובלים עליכם - אין בעיה ואפשר לאשר זאת מיד.

חיספין - בזמנו היה כפ"ת (כפר תעשייתי) - עד לפני חמש-שש

מ. דרובלס:

שנים. הדבר לא הצליח ועל כן - בתיאום עם הישובים ברמת

הגולן - הוחלט להפוך את חיספין למרכז אזורי. הדבר משרת את המטרה והשיג את היעדים ופועל יפה מאד, בעיקר מוסדות חינוך. ולדעתי - ליד חיספין - אם יש כוונות

מ. דרובלס:

לאנשים הרוצים להקים שם ולפתח אמצעי-ייצור ותעשייה - ישנה העיר קצרין.

זה בדרום וזה בצפון.

יו"ר א. שרון:

אבל חיספין השיגה יעד של מרכז אזורי ומשרתת את כל גוש

מ. דרובלס:

הישובים הדתיים. אם נחליט להפוך את המקום לישוב קהילתי -

נצטרך לבנות מרכז אזורי חדש עבור הישובים הדתיים באזור שם.

מדוע?

היו"ר א. שרון:

במקום של חיספין יהיה מרכז אזורי ומרכז קהילתי וזה לא

מ. דרובלס:

יכול לפעול בד בבד - שני הדברים גם יחד, כי הבתים ייתפסו

על ידי אנשים שלא משרתים את המטרות ולא יהיה היכן לישוב את המורים והעובדים האחרים

הקשורים במרכז האזורי ולא נוכל לבנות את הבתים בקצב המתאים. על כן, אין

להפוך את חיספין ממרכז אזורי לישוב קהילתי. דעת המתיישבים - דעת מי שהיה

ראש המועצה שם - משה גורליק - ויו"ר מינהל התכנון שלנו - אמר לי שגם דעתם היא

קצת שונה. אם כן, יכול להיות שיש גם דעות אחרות. על כל פנים - מבחינתנו

- בשלב זה אפשר להשאיר אותה מרכז אזורי ואין צורך לעשות לה הסבה.

בקשר לקטיף: ישנה החלטה לבנות שם מרכז אזורי. היות

ובינתיים המשאבים, עד כמה שידוע לי - בשלבי תכנון - עלינו במקום זה עם האחזות נח"ל

ותפסנו את המקום שיהיה תפוס והאחזות מתפקדת ואפשר בעתיד לבנות שם מרכז אזורי,

שהיה גדול ואין מניעה שישבו שם 400-500 משפחות, אם רוצים להפכו למרכז חי. אין

צורך לקבל החלטות של ישובים קהילתיים, כי האנשים יוכלו לפתח מרכז אזורי בן כמה

מאות משפחות. על כן - באשר למרכז אזורי בקטיף - מבחינתנו - נברך עוד כמה שאפשר

מהר יותר יוקם ואז אפשר יהיה להכיר אליו את הישובים הקיימים.

אני רואה רק סמנטיקה בויכוח בין "מרכז אזורי" או

יוסי מרגלית:

"ישוב קהילתי" המציאות מוכיחה שהמרכזים המאוכלסים לא

הצדיקו את עצמם והראיה - שהמחלה התישבות מבקשת מאתנו להפוך את המרכזים האזוריים

לישובים לכל דבר, לשכונות-מגורים. אנו יכולים זאת בתוך תחומי הקו הידוק,

י. מרגלית:

ולא בהתישבות החדשה. בחיספין הקימו 60 יחידות-מגורים שתשמשנה את עובדי האזור ובנוסף הוקמה במקום ישיבה, שחלק מיחידות הדיור - 24 במספר - הקמנו או סייענו בהקמתן. בפועל הישיבה היא גוף נפרד - 60 יחידות הדיור - חלקן מאוכלסות על ידי עובדים באזור וחלקן - מנוצלות מתוך חיספין עצמה כאכסניה.

היה פציה של מחלקת החטיבה להתישבות להפוך את חיספין לישוב עמידרי, שיטופל על ידי עמידר ויהודים יכולים לקנות את הבתים. הרעיון המקורי של מרכז אזורי שיש בו יחידות שמהוות יחידות שרות וכאשר איש גמר לשרת את האזור - הוא מפנה את הדירה וחולך. המציאות היתה אחרת וזה לא קורה כך. ואז עלתה השאלה אם להפוך אותם מרכזים אזוריים לישוב לכל דבר ואז הוא גדל באופן טבעי.

לנו במישרין יש עניין שהדירות תהיינה מאוכלסות ואם הגדרת המושג ישוב קהילתי - תתרום לאכלוס מהיר יותר של הדירות ולא דווקא באנשים שמשרתים את האזור - נקבל זאת ונכבד זאת ברצון. כל אזרח שירצה לגור שם - נקבל אותו ברצון.

לפי מיטב ידיעתי בחיספין אין היום תביעה לתוספת יחידות-דיור, אם האכסניה תפנה מה שהיא מחזיקה מיחידות הדיור - שאינן מיועדות עבורה. בקטיף הסכמנו, לאור המצב המיוחד של הגוש - לראות בו מרכז מאוכלס. איני רואה סתירה בהכרזה על ישוב כישוב קהילתי ואין זה משנה מי יתחיל לבנות שם - משרד הבינוי יקבל כל החלטה שתתקבל על ידי ועדה זו.

רענן וייץ:

אל תיכנס כאן לויכוח היסודי והחשוב מאד של מה ההבדל בין ישוב קהילתי ומרכז מאוכלס וכו'. כדי לא לגמור שום דבר, אני מסכים עם דברי יוסי, שהיתה סדרת סיעונים מאד כבדים והנסיון מוכחי, ששינוי השם אינו משרת את המהות, אלא להיפך. ישנה שורה שלמה של כשלונות בזה.

לגוף העניין: מרכז אזורי בחבל קטיף - קיבל הסכמה להיות

מאוכלס בשל המצב המיוחד של המקום. אותו דבר ברמת הגולן. על כך, אין שום פניעה להוסיף שם יחידות דיור ולאפשר לעסוק בכל מה שרוצים לעסוק שם.

ר. וייץ:

אינני מתנגד מבחינת העדיפות וסבור שהמקום טעון הגדרה

של אדיפת ראשונה. על כך לדעתי - אין שום ויכוח. שינוישם לא ישנה דבר בזה היום
אלא בעתיד. ואז - ניתן לעתיד לקבוע. מה שאין כן לגבי חיספין. אני חושב שבחיספין
לא רק שאין צורך, אלא מבחינת עדיפות - אסור להוסיף היום.

ברמת הגולן יש כמה ישובים שמחכימלישוב-הקבע שלהם ויקומו

או יפלו. בנושא בניית הקבע. ושלא לדבר על המושבה החדשה ועל חמשת

הישובים בצפון. הגוש הדרומי ברמת הגולן הוא גוש מבוסס ומאוכלס

ונותן שרותיו ויכול לחכות קצת; אם יש אפשרות למצוא כסף לבנין עוד בתים -

מוכרחים לייעד אותם לצפון, גם למרכז האזורי בצפון - שאין בו עדיין כלום

וביחוד לישובים שהחלטנו עליהם לפני שתי ישיבות.

אנו הולכים להקים את המושבה ולמקם אותה במהירות האפשרית

ולדעתי היא ראשונה בתור להקמת בתים ועובדים על כך והתכנון הסתיים כבר וזה נמצא

בביצוע.

ועדת הקבלה מסיימת בימים אלה את עבודתה.

מ. דרובלס:

אני מוכרח לומר שהחלטות שאנו מקבלים כאן - מתבצעות.

היו"ר א. שרון:

על כן אני מתנגד לחיספין, כי אם זה יתבצע - זה לא יהיה טוב.

רענן וייץ:

כי זה יקח אנשים ומשאבים ממקום אחר, שכל זה דרוש לו.

על כן, אני תומך בהחלטה לגבי חבל קטיף ומתנגד להחלטה על

חיספין.

אני חושב שהמצב כזה, שבחבל קטיף דרוש מרכז אזורי, כדי

אל"מ ד. סתיו:

לגבש את המקום. וברמת הגולן, אולי יש לנו צילוקי-דעות

או הערכות לגבי עניינים של התישבות, ולמעשה קצריין צריכה להיות מרכז כל הרמה. ואינני

יודע אם צריך להקים מרכזי-משנה. על כן, לעשות מזה ישוב קהילתי נוסף ברמה -

בזה הרבה הגיון. וחיספין צריכה להיות ישוב אחד נוסף.

בחבל קטיף - זה צריך להיות במפורש מרכז אזורי.

היו"ר א. שרון:

זה בדיוק הפוך - לא כך?

רענן וייץ:

בית ספר אינך יכול להעביר לקצירן - אבל תעשיה - כן.

זה מרכז גושי שרותי. זה מה שהוא צריך להיות; אם יהפכו

אותו לדבר אחר - הוא יטפח מאליו ויהיו בו כל מיני דברים, תעשיות ועוד - שאינם

דרושים שם.

אורי בר-און:

עלינו להיות מודעים לנושא חבל-קטיף, שכל המושבים שנבנים

שם הם בני 40 משפחות.

רענן וייץ:

על חבל קטיף אין ויכוח. כולנו מסכימים לכך.

יוסי מרגלית:

לטרי(דן סתיו) יש עמדה שונה או היתה כזאת.

רענן וייץ:

כולנו מסכימים שקטיף תהיה המרכז האזורי המאוכלס

אורי בר-און:

אם כן - זה ישוב קהילתי.

רענן וייץ:

מדוע צריך את זה - ריבוננו של עולם?

יוסי מרגלית:

בפועל יהיו שם עד 400 בית.

מ. דרובלס:

אנו מעוניינים לקלוט שם קליטה פתוחה עד כמה שאפשר.

אורי בר-און:

מה נותנת אוכלוסיה רבה שם? ישוב קהילתי זה אומר 300-400

משפחות. מרכז אזורי - אלה מתקנים אזוריים, שהעובדים גרים

שם ומשרתים שם את האזור.

מ. דרובלס:

ימית - זה מרכז אזורי.

אורי בר-און:

אל תאמר כך. מדובר על עד 400 יחידות דיור במרכז קטיף וזה

נותן את התשובה.

רענן וייץ:

במקומות כאלה - שם דרוש מרכז מהוסג הזה.

היו"ר א. שרון:

לפי ההגדרה הנוכחית בחבל קטיף - אם אדם סיים תפקידו -

והיה מורה באחד הישובים - הוא צריך לעזוב את המקום?

רענן וייץ:

הוא יכול לאחר מכן לקנות את הבית שגר בו.

מ. דרובלס:

בבני-יהודה זו דוגמא קלאסית. קודם לכן - היו היהודים

חייבים לעבוד במפעל שם ומי שהפסיק עבודתו - צריך היה לפנות

מ. דרובלס:

והצענו שבבני-יהודה, מי שרוצה לרכוש את ביתו מהמינהל - ירכוש, ואם לאו - יגור בדירות של עמידר.

יוסי מרגלית: הבנין עבר למינהל עמידר והוא משכיר זאת.

מ. דרובלס: אם זה אמנם ישוב קהילתי - זה מגביל אותו והופך

את צורתו. לכן, הכוונה שקבלת אוכלוסיה גדולה צריכה

להיות מכוונת למרכזים אזוריים.

יוסי מרגלית: בפועל - אינני בטוח שיש לזה משמעות יום-יומית, אם נשנה

את ההגדרה.

רענן וייץ: לא צריך לשנות את ההגדרה.

מ. דרובלס: הקו הוא שצריך לבנות במרכז קטיף ושהאיש יבנה שם - אם

רוצה הוא לבנות.

יוסי מרגלית: תכנית המתאר מסתיימת בימים אלה על ידי החטיבה להתישבות

והתחלנו בתכנון מפורט של חבל קטיף.

אורי בר-און: אם זה באמת כפי שאתם אומרים - אזי זה 100%. השאלה אם אפשר

לבנות מקורות פרנסה נוספים באזור.

רענן וייץ: יש הצעות קרקע וזה מתוכנן וישנן אפשרויות. אתה מחליף בין

דברים שהם דומים.

השר א. שרון: האם יבנו שם מבני-תעשייה במקום?

מ. דרובלס: לא החטיבה.

אורי בר-און: לא נותנים שם מקורות-פרנסה.

מ. דרובלס: לא החטיבה.

אורי בר-און: בזה טמון הכל. אנו רוצים שישבו שם הרבה אנשים ושיעזרו

להם לבוא לשם.

מ. דרובלס: יש שתי פנים למטבע. יש סוג ישוב, אם זה ישוב קהילתי

או מושב או ישוב אחר ויש ועדות-קבלה ויש גליוטינה, כאשר

לא מקבלים כל אחד. יש סוג של אזרחים שאינם מוכנים ללכת לסוג כזה של התישבות.

מ. דרובלס:

הם אומרים: אנחנו אינדיבידואליסטים ואיננו רוצים ש'הועדה תאמר לנו מה עלינו לעשות. האיש הזה אומר: אינני רוצה ללכת לגור בעיר גדולה, אלא במקום שהמדינה רוצה בי. אני רוצה לבנות את המולדת בקטיף. אני רוצה שנאפשר לו זאת ושיבנה את ביתו אחר שזונה הוא על הקריטריונים של המקום ויקבל את כל ההטבות לפי סוג א' + ויבנה לו מפעל בלי שיקבל אישור ממזכירות האגודה. על כן, יש כל-מיני צורות ומרכז אזורי מתוכנן בהתאם

לקריטריונים אלה.

אורי בר-און: את כל זאת ידעתי קודם לכן, אבל לא זכרתי מה הנקודה העיקרית

ועתה אני אומר כך: דעתי האישית לגבי חבל קטיף, שצריך להקים

שם במקום מרכז אזורי - מרכז קהילתי וכוונתי היא, ואני חושב שזה עניין

חשוב ממדרגה ראשונה, שהחטיבה להתישבות תתמוך בפרנסת האנשים במקום.

כלומר - עם תקציב ואפשרויות ביסוס - בכל אופן - כמו שעושים בכל הישובים

הקהילתיים שמקימים אנו. זה ההבדל בין מרכז וישוב קהילתי. היות וחבל קטיף לא

דומה לחיטפין, ואני מקבל זאת, המרחק והאפשרויות הגישה בין כרמיאל ובני-

יהודה, ולא דומה הדבר לחבל קטיף והיות ומעונינים אנו שיהיו שם מפרנסים מסוג

אחר ואמצעים עצמאיים למרכז זה, לכן, לדעתי - אם לא ניתן שם במיוחד את הסיוע

התקציבי שנותנת החטיבה, שבונה הסוכנות לישובים קהילתיים - זה לא יקום, כפי

שלחכוונים אנו שיקום. על כן - זו ההצעה.

מציר שמיר: קודם-כל, עדיין סימן שאלה גדול ישנו ביחס למהותם ומשקלם

של האמצעים שהמחלקה להתישבות מסוגלת לתת לישובים קהילתיים.

וזאת גם מבחינה ארגונית וגם מבחינת האמצעים.

ב. על-ידי התניית תנאי זה, - אתה פוגע דוקא במטרה החשובה

ביותר וזה מספר האנשים שיבואו לשם. כי החטיבה תתן לארבעים-חמשים איש, ואם

אתה בונה על פי קריטריונים של תעסוקה - פירושו שהבטחת שהענין אינו גדל מעבר לזה.

מה צריך לעשות כאן: א. לאפשר את הפיתוח ואת האכלוס לסדר-

מאיר שמיר:

גודל שדובר בו - 400-500 משפחות ולעשות את אותו הדבר, שהמחלקה בתיווך שלה עשתה בבני-יהודה, כלומר: שהיא גרמה לכך שיעלו מפעל של תעשיה אוירית ומיד היתה פרנסה ל-120 איש בייצור ומעבר לזה מיד - בשרותים וכל יתר הדברים.

בדרך זו אתה מבטיח צמיחה של ישוב בסדר-גודל שאתה מתכוון

לו בהרבה יותר יסודיות ומהירות מאשר בדרך אחרת. כי בדרך אחרת - התהליך הוא של התפתחות ובדרך זו אתה יכול להכתיב את הדברים ותמיד יהיה הבדל מהותי בין איש היושב במרכז עירוני ואזורי ובין מישהו שבנוי על אמצעי-ייצור.

רענן וייץ: אני רוצה להוסיף על דברי מאיר: מרגע שמכניסים וכוללים

אמצעי-ייצור לתחום שהחטיבה או הסוכנות נותנת - וזה אותו

דבר, - והיא נותנת לכולם שווה ומקנה זכות לכולם - יש בזה מנוף אם זה קואופרטיבי

ו יש בזה מכשול עצום ליזמה הפרטית, וזה צריך להיות ברור לך. וזאת, ביחוד במקומות

שהכסף אינו מספיק כדי לפתח אמצעים חקלאיים, שהם חייבים להיות, כי כולנו רוצים

ביצוא. בקטיף אנו רוצים להקים עוד שלושה ישובים כדי שיצוא

העגבניות יגדל והמחסור היום בנושא פיתוח היצוא החקלאי הינו רק בכסף.

אני חושב שבהחלטה כזאת נשיג בדיוק את ההיפך ממה שרוצים

אנו להשיג.

אני רוצה להתיחס לנושא: בנושא חיספין אני מוכן לקבל

השר א. שרון:

עמדתכם. אבל לא מוכן אני בשום פנים ואופן לקבל זאת בנושא חבל-

קטיף. גם כאשר נשלים את הישובים בחבל עזה, ואני משוכנע, רענן, שנשלים אותם,

לא רק בחבל קטיף נעשה זאת, אלא גם הישוב כנצרים - בין עזה ודיר-אל-באלח, שיהפוך

ישוב-קבע. והוא הולך ונבנה שם - ואני מקווה שהגרעין היושב שם ישאר במקום. הוא

היה מיועד לאחד מישובי חבל קטיף ואני שוחחתי אתם פעם במקום ולפי הערכתי

הוא ישאר במקום. אני מניח שאותו מצב יתפתח גם בצפון-הרצועה, מצפונה לבית-להייה

ובין זה למה שהיה פעם הקו הירוק.

גם אם נגשים את כל התכניות הללו - מספר התושבים החיים

השר א. שרון:

בחבל עזה יהיה קטן מאד. אנו מוכרחים, בעיקר בחלק הדרומי של החבל - להגדיל ובמהירות את האוכלוסיה היהודית. אני סיפרתי כבר כאן, על אחד הביקורים - ביקורי-ערב שלי בחבל קטיף, בלי שהודעתי על כך מראש. כלומר: הייתי באזור ונכנסתי להסתכל קצת - כיצד נראות החצרות האחריות בשעות הערב במקום. כאשר מצאתי שם את השומר הערבי ומנהל העבודה של בית האריזה שהערבי - וכן הלאה וכן הלאה - הזעקתי את הישובים האלה ודברתי עם האנשים בצורה קשה מאד על נושא זה. ואחת הסענות שלהם היתה, שאין להם שם אפשרות להחזיק נהג במקום, כי דכי שיהיה לו היכן לגור - צריך לפנות יחידת-משק; וכן אין להם פועלים נוספים יהודים, שיעבדו אתם, כי אין להם מקום מגורים לפועלים אלה.

על כן, אפשר לומר שלמשימות אלה של נהג ומורה וגננת ומנהל-

עבודה - ישנו מרכז אזורי. אבל במקום ההוא, יש לנו שם בעצם אי יהודי קטן, בתוך ים ערבי, ממש ים ערבי והיום מחנה הפליטים של רפיח מונה ארבעים אלף נפש. ואיני מתיחס לעיירה עצמה. מחנה הפליטים של חן-יונס מונה שלושים וחמשה אלף נפש ושלא לדבר על עשרות אלפי אנשים בחן-יונס עצמם. ולא על אוכלוסיה של דיר אל-בלאח ומחנה הפליטים שהוא קטן יותר, אבל קיים. כאן חיים באי יהודי קטן בתוך ים ערבי ומוכרחים להקים שם ישוב קהילתי, שיוכל להשתלב בחיים הקהילתיים של האזור. זה אזור דתי ועל כן גם הישוב הקהילתי צריך לקום כישוב קהילתי דתי.

רענן וייץ: מדובר על מרכז אזורי דתי.

היו"ר א. שרון: ברור. ויש הבדל בעיני ויכולים אנו לשמוע את כל האידיאולוגיה

ובנושא זה יש, ברוך השם, תאוריות המבוססות וכתובות וידועות

- מה זה ישוב אזורי וקהילתי. אני מתכוון לישוב, שבו יחיו מאות משפחות ושם במקום זה יוקמו מבני-תעשיה. למה לא ללכת לפי דגם של קדומים? - זה ישוב קהילתי, ושם נתנו לכל משפחה תנאים דומים? - לא כך. אלא הקמנו מבנה תעשיה ומי שהיה לו צורך בזה -

נכנס למבנים אלה.

מ. דרובלס: זה מוגבל.

השר א. שרון:

היו"ר א. שרון:

היום, כאשר הלחץ גובר - -

רענן וייץ:

יש לכולם זכות והם יכולים ביום מן הימים לממש זאת.

השר א. שרון:

מצויין. גם כאן כך. אני תומך בזה. גם כאן לא צריך להקים את

כל מבני-התעשיה בפעם אחת, אלא צריך להקים אותם, כדי שיבואו

לשם אנשים, שירצו לחיות באזור הזה. ואולי יהיו משולבים בפרוייקטים היוצאים מן

הכלל יפים של חוף-הים, שהקימו ישובי חבל קטיף. זה פרויקט יפה לתפארת.

אולי ירצו להשתלב בנושאים אחרים, אבל בכל אופן - צריך לתת להם אפשרות קיום. אין

שם אפשרות-קיום באזור, שהוא מבודד ורק על הישובים החקלאיים הקיימים מסביב - אין

אפשרות לבנות תנאי קיום כאלה למשפחות בודדות. וכי ממה יתקיימו? נניח שיהיו שם

שמונה ישובים ויהיו שמונה ישובים שם, וכי כמה גננות התיינה דרושות להם או כמה

מורים? לכן, צריך להקים כאן חי הנושא את עצמו וזה אמור ב-40 משפחות.

נכון שגם במרכז אזורי דובר על 400 משפחות. אבל צריך להקים שם מבני-תעשיה ותעשיה

ל- שחתן לאנשים אפשרות להתקיים. במלים אחרות: אני רואה כאן ישוב שנשען

כליל על הישובים החקלאיים. אני רואה כאן ישוב, שיש בו מן השניים: מצד אחד

- השענות על עבודה בתפקידים ציבוריים שונים בישובים החקלאיים, כמקובל במרכז

אזורי ובנוסף על כך - בגלל המצב המיוחד של מקום זה, של אזור זה - משפחות שיכולות

למצוא את לחמן בעבודה במפעלים בישוב עצמו. על כן, אני רוצה לקבל כאן החלטה,

שזה יהיה ישוב קהילתי. ישוב זה קם עם כל מה שמתבקש מישוב קהילתי וזה ההבדל בינו

ובין מקום אחר. בנושא חיספין - אני מוכן לקבל זאת, כי איננו במצוקה שם ויכול

להיות שאפשר לרכז את האזור התעשייתי במקום אחד ולא לפצלו. כאן זה ענין אחר. זה

מקום מבודד מצד אחד ים ומצד שני ים ערבי - כוללרפיח וחק-יונס.

רענן וייץ:

מצד אחד ים של מים ומצד שני ים של ערבים...

היו"ר א. שרון:

בדיוק כך.

רענן וייץ:

במקרה זה אין בינינו חילוקי-דעות באשר לענין היעד.

היו"ר א. שרון:

במקרים רבים אחרים גם כן אין אין בינינו חילוקי-דעות.

רענן וייץ:

אל תעשה לי הכללות... גם אני סבור שזה ישוב בודד

והוא עוגן שלנו לחייץ שמוכרח לקום בארץ בין בשור והים.

על כן, במידה שאפשר לאכלוס אותו מהר יותר ועם הרבה אנשים - זה חשוב ביותר. ולא שמונת הישובים יעשו זאת. משום כך - הועדה למרכזים אזוריים עשתה כאן יוצא מן הכלל וקבעה זאת כאזור לא שרתי, אלא מאוכלס. אני תמכתי בזה וביקשתי ממשרדי שיתכננו זאת כגרעין לעיר. וזה יכול להיות מרכז שיתפתח להיות עיר, שתבוא במקום מה שכואב לנו עליו כל-כך - העיר היפה ימית.

ההחלטה שלך, שאחה רוצה בה - היא בדיוק

מנוגדת למטרה זו, שאין עליה ויכוח. על כן אני מתנגד לה.

השר א. שרון:

לא הבנתי במה היא מנוגדת. אריאל - זה ישוב קהילתי שיהיה

עיר. וכי במה זה מנוגד?

מ. דרובלס:

אין שום ניגוד כאן.

רענן וייץ:

אולי אין לי כשרון הבהרה.

מ. דרובלס:

הועדה תקבל החלטה להטיל על הגורמים המתכננים לתכנן את

הישוב באזור קטיף - בשלב א' - עד ל-400 משפחות. לא ייקרא לו ישוב קהילתי...

ב. הועדה קוראת למשרד הבינוי והשיכון להתחיל לבנות

יחידות-דיור בקטיף; כי אם נתחיל להתווכח על הצורה - הרי בינתיים אנו

יושבים שם עם כמה אהלים וצריך שיוסי יתחיל בונה את 50 היחידות הראשונות. כאשר

יהיו יחידות אלה מוקמות - ניזום שחגיע לשם תעשיה, בכל צורה שהיא ואת קטיף נוכל

לפתח רק כך כמרכז שילך ויגדל וצריך לפתחו כעיר - מאוחר יותר. בשלב ראשון - יבואו

אמצעי התעשיה.

אם נחליט שזה ישוב קהילתי - נרחק מהמטרה מכמה סיבות, כי

נצטרך להביא אוכלוסיה מסוימת, שלא תענה לצרכים וכוונתנו לבנות ישוב במרכז קטיף,

עד כמה שאפשר מהר יותר ועד כמה שאפשר גדול יותר.

על כן, בואו ננסה להשיג מטרה זו תחילה ומשרד הבינוי יתחיל

לבנות שם.

היו"ר א. שרון:

מאחר שאת דעתי לא שיניתי, אלא שהדיון הזה איננו נוח לי

קצת במיוחד היום, כי אני נמצא מצד אחד כאשר אין אתי כאן המחצית

השניה של הועדה - אלא בידי רק הדבידות המוסריות ולא של הידיים וחסרים לי עמיתי

חברי השרים שיהיו אתו בנושא זה... על כן, אני הבהרתי את כוונתי בצורה ברורה

ביותר ואתם יודעים מה עמדתי. את ההחלטה אקבל כאשר חברי השרים יהיו כאן אתנו.

אנסה להביאם לאחת הישיבות ונקבל החלטה ואתן דוגמא של בעיה:

יש לנו היום ישוב בקרני-שומרון, שם ישנם 700 נפשות

וישוב זה נמצא בטיפול משרד הבינוי, ואני רוצה לברך את משרד הבינוי על הישגיו

- אבל אם מתעוררות בעיות אלמנטריות של פרנסה במקום ואיננו יכולים לפתור אותן -

כי זה נמצא במשרד הבינוי - -

אורי בר-און:

אתן דוגמא: המשפחות עוברות מקרני-שומרון לקדומים,

בגלל הסיבות האלה.

מ. דרובלס:

על כן צריך לקבל החלטה, שישוב שלא עובר את המספר של

200-300 יחידות - מטפלת בו המחלקה להתישבות - כאילו היה

ישוב שלה.

יוסי מרגלית:

הממשלה יכולה לקבוע שמשרד הבינוי נותן אמצעי-יצור ותכנון. האם זו חנות פרטית שלי?!

רענן וייץ:

אני רוצה לציין שמתי ואני צייפיים ומקבלים דעתך, ולא מביאים

את העניין להצבעה היום.

השר א. שרון:

אני רוצה לומר לכם: איני ממחר ואני יכול לשבת כאן עד

הלילה. לי יש זמן ואני יודע בדיוק מדוע אני מביא את העניין

הזה הנה.

המשך הישיבה - ל. דרוקר.

השר א. שרון

(עד כאן רשמה מ.י. מכאן ל.ד.)

אני רוצה להבהיר לכם דבר אחד. אני הרי לא במקרה הבאתי את העניין הזה. לא כי לא ידעתי מה אני רוצה. אני ידעתי בדיוק למה אני מביא את העניין. הבאתי את העניין הזה לשם מטרה אחת - אני צריך שהישוב הקהילתי המוקם יהיה לו כתובת ויהיה מי שיתן שם תעסוקה, ויהיה מי שיקים שם מבני תעשיה, ויהיה מי שיתן את האפשרות להרחיב אותו מעבר לתפקידו כמשרת את הישובים האחרים.

למה כך לא לגבי מקומות אחרים?
מקומות אחרים יחזיקו מעמד. במקום הזה, תאמינו לי, אני מכיר את רצועת עזה אולי יותר טוב מרבים אחרים, ואני יודע את הקשיים שיהיו שם. ושם צריך מהר, ככל שרק ניתן, להביא מאות אנשים נוספים. ומאות אנשים נוספים אני יכול להביא רק לישוב קהילתי שיש לו כתובת, שמטפלת בפרנסה, בתעסוקה, ובכל הנושאים האלה.

אל"מ ד. סתיו :

מדוע לא לקבל את ההחלטה ישר

לעניין?

השר א. שרון :

לא ניתן פה לקבל היום החלטה ישר

לעניין.

אני, חס וחלילה, לא אומר את הדבר הזה נגד מתי. אני בישיבות הממשלה יושב כבר כמעט 4 שנים. אף פעם לא אמרתי: "אני אומר לפרוטוקול". כאשר אני צריך לעשות משהו, אני אומר. אני גם לא אגיד אף פעם: "אני פונה בקול קורא למישהו". אני לא רוצה לפנות בקול קורא. הקול הקורא הזה, יום אחד הוא נענה,

השר א. שרון

ביום אחר הוא לא נענה. יהיה מישהו שלא ירצה בדבר הזה, הוא לא יענה לקול הקורא. אני למשל, יכול לקרוא 100 פעמים בקול קורא שיזמו העברת תעשיה לשומרון. מה קרה לקול הקורא? הוא מהדהד בגאיות שם ואיש לא נענה לו עד היום. אז מה יעזור לי הקול הקורא? אני לא צריך קול קורא, אני צריך קול של תרנגולות בלול, זה מה שאני צריך. אני צריך שם קול של מחרטות במפעל, זה מה שאני צריך, לא קול קורא.

אני רוצה לסיים את הנושא. אני אביא את זה לישיבה הבאה, אזמין את השרים, נקבל הכרעה וזהו, זה.

מר מ. שמיר :

אני רוצה לתרום משהו מנסיוני.

כשהקמנו את בני יהודה, עמדנו בדיוק בפני אותו המצב. ומה סוכם שם, סוכם שם שהמחלקה להתיישבות נכנסת כשותפה למפעל הזה עם התעשיה האווירית, ובדרך זו הוקם המפעל, שמיד עם הקמתו העסיק 70 איש. לפי דעתי, התהליך הזה יכול כאן לחזור על עצמו וישרת בדיוק את המטרה הזו. אפשר להחליט החלטה, שבאופן ספציפי, במקום הזה, כדוגמת בני-יהודה, המחלקה להתיישבות תדאג להקמת התעשיה שתשרת את האוכלוסיה.

מר מ. דרובלס :

אם זו השיטה, שתע"ש יקים מפעל

שם.

השר א. שרון :

זה לא המקום, אין שם מקום למפעל

של תע"ש.

אני פשוט דוחה את ההחלטה לישיבה הבאה. עמדתי ברורה לכם. אני

השר א. שרון

מתפלא שאתם לא רואים את ההבדל בין רצועת עזה למקומות אחרים.
זה דבר בוער.

מר ר. וייץ :
משום כך צריך ללכת בדרכנו ולא
בדרכך. ברצינות. אין ויכוח על
העניין. מה קורה לך היום אריק?

השר א. שרון :
בינתיים, ואני מקווה שגם בשנים
הבאות, אני אצליח לוודא שילכו
בדרכי.

מר ר. וייץ :
אתה יודע, שבנושא זה אני קמתי
בועידת מפלגת העבודה נגד המשמרת
הצעירה. אתה שמעת את זה? באו לקבל החלטה נגד גוש קטיף ואני
קמתי בועידה והסיתי את לשון המאזניים.

הח/19. עיבוד קרקעות מעבר לגדר המערכת בבקעת הירדן

השר א. שרון :
רבותי, אני עובר עכשיו לסעיפים
האחרים, שבסעיף שונות, שאמרת
שאני רוצה להציג אותם. אני בא כרגע למה שהייתי רוצה לקבל
כהחלטה לתכנון. לא לביצוע, אלא לתכנון.
אני כרגע מצביע במפה על צפון

השר א. שרון

הבקעה, על האזור שבין מחולה בצפון לבין המחרוק, רכס המחרוק, שנמצא דרומית לארגמן והשולט על ציר גשר אדם-שכס. באזור הזה, כאן, לאורך בקעת הירדן וברכסים שמעליה, אנחנו נמצאים במצב שפה צריך לחזק את האגף הזה.

מר ר. וייץ : אני צריך לצאת. כתבתי לך פתק שאני תומך בשלושת הדברים.

השר א. שרון : בסדר גמור. מה יש לנו היום בשטח הזה? יש לנו פה את מחולה. כפי שאמרתי, לא נפתרה הבעיה של שדמות מחולה. לפני שלוש שנים, הועדה הזו קיבלה החלטה על פיצול הישוב לשניים, העלאנו האחזות נחל לשלח, בדיוק למקום שבו שדמות מחולה צריכה לעלות, ומאומה לא התקדם מאז.

מר מ. דרובלס : שניהם סתומים ולא יכולים לפעול, גם המושב וגם המושב השיתופי.

השר א. שרון : כמו כן, העלאנו האחזות נח"ל שנקראית יבוק, מדרום למחנה פלס. יש לנו פה את רועי, שנמצא יותר בפנים, ויש לנו פה את ארגמן. מה לפי דעתי צריך להיות בשטח, כדי שנראה את המקום כסגור?

כפי שאמרתי לכם, סיירתי כאן עם צה"ל ביום חמישי, בשבוע שעבר, ראינו יחד את השטחים וסיכמנו גם, או לפחות צה"ל הציג את השטחים שמהווים שטחי אימונים היום, ושהוא יכול להצטמצם ולוותר עליהם. כמובן, הם לא נותנים תשובה

לכל בעיות הקרקע, אבל הם נותנים תשובה לחלק מבעיות הקרקע.

אני רואה באזור ארגמן, יחד עם

ארגמן, 3 ישובים. האחד מהם צריך להיות על המחרוק, בגלל החשיבות המיוחדת של המחרוק, שכפי שאמרתי, הוא שולט לחלוטין על ציר גשר אדם - שכן. השני - ארגמן, שזה ישוב קיים. והישוב השלישי צריך למצוא לו מקום, לדעתי, מצפון לארגמן, באיזה שהוא מקום. אם זה לא יהיה מצפון, זה יהיה ממערב. באיזה שהוא מקום מצפון לארגמן. פה צריך להיות גוש של שלושה ישובים.

גוש נוסף של שלושה ישובים צריך

להיות באזור יבוק. יבוק הוא אחד מהם. לידו צריכים להיות עוד שני ישובים, האחד מהם צריך להיות על הציר שעולה למחנה פלס - אנחנו גם איתרנו בשטח, פחות או יותר, מקום. והשלישי צריך להיות, באיזה שהוא מקום, אולי מדרום ליבוק. שוב שלושה, שמתוכם אחד קיים היום בשטח - יבוק.

באזור מחולה - שלח צריכים להיות

שלושה ישובים: האחד מחולה, האחד שדמות-מחולה, שצריך לעלות למקומו בשלח. וישוב נוסף שצריך להיות באיזה מקום יותר צפונה, אולי באזור ברדלה. כלומר, צפונית - מערבית.

בכל מקרה, פה צריך להיות גוש

של שלושה ישובים, במרכז-שלושה ישובים, ובדרום - שלושה ישובים. אני יכול לומר לכם שאנו כבר רואים היום תנועות שמוכנות להכנס למקום הזה, כמו הקיבוץ המאוחד למשל. אין לנו בעיה לגבי גוש מחולה ששם לאגוד המושבים של הפועל המזרחי יש עניין רב להכנס, ויהיו

השר א. שרון

להם 3 ישובים במקום. הקיבוץ המאוחד גילה עניין וגם סייר סיוור בשטח של אזור יבוק. יש להם עניין להכנס לשם. הם לא נכנסו אף פעם לאזור הצפוני, הם יושבים רק בדרום מרכז הבקעה.

עדיין לא דנו באזור ארגמן, אבל

מאחר וארגמן שייכת למושבי בית"ר, אולי יהיה להם עניין להכנס עם ישובים אחרים. טרם בדקתי איתם את הנושא הזה.

אני כרגע פשוט מבקש מהחטיבה

להתיישבות לתכנן ולהציג לעצמנו, תוך זמן סביר, חודש ימים (כי צריך לצאת לשטח, לאחר, לראות מה בדיוק יש מבחינת הקרקעות) להציע לנו תכנית שתתבסס על התפיסה הכללית הזו שהצגתי כרגע, שהמגמה שלה היא - חיזוק צפון הבקעה. אנחנו נעמוד בקשר עם החטיבה להתיישבות, כדי לדעת מתי היא תוכל להציג את הנושא.

יש לי שאלה - אנחנו קבענו תקן

מר מ. דרובלס :

מסויים לישובי הבקעה, האם כוונתך

ללכת לתקן קונבנציונאלי, או גם ללכת לתכנון על אפשרויות אחרות?

מה ההבדל?

מר א. תבין :

יש הבדל, במידה ואנו נרצה לתת

מר מ. דרובלס :

אמצעי ייצור שווים לכל הישובים,

אז רזרבות הקרקע והמים יכולות להכתיב לי כמה להכניס. אם מדובר על ישובים מסוג אחר, אנחנו לא קשורים לקרקע ומים שמצויים באזור. לכן, מהי ההנחייה?

השר א. שרון : השאיפה היא לדבוק בהצעה הזו שהצענו. לגבי הקיבוצים זה קצת יותר קל, כי קיבוצים יכולים להכנס הרבה יותר מהר ועם תעשיה.

מר מ. דרובלס : למרות שגם הם לא מוותרים על קרקע ומים.

השר א. שרון : אני אומר כי זו צריכה להיות השאיפה, וצריך בתכנון לראות את כל האפשרויות הקיימות. בתכנון שלכם אתם צריכים בהחלט לקחת בחשבון את נושא הקרקעות שממזרח למערכת.

הח/21. הקמת שני מצפים נוספים בגליל

השר א. שרון : אני עובר כרגע לנושא השני והוא הנושא של מצפים נוספים. אני פשוט מבקש שנקבל החלטה על הקמה של שני מצפים, שמיקומם המדויק יקבע לאחר שאתם תתכננו בשטח ותציגו את האפשרויות. אני פשוט רוצה לתת את המקומות בהם אני רוצה את המצפים האלה. האחד נראה לי בהר-דבורה, הנמצא צפונית - מערבית לכפר דבוריה, והמצפה השני הוא בין קיבוץ בית-קשת, לבין הכפר הערבי עין מאהל. יש שם שתי כתפיים, האחת יותר גבוהה, אחת יותר נמוכה, צריך לבדוק. צריך כמוכח ללכת למקום שהקרקעות שם הן בבעלות מדינה. באופן וודאי יש שם קרקעות בבעלות מדינה..

השר א. שרון

שני המצפים האלה צריכים להכנס כחריז בין האוכלוסיה הערבית של אזור נצרת לבין דבוריה וערב-שיבלי, שהוא ממש בונה ומשתלט על כל מורדות התבור עכשיו. צריך למנוע, בכל מחיר, הוצרות של שטח ערבי וצוף בין נצרת לבין מורדות התבור.

אני חושב שכולם יקבלו את זה כאן, אין מניעה לכך, אני רק מבקש שהתכנית תוצג כאן בהקדם.

מר א. תבין :

האם אין תכנון כללי למיקום

המצפים. יש, יש. בזמנו היתה

תכנית ל-29. אחרי זה הוספנו עוד אחדים בכמה מקומות. הוספנו חמישה, שמתוכם שלושה הם באזור נחל עירון (וואדי ערה). האחד - גבעת עוז ב'. האחד - בוקאי ב', הצופה על פני הכפר ערעה וערה. והשלישי - מענית ב' - שהוא בין קיבוץ מענית לבין הכפר ברתא. הרביעי - באתר ספיר, שממלים את גוש הישובים צור-נתן - סלעית, ונמצא מזרחית לכפר טירה ודרומית לכפר טייבה, בין טייבה לקלקיליה. והחמישי נמצא בחירבת זקור, זה מזרחית לג'לגוליה, ליד קיבוץ חורשים. בנוסף לכך, עוד שניים נוספים הוספנו ל-29 של הגליל, בגליל התחתון, באזור שמצפון לנהלל, בין נצרת לבין טבעון, באזור ציפורי, כדי לסגור יותר חזק את הפרצה שם ואת ההתפשטות הערבית על השטחים השולטים על העמק. יש לנו פה 7 בנוסף ל-29 הראשונים שעליהם החלטנו.

מדי פעם אנו נתקלים בבעיה נוספת.

בבעיה כזו נתקלתי עכשיו בהיותי בביקור באזור התבור, ולכן החלטתי להביא את הנוספים. מאחר ונושא המצפים הוא דבר מקובל ומוכר, לא

השר א. שרון

היה טעם שנקיים על זה דיונים ממושכים. מה שצריך כרגע זה לקבל החלטה על כך, וההחלטה הזו, צריכה לבוא ולהיות מתורגמת לביצוע. המחלקה להתיישבות צריכה לעבד את האיתור המדוייק, האם זה יהיה על הכתף הזו, או על הכתף השניה, על הגבעה הזו, או על הגבעה השניה, תלוי בכמות הקרקע שיש לנו. כך שיש לנו תכנית שלמה של כל נושא המצפים. זה דבר ששינה לחלוטין את פני הגליל, ורק מי שמסתובב ורואה את זה, יכול להעריך את חשיבות הפעולה שביצענו. מדי פעם מתגלה צורך בחוספת כזו או אחרת. אני יודע שיש כבר צורך בעוד כמה חוספת.

אני רוצה שתדעו שנתתי הנחייה

לחכנן גם לנגב, לאזור שבין דרום הר-חברון, למשולש - להב - באר-שבע, עוד, עוד כמה מצפים, שוב, כדי לבלוס את ההתפשטות וההשתלטות הבדואית על קרקעות המדינה. כך שיש לנו תכנית כוללת וזו פשוט רק חוספת לתכנית הזו.

(מכאן רשמה מ.י.)

לפני כן ל. דרוקר.
מכאן - מיתקה יפה.

מ. דרובלס: הצעת היו"ר - ללא ספק היא על מקומות שהם חיוניים לנו ממדרגה

ראשונה.

ב. יש מסורת ונוהג, ואני חושב שזה צריך להיות כך, שכל

ההחלטות שמתקבלות על-ידי ועדה זו - חייבות להתבצע.

היו"ר א. שרון: והן גם התבצעו עד היום.

מ. דרובלס: ואני רוצה שזה יימשך כך. כאן ישנה בעיה מסויימת.

אדוני היו"ר, מדובר על תקציב של הסוכנות. אני צריך להיות

גם גזכר. ברצון רב הייתי מוותר על התואר הזה...

היו"ר א. שרון: היכן עקיבא? מדוע אנו בא לישבות אלה?

מ. דרובלס: המצב כזה: השנה תקציב הסוכנות היהודית כזה, שאיני זוכר

עוד שנים כאלה, שהמצב היה קשה בהן יותר. כתוצאה מהתקציב

שחבר הנאמנים אישר לסוכנות. קיצצנו - 1. להקמת 4 מצפים בגליל. צריכים היינו

להזמין את הבתים ואיננו מזמינים אותם, כי אין לנו כסף. קיצצנו את תקציב הביסוס

י-18,3 מיליון דולר ל-7 מיליון דולר.

אנו ביטלנו ופגענו בהקמת ישובים חדשים - נאות הכר ב'

שהחלו להכינה וואיננו משיכים להכין ולא נמשיך לבצע שני מצפים, אלא זה יהיה

על חשבון ההתישבות החדשה במקומות אחרים. ההתישבות החדשה שמבצעים אנו זה במורדות הר

-חברון. אני חושב שכוונתך, אדוני היו"ר, אינה במידה שאין ברירה, שזה יהיה אפילו

על חשבון שחף, נחושה או זיו. על כן אני חייב להעיר תשומת-לב הועדה היום על

נושא התקציב, שאין ממה לקחת וקיצצנו ככל האפשר וקבלנו 12 מיליון דולר פחות ממה

שביקשנו, כי בקשנו 85 מיליון וקבלנו 73 מיליון דולר ומדובר על 150 עד 200 מיליון

לירות בערך. והיום אין לנו את זה. זה לא סימפטי ביותר להיות גזכר ולעסוק בכסף,

אבל אני חייב לומר שזה בא על חשבון משהו ואני אומר זאת בכאב-לב.

הקפאנו את המצפים במקומות אחרים - את נאות ככר ב' ועוד

ישוב בנגב, שאיננו יכולים להקימו. יש צעקות והפגנות על-יד המרכז החקלאי בקשר

מ. דרובלס:

לישובי ביטוס, כי פוגעים אנו בביטוס ה' שהם הישובים הפרובלמטיים. זה המצב התקציבי היו"ר א. שרון: 1. לא חייבים להקים או לסיים את הפעולה בישוב בפעם אחת.

אם הייתי צריך לעמוד בפני הברירה - מה לעשות - אם להקים פחות או לבנות ולא לסיים ולמשוך לשנה הבאה - הייתי מתחיל בונה ומושך זאת. הייתי מושך את הבניה לשנה הבאה, אפילו אם זה עלול להימשך שנתיים. עצם העובדה, שעולים לשטח ופורצים לשם דרך ומתחילים בהכרשת הקרקע - יש בזה כדי ליצור עובדה המונעת השתלטות של ערבים על השטחים האלה. אין אפשרות להזמין בתים השנה ועל כן - תזמין לשנה הבאה. אם אין אפשרות להזמין את כל הבתים - אפשר להזמין את חלקם. אבל צריך להיכנס וליצור עובדות בשטח. צריך שיהיה מדרך-רגל יהודית במקום זה. כך קורה הדבר כבר עתה, אשר עולה ציוד מכני ומתחיל לעבוד בשטח. ואז ברור לכולם, שעומד לקום שם ישוב יהודי. על כן, חשובה קבלת ההחלטה ואיתור המקום ותחילת העבודה שם. הוא הדין לגבי ארבעת המצפים שהתחלנו שם בעבודה.

לנושא השני: בזמנו התקיים דיון אצל יו"ר ההסתדרות הציונית,

בו השתתף מתי וכן רענן ויץ ואורי בר-און וגם אני. שם הצעתם הצעה לקחת הלוואה של 30 מיליון דולר, שתקחו אתם והממשלה תתחייב להחזיר זאת בארבעה תשלומים - החל משנת התקציב 3-1982. בזמנו הבאתי את העניין אל שר האוצר הקודם. הוא תמך בפעולה הזאת. היו לזה חקדימים בעבר. נכון שגם בעבר היתה גישה שונה בנושאים אלה בין הפקידות הבכירה של האוצר (ואני מדבר על ממשלות קודמות) ובין שרי-האוצר. שרי האוצר תמיד רצו בכך, כי אלה היו סכומים שלא היו מופיעים בחוק התקציב ונתנו אפשרות לבצע דברים ותמיד היו הצהרות מצד הפקידות הבכירה. כאשר התחלף שר תמיכה האוצר - פניתי לסוכנות וביקשתי באותה החלטה, ושתכונע החלטות שר האוצר הקודם. גישתו היתה בנושא זה שונה.

אבקש מאד, שמתי יתגייס למשימה זו, ושיבה להטביר

את הנושא ושתוכלו אתם לקבל הלוואה של שלושים מיליון דולר ואז אפשר יהיה לעשות

שני דברים : 1. להשלים את המצפים הראשונים; ב. להעלות את מספר היושבים במצפים לשלושים משפחות במצפה, כדי לתת בתקופה זו אפשרות עד שתתחיל פעולה נוספת - להחזיק מעמד. ובינתיים תהיה פעולה רחבה של רכישת מגרשים, כפי שחשבנו והבנייה תתבצע על-ידי האנשים עצמם. וכל זאת, כדי שאפשר יהיה להחזיק מעמד עד תחילת תהליך זה - ואז צריך להעלות את מספר התושבים במקומות. לכן, דבר עם שר האוצר על כך ונסה גם אתה כוחך בתחום זה.

מ. דרובלס:

לפני שבועיים-שלושה התקיימה ישיבה של חבר הנאמנים בהנהלת הסוכנות ישיבה, ולפי תכנית של משרד האוצר אתנו, שם צריכים היינו להביא מכתב ליו"ר ועדת הסוכנות, שהממשלה מוכנה לקבל הלוואה לשך ארבע שנים, שהתשלום יבוצע החל משנת התקציב 1982-3, בסך של 30 מיליון דולר. ובזה צריך היה לבצע הקמת 1200 יחידות-דיור בגליל; על ידי זה יכולים היינו בעיקר להביא כל ישוב לשלושים יחידות דיור ולאפשר להם תפקוד פחות או יותר נורמלי. זו משימה חשובה ביותר, שהועדה הנכבדה הזאת קבלה עליה. היא החליטה לפני מספר חדשים להביא את כל הישובים הקטנים לפחות לכך שיהיו בהם שלושים יחידות דיור, בעיקר בגליל. יום-יום, כאשר התקיימו ישיבות ההנהלה, והסיכום היה כבר בענין זה, מאחר שבתחילה היתה התנגדות של האמריקאים, אבל הם שוכנעו והיו מוכנים לגייס את שלושים מיליון הדולרים וחכינו למכתב יום-יום והפעלתי את מלוא השפעתי ועד היום לא קבלתי תשובה חיובית.

אני מוכן לקבל עלי לעשות מאמץ נוסף, אבל אני מבקש מחברים אחרים, משום שיש לזה חשיבות ממדרגה ראשונה, לקבל הלוואה כזאת, כי מדובר על התישבות חדשה ויחידות-דיור להתישבות זו ואם זה לא יבוצע כך - איני רואה דרך אחרת לבצע את הדבר. ואין ספק שזה יכול להזרים ממש דם חדש לעורקי ההתישמה, כי את הכסף של הסוכנות יכולים אנו להשקיע בגליל - הרי משרד השיכון יוכל את כספיו להשקיע במקומות שהוא חושב שהם חיוניים יותר.

במשרד השיכון, כאשר הוא משקיע כספיו - יכול הוא להשקיע בכל ארץ-ישראל והדבר הזה יכול לתת תנופה רצינית מאד לבניית ההתישבות ומצוקת

הדיוור שאנו נמצאים בה. במה שנוגע לי - אעשה הכל.

הי"ור א. שרון: אנו מקבלים החלטה על הקמת שני מצפים חדשים אלה,

ואפילו אם ישנה בעיה להמשיך - צריך לגשת לתכנון ומיד

לעבודה, כדי שנוכל ליצור את העובדות בשטח.

הת/22. מחולה ב' ורועי - בניית קבע

אעבור עתה למה שנקרא מחולה ב' ורועי - ומה יקרה

עם ישובים אלה. מתי אפשר לראות בניית קבע שם ולתת להם אפשרות לחיות שם?

יוסי מרגלית: במחולה ב' או בשלח הבעיה היא ראשית-כל מגבלה

תקציבית. ראינו צורך, מתוך מגבלות אלה, לחלק את המשאבים

והפעלנו את העבודה ברועי. המצב בשלח פחות קריטי מאשר ברועי. ישנם שלושה

ישובי-קבע, שחייבים לבנות בדחיפות למטה והם ותיקים - שלח, רועי ואלמוג.

אורי בר-און: בארגמן הבתים החדשים ריקים.

מ. דרובלס: זה לא נכון.

יוסי מרגלית: את התחלת השנה התקציבית החדשה מפעילים אנו עם רועי,

והתחלנו בעבודות בשטח בפועל וישנה גם הכשרת קרקע של הישוב

המתבצעת שם ויש תכנית - מה בונים ומתי. כל זה לגבי רועי.

לאלמוג נותנים תשובה כאשר מוסיפים מספר מסויים של יחידות

-דיוור. ברועי יחידות הדיוור הן 35-40 במספר.

באלמוג נוסף 20 יחידות דיוור וחדר אוכל זמני וניתן תשובה

ל ישוב-קבע.

אנו נותנים תשובה לאלמוג ולרועי. ואני מקווה ששנת 1981

תהיה דומה לשנת 1980. משמעות הדבר שבאמצע השנה נקבל מנה נוספת ונוכל לעשות משהו

י. מרגלית:

גם בשלח.

מ. דרובלס:

במחולה המצב קריטי. הם אינם יכולים להישאר שם.

היו"ר א. שרון:

הבעיה שלהם, ואמרתי להם זאת - שהם יושבים עדיין בישוב

הישן. אילו עברו לישוב זמני, לקרוואנים - הלחץ שהיה נוצר

היה גורם לכך, שהיו בונים להם. הם חיים כבר 9 שנים במקום ויש להם משפחות והרבה

ילדים והם חיים בבניית קבע ולצאת היום, אחר ישיבה במשך תשע שנים במקום בבקעת

הירדן לקרוואנים - זה לא בעיה קלה.

אורי בר-און:

נדמה לי שארבע שנים מאלה הם גרו במבנים זמניים של הנח"ל.

מ. דרובלס:

הם לא רצו לגור במבנים זמניים, כי ימשכו זאת יותר מדי

וקרה בדיוק להיפך.

היו"ר א. שרון:

מתי ניגש לנושא שדמות מחולה?

אורי בר-און:

בלי לפגוע באיש - באמת אני סבור שמשפחות שמטופלות בילדים

ונולדים כל הזמן ילדים במקום - במקום כזה מול המקום שהזכרת

קודם וקראת לו ארגמן וזה אלמוג - אני חושב שהם קודמים לאלה.

היו"ר א. שרון:

אלה חבר'ה בני 20 באלמוג. הם נחמדים מאד, אבל בני עשרים

בלבד...

יוסי מרגלית:

באלמוג לקחו ישוב קיים ודחפנו את הכביש במשך שנה ועושים שם

עשרים יחידות דיור.

היו"ר א. שרון:

אני תומך במה שאתם עושים שם.

מאיר שמיר:

לדעתי נושא מחולה ב' הוא בעדיפות עליונה. שביתת הנשק

של וייץ וסעדון - לא תחזיק מעמד (א. שרון: זה נכון) -.

הכוונה לשלום-בית בין שני פלגי הישוב במחולה). וזו עדיפות ראשונה - לפני כל ישוב

קבע. הם גם לא יוותרו, כי אם ישאירו את מקום הקבע לאלה שמתפלגים ויצטרכו להישאר

בקרוואנים - זה לא פתרון.

יוסי מרגלית:

שוחחתי עם אנשי האזור, אינטרסנטים מאנשי מחולה.

היו"ר א. שרון:

אלה שני פלגים.

יוסי מרגלית:

אני מכיר זאת היטב ושאלתי מה לדעתם יקרה אם העדיפות

שנקבעו לנו תהיה לאלמוג ורועי. האם זה ייראה להם?

והם אמרו, שלאלמוג - ישנה עדיפות.

מ. דרובלס:

אלמוג זה מקום בו יש חברים שהם מהצבא הגיעו ישר לשם.

היו"ר א. שרון:

לא דומה דבר לדבר. ישנה בעיה של שניגופים במחנה אחד

עם יחסים שאני מעריך שהם על סף התפוצצות.

כאן כולם הינם בעלי-משפחות עם הרבה ילדים, ממש הרבה ילדים בישוב הזה.

יוסי מרגלית:

אני יכול להודיע שנבחנה אפשרות להתחיל לעשות משהו.

היו"ר א. שרון:

הם יושבים במקום כתשע שנים. אין שום דמיון בינם ובין

אלמוג. אני בעד אלמוג, ואנחנו בעצמנו נתנו מכל אמצעי

שהיה ברשותנו בעבר ואתה מכיר את יחסנו ותמיכתנו בישוב זה. אבל מדובר כאן באנשים

בגיל עשרים עד עשרים ושתיים, ולא במשפחות. להם אין עדיין ילדים. וזה בנוסף על כל-

מיני מתנדבים ממשקים הבאים לשם. ועתה מקבצים הם רק את החברים. ישנו הבדל מכריע

בענין זה ואינני חושב שיש להם עדיפות בשום דבר על שלה, על שדמות מחולה. בשום פנים

ואופן - לא. אני מבקש שתעבירו זאת ותתחילו לבנות שם.

נקודה אחרונה: נושא של עיבוד קרקע מעבר למערכת.

מדובר בעיבודים חקלאיים מעבר לגדר המערכת בבקעת הירדן. מוכרחים לומר זאת

ומיתקה צודקת. זה לא הוגן ולפני שכותבים - מוכרחים לראות את השטח, והיינו חוסכים

לה הרבה עבודה (פונה אל הקצרת). יש לנו בענין המערכת שלושה סוגי שטח, לפי דעתי:

באזור גדר המערכת, באזור עצמו החלק של המדרגה הנמוכה ביותר הנמצאת לאורך הירדן.

הכל שם מתחת לפני הים וחס שם. אבל אנחנו אומרים שהמדרגה התחתונה בגובה הירדן, קצת

מעל הירדן - זה מה שקראים הזור.

רצועת השטח השניה לעיבוד היא זו שנמצאת במדרגה גבוהה

יותר ונקראת הרור. וזו מדרגה גבוהה מהראשונה, מדרגת הזור. ומבחינתנו היא נוצרה

כשטח שנשמרו בו קרקעות על ידי העובדה, שגדר המערכת נבנתה במספר לא קטן של

מקומות מערבה יותר ולא בגבול הזור, כך שבעצם השאירה שטחים בלתי-מעובדים, ואלה

היו"ר א. שרון:

שטחים גדולים מזרחית לגדר המערכת.

בנוסף לכך יש שטחים שנמצאים מערבית למערכת. אלה בעיקר

שטחים שנוצרו כתוצאה מהזזת הגדר של המערכת, וטוב עשה הצבא שכאשר הוא הזיז את

המערכת - הוא נהג להשאיר גם את הגדר הקודמת של המערכת. וזה משאיר שטחים

מגודרים, בסטטוס מסוים של שטחים שמעבר למערכת.

בתוך השטחים האלה ישנם אלפי דונם קרקע, שצריך לעבדם.

הם צריכים להיות מעובדים מנימקים חקלאיים טהורים כמובן, וזה הדבר החשוב ביותר.

ואפשר להתייחס לצורך לעבד שטחים אלה מסיבות בטחוניות, שלא יהיו שם שיחים וצמחי-בר,

מקומות מחבוא ומסתור. אתה יכול למצוא מאה נימקים מדוע צריך לעבד אותם

כולם בטחוניים טהורים והשאלה - איך אפשר לעשות זאת.

מכל מיני סיבות - לא נראה לי עתה אפשרות שכל ישוב ייכנס

לשם באופן עצמאי. הם אינם מסוגלים גם כולם - לדבר הזה וצריך לגשת לעבד את השטחים

האלה באופן מרוכז.

מה עשינו עתה בנגב, כאשר רצינו להשתלט על שטחים גדולים,

או למנוע השתלטות אחרים עליהם? - נתנו למועצה אזורית אשכול שטח קרקע גדול, לה

ולסוכנות יחד והם נכנסו עתה לשטח. ירד גשם והם זרעו את כל השטח וזה בעיבוד מרוכז

שלהם.

המחשבה שלנו, בעקבות סיור שערכנו שם, שצריך לעבד את השטחים

האלה במרוכז וליצור עובדה של עיבודם המרוכז. אם נוח שזה יהיה גוף שהנח"ל מעורב בו

או גוף כמו שחשבתי קודם, שהחסיבה להתישבות עם המועצות האזוריות - המועצה האזורית

במקום או המועצות האזוריות במקום - דרומית וצפונית תעשינה זאת, או במשולב, כל

האפשרויות האלה גם יחד. אנירוצה שנקבל כאן החלטה, שאנו מטילים על החסיבה להתישבות

- בתיאום עם צה"ל, מערכת-הבטחון, להביא לנו לישיבה הבאה הצעה של הגוף שיוכל לגשת

לעבודה ולבצעה.

מתי וסרי (דן סתיו) האם זה בסדר? -

היו"ר א. שרון:

ואז - היינו ניגשים מיד לעיבוד שטחים אלה וזה פוסיף

רזרבה של אלפי דונם קרקע. ומאחר שהבעיה באזור זה היום בעיקרה בעיית קרקע ולא

מים - מוכרחים לפתור את העניין.

מ. דרובלס: מבחינתנו כל דונם שראוי לעיבוד - נמצא את הדרך ונתאם זאת

יחד.

היו"ר א. שרון: אנשי רוצה לדון בזה עתה.

אל"מ ד. סתיו: זו התפרצות לדלת פתוחה.

היו"ר א. שרון: לפעמים היא פתוחה ואיש אינו לוחץ על הידית. ככה זה ואין

ברירה. בדרך כלל אני עוקב אחרי החלטות אלה.

מ. דרובלס: נבדוק יחד - החטיבה עם צה"ל.

היו"ר א. שרון: יש לי חשש. חרשות בשבילך, סרי - בשבוע שקיימנו ישיבה

שהיתה אפילו סוערת במקצת בקשר לזרז העבודות עם הקה"ל

והמינהל ומערכת הבטחון והחטיבה להתישבות - רזז עבודות בשומרון, אני יכול לדווח

לחברי הועדה היום, שהתחילו לעבוד בשטח ובקדומים - אפילו על גבעה 510, עובדים

והתחילו פורצים את הדרך שמקיפה את השטחים, לאלון-מורה והר-כביר. ריכזו את הציווד

ליד שבי-שומרון ב' ואין מנוס ולמדנו זאת: כולנו עסוקים וכולנו לחוצים. אבל

ברגע שאתה אוסף את כולם ומדבר על חשיבות העניין, - למרות שכולם משוכנעים בחשיבותו

ונותנים דחיפה - אזי הכל זז. עובדה שאתה בעצמה הצבעת על הדרך החדשה בנושא נילי

וזה זז ועל כן - חשוב להתפרץ גם לדלת פתוחה.

ושוב, נגענו בכל הנקודות ואני רוצה לומר, אגב, שמבחינת

ההודעה שעומדים להודיע, כדי שלא נודיע הודעות שלא צריך להודיע - על קרקעות

לא צריך להודיע ועל תכנון ישובים נוספים בצפון הבקעה לא צריך להודיע. נודיע

על הקמת שני מצפים נוספים בגליל, בסביבות התבור ושמענו בועדה דיווח על התקדמות

העבודות בהתישבות החדשה בגליל ובשומרון ובידוע ובבקעת הירדן וחבל-עזה. תודה רבה.

הישיבה נעולה.

הת/18

שינוי היעוד של המרכז האזורי חיספין אשר בדרום
רמת הגולן ושל המרכז האזורי בחבל קטיף

יו"ר הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית
העולמית, מציע לשנות את ייעודם של המרכז האזורי בחיספין
אשר בדרום רמת הגולן ושל המרכז האזורי בחבל קטיף -
ליישובים קהילתיים במגמה לאפשר לאנשים רבים יותר להקלט
בליישובים אלה.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה מ. דרובלס, י. מרגלית,
ר. ויץ, א. בראון, מ. שמיר ואל"מ ד. סתו.

המשך הדיון נדחה.

הת/19

עיבוד קרקעות מעבר לגדר המערכת בבקעת הירדן

יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ומר מ. דרובלס.

מ ח ל י ט י ם להתחיל בעיבודים חקלאיים מרוכזים של
קרקעות שמעבר לגדר המערכת בבקעת הירדן.

להטיל על החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית
בתאום עם מערכת הבטחון וצה"ל - להביא בפני הועדה להתיישבות
המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית הצעה בעניין הגורם
והשיטה - לביצוע החלטה זו.

הת/20

תכנית צפון הבקעה

יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ר. ויץ ומ. דרובלס.

מ ח ל י ט י ם במגמה לחזק את האזור שבין מחולה לכין רכס
המחרוק שנמצא דרומית לארגמן ושולט על ציר גשר אדם-שכם -
להטיל על החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית העולמית
להגיש תוך חודש ימים לוועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית - תכנית לענין צפון הבקעה. התכנית תתבסס על
התפיסה הכללית שהוצגה בנדון על-ידי יו"ר הועדה ונרשמה
בפרוטוקול המילולי של ישיבת הועדה מהיום.

./הקמת

הת/21

הקמת שני מצפים נוספים בגליל

יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה א. תבין ומ. דרובלס.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטות הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מס. הת/9 מיום י' בשבט התשל"ט (7.2.79) ומס. הת/21 מיום ג' באייר התשל"ט (30.4.79), להקים שני מצפים נוספים בגליל - האחד בהר דבורה, צפונית מערבית לדבוריה והשני בין קיבוץ בית קשת לבין הכפר עין-מאהל; וזאת בהתאם לקווי המדיניות המפורטים להלן שנקבעו על-ידי שר החקלאות בשנת ההתיישבות התשל"ח במסגרת צוות ההיגוי להתיישבות והוצגו לאחר שאושרו וסוכמו על-ידי השר - בפני הועדה להתיישבות באמצעות המנהל הכללי של המחלקה להתיישבות ואשר מצאו את ביטויין העקרוני בהחלטות הנ"ל:-

- א. פריסת אוכלוסין בכל רחבי ארץ-ישראל.
- ב. שמירה על אדמות הלאום; יצירת תשתית רחבה לצרכי התיישבות של הדורות הבאים ומניעת השחלת בלתי חוקית על אדמות אלו.
- ג. החזרת הנוכחות היהודית בפועל, בגליל, נוכח העובדה שיהודים הדירו רגליהם מחבל ארץ זה.
- ד. מניעת הסכנה של קריאת הגליל משליטה ורבנות ישראל נוכח דלילות האוכלוסיה היהודית שם.
- ה. תרומה לבטחון הארץ במסגרת ההגנה המרחבית.

הת/22

מחולה ב' ורועי - בניית קבע

יו"ר הועדה להתיישבות פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה י. מרגלית, א. בראון, מ. דרובלס ומ. שמיר.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

674 מ
2 1 18

מזכירות הממשלה

Co נאציא

ש מ ר

פ ר ו ט ו ק ו ל
ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

כ"ה באדר א' התשמ"א - 1.3.80

1981

נכחו : חבר הועדה - השר : א. שרון - יו"ר
נציג ההסתדרות הציונית : מ. דרובלס

נעדרו : חברי הועדה - השרים : י. ארידור, ש. ארליך, מ. כגין, ז. המר, י. כץ,
ד. לוי, ח. לנדאו (חולה), מ. נסים, ג. פת

נציגי ההסתדרות הציונית : ר. ויץ, א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין,
י. פרידמן, פ. שנק, א. שנקר, א. תבין

ז. בר-יוסף	-	הסוכנות היהודית
א. בראון	-	לשכת שר החקלאות
א. דודאי	-	לשכת שר החקלאות
א. לנדאו	-	לשכת שר החקלאות
י. מרגלית	-	משרד הבינוי והשיכון
א. סנפירי	-	משרד האוצר
אלי"מ ד. סתו	-	משרד הבטחון
א. עטיה	-	משרד התעשיה, המסחר והתיירות
מ. שמיר	-	מנהל מינהל מקרקעי ישראל
א. לישנסקי	-	מזכיר הועדה

סדר היום : 16/הת מצב התעשיה והמלאכה ביישובים החדשים ביהודה,
שומרון, רמת-הגולן וחבל עזה - סקירת משרד התעשיה,
המסחר והתיירות

17/הת פריצת הדרכים ליישובים החדשים:-

שבי שומרון ב', יקיר ב', נילי, מעלה עמוס ובית גוברין 14 - 18

./מצב

בפרוטוקול זה 23 דפים.

2-19 י. 18
20-26 י. 18

הח/16. מצב התעשייה והמלאכה ביישובים החדשים ביהודה, שומרון, רמת-הגולן וחבל-עזה - סקירת משרד התעשייה, המסחר והתיירות

היו"ר¹ השר א. שרון: נושא ראשון המופיע על סדר היום - מצב התעשייה ביישובים חדשים

ביו"ש, רמת הגולן וחבל עזה.

נשמע סקירה של משרד התעשייה, מסחר ותיירות.

אלי עטיה:

כדי לקבל תמונה אמיתית על התעשייה מעבר לקו הירוק - עלינו

לערוך הבחנה בין הפיתוח הכמותי, הפיסי ובין הצד האיכותי.

לא בכל האזורים או הישובים מדביק הפיתוח האיכותי את הצד הכמותי. ביישובי הגולן, גוש-עציון, חלק מהישובים הקהילתיים - כמו עפרה - ישנה התפתחות נאה גם מהצד הכמותי - יחסית לצרכים ולאפשרויות של הישוב וגם מהצד האכותי² לעומת זאת, ביישובים עירוניים כמו קצרין וקרית-ארבע ומעלה אפריים - יש עדיין פער. הפיתוח הפיסי של התשתית והמבנים רץ מהר יותר ועל כן יש שם עדיין פוטנציאל, שאפשר לנצלו מבחינת התשתית והמבנים.

היו"ר א. שרון:

סליחה. ניקח את קצרין לדוגמא: שם הייתי מגדיר זאת כפארק

תעשייתי. זה דבר יפה בצורה בלתי-רגילה. אבל אנו מכירים את

המצב בארץ-ישראל, שלא מתחיל שום פיתוח ללא יזמה ממשלתית. הבעיה לא רק לבנות מבנה-תעשייה, וגם בעניין זה אגע אחר-כך - אלא לפי דעתי אין סיכוי לתת דחיפה ליזמים פרטיים - אלא אם הועבר לשם מפעל ממשלתי. כך נהגנו במשך עשרות בשנים. האם אין שם שום מפעל ממשלתי עד עתה?

אלי עטיה:

דוגמא טובה ביותר - אזור מעלה אדומים. אנו עושים את הפיתוח

בשני מישורים: 1. מרכזי תעשייה; 2. מצד שני - טיפול ביישובים

בהם מפעלים בודדים בכל ישוב בנפרד. מדובר במפעלים קהילתיים לדוגמא. יש ביו"ש

4 מרכזי-תעשייה. חלקם קיימים וחלקם בתהליך הקמה או תכנון:

קרית ארבע, אם נתחיל מהדרום לצפון, קרית-ארבע, מישור אדומים,

קרני-שומרון, שזה אזור תעשייה קטן, זמני - עד לפיתוח באריאל, ואזור תעשייה מעלה-

אפריים.

בגולן - המרכז התעשייתי בקצרינ, וחבל עזה - אזור תעשייה - ארז.

(אל אזור זה ישנה גישה שונה).

במושגים של תשתית פיזית - עד כה הוקמו מעבר לקו הירוק

ביהודה ושומרון ואזור עזה ובגולן (ואיני כולל בזה את ימית) - כ-145,000

מטרים מרובעים של מבנים. מהם קרוב ל-8,000 ביהודה ושומרון והשאר - בערך 26,000 מטרים

מרובעים ברמה ו-40,000 מטרים מרובעים באזור תעשייה ארז.

החלוקה של אותם 145,000 מטרים מבנים היא כזאת: שליש - על-ידי

בניה עצמית של יזמים, שנעזרו במקורות ממשלתיים בהלוואות ומענקים, ואילו

קרוב למאה אלף - בבניה ממשלתית, על ידי חברת "מבני-תעשייה" או החברה הכלכלית

לירושלים.

שני הגושים הגדולים - מתוך אותם מאה וחמשים אלף מתרכזים כך

שקרוב לחמשים אלף באזור תעשייה מישור אפריים וארבעים אלף באזור התעשייה ארז, שם רובו

ככולו בניה פרטית של היזמים. בתוך אותם מאה ארבעים וחמשה אלף - כעשרים וששה אלף

ברמת הגולן ומזה חצי בכרמיאל - שנים-עשר אלף.

היום יש לנו בכל הישובים ומרכזי התעשייה מעבר לקו הירוק -

כמאתיים מפעלי תעשייה ומלאכה. הרוב המוחלט הם מפעלים קטנים וחלק קטן בלבד,

באזור מעלה אדומים, בקנה מידה גדול יותר.

החלוקה לפי האומדן - בין יהודים וערבים היא בערך כ-60%

ליהודים ו-40% לערבים.

היו"ר א. שרון: מה פירוש 60% ליהודים?

א. עטיה: הכוונה היא - מבחינת התעסוקה.

היו"ר א. שרון: פרט לארז - הכל ליהודים.

א. עטיה: מה שמעלה את משקל היהודים לעומת הערבים - זה מפעל

תע"ש הגדול. בארז הרוב הם ערבים, 800 עובדים, אבל המטרה

של אזור זה היתה להקים תעשייה להעסקת ערבים ועל כן כך זה פועל שם.

הפירוש הוא כזה: כ-200 מפעלים ישנם שם המעסיקים כ-2400 עובדים; קצת למעלה

א. עטיה:

מחצי יהודים ומתוך אלה - חלק נכבד - באזור תעשיה מעלה אדומים שם המספר מתקרב היום לאלף עובדים. באזור תעשיה ארז - מספר דומה של עובדים - כולם ערבים. השאר פזורים בגולן, שם יש 350 עובדים ובתוך זה כלול מפעל גדול של תעשיה אוירית בבני-יהודה המעסיק למעלה ממאה עובדים, ושאר המפעלים ממוצע המועסקים - כעשרה עובדים בכל מפעל. מגוון המפעלים רחב ומכל הסוגים. ישנו מפעל אחד גדול בין אלה המעסיק מספר גדול של עובדים ונמצא בתהליך של התרחבות רצינית ביותר ועובד בעיקר ליצוא.

בקריית ארבע - מפעלי רהיטים, חפצי-חן וענף הבניה.

מעלה אדומים משקף את הקשת הרחבה של התעשיה בארץ. בישובים קהילתיים יותר - כמו גוש-עציון, קדומים ואלון-מורה - שם יש מפעלים נקיים ומתוחכמים יותר - כמו שרותי מחשבים, פיתוח מכוני של מפעל טלפונים, זכרון עם חייגן אוטומטי, מפעלים לציוד רפואי, אלקטרוניקה, תכשיטים, בעוד שבאזורים העירוניים כמו קריית-ארבע, מעלה אדומים - המפעלים פחות מתוחכמים.

לגבי הנמצא על הכוונת; אך לפני כן אסביר ואספר על רמת הגולן.

אנו הולכים היום לפרוייקט גדול שם, באזור תעשיה ^{קצרי} - של בית אריזה וקירור בהשקעה של כשלושים מיליון שקל ואנו מקווים שבקיץ הקרוב (וזה נמצא בתהליך הקמה) כאשר זה יקום - בתוך שנה הוא יעסיק קרוב לארבעים עובדים בשיא העונה, וזו אומר שמונה חודשים בשנה וביתר ארבעת החודשים - עשרה עובדים. משכנו זאת לאזור תעשיה ^{קצרי} ואנו מקווים שזה יתן דחיפה ליישוב הזה.

מה יש על הכוונת עתה - דברים שהם בביצוע: אנו מבצעים תשתית

בקריית-שומרון - של ששים דונם ובקצרין - של עוד עשרים דונם, בשביל אותו בית-אריזה,

(היו"ר א. שרון)

וזה נמצא בשלבי-בניה שונים. ישנו בית אריזה לפרחים שהחל בעבודה ביום החמישי האחרון

במהירות, והוא בתהליך בניה וביום ששי, בעת ביקור ראש-הממשלה - מצאנו את המקום עובד

במלוא קצב האריזה. זו היתה יזמה פרטית, של אדם פרטי.)

כן, זו יזמה פרטית של איש פרטי.

א. עטיה:

היו"ר א. שרון:

אולי יש לכם איזה מפעל ממשלתי שאפשר להעמידו במקום - כפי שהיו עושים זאת פעם.

אורי בר-און:

יש מפעלים המחכים כבר חודשים בתור כדי לעבוד שם, ולא מעמידים אותם.

א. עטיה:

להעמיד שם מפעל ממשלתי - זה אומר מפעל של משרד הבטחון,

וזה מה שיש ללעשה, כי לאף משרד ממשלתי אין מפעלים בידיו.

ויוסי היושב כאן ודאי יעיד על מאמצים במשרד הבטחון, כולל השר - לנסות להגיע

לכך שנמשוך לשם מפעלים.

אורי בר-און:

אתם בונים עם "מבני-תעשיה" בלבד?

א. עטיה:

אנו בונים דרך שתי - חברות - חברת מבני-תעשיה בכל

הארץ וחברת כלכלית לירושלים - אזור מעלה אדומים וירושלים.

אורי בר-און:

יש אלינו פניות בענין זה כי אפשר להקים שם מפעלים תוך חודשים.

א. עטיה:

דרך בניה ממשלתית - צריכה לעבור הליכי מכרזים והיא כולה

פועלת על ידי משרד המסחר והתעשיה. זו חברת-בת שלנו. אבל יש

שיטה אחרת של בניה עצמית, כאשר היזם מקבל הקצאת-קרקע וכך עשינו ועושים, עד כמה

שאפשר וזה חוסך תקציבים. הוא משקיע הון עצמי שלו באזור פיתוח וזה אומר - בשיעור

25% והשאר - בצורת מענק והלוואות. הוא מקבל קרקע ותשתית ואינו מממן את התשתית.

על כן, כאשר אמרתי שמתוך 145,000 מטרים, במעלה אדומים -

עשרת אלפים נבנו בבניה עצמית וכן"ל בארז, שם רק בניה עצמית נעשתה - לזו היתה הכוונה.

מה יש בביצוע: בביצוע אנחנו נמצאים היום בשלבי בניה של ארבעים

אלף מטרים - מהם שנים-עשר אלף - על ידי חטיבת ההתישבות של ההסתדרות הציונית. החלוקה

כזאת: ארבעה-עשר אלף ברמת הגולן ועשרים וששה אלף - ביו"ש.

היו"ר א. שרון:

בניות אלה כולן הן מתקציב ההתישבות, או שזה מתקציב רגיל של

משרד התעשיה, מסחר ותיירות?

א. עטיה:

זה תקציב פיתוח של משרד תמ"ת.

זאת, מלבד חטיבת-ההתישבות, שבונים שם שנים-עשר אלף

מטרים בבניה שלהם; תשתית פלוס מבנים - זה בתקציב תמ"ת.

החלוקה: ארבעים אלף - בבניה מתחלקים כך: תשעת-אלפים -

באזור תעשיה מישור-אדומים; שש אלפים - באריאל - שלושת אלפים מטר, בניה לא במרכז התעשייתי הגדול, אלא בתוך העיר עצמה, בכניסה לעיר. וחטיבת התישבות בונה כאחד עשר אלפי מטרים בשבעה-עשר ישובים ביו"ש.

ועוד בניה ישנה ברמת-הגולן, שם בונים כשש אלפים מטרים

לבית הקירור.

חטיבת ההתישבות מתכננת עוד שנים-עשר אלף מטרים בשנה הבאה,

ואנו כמשרד - מתכננים עוד עשרים אלף מטרים.

מתוך עשרים אלף מטרים אלה - עשרת אלפים באריאל וקרני-שומרון

השאר - מתפצל במקומות השונים. ואם מדברים על תשתית לשנה הבאה - מתכננים אנו

הכנת-תשתית של קרוב לשל מאות דונם - ושוב: הדגש כאן הוא על אריאל, שם מתכננים

הכשרה במסגרת התקציב של שנה זו, שיאושרו אז כמאה דונם.

פרוייקט לישובים: מבחינת יזמות - ישנם ישובים שיש רצון מצד

היזמים ללכת אליהם וישנה נכונות ואפילו ישנו לחץ. אני מדבר על קרני-שומרון, אריאל

ומקומות שטווח הגישה אליהם ממוקד הארץ אינו גדול במיוחד. יש קושי מיוחד במעלה-

אפריים ובקצרין.

יש לנו עתה בבדיקת נוספת כשלושים חכניות של מפעלים למקומות

שונים והחלוקה היא - עשרה במישור אדומים וכעשר עד חמש-עשרה בקשות לאריאל וקרני-

שומרון ועשר בקשות למקומות שונים אחרים.

אני מדבר על בקשות קונקרטיות שהגישו חכנית מפורטת ולא על

בקשות של התענינות. לגבי אריאל - יש התענינות גדולה מאד ולדעתי - באריאל, בתקציב

מתאים - ניתן לתעש את האזור בזמן קצר יחסית. אם מדברים על אריאל - אבקש להעלות נקודה

נוספת.

אחרי הרבה לבטים שנמשכו זמן - אושר לתעשיה שטח ודובר על שטח

של כתשע-מאות דונם. אני שומע מאורי על כוונה לחצות אותו או אפילו לתת שליש מזה ברוטו

א. עטיה:

לתעשייה והיתר - להקצות להעלאת ישוב.

למדתי מהמתכננים שזו אפשרות יחידה כמעט להקצאת אזור תעשייה,

עם תנאי טופוגרפיה נוחים מבחינת השיפועים.

נראה לנו שהאזור שאושר - אותם 900 דונם - אם רוצים לראות

קצת רחוק יותר - לא צריך לגעת בזה למטרות אחרות ולהשאיר זאת לצרכי תעשייה בלבד.

השנה ניגשים אנו לזה, ותכנת המתאר בעדיפות המינהל לבניה כפרית הוזמנה כבר

ונוכל לבטח לעשייה.

אשר לשאר המקומות - מדובר על מבנים קטנים של 600 או

עד 1500 מטרים. מדובר על אלקנה ומעלה אפריים וקרני-שומרון ועל תקוע, קצרין ועוד.

כל זה - בהתאם לצרכים - ישאר ברזרבה. כלומר - עשרת אלפים ילכו לאריאל וקרני-שומרון

והשאר - בהתאם לצרכים. באריאל לא יהיה צורך להקים מבנים ליזמים, כי יהיו כאלה, בגלל

התנאים הטובים של המקום. הם יבואו ויהיו מוכנים להקים זאת בבניה עצמית, פלוס

הסיוע של הממשלה, המקובל בהתאם לחוק עידוד השקעות הון.

בניה ממשלתית: איני יודע מה ומי הכתובת ו אפשר לגלגל זאת

ככדור ממשד למשרד. אבל לדעתי הכתובת היא הממשלה עצמה.

היו"ר א. שרון: אתה מייצג משרד ממשלתי.

א. עטיה: זה משרד שאינו מחזיק בבעלותו מפעלים.

היו"ר א. שרון: אבל יש לו אפשרות לתת תמרוץ למפעלים, כדי לעבור לשם.

איזו יזמה ננקטת על ידי משרד התמ"ת כדי לדרבן העברת מפעלים

למקומות אלה? הרי עשו זאת כבר בעבר! העברנו מפעלים לדימונה וערד ותל-ירוחם. כל זה היה

בנוי על תמרוץ לעבור למקומות אלה.

א. עטיה: פרט לתנאים הכספיים הטובים שהמשרד נותן - הוא נותן הרבה מעבר

למה שנותן הוא בישובים במקומות אחרים. כל הישובים האלה סופחו

לאזור פיתוח א'. זה כולל את אזור אלון מורה ופירושו שיזמים נדרשים לתת רק 25% מכלל

ההשקעה. שאר 75% - זו תמיכה ממשלתית, הטבות ממשלתיות, ויותר מזה: בקצרין ומעלה

א. עטיה:

אפריים הוזלנו שכר דירה בעשרים אחוז מהשכר המקובל. איני רוצה שיתנו לזה פרסום, כדי שלא יקפצו אנשי קרית-שמונה, הישוב הסמוך, וממקומות אחרים וזה אפילו נמוך יותר מאזורי פיתוח בעלי עדיפות גבוהה ביותר בתחומי הקו הירוק. אין ספק שזה מסייע.

היו"ר א. שרון: מה מעכב אישור הקמת מבני-תעשייה. מה מעכב שבקרני-שומרון יעמדו עשרה מפעלים ולא מפעל בודד יחיד של בית האריזה לפרחים? מה מעכב שירוצו עם עשרה מפעלים כאלה?

א. עטיה: בקרני-שומרון ובאריאל - לא מעכב דבר. הבעיה איננה שם. יש מפעלים והם אושרו והם בתהליך תכנון והקמה. לא יהיו בעיות בקרני-שומרון ובאריאל, אלא במעלה אפרים, כי אם הכביש ייסלל שם - התמונה כולה תשתנה. (חוצה שומרון). ואני חושב שבקצרין - עם הפעלת בית האריזה ובית הקירור - תינתן תנופה לאזור. יש תכניות שאושרו כבר ויש גם היסוסים מצד יזמים.

היו"ר א. שרון: התגברתם על בעיית החשמל בבית האריזה בקצרין?

א. עטיה: לא קיימת בעיית חשמל בקצרין.

י. מרגלית: הבעיה נפתרה - לדעתי.

א. עטיה: התקנו את הקו החדש במעלה אדומים והוא יעביר 12 מגואט

חשמל מירושלים לשם.

אינני רואה את אריאל וקרני-שומרון כבעיה. כל אזור זה של 900

דונם - אני רוצה להמליץ שישאר מיועד לתעשייה.

השר א. שרון: לגבי אתר התעשייה באריאל - אני רוצה לקבוע: הממשלה קבעה להקים

במקום זה ישוב. היא לא קבעה להקים אותו במקום אחר. אנלמוכן

אפילו לחזור אחורה שנים אחדות: מיקומה הראשון של אריאל נועד להיות במקום הזה,

שנקרא בזמנו חארס-עץ - על שם עץ בודד שנמצא שם. זה המיקום הראשון של אריאל.

הבאתי מסמך בחתימת השרים גלילי, כיו"ר ועדת השרים להתישבות ופרס - כשר הבטחון ואוזן

כשר החקלאות, כממונה על מינהל מקרקעי-ישראל, שנותן רשות לרכוש אלף דונם במקום זה.

בעקבות זה עשינו נסיונות ורכשנו 180 דונם מול מקום זה - מעברו השני של הכביש.

זו אותה רכישה שהסתכנה אחר-כך בבית המשפט בשכס.

לא במקרה גם בעבר וגם אני הצבעתי על מקום זה כמקום החשוב

ביותר. ובענין זה קשה להתרשם מהמפה וצריך להיות בשטח כדי לראות זאת. זה רכס גבוה

השולט על כל השטח הגבעי שנמצא בינו ובין כפר קאסם או אלקנה.

ועוד: המקום הזה נמצא בצומת או ליד צומת, שהיא אחת החשובות,

שתהיה בעתיד צומת כביש חוצה-שומרון עו ציר חוצה שומרון המחבר אותו לציר קלקיליה-שכס.

זו דרך חשובה ממדרגה ראשונה ויש לנו ענין שישב שם ישוב. על כן, אני מציע לא לנהל על

זה שום ויכוח. יש על כך החלטת-ממשלה. אני מודע כאן שניגשים אנו כבר עתה לעבודה בשטח.

זה אינו נוגע לאריאל כרגע. זה מקום שנקבע להקים בו ישוב. זה בתחום שטח אריאל

אמנם, אבל זה שייך לנושא שבו פתרתי את בעיות הקרקע. עד שתגיע אריאל למקום -

יחלפו הרבה שנים, וכדי שלא תהיה אי-הבנה - אנו ניגשים לעבוד בשטח, כי הממשלה קבעה

שם ישוב ואין על כך ערעור עוד. זה עבר את כל הערעורים ורק לאחרונה - פעמיים

בועדת שרים לעניני בטחון ופעמיים בישיבות ממשלה, ופעם בועדת חו"ב ופעם בועדה

להתישבות. זה מעבר לששה סיבובים אלה, שהם לפחות אחרי ששה סיבובים אחרים - זה נקבע

ואין אפשרות לעסוק בזה עוד. זה מקום שנועד לכך ולא כדאי היום, ארבעה חדשים לפני סוף יוני

- להתחיל לטפל בזה; כאשרתחסר קרקע - נמצא אותה או נרכוש אותה להקמת מפעלי תעשיה

חדשים.

ברכס זה עומד לקום ישוב ואנו נכנסים לעבודה שם. איני מתכוון

לדון בזה עוד. זה נגמר.

י. מרגלית: האזור נקרא - אזור תעשיה של אריאל, אבל אינו אזור של אריאל.

מאחר שכל השטח נקרא אזור אריאל - אזי גם זה נקרא כך, אבל זה פארק תעשייתי.

היו"ר א. שרון: טוב שהבהרת זאת, כי עתה מוכרחים לעבוד שם.

י. מרגלית: אני מסועק אם תקום שם תעשיה ועלינו לדעת את האמת.

היו"ר א. שרון: ראשית-כל - שיקום שם ישוב.

מ. דרובלס:

שמענו שהוקם שטח של כמאה וחמשים אלף מטרים מרובעים לתעשייה והמספר כשלעצמו - מכובד הוא. הבעיה היא, שזה אינו מחולק פרופורציונלית בין המקומות השונים וזקוקים אנו למאה וחמשים אלף מטרים לתעשייה במקומות אלה. על כן, בקרית-ארבע אין בעיות. שם יש מספיק שטח, תודה לאל. במעלה-אדומים - אין בעיות. אבל במקומות שם נחוץ לנו השטח הזה - הוא אינו קיים. יש לי להעיר כאן הערה: איננו יכולים לסמוך תמיד על יזמה פרטית, אם כי צריך וחייבים להכניס אותה לשם. - לאלקנה, אריאל וקרני-שומרון - היא חלף. אבל איננו יכולים לסמוך רק עליה. התשתית הראשונית חייב להיות ציבורית. אם לא נבנה בתחילה תשתית ציבורית - לא נוכל לבנות שום דבר, כי בלי תשתית - לא תכניס לשם דבר. יזמה פרטית באה עם מפעלים גדולים ועלינו לתת תשובה לבעלי מלאכה קטנים שנענו לאתגר הממשלה ובאו למקומות חיוניים למדינה והם בעלי-מלאכה קטנים, שדרוש להסמכת שטח. ועל כן - צריך לשלב את שתי השיטות. בתחילה - אנו חייבים לבנות משרד תמ"ת ואנו חייבים להקים מספר מסויים של מטרים לתעשייה, שיימסרו בהשכרה בכל מיני תנאים אחרים ליהודים. וליד אלה צריך לפתח תעשייה גדולה, מפוארת. אם לא נעשה זאת - לא נוכל לישב שם יהודים, ואת אלה שמעוניינים אנו בהם. אני רוצה לציין שבחטיבה להתישבות אנו עושים זאת. הכנסנו לתקן - במידה ויש שם גן ילדים ובית-ספר - שיהיה שם גם מבנה אחד כזה שיהיה בתקן. ואז אחוז מסויים של יהודים יעבדו שם. אנו ממשלה אחת ומדינה אחת ואין סיבה ^{שחטיבת} ההתישבות, היונקת ומקבלת את התקציב מאותו מקור של משרדים אחרים - ^{תנהג} בצורה אחת, ואילו במשדדי הממשלה האחרים - ינהגו בצורה אחרת. על כן, המינימום ההתחלתי בכל ישוב בהתאם לגודל ותנאים ותנאים ספציפיים במקום - מחייב היות בניה ציבורית כזאת שם.

"מבני-תעשייה": יש לי נסיון רב אתם והם בונים מבנים טובים ויפים. הגענו למסקנה, עם זאת שלא תמיד זה מתאים לנו והתחלנו לבנות בעצמנו. זה יותר מהיר וזול וגם יעיל יותר. יש מקום לבדוק, כלפי צורות אחרות, אם חייבים להמשיך בשיטות קונבנציונליות, כפי שהיה עד עתה, או שיש ממי ללמוד. אין לי ספק שאחר בדיקה מסתבר שהשיטה החדשה טובה יותר ויעילה יותר. כדאי שמשרדים אחרים יבדקו גם הם את עצמם.

היו"ר א. שרון: אני רוצה להעלות בעיה: הייתי בקדומים לפני ימים אחדים.

א. שרון:

ישנו שם מפעל שנקרא "רצף השומרון" בבעלות איש יפאני וזה מפעל למחשבים. לראות שם את ילדו של האיש היפאני הזה עומדים בשורה של תלמידי בית הספר של קדומים - זה סיפור בפני עצמו. זה אותו יפאני הטוען, שהוא שייך לכת הטוענת שהסמוראי שלה בה מהשומרון. עוד כמה יפאנים כאלה - היה דבר יוצא מן הכלל בשבילנו... אבליש להם עתה בעיה של צורך להעביר את המפעל ממקום זה למקום אחר, כי הם הזמינו מכונות חדישות ואינם יכולים להכניסן לתוך המבנה הקיים. עלינו לזכור שזה אחד המפעלים הרציניים ביותר מעובדים שם. מה עושים במקרה כזה ואיך פותרים זאת מיידית? אולי צריך להקים עוד מבנה או מבנה בגודל אחר. לכן, זו דוגמא אחת. השאלה מה עושים כדי שמפעל כזה לא ירד מהשטח שם? כי עד אשר מעלים מפעל כזה לשטח - זו קריעת ים-סוף. לכן - היכן הכתובת לענין הזה?

מ. דרובלס: הכתובת היא החסיבה. אבל אין לנו עכשיו תקציב. בנינו מה

שבנינו ואנו מפנים אותו לאלון-מורה או שילה ונוה-צוף.

השר היו"ר א. שרון: אבקש, במקרה ספציפי זה - למצוא לזה את סכום הכסף הדרוש,

כדי שהמפעל הזה במיוחד לא ירד משם, אלא יתפתח ויתבסס - והעיקר

שלא ירד משם. צריך למחוא בין הסכומים המתגלגלים סכום שיאפשר למפעל להשאר במקום.

הם זועקים לעזרה ואומרים שבאין-ברירה - ירדו לשפלת-החוף. זה יכול להיות על חשבון

אלון-מורה ולא על חשבון שילה, שצריך לחזקה בתעשייה. אבל מוכרחים לתת לזה פתרון, כי

בשילה מדברים על תעשייה שתבוא והיא תבוא, אני בטוח בזה. ובאלון-מורה - על תעשייה

קיימת כבר במקום. וכאן מדברים על מי שנמצא כבר בשטח ומוכרחים למצוא לו פתרון מיידית.

בזה סיימתי בנושא זה.

בנושא אלקנה ב' - זה לא ענין של איזו התחשבות. זה פשוט

מצב, שאין בו מקום אחר לישוב, העונה על צרכים אלה. ואת תסתכל במפה - יתברר לך שיש

בו כל האפשרויות.

י. מרגלית: אני מכיר את המפה. אני רוצה רק לומר לך, שבנושא זה יש כמה

דעות מקצועיות הסבורות, בניגוד לדעת אורי, עם חמשה חבריו

שעלו על הגבעה, ואמרו שכאן הם מקימים ישוב.

אורי בר-און:

מקרה מעלה אדומים - מי שאינו זכר איך נלחמנו על הקמת מעלה-

אדומים לא במקום שהקימו אותו, אלא על הרמה למעלה

והסבירו לנו איך יתכן שכל התעשייה והמפעלים יהיו ממערב לישוב, כשישוב במזרח? כל העשן

יגיע לישוב - כך אמרו לנו. ועכשיו עומדים לעשות זאת, בדיוק כך - כאשר הישוב יקום במזרח

והתעשייה במערב.

היום יש שם 300 דונם מוכנים לעבודה - שטחים, ומתי נגמור אותם?

אם נרצה תעשייה יותר מלוכלכת - יש עוד אלף דונם שלמים ומדוע צריך להרחיק את הישוב?

אזור שני של תעשייה קרוב יותר לאריאל ונכנס כבר עם כביש

נוסף לאריאל. מה החתקשות הזאת?! בנובמבר הודענו זאת סופית, עם הבג"ץ וכל מה

שהיה עם ישוב זה. מה קורה כאן?!

היו"ר א. שרון:

סיכמנו וזה מסוכס וצריך לגשת לעבודה שם ובאותם

300 דונם - יקימו אזור תעשייה.

מ. דרובלס:

יש לנו שם תכניות ויש לנו בעלי-מקצוע ואבקש, שאם

אפשר - זה יתואם מבחינת המקצוע עם החטיבה. עד עתה דבר זה לא

תואם.

אל"מ ד. סתיו:

נכנסים כאן לעימות מיותר. יש כאן פתרון לכל.

אני מציע שייפגשו המתכננים וזאת אפשר לעשות תוך שלושה ימים.

יפגשו מתכננים של חטיבת ההתישבות ומתכננים של "בניה כפרית ותעשייה" ואני בטוח שלא

יהיו שם בעיות.

היו"ר א. שרון:

מה שמסומן כחארס-עץ על המפה - זה מקום שייקרא יקיר ב' ואת

כל שאר הדברים שיתוכננו, בהתאם לקביעה זו יתכננו, כי זו היתה החלטת-הממשלה. אני מכיר

את המקום וזה בדיוק המקום לישוב ואת השאר יתכננו בהתאם לנושא זה.

מר סנפירי:

75% ממומנים כאן מתקציב המסחר והתעשייה ו-25% על ידי החטיבה

להתישבות - של תעשייה בישובים והכוונה לכל הישובים שמוחזקים

על ידי תעשייה להתישבות וזה אומר שתקציב מיוחד נוצר מכל ההוצאות הקשורות

למבני תעשייה. זה אומר מבנים ומכונות וחמרים וזה קשור בכל.

א. עסיה:

גם הציוד נהנה מהלוואות: 40% הלוואה ו-30% מענק.

מר סנפירי:

והיתרה ניתנת על-ידי החטיבה להתישבות.

היו"ר א. שרון:

אני רוצה לסכם. אני בהחלט לא מרוצה מדבר אחד, שהממשלה אינה נוקטת ביזמית בצעדים מספיקים, כדי להמריץ תעשיינים לעבור לאזורים אלה, בהם חיוני להקים תעשיה מהר ככל שרק ניתן. וזה צריך אני להוסיף, שאם יש לממשלה וזה דבר שיעשה גם למען הבטחון - אם סדנאות או מפעלי תעשיה צבאית - כל נושא כזה - שניתן להעבירו לאזורים אלה - צריך לעשות זאת. מוכרחים לעשות זאת ומעולם לא הצלחנו לתת בארץ תנופה של ממש בלי שקדמה ליוזמה הפרטית - יזמה ממלכתית.

היו"ר א. שרון:

הנושא הבא הוא - מעמד המרכז האזורי בחבל קטיף. רצינו להעביר זאת ממצב של מרכז אזורי למצב

אחר.

מ. דרובלס:

היום הושבנו שם במקום המרכז האזורי - האחוזות.

אורי בר-און:

אמרנו שהישובים שם זקוקים היום לכל-מיני בעלי-

מקצוע, למנהלי בית-אריזה ומורים ועוד ולכן, צריך לזרז את נושא הקמת המרכז האזורי. המיקום בזמנו היה אזור הנח"ל, היכן שיושב שם הנח"ל.

יוסי מרגלית:

ישנה בעיה של מעמד, אך אני סבור שלא זו הבעיה שם

עתה, יש ועדה למרכזים בין-כפריים ונקבע בזמנו,

שמרכז זה יהיה בלתי-מאוכלס. לאור המיוחדות של גוש קטיף - סוכס שהמרכז האזורי בקטיף יהיה מאוכלס ומה הבעיה כאן? -

היו"ר א. שרון:

הנושא הזה יעלה בישיבה הבאה. יש כאן בעיה ואין לי כאן חומר מספיק ואורי לא היה אתי בישיבה זו,

היו"ר א. שרון:

והבעיה היא ממדרגה ראשונה ואני אעלה זאת בישיבה הבאה, כאשר יהיה החומר כאן.

היו"ר א. שרון: לנושא חיספין ברמת הגולן:

מ. דרובלס: היום חיספין זה מרכז אזורי ברמת הגולן ומבחינתנו הוא מתפקד.

היו"ר א. שרון: אינני מוצא חומר לנושא זה כאן ועל כן לא נדון בו עתה, אלא בשבוע הבא.

הח/17. פריצת הדרכים ליישובים החדשים: -
שבי שומרון ב', יקיר ב', נילי, מעלה עמוס ובית-גוברין

מ. דרובלס: לפני כחודש ימים - הועדה הנכבדה הזאת, בהמשך ל החלטות הממשלה - אישרה הקמת מספר ישובים בשמרון וביהודה. התארגנו להקים את הישובים האלה, לפי החלטת הועדה, ולצדדי הרב - אנו נתקלים במספר בעיות, שהייתי קורא להן פורמליות, טכניות, שעד היום לא נפתרו. למשל: הישובים שיש להם בעיות, שאיננו יכולים להתחיל בעבודה בהם, אם כי תקציבית העניין מצא פתרון, לפחות על חשבון הנקודה שצריכה היתה להיות שם, - הישוב שבי-שומרון ב'. כפי שנמסר להם, ואיני יכול לאשר זאת במאה-אחוז - רק ביום חמישי האחרון - חולקו ההכרזות למוכתרים.

היו"ר א. שרון: האם התכנון מבוצע בינתיים?

מ. דרובלס: במשרד יכולים לתכנן. במשרד זה גמור ומוכנים

לעלות על השטח. אבל המצב כזה, שרק עכשיו

חולקו ההכרזות. צריך לחכות 21 יום עד שיהיו עררים ואין אפשרות לגשת לדרך ובשבי-שומרון תוואי הדרך קשה ביותר וביקשנו לקבל אישור להרחבת דרכים, אבל איננו יכולים לעלות עם כלים על השטח, וזה יתנקם בנו בעתיד, מאוחר יותר, כי לא נוכל להקים את הישוב בזמן.

לכן, אבקש מהועדה החלטה ופניה לכל הגורמים

הנוגעים בדבר - להחיש ולתת מלוא העזרה לגמירת כל הפורמליות במקומות.

הבעיה העיקרית שלנו היא הדרכים. זה יכול להיות עיכוב. הקמת המבנים עצמם - זו בעיה של חמשים או ארבעים דונם ועל זה נחגבר. אבל הדרך יכולה לגזול מאתנו חדשים וחבל על כל המאמץ ולכן צריך לבקש ולקבל אישור ואם בית המשפט יחליט על דבר אחר - יש לנו בכל מקרה שטח אלטרנטיבי של הזזה של החומות וברוב המקרים - זו הרחבת הדרכים ולא יכול להיות, שעל סמך ערר שמגיש משהו או מספר עררים שמוגשים - שתעוכב עבודתנו, שהיא למטרות ציבור.

אבקש לקבל החלטה לפנות לגורמים השונים - שיגישו לנו את מלוא העזרה.

היו"ר א. שרון: מה הכרזנו ומה עדיין צריך להכריז ולא הכרזנו?
אל"מ ד. סתיו: אני מקווה שברור לכולנו מה ההבדל בין הקצאה והכרזה. אשר להכרזות - אחרי שבבי-שומרון ב' הוכרזה - אנו כולנו הכרזנו, מלבד ישובים שעדיין לא הוחלט עליהם - כמו מצפה-לכיש.
היו"ר א. שרון: ליד דורה?
אל"מ ד. סתיו: כן.
היו"ר א. שרון: זה לא ישוב חדש.
אל"מ ד. סתיו: הכוונה לכל הישובים שיש עליהם הכרזות.

המשך הישיבה - ל. דרוקר.

(עד כאן רשמה מ.י. מכאן ל.ד.)

אל"מ ד. סתיו : כל הישובים שיש עליהם הכרזות.

אני פשוט רוצה שמהבקשה שתצא

קריאה לתת את כל הסיוע וכו', משתמע שעד עכשיו כאילו יש

מי שלא נותן את כל הסיוע.

מר מ. דרובלס : סרי, מתוך 6 ישובים שעליהם החלטנו,

רק באחד אנו יכולים להתחיל

לעבוד וב-5 לא יכולים להתחיל לעבוד.

אל"מ ד. סתיו : משום שלא בכולם נגמרו תהליכי

ההכרזה.

מר מ. דרובלס : סליחה, אם לפני חודש וחצי החליטה

הועדה הזו....

אל"מ ד. סתיו : לצערי הרב יש כמה דברים טכניים,

יש עניינים של מדידות וסימון...

השר א. שרון : סרי, בוא ניקח דבר, דבר - במעון

וכרמל אין בעיה, שם עובדים על

הדרכים במלוא קצב הפריצה והכל שם מעבר לזה.

אל"מ ד. סתיו : כן, כולל גם תעשייה.

השר א. שרון : מה קורה במעלה עמוס (תקוע ב')?

אל"מ ד. סתיו:

היתה הכרזה וזה נגמר. היום היה
סיור כדי להסדיר את הנושא עם

חיל-האוויר.

השר א. שרון :

אפשר להתחיל לעבוד שם?

אל"מ ד. סתיו:

עוד לא, נשמע מה שהיה היום בסיור.

מר מ. דרובלס:

אומרים לנו - עוד שבוע, עוד 10
ימים, עוד לא. האינפורמציה מהיום

אומרת שעוד לא.

אל"מ ד. סתיו :

אם רוצים להתחיל לעבוד לא בדיוק
באתר המבוקש, כלומר, על הר קסן עצמו,
אלא בשוליים, אפשר להתחיל לעבוד.

מר מ. דרובלס :

צריך יהיה להתרחק 1 ק"מ משם.

אל"מ ד. סתיו :

בסדר.

השר א. שרון :

מה המצב במצפה גוברין?

אל"מ ד. סתיו:

היו 104 ערערים על השטח וזה
צריך להסתיים.

מר מ. דרובלס :

אבל על הדרך, בלי קשר לזה...

השר א. שרון :

מה מפריע לפרוץ שם דרך?

מר מ. דרובלס :

יש דרך, צריך לעשות שם רק הרחבה.
אנו עולים בינתיים על התוואי הקיים.

מר א. בראון :

אפשר לפרוץ דרכים בכל המקומות.
גם בנושא הערערים, מכל הבדיקות
שלי לפחות, מחברר כי איש עוד לא יודע מה הערערים?

מר מ. דרובלס :

אלו לא אנשים שמעוררים. יש משרד
מיוחד לערערים. הם פתחו משרד
מיוחד. אותם שמות חוזרים כל הזמן.

השר א. שרון :

הבעיה היא סרי שאנחנו נבזבז את
הזמן ובסוף לא יהיה ישוב שם.
מה מפריע לפתוח דרך למקום, הרי זה יער בבעלות ממשלתית.

אל"מ ד. סתיו :

הלא מצפה גוברין זה לא על היער.

השר א. שרון :

אז ליד היער. יצטרכו אז יהיה
ביער. לא חשוב, יש שם מקום.

מר מ. דרובלס :

אנו רוצים ללכת לפקניק ביער, חן
לי לעבוד על דרך בשביל פקניקים.

היער הוא יער ממשלתי.

אל"מ ד. סתיו :

אתם יודעים מה, אותי שכנעתם. יש
גם יועצים משפטיים.

מר א. בראון :

הבעיה היא לא זו, סרי, אתה צריך
לתת הוראה שיאשרו לנו את הדרכים.

מה איכפת לכם מה אנו עושים בדרכים האלה? לא צריך בשביל זה
יועצים משפטיים. דרך אפשר לקבל ביום, אין בעיה. הבעיה היא
שהם חכמים יותר מכולנו, הם אומרים - רגע, ואם זה לא יתאים
לכם אח"כ? אז אנו אומרים - אז זה לא יתאים בדיוק, אז נזוז
200 מטר, מה הבעיה? סרי צריך לתת הוראה לכך, זה הכל, הוא
האיש. הוא האיש שנותן את ההוראות לממשל מטעם משרד הבטחון.
אנחנו רוצים עכשיו דרכים, לא רוצים ישובים.

מר מ. דרובלס :

דיברתי עם פואד והוא אמר לי שזו
פליאה. דיברתי עם מוסקה והוא

אמר שזה בסדר, אבל בינתיים זה איננו. שבי-שומרון, נילי, יקיר ב',
תקוע ב', מצפה-גוברין - יש בעיות.

השר א. שרון :

מהי הכתובת?

אל"מ ד. סתיו :

בלי כל ספק, לגבי הדרכים, מי שמאשר
את הפקעת הדרכים זה סגן שר הבטחון.
מבחינה זו אני מקבל שזה בסדר מבחינתו.

השר א. שרון :

מה שאני מבקש סרי - הימים חולפים,
שבוע אחרי שבוע, חודש אחרי חודש.

אתה צריך להבין, בסופו של דבר, עד סוף יוני, במקומות האלה
צריכים להיות המבנים. אני מבקש לאפשר לפרוץ את הדרכים ללא
קשר לסיום בדיקת הערעורים באשר למקומות הישוב עצמם. יצטרכו
להזיז 200 מטר, יזיזו 200 מטר. יש לאפשר את פריצה הדרכים.

השר א. שרון

אל תמשכו, העיקוב הוא הדרכים. מה איכפת לך שתהיה שם דרך.
זה מה שאני רוצה. זהו.

אל"מ ד. סתיו: מה שאני ניסיתי להסביר, אם נפקיע
דרך למקום שהוא לא מקום ואתה תקבל
בג"צ על זה, אז באמת תהיה תקוע; לא עם הדרך הזו בלבד, אלא גם
עם 200 מטר על-יד זה ו-200 מטר שמאלה למשך חצי שנה. זה
מה שאני רוצה להסביר לך.

מר א. בראון: עוד לא היה לנו, אף פעם, בג"צ על
דרך. אף פעם אחת.

מר מ. דרובלס: סרי, אם נחכה לבג"צ זה יקח 3 חדשים
ולא נוכל להקים שום דבר. אני לא
יכול לחכות. יש החלטות, צריך לבצע אותם.

אל"מ ד. סתיו: בנילי, במצפה גוברין, בשבי שומרון
ב'....

מר מ. דרובלס: ביקיר ב'.

אל"מ ד. סתיו: ביקיר ב' אין בעיות..

מר מ. דרובלס: למה, לא קיבלנו את האישור לעבוד שם
על הדרך.

אל"מ ד. סתיו :

אז זה ענין של יום-יומיים. קיבלנו
את הדרישה לפני שבוע.

מר מ. דרובלס :

כל יום אני מבקש את האישור ולא
מקבל, גם לא לגבי יקיר ב'.

השר א. שרון :

מה שאני מבקש, פשוט, זה לאפשר
לפרוץ את הדרכים למקומות. עד

היום לא התעוררה בעיה בקשר לדרכים.

ביום א' הבא, לכשנשב שוב,

אני רוצה לקבל דיווח באיזה מקום אפשר להתחיל לעבוד

על הדרכים. חבל על כל יום בנושא הזה. צריך לרכז פה הרבה

מאוד ציוד. צריך לרכז פה הרבה מאוד עבודות של פיצוצים.

מוכרחים לזרז את הענין הזה, לא למשוך את זה יותר. זה בנושא

ההכרזות והדרכים.

מה המצב במכמש, אפשר לגשת לעבודה?

אל"מ ד. סתיו:

כן.

השר א. שרון :

אין בעיה.

אל"מ ד. סתיו :

כבר שבועות על שבועות אפשר לגשת
לעבודה.

השר א. שרון :

מה בקשר למה שקראנו - מצפה לכישף -
מה הבעיה שם?

אל"מ ד. סתיו:

עדיין אין חוות דעת של משרד
המשפטים.

השר א. שרון :

הם בודקים את זה?

אל"מ ד. סתיו:

כן.

השר א. שרון :

כי הרי ברור שזה היה מוצב ירדני.
אין ספק בנושא זה. זו קרקע טרשית,
מהטרשיות ביותר שישנן. אני מבקש לזרז את הנושא הזה.

טוב, אני חושב שאלו היו נושאים

שרציתי להעלות. אם אין בעיות נוספות אני מודה לכם.

מה עם הר-מנוח, הר מנוח הוכרוז?

אל"מ ד. סתיו:

כן.

השר א. שרון:

האם סומן שם משהו.

אל"מ ד. סתיו :

היו בעיות עם הסימונים.

השר א. שרון :

טוב, תודה.

הת/16

מצב התעשייה והמלאכה. ביישובים החדשים ביהודה, שומרון, רמת הגולן וחבל עזה - סקירת משרד התעשייה, המסחר והתיירות

יו"ר הועדה פותח.

נציג משרד התעשייה, המסחר והתיירות סוקר את מצב התעשייה והמלאכה ביישובים החדשים ביהודה, שומרון, רמת הגולן וחבל עזה.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה א. עטיה, א. בראון, י. מרגלית, מ. דרובלס, ד. סתו וא. סנפירי.

הת/17

פריצת הדרכים ליישובים החדשים:- שבי שומרון ב', יקיר ב', נילי, מעלה עמוס ובית גוברין

ראש החטיבה להתיושבות של ההסתדרות הציונית העולמית פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ד. סתו, מ. דרובלס וא. בראון.

מחליטים משרד הבטחון ידאג לזירוז הליכי האישור לפריצת הדרכים ליישובים:- שבי שומרון ב', יקיר ב', נילי, מעלה עמוס ובית גוברין; והוא יעשה כן בהקדם וברוח הדברים שמצאו ביטוי בעת הדיון בנושא, בישיבת הועדה להתיושבות - מהיום.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

684 מ

סוף 1 חזק 2

סג'ניס

מזכירות הממשלה

ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

ד' באדר א' התשמ"א - 8.2.81

נכחו : חברי הועדה - השרים : א. שרון - יו"ר, ד. לוי

נציגי ההסתדרות הציונית : מ. דרובלס, ר. ויץ

נעדרו : חברי הועדה - השרים : י. ארידור, ש. ארליך, ז. המר,
י. כץ, ח. לבדאו (חולה), מ. נסים
ג. פת

נציגי ההסתדרות הציונית : א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין,
י. פרידמן, פ. שנק, א. שנקר, א. תבין.

- לשכת שר החקלאות	- א. בראון
- לשכת שר החקלאות	- א. דודאי
- מנכ"ל חברת "מקורות"	- י. טוביה
- משרד החקלאות	- ד. יוגב
- משרד הבינוי והשיכון	- י. מרגלית
- משרד האוצר	- א. סנפירי
- משרד הבטחון	- אל"מ ד. סתו
- משרד התעשיה, המסחר והתיירות	- א. עטיה
- חברת "מקורות"	- ש. קנטור
- מנהל מינהל מקרקעי ישראל	- מ. שמיר
- מזכיר הועדה	- א. לישנסקי

סדר היום : 12/הת סקירה בנושא המים ביישובים החדשים ביהודה, שומרון, 2' 28
רמת הגולן וחבל עזה

13/הת קצב הבנייה ביישובים החדשים ביהודה, שומרון, רמת-הגולן 22' 22
וחבל עזה - סקירתו של שר הבינוי והשיכון

14/הת התיישבות ברמת הגולן :- מיקומו של הגרעין של התאחדות 25' 25
האיכרים

15/הת מרכז במודיעין לתנועת מכבי העולמית 35' 35

/סקירה

בפרוטוקול זה 48 דפים.

2-22 ח.י. 70
23-35 ח.י. 70
36-40 ח.י. 70

רשמה: פיתקה יפה.

הח/12 סקירה בנושא המים ביישובים החדשים
ביהודה, שומרון, ומת-הגולן וחבל עזה

היו"ר הר. א. שרון: אני פותח את הישיבה. כפי שהודעת ביישיבה

הקודמת, לפני עשרה ימים, - בחדשים הקרובים

תחייסנה ישיבות ועדת השרים לעניני התישבות או הועדה המשותפת

- הבין-סודית להתישבות - אחת לשבוע ביום א' והסגנה היא לקיים אותה

בשעה 2, או בשעה 4, אבל בכל יום ראשון - כדי שנוכל לעמוד מקרוב

על המסך קצב ההתישבות.

נתחיל היום בסעיפי דיווח והייתי רוצה

לפתוח בדיווח בנושא המים. נמצאים כאן אחנו אנשי "סקורות" - נציבות

המים, ומנכ"ל "סקורות" - יעקב טוביה, ונמצא אחנו כאן שמואל

קנסור - מנכ"ס ראשי, ונמצא אחנו כאן דוד יוגב מנציבות המים.

בבקשה.

יעקב טוביה: ישנה חכנית, שהגשנו לשר, המראה על

הסוערים בהם רוצים אנו להגיע לאספקת מים

לארון פורה, לקרני-שומרון', לאריאל - מהקידוח החדש, לרוחן,

לתפוח, ליתיר, לשילה, לחקוע, לריחן - ותוספת לנו-צוף.

הכוונה היא לתת גם לנעילין ובימים

האחרונים הכינונו גם חכנית ללבונה.

ישנה חכנית מפורטת של לוח-זמנים ואם מבקשים

שנפרט - בבקשה.

הייתי רוצה לגעת גם בנושא מים ביישובים

שבחבל עזה, ומלים אחדות על עבודת המים

היו"ר הר. א. שרון:

שלנו ברמת הגולן.

ברמת הגולן יש לנו בחכנית זו שני קידוחים:

האחד - בקליעה 1, וקידוח אחד בקליעה 2,

בבקעת הירדן יש לנו גם כן שתי נקודות קידוח - בגתית וקידוח

יעקב טוביה:

י. טוביה:

למים מליחיסבאזור ארגסן. כן יש לנו בנושא של חבל עזה - זהו הנקב החופי ליר הים, שאוסף מים רדודים שנמצאים ליר הים כדי לספק מים לישובי חבל-עזה החדשים - שעומדים להיות מוקמים.

הי"ר א. שרון:

אני רוצה לציין כאן שהנחיתי את נציבות

המים ופקודות, לפני כמה חודשים - לעשות מאמץ

ובסוף השנה הנוכחית לקשר את כל הישובים עם פקודות המים; ובמידה רבה, ככל שרק נ"חן - לאפשר עצמאות לישובים באספקת-מים. והייתי רוצה שייאסרו כאן כמה מלים, ביחס הרחבה, בנושא זה - הכן אנו עומדים בכלל בנושא מים ברמת-הגולן. אולי דור יוגב יגע בזה. וכן - ברצועת-עזה, אם כי שם הבעיה פשוטה יותר. בכל אופן - כדאי לנגוע בזה בכמה מלים. הייתי רוצה לשמוע כאן על התפתחות הקו שהחלטנו עליו - מובל, כנרת, בקעת-הירדן - היכן אנו עומדים בנושא זה. אחר-כך - יתנחן סקירה שעליה ישבנו פעם נוספת בפגישתנו ביום ששי במשרדי, באשר לישובים ביו"ש ובקעת-הירדן שיעקב טוביה החל עתה להזכירם.

דור יוגב:

בישובים ברמת הגולן עשינו בסוף שלוש

השנים האחרונות פעולות ענק. הן התבססו

למעשה על כמה דברים: רמת הגולן היה בה שינוי תכניתי: במקום לשאוב מים מלפטה - פיתחנו פקודות מים ברמת משטפונות/והגענו לסצב, שהמים אינם מהווים, מלבד נקודות בודדות - מובלה לחקלאות. עשינו את ספעל עין-צייד להשקעת אבוקדו עם אפשרות להתחבר לסעלה בשנות בצורת, במקומות שלא היו בשליטתנו בירסוק. היום הסצב כזה, שכל הישובים הגיעו כמעט כולם לסצב של עצמאות כלכלית כתוצאה מהאפשרות לגדל מירית כותנה בכמויות גדולות.

הי"ר א. שרון:

תאסר מלה על הספעל הזה, שעתה השלטנו אותו.

דוד יוגב:

מפעל עין-צייר - הוא עולה סטבוא-חמה

לאזור ברמת גולן ופתחבר

לאמצע השטח שם. (אין כאן ספות וקשה להראות זאת).

היו"ר א. שרון:

א. מבקש בפעם הבאה שתבואו עם ספות;

זה מפעל שאנו שהחלטנו עליו לפני שלוש שנים.

החלטנו אז לשאוב מים מאזור אל-חמה ולהעלות אותם לרמת-הגולן.

זה מבצע גדול מאד, שנחן אפשרות לפתח שטחי-מטעים רחבים, בעיקר שטחי

אבוקדו, בדרום-רמת-הגולן. כמובן שזה נתן גם אפשרות, כאשר מפעל

זה יגיע לתפוקה סלאה, ואנו מקווים שיהיה אז בתפוקה של 1500 ט"ק

מים לשעה והיום עומדים אנו ביכולת של ציוד לאלף ויכולת שאיבה

של חמש-מאות. אבל הסגסה להציע ל-1500 ותהיה לנו אפשרות לשאוב

ולסייע גם במילוי מאגרים, בנוסף לדרך מילוי המאגרים שבנינו

בשלוש השנים האחרונות וכפי שציין כאן דוד - הייתי מבדיר זאת

מסך כמבצע-אדירים.

זה מעניין מאד, והיית נסיע לסי ש'זדמן

לרמת-הגולן, שיסתכל קצת על נושא זה, כי היום רואים את רשת-

המאגרים סלאה-מים וזו מערכת מיוחדת שהוקמה, רשת-מאגרים - אחד

אחר השנים, והיא שינתה לחלוטין לדעתי, את יכולת ההשקיה שלנו

ברמת-הגולן.

דוד יוגב:

אנו נמצאים עתה שם בסצב כזה, שסלבד

דברים על-יד הכינרת, או דברים שוליים

- למעשה את המסגרת היסודית השלמנו ופתקדטים אנו עתה עם קצב

האכלוס.

שמואל קנטור:

אני רוצה להוסיף לגבי רמת-הגולן:

הצלחנו בכמה מקומות, עם בסיס להספק,

ש. קנטור:

ליצירת מים מקומיים להתיישבות הקיימת. כלומר - אם ישובים היו תלויים עד עתה בהובלת מים ממרחקים - הצלחנו להוכיח בשנה האחרונה אפשרות של קריחה והוצאת מים מהבזלת ועל בסיס זה - הקידוחים הנוספים המוצעים בשנה זו. זאת אומרת, שאנו הולכים למעשה היום בשלושה כיוונים חשובים, שאדגיש אותם.

1. מקורות מים מקומיים לבסס את הישוב על מקור-מים בתור עצמו, שיהיה בלתי-תלוי; 2. מי שטפונות; כפי שהשר תאר כאן;

3. בהמשך לדברי דוד יוגב - אנו הולכים בכיוון של הפיכת רמת-הגולן למערכת כמעט אינסגרלית אחת עם עזרה הדדית מאזור לאזור. וזה הופך את הגולן לגוש מבוסס באופן עצמאי לבסוף. אם תרצו ספוט וחומר - נוכל לשלוח לכל חברי הועדה.

דוד יוגב:

דבר חשוב נוסף: המים היום כרמת-הגולן

בשנים של לא-בצורת - הם הזוליםים סכל מקור

אחר. הם עולים 2-3 לירות לדרום-הרמת פחות. וזה שבעים אחוז

מהמים, וזה בניגוד למאה אחוז של עשרים לירות שהיה אילו

היו סמקור אחר.

בקעת-הירדן: הפעולה הגדולה ביותר בבקעת-

הירדן היא הקדיחה. כל התכניות עד שנת 1985 - אם כל התכניות

לאכלוס יתאמתו - ויבואו לשם אנשים - הרי שהמים פחכים להם שם.

באזור הגדול - בקעות - עד סוף פצאל, נואמה - נמצאים אנו בסבב,

יש כאן למעשה מפעל מים אחד, המחלל מבקעות דרך חמרה למטה -

לפצאל עד נואמה. (היו"ר א. שרון: נואמה - על-יד יריחו,

ספון-מזרח לה). יש שם פי שלוש מכמות המים שהיתהבמפעל אזור

פצאל. ושוב - הקידוחים האלה לא עובדים עליהם - כי אין שם אכלוס

מספיק. על כל פנים - בחשית יש כמות מים כפי שהיה בתחזית

הראשונה. יש כאן הקפאת קריחה שתסתיים בעוד שנה, בהתאם

לסיכום ההידרולוגי ובעוד שנה - נמשיך. על כל פנים - סגולה של

ד. יונג:

מים בבקעת הירדן אין היום.

כתוצאה מסצב זה, שלטעשה המים פחכים
 לחקלאים בכמות גדולה - הרי קו מחולה, הספעל מהכנרת עוסק
 יותר בקו בכיוון בקעות, אזור שרוצים להקים בו ישובים. ומשום-מה
 הם אינם קמים. מה שקורה בין מחולה לבקעות, - אותם ישובים
 שצריך להקים. הישובים מתעכבים, גם בגלל זה שיש בעיות עם הספעל
 אבל האמת היא שזה כתוצאה מסגבלה כספית ואנו מעדיפים יותר
 לגמור את מה שהלטנו לעשות; כלומר - המים אין סגבילים. בזה
 אין הגבלה. הקו הזה נעשה יותר מתוך הסגפה שיש לעשה - להוכיח
 שמקיים קו. יש התחלות שלו ויהיה המסך, אבל לא כתוצאה בריוק
 של מחסור במים, כי אף מחסור במים בבקעת הירדן היום, אלא להיפך -
 יש עודפים. זה אינו אומר שגמרנו את כל ההשקעות הכספיות. דרוש
 עוד כסף להטלים את הספעל. אבל את המים מצאנו. החורמים שנים
 והקידוחים ישנם.

הבעיה הקשה ביותר היא בשלושה מקומות.

הראשון הוא במעלה-אדומים, שם נכשל הקידוח.

אני רוצה להעיר משהו לגבי בקעת-הירדן -
 וכפי שתחליט - אעשה זאת עתה או בסוף.
 נסיים את הסקירה של כולם ומאחר והכל
 מוכר לנו - נחזור לנושאים שוב.

רענן ויץ:היו"ר א. שרון:

יש לנו בעיה די קשה במעלה-אדומים.

דוד יונג:

אנו סנסיים לפתור זאת, כי זה אמור בעיר

שלמה. במשך שלוש השנים היו לנו שלושה כשלונות למעשה:

האחד במעלה אדומים, השני בשילה והשלישי - באלון-סורה.

היו"ר א. שרון:

אלון סורה היום, זה בעצם הכשולן בהיות
המקרה תקוע שם.

דוד יונגב:

כן. אנו מקווים שימצאו שם סים, אולי
עמוק יותר.

הדבר הדחוף ביותר הוא פעלה-אדומים.

אנו מוכרחים למצוא פתרון לענין זה, כי זו עיר שתאוכלס בעוד
חצי-שנה.

היו"ר א. שרון:

הקידוח פתחת לכפר אדומים נכשל?
נכשל.

דוד יונגב:

זה ליד סיבוב הכביש שם?

היו"ר א. שרון:

דוד יונגב:

כן, זה נכשל. הסיים בעומק כזה, שאי-אשר
היום לשאוב אותם. אנו מאחרים עוד קידוח.

היו"ר א. שרון:

באיזה עומק הסיים שם?

דוד יונגב:

400-450 מטרים.

ש. קנטור:

אולי אתקן: עוד לא אסרנו נושא מקידוח

זה. ננסה עוד לבדוק מה ניתן לעשות וכן

מה ניתן לעשות כדי לשאוב מעומק זה. אבל יחד עם זה - אנו סימנו כבר

מקום חדש לקריחה באותו אזור. יש שם שתי אפשרויות שנבדוק:

1. יותר בכיוון עזריה, שזה ודאי יותר; 2. קרוב יותר לקו גובה 0

בירידה לים-המלח - בסביבה ההיא. הדבר הזה נמצא עתה בבדיקה בחכנון

לקריחה לפני יוני.

דוד יונגב:

יש היום בעיות של מחיר וכמות בקידוח

שליד עזריה. הבעיות מאוד קשות שם.

בשילה הכל מאורגן לקידוח לביצוע עד יוני, הקידוח הקטן-

פלוס קידוח שני.

היו"ר א. שרון:

צריך להסביר לחברים את הסבב.

אם כך, אנקרוזה לתאר את הסבב בשופרון.

יעקב טוביה:

יעקב טוביה;

בשומרון יש לנו למעשה ארבע מערכות-מים. האחת - שואבת מקידוח קדומים, ומספקת מים היום לקדומים ולישובי קרני-שומרון, ולמערכת זו קדחנו קידוח נוסף בקרני-שומרון, שהוא צריך להיכנס עתה לפעולה. יש בו מים, אבל צריך לצייד אותו. (ניגש לספה)

ליד הישוב של קדומים ישנו קידוח וישנו קו העובר לקרני-שומרון, וקדחנו עכשיו בקרני-שומרון וכנסות זו צריכה לספק את כל הישובים.

ישנה מערכת שניה, המקבלת את המים מקידוח המימסל ברזוביה, ומספקת מים לאריאל ואלקנה. קדחנו עכשיו באריאל קידוח נוסף, והמערכת הזאת נשענת גם היא על שני קידוחים, והכוונה שגם בתפוח יקבלו מאותה מערכת-מים.

מערכת שלישית, שאינה בנויה על מים שלנו - היא זו המספקת מים לנוה-צוף. היא מקבלת מים בצינור עילי ארוך מרמאללה. זו מערכת בהחלט לא אמינה והכוונה לסגור דרך לספק את המים או מסביבת מחתיהו, או מסביבות לבונה. שם ישנו קידוח שצריך של המימסל שצריך לשפץ אותו ותהיינה שתי אפשרויות: או לקחת מקידוח זה ללבונה ונוה-צוף.

דעבן וייץ:

אגב, זה כבר לבונה, אלא בית-אריה.

יעקב טוביה:

או מסחתיהו לספק לכאן - כאשר יסופקו מים

לנעילין (המסומנת בספה בעיבול אדום

מעל מחתיהו). נצטרך עוד לבדוק איך לעשות זאת.

מערכת שלישית שקיימת היום - מספקת מים לא

מקידוח שלנו - לשבי-שומרון. יש כאן קידוח בבית-איבק, גם כן של

המימסל ואם אפשר יהיה לקבל אותו - אזי נניח קו לשבי-שומרון.

למעלה-נחל ולישוב שנמצאת בו היום דוחן. (סנור). הכוונה היא

לספק מים לריהן, דוחן. הכוונה לעשות קידוח ליד דוחן ולחבר אותו

לריהן. אלה הם פחות-או-יותר חמשת מערכות-המים הנפרדות שמכסות את

יעקב טוביה:

את הישובים שישנם בשוטרון.

נוסף על כך - ישנה בעיה בשילה. קדחנו שם

קידוח רדוד, שהיו בו שנ מ-שלושה קוב פים לשעה. זו כמות שאינה

מספקת בהחלט והכוונה לקדוח קידוח נוסף כשני ק"מ צפונית משילה,

כי כבר אפשר למצוא שם 50 קוב-שעה, ואז גם בעיית שילה נפתרת.

אלון-סורה: כאן ישנן שני פתרונות.

השאלה אם רוצים פים גם למחנה חורון ואז אפשר לחבר את

תוח-אלון-סורה - את תפוח-מחנה חורון - באלון סורה וישנה הצעה

אחרת להביא את הפים לאלון-סורה ממכורה. אחת משהי ההצעות, שתהיה

מהירה יותר - תפתור את בעיית הפים לאלון-סורה, כאשר הקידוח

באלון-סורה, שהוא קידוח באופן יחסי עמוק, מעל 300 מטרים -

עדיין לא ידוע אם יהיה פורה, וגם אז תהיה בו כמות פים קטנה מאוד.

אולי נדבר תחילה על רצועת-עזה ומהר-כך

היו"ר א. שרון:

נסכם.

לא חסרים שם פים ומתקדמים בהתאם לקצב

דוד יונג:

האכלוס ופיתוח המאגרים מנקז חופי.

הישובים הקיימים ישנם ואנו מפתחים

ומספקים פים לישובים הדרומיים שצריכים לקום ואיני רואה כל

מגבלה כאן. אנו מפתחים גם את הפים של ישובינצ האחרים שם.

מה בענין נחל נצרים? יש שם סקור פים?

היו"ר א. שרון:

מצאנו שם שני קידוחים, שנמשכים שם.

דוד יונג:

יהיו פים ולא תהיה שם בעיה. באזור זה של

הנקז החופי - הקידוחים שטחיים ואפשר לעשות זאת מהר ואין בעיה.

אנחנו מתחילים עוד שני קידוחים במרכז

יעקב טוביה:

הדרומי - באזור חבל קטיף.

בסופו של דבר

דוד יונג:

כולם יהיו מחוברים ביניהם ותהיה זו

דוד יוגב:

תהיה מערכת אחת. אנחנו דואגים לחלק מהפרט שלהם, שהוא באזור בשור.

על הערבה - לא צריך לדבר עתה?

לא. אבל חאפרו משהו לגבי נושא

הי"ר א. שרון:

שיפולי הרי-חברון - מתקוע, סעון וכרטל,

יתיר, כרמים, - כל המחשבות שיש לנו היום שם - אזור שקי, מצפה גוברין. אים אתם רואים את הפתרונות שם.

לגבי תקוע יש תכנית ויש ביצוע ואין

דוד יוגב:

שם בעיה. מספקים מים גם לירושלים

וגם למיפסל אין בעיה.

לגבי יתיר - בצד השני - בוצע מעט

מפעל יתיר.

כמה מעיינות באזור תקוע?

מר דרובלס:

יש לנו די הרבה מים שם.

דוד יוגב:

לאיזו אוכלוסיה?

מר דרובלס:

הם ביקשו קו שיוכל להעביר רק 50 קוב לשעה -

יעקב טוביה:

ואת זאת ביצענו.

מדובר שם בתקוע א?

מר דרובלס:

לא. אין לנו בכל האזור הזה בעיה. עסקתי

דוד יוגב:

בזמנו מאד בענין זה. יש שם פוטנציאל של

7 מיליון קוב מים. חלקו מנוצל לכפר עציון ולחברון, חלקו לירושלים

וסה שצרך במקום - יסאר במקום. בכפר עציון עשינו תכנית מתחכמת

ואנו מספקים כבר כל כמות המים לכפר עציון, מתוך הנחה שהביו

בעתיד ישקה את המסעים ובשלב ראשון נותנים אתמי השחיה להשקאת מטעי

כפר-עציון. היא מחוברת גם לאזור לכיש מצד שני.

לאפרת יהיו מים?

הי"ר א. שרון:

דור יוגב:

כן. כן. הביוב של אפרח ישמש בעתיד

בחכמה מתחכמת את מטעי כפר עציון. ובשלב זה

נותנים את המים למטעים אלה. אנו די מוגבלים וצריכים להביט כאן גם על הצד הפוליטי של החלוקה.

בדרך זו - ישנה קצת בעיה, אבל יש

סקומות לקדיחה. אם תיקח את כל ציר יתיר-חקוע - כל הקו הזה -

עד מה שאני מכיר אותו מהעבר - יש שם סקומות. אם זה בסמוע או

סקומות אחרים - ניתן יהיה למצוא שם מים. בשלב זה לא קבלנו עדיין אור ירוק.

יעקב טוביה:

באזור יתיר המצב גבולי מאד.

כמות המים שישנה שם עומדת בסימן-שאלה,

בגלל חל-מלחמה שצריכה לקבל ובא-שבע שצריכה לקבל מאותה מערכת

ואם לא יהיו שם אמצעים לחגבר את המערכת - הצב יהיה קשה.

עור משהו: ההערכה היום שקידוח בלוציפר,

שזה יהיה עם רמת מים נמוכה מאד ולא ברור אם זה קידוח כדאי.

האם כדאי לקדוח בסמוע ולהעביר את המים ל היור"א. שרון:

לאזור לוציפר ומעון?

אינני יודע. אלה מים בכמות מוגבלת.

דור יוגב:

אם תרצה לעשות התישבות במדבר יהודה בעתיד -

יהיה צורך לשמור על כל טיפת מים שישנה שם למטרה זו.

אבל לגבי יתיר - כרמים - זו מערכת אחת. היא תתבסס: 1. על

חוה, כמו חוות-רם, לניצול מי-ביוב של באר-שבע, שתמוקם באזור

כרמים. נעביר לשם שלושה-ארבעה מיליון קוב מי-ביוב של באר-שבע

וכ-12-15 ק"מ מזרחית לבאר-שבע ושם יהיה שטח אחד של אותם ישובים.

שטח שני יהיה להם למעלה ושטח שלישי -

על הקו למטה. הישובים שהיו מורכבים - חלק מביוב-

באר-שבע - כשהיתה מצוקת המים וחלק שני במקום.

בשלב זה יש לנו שאלה - כיצד לפתח את

דוד יונג:

יתיר עם קירוח במזרח או במערב. וזה גם כן אפשרי. אנחנו
 נפתח את זה. אבל בשלב ראשון של הפיתוח^{החופי} / (שזו גם סגבלה של כסף)
 - את המים עשינו כבר, אבל יש לסיים בריכה וההשקעות די גדולות
 באזור יתיר במפעל הקיים, בניצוצ של השנה.
 היו"ר א. שרון: לגבי אזור שקף (גוש אמציה-נחושה) דגוש
 הח'שבותי שסקימים אותו עכשיו. זה אומר - אמציה, נחושה,
 מצפה גוברין, שקף, גוש שלם שעליו דברנו כאן כבר בעבר.

דוד יונג:

יש לנו שם סגבלות-מים מאד-מאד קשות.
 תגברנו קידור ונלך לקידור

נוסף - אם כי איני יודע אם כבר השנה, אך ברור שיהיו לנו שם
 צרות-צורות בנושא של מים. זה ברור לגבי האזור הזה, שהינו
 אזור מאד-מאד קשה, ומנוצל כבר בצורה כזאת, שהוא מהווה בעיה.
 למעשה, באזור הזה יש בעיות צבאיות

קשות.

שמואל קנטור:

אנו יכולים לומר, שכל הגוש שמתחיל בגוש-עצין
 דרך אמציה לכיוון יתיר - הוא הגיש המזרחי

שנסא מזרחה לכל מערכות המים שיש לנו. אבל יש שם היום ידיעה
 מספקת בירינו על מצאי המים בגוש הזה, וזה מבוסס על קידור-אגור,
 קידור באמציה וקידור-שוקת. זה קו מזרחי, שיש לנו בו מקורות-
 ים לארכו. ברור שכל פיתוח מקומי באזור זה - יצטרך להיות מבוסס
 על מקורות-מים מקומיים ולא סחיבה מהמערכת הקיימת. כלומר - בכל
 מקרה אפשר יהיה למצוא מים, אבל נצטרך ידיעה - של לפחות שנה או
 שנה וחצי מראש, כדי להיות בזמן שם. כי זה קשור עם קידורים לעומק
 רב.

יעקב טוביה:

ישנה בעיה שסוכרמים למצור לה פתרון וזה ענין
 שנסאמים ברשות המימסל. אם הם לא יעברו

י. טוביה:

לידם ויש שם שתי בעיות: א. תפעול; ב. מה שיהיה אחר-כך.

היו"ר א. שרון: אני אעלה זאת באחת הועדות הסמ' שלחיות.

אני רוצה להבהיר לחברים מה שינוי בנושא

המים בשנתיים האחרונות. אנחנו עושים כל הזמן, אבל
- אספר מה עשינו בשנתיים האחרונות סמס, ודברתי על כך עם יעקב
לפני שנתיים. עשינו מאמץ להעמיר את הישובים, שיהיו עצמאיים
בנושא המים. ובאמת - נעשו הרבה מאד עבודות-קידוח, וצפהירות גדולה
מאד על-ידי "סקורות", והעברת-קווים שנעשתה מהר מאד גם היא.
ואני הנחיתי פעם נוספת ביום ששי האחרון להשלים את רוב העבודות
עד לחודש יוני. כלומר - לא בכל מקום נצליח לגסור את הקידוחים
בחודש יוני. ברור לי לגפרי שבאלון-סורה, למשל, לא נצליח להשלים
את הקידוח לחודש יוני. אבל אז, נקסור את אלו-סורה בצינר-מים
מסקור אחר, אם מאזור סכורה או מאזור עין אל-בירן. איני יודע
להיכן התכוונתם אתם - מהכיוון ההוא או מאזור אריאל-תפוח-חורון.

שמואל קנטור: זה תלוי בהחלטה שלך.. אם תנחה אותנו שאחז

רוצה מים מסקופיים במחנה חורון - זה יהיה

סמס. אם לא - נבדוק זאת.

היו"ר א. שרון: טוב. בכל מרה - אלה נושאים שעוסקים אנו

בהם בפורום מקצועי ולא גדון בהם כאן.

אבל כללית - העקרון שחייב להנחותנו הוא שבחודש יוני - כל הישובים
האלה יהיו עצמאיים מבחלת מים. ולפי קצב-העבודה שאני רואה אותו
עכשו - הרגשתי שהדבר אסנס כך יהיה.

מה שמבקש אני הוא לעשות באמת כל מאמץ, כדי

שבחודש יוני יהיו מים זורמים בכל אחד מהישובים האלה. וזה כמובן
מעבר לפיתוח של מפעלי המים בק' בהיקף הרחב מהסוג הזה שעושים אנו
ברמת-הגולן, מסוג המים לבקעת הירדן, שמיד רענן ודאי יתיחס לנושא
זה. והייתי רוצה לומר, שאנו מיחסים חשיבות בה להח'שבות שהחלטנו

היו"ר א. שרון:

עליה בשיפולי הרי-חברון ויצטרכו לסצוא עוד פתרון לבעיה זו באזור של מצפה-גוברין, אזור של שקף ונחושה; בכל המקומות האלה יצטרכו לסצוא לדבר פתרון. ביחיד היום ישנו מושב אחד במקום, שהוא מושב רציני מאד. שני - מעבד כבר את שטחי הקרקע במקום ועושה גם הוא רושם מצויין, אבל טרם גר במקום. יצטרכו לדאוג שתהיה להם כמות המים הנאותה.

הייתי רוצה להוסיף לרשימה שעלישכנו ובה דנו - את הישובים שנמצאים כרגע בהקמה - ברמל ופעון, ורוכית-מזרחית לחברון, בגבול מדבר-יהודה, שהם קרובים מאד אחד לשני. שם אין צורך בשני קידוחים. אני רוצה שגם הם יכנסו לפעולה זו של מים. במקומות אלה אני פחות מוסרד, שזה מוכרח להיות עד עני, וזה יכול להיות מאוחר יותר. אבל גם שם צריך בהחלט להשלים את נושא המים. אני חוזר ואומר שבכל המקומות שהגדרנו אותם בפגישות בינינו, פגישות העבודה שקיימנו בינינו - אם ביום ששי האחרון ואם בחדשים האחרונים - כל המקומות שהגדרנו כקריטיים - אני רוצה שעד יוני יהיו בהם מים, והישובים יהיו עצמאיים מבחינת אספקת המים. ואתם נטלתם עליכם את הדבר הזה בסמך שהגשתם לי ביום ששי. ועתה בבקשה, חברים ודאי ירצו לשאול ולהתייחס. בבקשה.

רענן וייז:

אני רוצה רק לדעת ולדוורא - אם ניסה מסויימת בדו"ח - שמעתי נכונה או לאו -

וזה לגבי בקעת הירדן. אנו עושים מאמץ עצום, כדי להגדיל את האוכלוסיה שם ואני חושב שזה מתחיל לזוז. אני מקווה גם שהעונה תהיה הרבה יותר מוצלחת מהבחינה החקלאית והדבר יכניס שינוי באפשרויות של הגדלת הישובים הקיימים.

על כן, אנני דואג כל כך למים שישנם כבר, כי

ר. וייץ:

ינוצלו. אני דואג למלא חלל בצפון, שעדיי קיים הוא ואותו אי-אפשר היה לעשות בלי להשלים את הקו כנרת-בקעות. יותר נכון - בית-שאן-בקעות, וזה עכשיו כבר אפילו לא בית-שאן, אלא דרופה יותר. מבקש שלא ינסה הדבר מסדר-העדיפויות - כי לדעתי - אסור להשאיר את המקום הזה פרוז, כי יש שם חלל מסוכן שאין סחחתי שום חיץ יהודי רציני.

היו"ר א. שרון:

כלומר; כוונתך לצפון-הבקעה, שזה כבר המדרגה, אבל זה מה שאנו קוראים - אזור

בקעות-רועי.

רענן וייץ:

בדיוק לזה אני התכוונתי.

דוד יוגב:

בחינת המים - אין מגבלה שם, אלא המגבלה התישבותית. והישובים יכולים

רק לקחת. הבעיה שהישובים אינם עולים.

רענן וייץ:

זו בעיה חקציבית. אבל זה אינו שייך

לך. זה קשור במקום אחר.

אני סוזמן לדיון בעניין קדים ויח, אדוני היושב-ראש. ואני סחכה לזה. המים - יהיו.

היו"ר א. שרון:

הדיון הזה יקויים ואני בטוח שנקייסו. אבל

אני מניח שמה שאתה מדבר עליו - זה אמור

כבר לגבי חוספות מעבר לדברים שהחלטנו עליהם.

רענן וייץ:

כן, רק על זה אני מדבר.

היו"ר א. שרון:

אתה מכיר את עמדת בנושא זה.

ר. וייץ:

אם יש נקודה אחת שאנו ססכימים בה - תן לי

לחזק אותך.

היו"ר א. שרון:

בסדר.

ס. דרובלס:

דוד יוגב סנציבות הסיים מדבר על הסיים

בבקעה.

היו"ר א. שרון:

אני רוצה להבהיר: כתבתי קודם פתק לדוד.

כל יום אני עובד אחר ולא זכרתי את

ההגדרה המדוייקת. ישנם שטות כל-כך ארוכים כאן ואני רוצה
למען הפרוטוקול לומר: דוד יוגב הוא מנהל האגף לתכנון ופיתוח הסיים
התשתית החקלאית, מסותף לרשות לתכנון ולנציבות הסיים...

ס. דרובלס:

אני מדבר עד נעמה. דרומה מנעמה מתכננים

אנו מערכת ישובים, שחלק מהם כבר ישובים

כמו גבעון, ורד יריחו - שאין להם פתרון מלא, כי הוא ישוב חצי-
חקלאי או שלושת-רבעי חקלאי, ואנחנו צריכים להעלות בירחי ששה
ישובים, שחלק מהם אושרו והיתר - יעלו כפי שאני מקווה, ונקשור בין
נעמה לבין אלסוג את שני חלקי הבקעה. ונקבע את הרצף.
מה התכנון לגבי ששה ישובים אלה מבהינת

הסיים - שעליהם דברנו?

היו"ר א. שרון:

כדי לנסות למקד בטקסט את הנושא - אוסר

כך: יש לו היום החלטות לגבי הישובים

הבאים באזור יריחו. קיים שם ישוב קליה, וישוב אלסוג וקיימת האחזות
נח"ל וקבלתי ידיעה ממזכירות האיחוד שהם עוסדים להתחיל באזור
הישוב בבית-הערבה. יש לנו אישור להקמת ישוב נוסף, שננקרא לו
בית הערבה ב' שנטצא צפונית סביט-הערבה ושוחחתי עם אלוף פיקוד
המרכז לפני כמה ימים בקשר לאיתור מדוייק של מקום. נדמה לי
שהשבוע יוצאים אנו לאתר אותו (ביום שלישל), כך שזה יהיה ישוב
נוסף.

יש לנו את המושב נעמה, שמקומו צפון-מזרח

ליריחו, העיר. יש לנו את ורד-יריחו, דרומה-מערבה ליריחו. זה מכלול
הישובים הנמצאים היום שם, לגביהם יש לנו או אישור להקמתם או שהם

הי"ר א. שרון:

קיימים כבר בשטח. בעצם הייתי אומר שפרט לאחד, שהו בית הערבה ב' - בצורה זו או אחרת כולם נמצאים כבר בשטח. אם זה בצורה של מאחז-נח"ל - האחזות נח"ל - או ישוב קבע לכל דבר. השאלה של סתי היחה - אם יש לנו תשובה לגבי הסכלול של ישובים אלה, שהם סביב יריחו.

ס. דרובלס: עוד שאלה: כלפי אזור יריחו - כפי שהגדיר

אותו יו"ר ועדת השרים; המטלה והועדה

הזאת החליטו על הקמת מספר ישובים, שאני מאמין שעד יוני יהיו מאוכלסים, כמו סכסס. אפשר להגדיר זאת בגוש מעלה-אדומים, אבל קצת יותר - -

יו"ר א. שרון: בין מעלה אדומים וריסונים לאורך ציר דרך

ארץ-המרדפים.

ס. דרובלס: נילי באזור בית אריה ומתחיהו;

ומדובר על זמן קצר של שלושה חדשים - ישיבה על הקרקע. ויהיה צורך לדאוג שכל ישוב מבחינה עצמאית יוכל לעסוד שם מבחינת המים. ובינתיים לא כך המצב שם. שבי-שומרון ב' - אני מבין שזה מקום קל יותר כי הוא על ציר מסויים. ואיני מדבר בכוח על ישובים כמו יתיר ב' שניתן לחברה לתשתית הקיימת; - בין אלקנה ואריאל.

הי"ר א. שרון: שבי שומרון ב' זה בין סלעית ושבי שומרון.

זה קצת דרוסה לכביש תול-כרם - דיר שרף - שכם. זה נקרא שבי-שומרון ב'. בנושא זה אני רוצה לומר כך: בנקודה זו אני רוצה לומר כך: המטלה כידוע לכם אישרה הקמת מספר ישובים, כדי להשלים את אותה תכנית שהחליטה עליה עוד בשנת 1977. במסגרת התכנית הזאת - צריכים לקום שרה ישובים. ישובים אלה - חלקם הזכרנו כבר כמו מעון וכרמל שנמצאים כרגע בהקמה. יש ישובים נוספים - כמו מצפה-גוברין שהברתי, שנמצאמזרחית לנחושה, בגוש ההוא. ישנו סכסס - בין מעלה-אדומים ובין ריסונים. נעילין - הוזכרה כבר, כשהוצגה תכנית מקורות

הי"ר א. שרון:

- לגבי אפשרות העברת פים מאזור מתתיהו לאזור נח-צוף.
זאת אומרת שיש כאן עוד שורה של ישובים, שנמצאים הכסאבים
הכספיים להקמתם. והם יצטרכו להיכנס. מאחר ולא היו עדיין בזמן
שדנו על התכנית - מבקש מאורי בראון בסגנון שוטף עם "מקורות"
- ונציבות הפים - להכניסם לפסגרת הישובים שצריך לספק להם פים
- או לרובם - לפני יוני. לפי מיטב ידיעתי - הם נמצאים כמעט
כולם בטקסות שעוברים בקרבתם קווי-פים. כמו אלקנה ב'
הנמצאת מעט דרוסה מכבי חוצה-שומרון, שלארכו אורך קו-הפים
מזוואויה לאריאל. כלומר - יש אפשרות של התחברות.

דוד יונגב: זה מתוכנן כך.

הי"ר א. שרון: אני רוצה לומר כאן, שבהמשך לתכנית שהגשמתם

לי בנושא זה ביום ששי - מאחר ויש לנו
היום אמצעים כספיים - מבקש שפשוט - תכניסו גם אותם ותציגו לנו
באחד הימים הקרובים את לוח-הזמנים להשלמת העברת הפים לשם.
האם עוד מישהו מהחברים רוצה לשאול?

דוד יונגב:

נתבקשה תשובה על קליה. האמת היא שרצינו
ויש לנו תחזיות הידרולוגיות על קיומם של
פים בספפה-יריחו. אנחנו נכשלו וכיוון שנחשלונו על ציר הזמן, אזי
בו זמנית התחלנו להכין אפשרות חיבור לקידוחי יריחו 4,5,
שנמצאים באזור נואמה וכתוצאה מהכשלון - מיד נבצע חיבור באזור
מאזור קידוחי יריחו, שהם מעל נואמה, עד למפעל קידוחי-קליה,
כולל חיזוקו. זאת אומרת שאליו בכל לספק כ-1000 או 800 קוב
לשעה לקליה - פים מתוקים.

דבר שני שנעשה - חבבור נושא הפים המליחים.

מפעל אחד מהירדן והשני - מהפסחה.

דבר שלישי - פים-כיום מאזור ספפה-שלום

ושטח פים די גדול, שיהיה מעבר לזה נקדח לספפה שלם.

דוד יוגב:

דבר רביעי - נמשיך ונקדח במצפה יריחו כדי

למצוא את הסיים שמצפים אנו למצוא שם. מדובר בתחזיות על עשרה
או חמשה מיליון קוב-סיים. כל פיתוח באזור מדברי זה - מביא בחשבון
גם קידוח לאופציות נוספות. זה הסבב למעשה.

לגבי חלק גדול מהישובים שהזכרתי - הם

הועברו אלינו על ידי חבל התיכון בזמנו - כאחרים להתישבות
ביחוד אלה שבאזור שבי-שומרון ואחרים - הובאו בחשבון לתכניות.
כלומר, הצינורות שהונחו מביאים בחשבון חיבור לישובים
לאלה - רק חיבור.

באזור סכסס הכשלון במעלה-אדומים זה גם

כשלוננו של אזור רימונים שהיה בחכנון, שאמנם לא ניקדח עוד,
אבל יש לנו כאן בעיה של אזור מעלה-אדומים-סכסס - שהיא בעיה של
אזור אחד. מבחינת סים - זה אזור אחד ומוכרחים לתת לענין הזה
פתרון, כי יש כאן גם עיר וגם מרכז-תעשייתי וגם ישוב ועוד ישוב.
וזה קומפלקס די גדול. אני מקווה שנמצא את הפתרון.

היור"א. שרון: מה יקרה אם יצטרכו לעלות למחשש היום ?

לאן היא תחבור? יצורכו להביא סים מכיוון

רימונים? מהקידוח של עין-פחם?

ש. קנסור: יש לנו קידוח במבוא-שילה 1. בחכנית שלנו

כוכב השחר 2

לקדוח שנית - במקום רימונים,

כי את רימונים דחינו - לאור הבעיה של מעלה-אדומים. אבל נוכל

לקשור את זה לשם.

דוד יוגב: אני מקווה שנמצא סים במעלה-אדומים.

היור"א. שרון: יש לי שאלה: סרי (אל"ם דן סתו) -

לכם יש שם איזה מתקן מסויים. האם אתם

שומרים שם סים במיכליות?

אל"ם ד. סתיו: כן. במיכליות.

היו"ר א. שרון:

לפי דעתי צריך יהיה להחליט מהיכן אפשר להבא סים. אפשר יהיה להביא סים מכיוון ירושלים, או כוכב השחר. זו בעיה מקצועית שלכם. אבל הסים מכוכב-השחר מגיעים כך: הם מגיעים מכוכב השחר והולכים לסבוא שילה צפונה וגם לכוכב השחר ורימונים וצריכים להמשיך לדעתי לכמס.

דוד יונג:

הכסות קטנות. אם נמצא באזור מעלה-אדומים סים - אנחנו מעדיפים לסבוא שם. איננו מתערכים בשיקולים שלכם.

היו"ר א. שרון:דוד יונג:

איננו בטוחים בשילה עצמה, ואם לא תהיה ברירה - יצטרכו להעביר מסבוא שילה לשילה. לכן, הבעיה מורכבת יותר. החל מיוני לא יהיה ישוב אחד שצריך להוביל אליו בסיכליות ובכלי-רכב. אלא בכל ישוב

יו"ר א. שרון:

צריך שיהיה צנור. אתם תבחרו לכם את ההצעה הטובה והזולה

והמהירה ביותר.

דוד יונג:

יש גם סגבלה של כסף. ללא ספק יש כאן בעיות.

היו"ר א. שרון:

סים זה דבר שבלעדיו לא ניתן להחזיק מעמד.

הישובים צריכים להיות קשורים בסים. פדני

אין יותר הובלת סים בסיכליות לישובים אלה כולם צריכים להיות

מחוברים לסים, אם מקור של צינור או באר. צינור או באר - כולם

מחוברים ועצמאיים. זו הנקודה ותראו זאת כדבר מוחלט וסופי.

אל"ם דן סתיו:

כדי שהתמונה תהיה שלמה - חסר כאן גוש

גבעון, הישובים של גבעון - צפון-מערב לירושלים.

היו"ר א. שרון:

שם זה קל יותר, כי הקו עובר לרמאלה.

יש קו לרמאלה ל מאזור מעלה החמשה,

מערב הגא' ; מסבוא.

כל זה סתואם עם שלטונות הצבא. כולל

דוד יוגב:

סחנות וסתקנים וכל השאר.

אני סבין שיש גם פתח לגבעון, סוכן.

היו"ר א. שרון:

נכון.

דוד יוגב:

בשטח עוקבים אנו אחר הצינורות -

היו"ר א. שרון:

לא יעזור לכם...

טוב, אם אין שאלות נוספות - אני סודה לכם

גם על העבודה הסהירה וגם על הסקירה כאן ויותר סאוחר - לקראת

סביבות אפריל - נזסן אתכם שוב כרי לרעת שהכל סוגסר ער יולי.

אני סודה לכם סאר.

הת/13 קצב הבנייה ביישובים החדשים ביהודה, שומרון, רמת-הגולן וחבל-עזה - סקירתו של שר הבינוי והשיכון

היו"ר א. שרון: נעבור לנושא הסקירה של הבינוי.

השר דוד לוי - בבקשה.

השר ד. לוי: אם יש צורך - נעמוד על פירוש נוסף -

אעשה זאת. אנו נמצאים היום בשלב

הבניה השונים ביו"ש ורמת-הגולן, כ-3300 יחידות-דיור. מתוך אלה -

2600 בבנייה ישירה וכ-700 יחידות-דיור בשיטת "בנה-ביח".

מתוך המספר הזה - כ-2000 - התחלנו השנה, למעשה, אנו סיכמנו

בעצם גם בקרני-שומרון ג' - פרויקט תיני של בניה, עם

תאגיד של מספר קבלנים.

אני מקווה שעוד השנה נחיל

בשלב ראשון של 500 יחידות דיור ואני מקווה גם שבגבעון נחיל

עוד השנה בכ-300 יחידות דיור.

הפעולות בענין זה הן פעולות סזורות

להכשרה וסיום של סוף עם שתי חברות, שיחילו עוד השנה בבניה.

לגבי שנת החקציב הנאה - 2-1981 - אנחנו

בעיצומם של דיונים. אני מקווה שנוכל בישיבות הקרובות לדווח על

הקפי-הבניה בתחום הזה. אם יש צורך בפירוש - בבקשה.

המשך הישיבה ל. הרוקר.

(עד כאן רשמה ^{1.4} ~~ז.ת.~~ מכאן ל.ד.)

השר א. שרון : אני רוצה להביע משאלה דוד. אתם

ניגשים לעבוד לפי תכניות, וכו'.

יש לי בקשה, אם ניתן היה, לגבי מקום כמו למשל קרני שומרון ג', שהוא מקום בעל חשיבות רבה מאוד מעל לקליליה, או בגבעון שהיא מוכרת לכולנו - אם ניתן היה להכנס מיד לעשייה של פעולה אחת, כמו למשל, יצירת דרך מסביב לאזור עצמו, עוד לפני שנכנסים פנימה. כדי, ראשית כל, ליצור את העובדה של השליטה בנושא הקרקעי במקום הזה.

השר + ד. לוי : מקובל עלי ענין כביש הגישה. בכבישי

גישה אנחנו מתחילים מיד. זה מקובל

עלי ואנחנו נותנים לזה עדיפות מיידית.

השר א. שרון : הייתי רוצה להעלות עוד נקודה בענין

הזה - בזמנו הממשלה הקימה ועדה

לבעית הקרקעות בישובים. הועדה הזו קיבלה החלטה פה אחד, הביאה אותה לממשלה והממשלה אישרה אותה פה אחד. בין הנושאים שאושרו, בסה"כ, מצאנו פתרון קרקעי כמעט לכל הישובים. בין הבעיות שבהן התבלטנו, והבעיה הייתה מסובכת במיוחד, הייתה בעית אפשרויות הרחבתה של קרית-ארבע בעתיד. ישנו היום האתר של קרית-ארבע, ישנו האתר של גבעת החרסינה שנמצא בתהליך של בניה - הייתי שם לפני כמה ימים. כמו כן קבענו אתר נוסף בדרום, שהוא אמנם יותר מרוחק קצת, זה האתר של הר מנוח. מתקבל על דעתי, כי באתר זה, מבחינת תכניות הבניה בקרית ארבע היום, אינו אתר שאתם תגשו לבנות בו מיד. אבל יש לנו בעיה, האתר הזה נמצא באזור שמוקף שטח בנוי ויכולת האחזקה בו, לפי דעתי, מצומצמת

השר א. שרון

ביותר. כלומר, אם לא ייווצרו עובדות שם בשטח, המקום הזה שהוא בעל חשיבות ממדרגה ראשונה, שטח מאוד שולט, נישא, ממנו רואים את השטח מגבעת החרסינה בצפון, דרך קרית-ארבע עד למשטרת לוציפר וכל השטח של דרום מזרח הר-חברון, הכל פתוח משם לתצפית. זה חשוב מאוד. לכן, הייתי רוצה, אם אתם מוכנים, שתבדקו אפשרות של יצירת איזה שהן עובדות במקום.

השר ד. לוי :

אני אבדוק את זה.

השר א. שרון :

אני בדקתי בקרית ארבע האם יש אנשים שיהיו מוכנים, אפילו בבניה זמנית, אפילו בצריפים, במה שלא יהיה, לשבת במקום עד שמשרד הבינוי יתחיל לבנות שם פעם, כשיגיע הזמן, ויש שם גוף שמוכן להתיישב שם, מתוך אנשי קרית-ארבע עצמה. האם אתם מוכנים לבדוק את הדבר הזה, כשי שנהיה שקטים, שהשטח הזה, שהוא שטח בן כמה מאות דונמים ומאוד נישא, באמת ישאר בידינו, כי יש בו כבר כרסום.

השר ד. לוי :

אני רשמתי את זה, אני מוכן לבדוק

זאת.

מר י. מרגלית :

אם לועדה יש ענין בפרוט לגבי האזורים, בבקשה.

הח/14 התיישבות ברמת-הגולן:- מיקומו של הגרעין של התאחדות האיכרים

מר א. בראון : היינו בביקור ברמת הגולן בישובים והם העלו את הנושא של בינוי בקצרים - אולי אפשר לשמוע על זה יותר פרטים.

מר י. מרגלית : הם העלו את הבעיות לא רק של קצרים, של כל רמת הגולן.

מר א. בראון : הבעיה של קצרים בלטה במיוחד.

מר י. מרגלית : אני מוכן לומר מספר מילים : אנו היום ברמת-הגולן בונים בפועל 412 יחידות דיור, שמתוך זה 334 יחידות אנו בונים בקצרים. אני אגיד אולי יותר - הבניה שלנו ברמת-הגולן היא בערך כ-25% מהקקף ההתחלות שלנו בארץ. אז אני מסכים שלגבי רמת-הגולן, עם כל הרצונות של כולנו, אין המנה מספקת. אבל יחסית לנתח הכללי, אני חושב שהמנה מכובדת, אם לא למעלה מזה.

השר א. שרון : כשהיינו ברמת-הגולן, יוסי, ובילינו שם יום יפה אבל קר יחד, עלתה התביעה, שאני כבר העלאתי אותה עכשיו כהצעה לדיון בממשלה, לישוב של אלף משפחות בשנת 2-1981. אנחנו ראינו בזה מבצע מיוחד במינו. אנחנו גם הערכנו. יש לנו היום הערכה כספית כמה זה צריך להעלות. חלק גדול מהמשפחות האלה צריך לבוא לקצרים העיר. חלק צריך להתווסף אל הישובים הקיימים. חלק הוא בישובים שאנחנו בעצם הקמנו אותם במשך השנתיים האחרונות כמוקדים זמניים כמו שיאון, קלע, ג'ואיזה ויקוצה. האם מה שאנו עושים כרגע ומה שראיתי בתקציב שהונח היום על שולחן הממשלה - האם זה נותן

השר א. שרון

אפשרות ליישב היום אלף משפחות.

מר י. מרגלית : בפרוש לא. אמנם התקציב טרם

סוכם, אבל אני מעריך שהתקציב

כולו עלול להגמר במסגרת של 1,000 יחידות דיור.

השר ד. לוי : רגע אחד יוסי, אני מבקש.

השר א. שרון : אני מודה שעוד לא הבאתי זאת לממשלה,

זה היה מונח היום על סדר היום.

השר ד. לוי : אני רוצה שנעזור לעצמנו גם ברעיונות.

אם ימצאו מתיישבים אשר ירצו לעלות

לרמת-הגולן, לרבות לקצרין, בשיטת "בנה ביתך" אנחנו נעמיד לזה

את המשאבים הדרושים ונגדיל על ידי זה את ההיקפים, גם של

הבניה הישירה וגם של הבניה הזו כדי להגיע ליעד. מבחינה זו,

אני חושב שהשילוב הזה יכול בהחלט להיות פריצת דרך רצינית.

אם ימצאו האנשים שירצו לבנות שם. אנחנו נבחן זאת ומבחינת

האמצעים אני אינני רואה בזה בעיה.

יש היום כ-400 יחידות דיור בשלבי

בניה שונים. השנה נוסיף עוד, בהתאם לאפשרויות. ואם ימצאו

מתיישבים אשר ירצו ללכת לפרוייקט "בנה ביתך", אנחנו מוכנים

ללכת בתחום הזה בהיקף גדול. כלומר, אני בהחלט רואה אפשרות

להגשמת יעד של 1,000, אבל כמובן לא באמצעות תקציב של בניה

ישירה - אינני רואה זאת - אלא בשילוב. והשילוב הוא - הבניה

המתבצעת כעת. הבניה שתהיה ב-1981 ועידוד וסיוע מסיבי ל"בנה

ביתך". אז אם יש, כמו בקרני שומרון ג', קבוצות של מתיישבים

השר ד. לוי

שירצו ללכת לענין "בנה-ביתך", אנחנו מוכנים ללכת לאותה
התקשרות.

מר ר. וייץ:

אם יקימו שכונת יוקרה בקצרין
בלי ספק שיהיו לה מועמדים.
כדאי מאוד לעשות את זה.

השר ד. לוי:

זו תהיה אטרקציה לא נורמאלית, וזה
כדאי לעיר, כדאי לנו ולעם ישראל

כולו.

השר א. שרון:

האם יש לחברים שאלות?

אל"מ ד. סתיו %

יש לי שאלה והערה - ישנו נושא
נוסף שנמצא בידיים של משרד

הבינוי והשיכון ושהוא, לפי דעתי, דחוף ובווער, והוא - הכנת
תכניות מתאר לאותם אזורים שהוכרזו כאזורי תכנון לגושי
ההתיישבות ביהודה ושומרון. מטבע הדברים, בישובים של חטיבת
ההתיישבות, הנושא הזה מטופל, מדובר בישובים מצומצמים יותר,
בתכניות קלות לתכנון - אם אפשר להגדיר זאת כך. בו בזמן
שבנושאים של משרד הבינוי והשיכון - קרית-ארבע, אפרת, גבעון,
אריאל, אלקנה, הנושאים יותר פרובלמטיים וגם השטחים יותר
גדולים והנושא נעשה דחוף.

הפעולה הזו של הכרזת תחומי התכנון

מחייבת את התשובה המהירה של הכנת תכנית המתאר, שיש לה חשיבות
גדולה מאוד לגבי העתיד, ואני רוצה להדגיש, בהזדמנות זאת, כי
צריך ממש לקבוע לוח זמנים ולהגיש את התכניות האלה.

מר י. מרגלית : אני מבקש להשיב לנושא הזה - הכנת תכניות המתאר לישובים בעלי אופי עירוני, מטיבען היו קשות יותר. אנחנו סיכמנו גם עם משרד הפנים וגם עם יל"ל על הגשת החומר כמות שהוא, על מה שיש. נקבע לוח זמנים, ונדמה לי שבסוף חודש פברואר אנחנו צריכים להגיש את התכנית האחרונה. אני מקווה שנעמוד בלוחות הזמנים האלה. איפה שיש לנו פרטים אנחנו מגישים פרטים. איפה שאין פרטים, אנחנו מגישים תכנית פחות מסודרת, אבל מגישים תכנית מתאר, תכנית בנין ערים. על מנת שתנתן גושפנקא סטוטורית לתכנית קיימת. כאשר ברור לכולנו כי לאחר מכן נצטרך לעבד אותה בשינויים כאלו ואחרים.

מר ר. וייץ : יש לי הצעה בענין קצירן - אני מציע שיכתב רשמית לוועד מתיישבי רמת הגולן למה הכוונה. כלומר, שיש כוונה ויש אפשרות לפתח שכונה מיוחדת ל"בנה ביתך".

השר ד. לוי : אני מציע, אני יושב בוועדה כאן. עדיין איני מדבר על עובדות, אני מדבר על גישה ועל כוונות. תנו לנו לעבד את זה ואז נודיע להם רשמית. עכשיו אתה הולך הודיע? אני רוצה לזרז זאת דווקא.

מר ר. וייץ : לזרז דברים זה קל מאוד, אנחנו יודעים. אני מציע לגייס אותם לגיוס אנשים. יש להם קשרים ואני יודע שאם הם יכנסו, הם יכולים למשוך אנשים לשם. כדאי להשתמש בהם למשיכה לאכלוס. אם הם ידעו כי יש

מר ר. וייץ

אפשרות כזו, הם ירחמו. וזה כח ציבורי לא קטן. ואני מאמין
באפשרות הזו.

מר א. בראון :

לנושא תכניות המתאר של הישובים
העירוניים הגדולים. לפני שמגישים

אותן למוסדות וזה הופך להיות דבר שקשה לשנותו, הן צריכות
לעבור בדיקה של גורמים בועדה הזו - גורמים של הבטחון, של
משרד הבינוי, של המחלקה להתיישבות. הן צריכות לעבור בדיקה
בשלבים כי אח"כ קשה לנו לתקן דבר שהוא כבר קיים.

מר י. מרגלית :

אורי, הרי יש ועדה ולכולם יש נציגים
בועדה. האם אתה סבור שאנחנו צריכים

ועדה לפני ועדה? יש ועדה סטטוטורית שאליה מוגשות תכניות
המתאר.

מר א. בראון :

מי יושב בועדה הסטטוטורית?

מר י. מרגלית :

יש ועדה בשומרון, ועדה עליונה בשומרון.

מר א. בראון :

לא לזו כוונתי. ועדת התכנון העליונה
בשומרון מורכבת למעשה מהגופים שנמצאים

בשומרון והממשל הצבאי בלבד. הסוכנות היהודית לא מיוצגת שם.

מר י. מרגלית :

כולם נמצאים שם.

מר ד. סתיו :

כולם חברים שם, אפילו אני.

השר א. שרון :

מאחר ורענן צריך לעזוב, לפני שנשמע על התקדמות נושא התעשייה, אני רוצה למסור כאן על נושא שבדקתי בהיותי ברמת-הגולן. הנושא היה : מיקום הישוב של גרעין של התאחדות האיכרים בקלע או במקום אחר.

קודם כל, אני מוכרח לספר לחברי הועדה כי בשבת הקודמת קיבלתי טלפון מרענן (זה לא דבר נדיר, רענן ממשלפן אלי גם בנושאים אחרים) עם מילות ברכה. שמחתי. לא תמיד הוא משגר לי מילות ברכה.

מר ר. וייץ :

מה שלדעתי מגיע לך אני אומר. היה איתנו נציג של התאחדות האיכרים. מנהל מחלקת ההתיישבות של התאחדות האיכרים. אני דיברתי היום גם עם שלמה רייזמן, בעקבות המברקים שהם שלחו, ואני אסביר מה החששות שלהם.

מר מ. דרובלס :

הוא לא דיבר בשם התאחדות האיכרים.

השר א. שרון :

כשהוא בא, הוא לא הציג את עצמו כמי שלא דובר בשם התאחדות האיכרים. הוא יכול היה להגיד שזה לא בסמכותו. על כל פנים, אני גם היכיתי עד שדיברתי היום עם שלמה רייזמן בנושא זה. ההתרשמות שלי במקום היתה כזו (וזה היה אחרי שביקרנו בעין סמסם). (ופה באמת אני רוצה שנבדוק היטב את העובדות לפני שנסכם את העניין סופית.), לישוב שאיננו ישוב קיבוצי, שנמצא בצפון רמת הגולן, לעבד 1,200 דונם בדרום רמת-

השר א. שרון

הגולן ולעבד כ-500 דונם במדרונות שבין להבות הבשן לבין שמיר, ולעבד עוד 400 דונם במקום שלישי, בקרבת-הישוב עצמו, לפי דעתי, זוהי בעיה. ההתרשמות שלי בסיור היתה, שבעין-סמסם יש משבצת קרקעית שאפשר לתת את הקרקע הדרושה לישוב במקום. נכון שיש לנו שתי בעיות:

האחת - יש לנו גרעין שמוכן לעלות

להתיישבות בחודש פברואר השנה, והוא חייב לעלות להתיישבות בחודש פברואר השנה.

שנית - ואני אומר זאת מתוך שיחה

עם אנשי התאחדות האיכרים - יש להם משום מה חשש שמא אנחנו נקבל כאן החלטה וההחלטה לא תכובד. ז"א, שהם ישארו, בסופו של דבר, תלויים ללא פתרון. זה שהמקום בעין סמסם הוא מקום יוצא מן הכלל, על זה אין חולקים. המקום הזה הוא מקום יפה מאוד. לפי דעתי, הרבה יותר נוח לחיים מאשר המקום ההוא, לישוב מסוג כזה.

לאור הדברים שאמרתי, אני מציע

את הצעת הסיכום הבאה בנושא זה, ואני רוצה לשמוע מה אומרים החברים על זה:

1. גרעין ההתיישבות של התאחדות האיכרים יעלה להתיישבות

ברמת הגולן בחודש פברואר 1981.

2. הגרעין יעלה לקלע וישהה שם עד שיקום ישוב הקבע בעין סמסם.

3. המשבצת הקרקעית של הגרעין תועמד לרשותו בעין-סמסם, בקרבת הישוב.

לפי תכנית הקבע.

מר ר. וייץ :

"בקרבת הישוב, לפי תכנית הקבע".

השר א. שרון :

השר א. שרון

4. במידה ואין משבצת קרקע מתאימה בעין-סמסס, או שמסיבה כל שהיא לא יוקם ישוב הקבע בעין-סמסס, ישאר הגרעין בקלע.

דיברתי עכשיו עם שלמה רייזמן (וזאת לאחר שקיבלתי מהם היום שני מברקים קשים) והצעתי לו את הצעת הפתרון הזה, לאחר שהסברתי לו מה היתה התרשמותי בשטח. תשובתו היתה, שגישתי זו מקובלת עליהם. כלומר, גישה זו, הגדרה זו, כפי שכרגע קראתי אותה לפניכם, היא מקובלת עליהם.

היתה לי הערכה (אני גם מסרתי אותה, אינני יודע האם יכולתי לומר אותה בוודאות או לא) שמאחר ויש כאן עניין לפתור בעיה של עוד ישוב נוסף שכתוצאה מכך אפשר יהיה להקים אותו לכשיוקם ישוב הקבע בעין-סמסס, ההערכה שלי שהדבר יכול להביא לקידום יותר מהיר של הקמת ישוב הקבע בעין-סמסס. זו ההערכה שלי, כתוצאה מלחצים נוספים שישנם בשטח להקמת ישוב נוסף.

כשדיברתי על זה עם שלמה, הוא בעצם הפקיד זאת בידי ואמר שאם זו עמדתי, הם מוכנים לקבל את עמדתי בנושא זה, אבל הייתי רוצה שהחברים יביעו את דעתם. אני חושב שהפתרון הזה הוא פתרון טוב.

מר מ. דרובלס : חבל שלא ידעתי שזה יעלה עוד-פעם, אחרת הייתי מביא מפה וממחיש לחברים

על מפה איך המצב הזה נראה, אבל אני אנסה להסביר בלי מפה. הבעיה של קלע היא לא רק בעיה של אמצעי ייצור. הבעיה של קלע היא גם בעיה חברתית. קלע נמצא באזור צפון הגולן, קרובה לגוש של ישובים של הקיבוץ המאוחד. באזור זה יש לנו היום את שעל - שזה מושב של תנועת החרות. את הר-אודס, שזה מושב

מר מ. דרובלס

שיתופי של העובד הציוני, ואנחנו, שבונים את ההתיישבות, צריכים מבחינת חפיסה חברתית, חינוכית, לישובים אלה. אם אנחנו באים היום ואומרים כי קלע, באופן סופי, כישוב קבע - (לצער!) זה יקח מספר שנים עד שאנחנו נקים אותו, ובעתיים יעלו אנשים עם משפחות, עם ילדים, ויהיו במחנה זמני, ללא סוף, ל-5 - 6 שנים - נדמה לי שגם מבחינת סבל האנשים של התאחדות האיכרים יש לקחת אותו בחשבון, כאשר אומרים - בינתיים תשבו במחנה הזמני, אח"כ, אי שם, מתי שיוקם הישוב, תעברו.

ולכשיועבר הישוב, מבחינה חינוכית, אני לפחות ראייתי את קלע כמושבה של התאחדות האיכרים. על-ידי כך שהיא תהיה מושבה, היא תכלול, מנימום, 150 - 200 משפחות, יתכן שיגיעו ל-500 - שזה המספר שמושבה צריכה לכלול. וכך נוכל להבטיח חינוך לאותם ישובים שחושבים על צורת חינוך אחרת מהחינוך הקיבוצי. אחרת שעל נשאר מבודד ומבחינה חינוכית, ילדיו יאלצו לנסוע למרחק של עשרות קילומטרים. כאשר לפי החלטת ממשלה זו החלטנו להקים את שעל. כאשר מבחינת התכנון הכולל, קלע משתלב בתכנון של חינוך ממלכתי, שהקיבוצים לא מוכנים לקבל אותו. אם אנחנו מחליטים שאת הגרעין שמיועד לקלע נוציא לעין-סמסם ופה נמסור זאת לקיבוץ המאוחד, על-ידי כך אנחנו חורצים את הגורל של הישובים האלה מבחינת השתלבות חינוכית.

השר א. שרון : אינני יודע מתי אם אתה לא טועה.

אני תמיד מצוייד במפות. לי יש

חולשה למפות. הפעם לא הבאתי איתי מפה, אבל יש לי הרגשה שאם אני מודד את המרחק של שעל מקלע ומעין סמסם, זה יכול להיות הבדל

השר א. שרון

של 3 קילומטר.

מר מ. דרובלס :

לא, לא, שעל נמצא בגוש של צפון
הגולן.

מר א. בראון :

המרחק משעל לעין-סמסס הוא
בערך 10 - 12 ק"מ.

מר מ. דרובלס :

המרחק משעל לעין-סמסס הוא 15 ק"מ.
המרחק משעל לקלע זה 2-3 ק"מ.

מר א. בראון :

כל רמת הגולן זה גוש ישובים אחד.

מר מ. דרובלס :

לכן, אני מתנגד לכך משתי בחינות :
מדובר על העלאת משפחות עם ילדים
לקלע - לדעתי אי אפשר לשחק איתם ולהגיד שהם יושבים פה באופן
זמני, ולא לפתח שום דבר במקום, משום שהם יצטרכו אי פעם לזוז.

השר א. שרון :

הרי ממילא יצטרכו לבנות להם בניית
קבע.

מר מ. דרובלס :

במקום, איפה שהם יושבים.

מר א. בראון :

מה זה משנה, אין לך מקום מתאים שם,
הם יושבים במקום זמני, הפתרון שמוצע

ע"י יו"ר הועדה הוא פתרון אידיאלי..

מר מ. דרובלס :

לכן אני מציע, אנחנו החלטנו שקלע
שייכת להתאחדות האיכרים. לעת
עתה אינני רואה מקום לשנות זאת. האנשים צריכים לעלות בהקדם
האפשרי כי קלע גמורה, הם צריכים לעלות לשם בהקדם וצריך
לאחל להם שיבנו שם ישוב במהרה. מה שיהיה בבוא העת בעין-סמסם,
נראה, נחליט למי שזה שייך, אין פה קשר בין האחד לשני.

מר ר. וייץ :

אני חוזר לבעיה היסודית והיא
בעיה התיישבותית מקצועית. פה אין
חילוקי דעות האם צריך או לא צריך. אי אפשר לחשוד, לא בי ולא
במישהו אחר. המצב הוא כזה. נכון הוא שלגבי שעל קרתה תקלה.
הלא שעל עלה כמושב שיתופי.

השר א. שרון :

אגב, מצבו של שעל טוב היום, הוא קיבל
תנופה.

מר ר. וייץ :

את זה שהם הפכו להיות מושב, אנני
קיבלתי זאת במגינת לב, זה לא
כל כך פשוט. אבל הר-אודם זה מושב שיתופי, הם משתייכים לגוש
ההוא ואין בכלל כל שאלה.

מר מ. דרובלס :

סליחה, רענן, גם מושב שיתופי, מבחינה
חברתית, אינו שייך לחלק הקיבוצי. אין
הבדל, חברתית, בין מושב שיתופי למושב.

מר ר. וייץ :

אני מצטער, יש כמה מוסכמות שהתרגלנו
אליהן, ואני לא התרגלתי. אני בכלל
מהרהר לגבי העתיד, כמה הרהורי ספק גם במחיצות שיש בין ההתיישבות

מר ר. וייץ

הכפרית לבין ההתיישבות העירונית. אני חושב שהגיע הזמן לחשוב מחשבה חדשה לגמרי. אני הייתי רוצה לראות בקצרין עיר שנותנת שרותים לכולם. הייתי רוצה לראות שם בית-ספר שהוא בית-ספר על רמה. פעם היו הבדלים בהשכלה. עכשיו אנו חיים בדור שני, ריבוננו של עולם, עבר דור. צריך לשנות את גישתנו. ואני אומר זאת, אני שבזמנו יצאתי את לכיש עם ההפרדה. בזמנו, כשבאו כל שבטי ישראל מארצות שונות היה צריך, אבל היום?

תדעו לכם שבאזור שלנו, הילדים

מר א. בראון :

הטובים שרוצים ללכת לבית-ספר

טוב, הולכים לגדרה לא לבאר-טוביה.

יחסי עיר-כפר בישראל טעונים מחשבה

מר ר. וייץ :

מחדש. אני אמרתי את זה ליוסי.

אנחנו עושים ברחובות איזו עבודה משותפת ואנו צריכים להתכונן לזה.

אלי זה עוד לא הגיע.

השר ד. לוי :

זה מעבר לדלת דוד, זה בוא יבוא, ואנחנו

מר ר. וייץ :

צריכים להתכונן לזה.

עכשיו, הצעתי היא זו : בעין סמסם אפשר

להקים מושבה חקלאית יפה, כמו שצריך. אפשר לתכנן אותה עכשיו.

אני מבטיח לך שהחברה אלה, שהם חברה טובים, אם ניתן להם את

המגורשים שלהם וניתן להם עזרה לבנות את הבתים שלהם, אני מבטיח

לך שאפשר לדחוף אותם להקים שם מושבה לתפארת. בשביל מה לדחוף

מר ר. וייץ

בשביל מה לדחוף אותם לשעל, ששם בקושי אנחנו יכולים לתכנן קיבוץ, שיש לנו שם קשיים נוראיים לתכנון קיבוץ. כי יש שם סה"כ 250 דונם לחוצים בין שני מחנות צבא.

מר מ. דרובלס : מה יעשה קיבוץ שם? בשביל מה צריך קיבוץ. אחד אחד רענן, אני לא יצרתי את החינוך הקיבוצי, החינוך המושבי, החינוך העובד או לא? אני יצרתי זאת?

מר ר. וייץ : אני סבור שההחלטה היא החלטה נכונה. יצטרכו אז קצת להבטיח לקיבוץ המאוחד שוודאי יחשוב שלקחו ממנו. אבל אנחנו לא עוסקים פה בחאפלאך. יש איזו אחריות גם לתנועות, גם לשולחן הזה. יש איזה הגיון התיישבותי. אני חושב שזו הצעה נכונה ואני מברך עליה.

השר א. שרון : בכל מקרה, אני חושב שסעיף 4 מבטיח את העניין הזה לגמרי.

מר ר. וייץ : מלכתחילה ניתן את הקרקעות במקום הקבע.

השר א. שרון : הם עולים לקלע ב-15 לחודש. קודם לא ציינתי במדויק את ה-15 כי יתכן שבאותו יום הם לא יהיו שם, אבל בפברואר. הודעתי להם שביום עלייתם אני בא למקום לוודא שהם במקום. עכשיו במקביל, יש פה

השר א. שרון

אפשרות לתת לישוב גוש קרקע מרוכז. קרקע יוצאת מן הכלל.
או לתת לו שלושה גושי קרקע - האחד במדרונות שיורדים לכיוון
הירמוך, לכיוון ההוא. האחד בין להבות הבשן ושמיר, והשלישי
לידו. כאשר פה, לפי מיטב ידיעתי, יש לנו אפשרות לתת לו
את משבצת הקרקע במקום. אז מה הבעיה שהם יצאו מיד לעבור
בשטחים שלהם?

מר מ. דרובלס : שיתחילו לעבד את השטחים. אף
אחד לא אומר שלא יתחילו לעבד
את השטחים. הם יעלו לקלע, יתחילו לעבד את השטחים שנעמיד
לרשותם. הלאה נראה. לא צריך להחליט עכשיו שזה זמני. הם עולים.

השר א. שרון : מתי, לא השתמשתי במילה "זמני"
אפילו פעם אחת. אמרתי: "וישהה
עד שיוקם ישוב הקבע בעין סמסם." ואני אומר: "במידה ואין
משבצת קרקע מתאימה, או שמסיבה כל שהיא לא יוקם ישוב הקבע
בעין-סמסם, ישאר הגרעין בקלע".

השר ד. לוי : זה סוגר את זה.

מר ר. וייץ : חדעו לכם שאני תמכתי בהקמת מושבה,
בזמן השלטון הקודם, במקום שחשבתי
שהוא חשוב, שנתפס על-ידי בדואים בתל-גזר. והיו לי ויכוחים
גדולים עם גלילי, ואני העברתי זאת אז, כי אני חושב שזו
תנועה ככל התנועות.

כשהם באו ואמרו שהם רוצים

מר ר. וייץ

להקים ברמת-הגולן מושבה, אמרתי שאני חושב שזה רעיון חיובי ביותר וצריך לעשות זאת.

השר א. שרון :

הרי רענן עבר רק במקרה למחנה השני, הוא הרי יליד מושבה.

מר ר. וייץ :

לא, זה היה אבי. אז אני רוצה שנעשה הסכם קטן וגם נבצע אותו. אני חושב שאת עין-סמסם אפשר לתכנן ולחתום להם. הם יראו שם אינציאטיבה ויבנו מושבה לברכה, וברגע שהם יעברו, ימסר המקום לקיבוץ המאוחד.

השר ד. לוי :

הניסוח הזה לא סוגר שום אופציות.

השר א. שרון :

שום דבר, השארתי את הכל פתוח.

הת/15. מרכז במודיעין לתנועת מכבי העולמית

השר א. שרון :

עוד נושא קטן, לפני שאנו נגשים לנושא התעשייה. אם אתם זוכרים, בזמנו, עלתה בפני הועדה שאלת מיקומו של כפר המכביה. כפי שאתם זוכרים, אחרי שהחלטנו עקרונית על הקמת הישוב, הסמכתם אותי לקבוע את המקום.

(מכאן רשמה ז.ח.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

השר א. שרון:

אני יצאתי לסיור עם אורי בראון בשטח, לפני כמה ימים, ומצאתי שבעצם פחות או יותר, המקום הראשון שקבענו הוא המקום המתאים, שאם הייתי מנסה לתאר אותו הייתי אומר, שהוא נמצא בקו ישר בין ביר-מעין לבין כפר רות, מצד דרום לכביש מודיעין - בית-סירא. זה אינו שטח חקלאי. אני מודה, שחיפשנו וניסינו למצוא מקומות אחרים, אך בסופו של דבר הגעתי למסקנה, שאם אנו רוצים להוסיף ישוב במקום, לשני הישובים הקיימים: שילת וכפר רות - בכל זאת, זה צפון שטח ההפקר של גיזרה לטרון - הישוב במקום זה יהרום יותר מאשר במקום אחר.

באותו יום נערכה קבלת פנים של ראש עיריית רמת גן לחברי נשיאות מכבי עולמי וכמה דקות לפני מועד קבלת הפנים הצלחתי להודיע לו על כך. אני מניח, שהוא גם בישר להם זאת והכל בא על מקומו בשלום. אורי יודע בדיוק היכן המקום ואפשר לגשת לנושא זה. שוב אני רוצה להדגיש, שלא מדובר בישוב חקלאי.

מר א. בראון:

אני רוצה להדגיש, שזה לא במקום שתוכנן על ידם, שהיה יותר דרומה ועלשטחי עיבוד ומרעה של שעלבים. יש גם חשיבות להרחיק זאת משעלבים, שתושביה דתיים מאד ולכן, המקום הוא יותר קרוב לכפר רות.

מר ר. וייץ:

צריך לבדוק ע"י אדריכלים ואם המקום מתאים, ניקח אותו. אם אפשר להתרחק

משעלבים, יותר טוב.

מר א. בראון:

כי יש מכתבים של המחלקה להתישבות
נגד ההקמה.

מר ר. וייץ:

אם זה מהאים - בסדר גמור.

השר א. שרון:

אני מודה, שלא ששתי לענין זה, אך
הגעתי למסקנה שצריך להיענות לבקשתם.
בכל זאת, אם ישבו עוד 50 משפחות של יהודים במקום זה, יהיה טוב
וחשוב.

מר א. בראון:

צריך להתכונן, שיהיה לכך הד ציבורי
חיובי מצד אחד ושלילי מצד שני, כי
יש כל כך הרבה גרעינים, או קבוצות אנשים, שלחמו על הנושא של
עיר במודיעין, או שכונות במודיעין. זה פורסם ברדיו ובטלוויזיה
ויש פטיציות. אני אומר, שצריך לדעת זאת מראש.

השר א. שרון:

אני יכול רק להבהיר את עמדתי. אני
התנגדתי כל הזמן ומתנגד גם עכשו
לישוב עירוני במודיעין. בעיני, חבל מודיעין הוא איזור חקלאי,
זו מין יריעה ירוקה בתוך שטח בנוי שהולך ומתפתח. בנתוני החקלאות
של היום, יש שם רזרבות קרקע לישובי החר, שאפשר לתת להם אותם
לעיבודים חקלאיים. יש הרבה מאד אפשרויות להשתמש במקומות אלה
בעתיד ובענין זה, יש לי דעה נחרצת. לפי דעתי, אנו לא זקוקים
במקום זה לישוב עירוני והאיזור הזה הוא איזור חקלאי. נכון מה
שאורי אמר, שיהיה לכך הד ואולי זה יגביר את ההביעות, אך מאחר
ומדובר על משהו בעל אופי מיוחד, אני מניח שנוכל לעמוד בלחצים
אלה.

מר י. מרגלית:

למערכת שלנו הגיעו מזה זמן הביעות
בנושא זה, אם זה של קבוצות חצב כאלה

או תאגידים כאלה ואחרים, שתבעו שטחים אלה ואנו בפירוש הכרזנו
כל הזמן, שזו הרזרבה הקרקעית האחרונה שמדינת ישראל צריכה לנצל,
במה שגובל עם שפלת החוף. נדמה לי שהערתי גם בישיבה הקודמת
בנושא זה, אך אני שוב רוצה לחזור ולהעיר, שאם אנו רואים מקום
ליצור מוקד למה שנקרא מכבי עולמי, ניתן לעמוד בזה.

מר א. בראון:

עם מיהקנים של מכבי.

מר ר. ויץ:

אנו לא מרמים את עצמנו - אני אומר
זאת במפורש. השטח בעיקר יהיה למיחקנים
ולהארוחה בינלאומית של מכבי.

מר י. מרגלית:

ראיתי את התכנית שהוכנה ותכנית זו
מתיחסת למרכזי מכבי עולמי ובנוסף לכך,
היא מתיחסת לישוב קהילתי צמוד אליו - ולא חשוב כיצד נקרא לזה -
כשמדובר, כך נדמה לי, על 250 יחידות דיור, וזו הסכנה שבדבר.

השר א. שרון:

זו לא הכוונה שלנו.

מר י. מרגלית:

אם מדובר על קמפוס, ניחא; אך אם מדובר
על הרשמה - ונמסר לי שנעשו הרשמות

חיצוניות...

מר ר. ויץ:

התשובה היא: לא.

השר א. שרון:

אני הרי התנגדתי לזה וכולם אמרו:
בואו נעשה זאת. בסופו של דבר, נעתרתי

בלב כבד.

מר ר. וייץ:

בזה לא אעזוב אותך לבד.

השר א. שרון:

אני מודה, שעד שלא התברר לי שבאותו
ערב יש קבלת פנים אצל ראש עיריית רמת
גן, לא יצאתי לשטח. באותו ערב, היה גם ויצאנו ומצאנו את המקום.

מר י. מרגלית:

לא נעים לומר, אך ראיתי כבר את
הנרשמים.

מר ר. וייץ:

תהיה ועדת קבלה כדת וכדין.

השר א. שרון:

מאחר וזה מוקש שהוא נגד רצוני.....

אל"מ ד. סתו:

אני חושב, שזה מוקש שכדאי שיעלו עליו;
וכל הגישה הזאת שכאילו הגבעות האלה לא
מיועדות לישובים עירוניים, פשוט מאד, צריך להשלים עם זה, שזו
באמת הרזרבה לעורף העירוני של מישור החוף.

השר א. שרון:

תלך לאיזור קולה, תלך לאתר ספיר, אך
לא שם.

אל"מ ד. סתו:

זה אותו דבר.

השר א. שרון:

יש הבדל עצום בין זה לבין אם היכנס

היום בעורף של טירה, של טייבה, של

ג'לג'וליה או של כפר קאסם.

אל"מ ד. סתו:

זו אותה רצועה.

השר א. שרון:

בכל מקרה, מה שאני מסכם הוא, שאנו

פונים אליהם - הם צריכים להעביר לנו

את התכנית; יהיה מדובר בועדת קבלה כמקובל וכאן מדובר בקמפוס

ובנוגעים אליו ישירות בלבד.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

הת/12

סקירה בנושא המים ביישובים החדשים ביהודה, שומרון, רמת הגולן וחבל עזה

יו"ר הועדה פותח.

נציגי נציבות המים וחברת "מקורות" פורשים בפני חברי הועדה להתישבות תכניות ומועדים לאספקת מים ליישובים החדשים ביהודה, בשומרון, ברמת הגולן ובחבל עזה.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה י. טוביה, ד. יוגב, ש. קנטור, ר. ויץ, מ. דרובלס ואל"מ ד. סתו.

יו"ר הועדה להתישבות מנחה את נציגי נציבות המים וחברת "מקורות" בע"מ, להגביר את המאמץ כדי לגרום לכך כי בחודש יוני 1981 יהיו כל היישובים החדשים ביהודה, בשומרון, בבקעת הירדן, ברמת הגולן ובשיפולי הר חברון - עצמאיים מבחינת מים.

הת/13

קצב הבניה ביישובים החדשים ביהודה, שומרון, רמת הגולן וחבל עזה - סקירתו של שר הבינוי והשיכון

יו"ר הועדה פותח.

שר הבינוי והשיכון סוקר את התכניות ואת קצב הבניה ביישובים החדשים ביהודה, בשומרון, ברמת-הגולן ובחבל עזה.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ד. לוי; ה"ה י. מרגלית, א. בראון, ר. ויץ, אל"מ ד. סתו ומר מ. דרובלס.

הת/14

התישבות ברמת הגולן: מיקומו של הגרעין של התאחדות האיכרים

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השרים א. שרון, ד. לוי; ה"ה ר. ויץ, מ. דרובלס, וא. בראון.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/11 של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מיום כ"ז בשבט התשמ"א (28.1.81) -

א. הגרעין של התאחדות האיכרים יעלה להתישבות ברמת-הגולן, בחודש פברואר 1981.

ב. הגרעין יעלה לקלעה וישהה בה עד שיקום ישוב הקבע שלו - בעין סמסם (נ.צ. 2175/2855).

./המשכצת

- ג. המשבצת הקרקעית של הגרעין תועמד לרשותו בעין סמסם - בקרבת הישוב, לפי תכנית הקבע.
- ד. במידה שאין משבצת קרקע בעין סמסם, או שמסיבה כלשהיא לא יוקם ישוב הקבע בעין סמסם - ישאר הגרעין בקלעה.
- ה. להטיל את האחריות לביצוע ההחלטה הנ"ל, על החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית.

מרכז במודיעין לתנועת מכבי העולמית

הת/15

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ח"ה א. בראון, ר. ויץ,
י. מרגלית ואל"מ ד. סתו.

מ ח ל י ט י ם בהמשך להחלטה מס. הת/6 של הועדה להתישבות
המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מיום י"ג בשבט
התשמ"א (18.1.81), להטיל על שר החקלאות לבדוק את התכניות
להקמתו של מרכז במודיעין לתנועת מכבי העולמית.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

686M

2 יוני 1 תש"א

סג' יואל

מזכירות הממשלה

ש מ ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית

כ"ז בשבט התשמ"א - 28.1.81

נכחו : חבר הועדה - השר : א. שרון - יו"ר
נציגי ההסתדרות הציונית : מ. דרובלס, ר. ויץ, פ. שנק, א. תבין
נעדרו : חברי הועדה - השרים : י. ארידור, ש. ארליך, מ. בגין, ז. המר,
ד. לוי, ח. לנדאו (חולה), מ. נסים, ג. פת
נציגי ההסתדרות הציונית : א. כץ, ע. לוינסקי, מ. ריבלין, י. פרידמן,
א. שנקר.

- לשכת שר החקלאות	- א. בראון
- יושב-ראש ועדת הנגב	- ש. ברטוב
- לשכת שר החקלאות	- א. דודאי
- לשכת שר החקלאות	- א. לנדאו
- משרד הבינוי והשיכון	- י. מרגלית
- משרד האוצר	- א. סנפירי
- משרד הבטחון	- אל"מ ד. סתו
- המועצה האזורית בני שמעון	- י. קלמן
- החטיבה להתישבות, ההסתדרות הציונית העולמית	- ש. רביד
- המועצה האזורית בני שמעון	- י. רויזמן
- מזכיר הועדה	- א. ליסנסקי

- סדר היום :
- 8/הת הקמת יישוב קהילתי בגבעות להב 2 יוני
 - 9/הת מועדי הישיבות של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה 8 יוני
 - 10/הת ההתישבות כיהודה ובשומרון - הקמתם של היישובים שבי שומרון ב', 9 יוני
 - 11/הת התישבות כרמת הגולן - עלייתו של גרעין של התאחדות האיכרים לקלעה 23 יוני

הקמת.

בפרוטוקול זה 45 דפים.

2-17 5
18-39 3.8
40-46 5

הח/8. הקמת יישוב קהילתי בגבעות להבהשר א. שרון:

אני פותח את הישיבה. הנושא הראשון

שעומד על סדר היום הוא הקמת ישוב

בגבעת להב.

מר ר. וייץ:

ישוב קהילתי - אני מבין.

השר א. שרון:

כן. אני רוצה להבהיר במספר מלים את

הרקע, למרות שבנושא זה דיברתי כאן

מספר פעמים בעבר. אנו חייבים במהירות ליצור רצועת חיץ התישבותית,

שהבדיל ותפריד בין הר חברון לבין הישוב היהודי בנגב. קיימת

הופעה, שנמשכת כבר מספר שנים, של התחברות פיזית של אוכלוסיות

הנגב הערבית עם ערביי הר חברון ובעצם, נוצר מצב שהגבול מעמיק

לתוך שטחנו; ומאחר בשום פתרון מדיני שאני מכיר לא מדובר יותר על

גבולות פיזיים בין אוכלוסיה שיושבת ביהודה ושומרון לבין אוכלוסיה

שיושבת בתחומים שמעבר מזה של מה שהיה הקו הירוק - ולא חשוב מהי

ההפיסה הפוליטית ומהו הפתרון שמוצע או שיושג, ברור לי שמדובר

בגבולות פתוחים - לכן יש חשיבות רבה מאד ליצור את החיץ הזה, כי

אחרת נעמוד בפני עובדה, שבעצם הגבול, שהוא במקרה כזה הופך לגבול

אתני, יעבור ממש בפרברי באר-שבע. לכן, אני הצגתי לפני

הממשלה, עוד לפני כ-3 שנים, את התכנית למה שקראתי התישבות דמוית

פרסה, שמתחילה בצפון, באיזור בית גוברין, איזור נחושה, ממשיכה

לכיוון אמציה, איזור להב לכיוון יתיר ומשם צפונה דרך כרמל ומעון

לתקוע. כפי שאמרתי, תכנית זו הוצגה ומטרתה היתה להקים ישובים

משני צדי מה שהיה הקו הירוק, בשיפולי הרי חברון, וע"י כך להשיג

את משימתה.

התכנית שהחלטנו עליה - והופיעה בועדה

זו לא פעם - מתבצעת והייתי אומר, שהיא מתבצעת בתנופה מהירה. אנו

השר א. שרון:

עומדים עכשו במצב, שאני מקוה שנחושה העלה, שקף עולה בחודשים הקרובים ליד אמציה; מול המקומות האלה אישרה הממשלה את מצפה גוברין, מעל לתרכומיה; קיבוץ כרמים עלה; הישוב מיתר נמצא בהכנות לקראת בניה; ביהיר עצמה יש היום 2 מושבים: מבוא יתיר וזיף - אחד יושב במקום ואחד כבר מעבד קרקעות במקום; בכרמל ובמעון עובדים במלוא התנופה - שם עולה נח"ל העשייתי, אך יהפוך במהירות רבה לישוב תעשייתי; בתקוע מתפתח ישוב יפה והממשלה אישרה גם את תקוע ב', הנמצאת מדרום לתקוע, בין תקוע הנוכחית לבין הישוב במעון. כך שבעצם יש פעילות רבה בהתישבות דמוית הפרסה וצריך להשלים היום כמה נקודות חסרות.

אחד המקומות שאנו רואים בהם נקודת תורפה, זו הפינה שבתוך הפרסה הזאת, באיזור להב. כאן היתה יוזמה ברוכה של המועצה האיזורית בני שמעון ושל ועדת הנגב, שבאה אלי עוד בעבר עם תכנית ואני זימנתי אותם היום הנה, כדי שיציגו בפנינו את תכניתם ואת מחשבותיהם באופן יותר מפורט, ואני מקוה שנוכל לאשר היום את הקמת הישוב הזה. אני מדגיש, שמדובר כאן בישוב קהילתי. הגישה שלנו לישוב תהיה כפי שניגשנו לישוב תמרת ולישוב מיתר, ז"א שהממשלה נושאת באחריות ובהוצאות, כפי שאנו מגדירים, עד לראש השטח, ז"א - חשמל לראש השטח, מים לראש השטח, דרך לראש השטח - ואני הייתי מבקש מיו"ר המועצה, או מי שתחליטו, שציג את הנושא.

אני אציג את הבעיה בקיצור. לאחר מה שאריק אומר, אין הרבה מה להוסיף.

מר י. רויזמן:

דברים שכולם חותמים עליהם?

מר ר. וייץ:

מר י. רויזמן:

אני מקווה שכולכם תסכימו.

אני הגשתי לכולכם תיק עם כל הנתונים, גם הנימוקים מדוע אנו רוצים להקים את הישוב. יש לנו בעיה רצינית, לא רק לנו, אלא למדינת ישראל - איזור עצום ורחב ידיים, שבו אין יהודים בכלל, בין רחם, שהוא עכשו ישוב של כ-15,000 בדואים, בין לגיה, שהוא עוד לא ישוב מוכר, אך דה-פקטו הוא קיים, שם יש כ-7,000 הושבים ובמפוזר לכל אורך הדרך; יש משפחות רבות שהתישבו שם ואין שם יהודים; ויש סכנה גדולה שהאיזור הזה לא יהיה שלנו ולא תהיה גם למדינה אפשרות לשמור על הקרקעות - ויש שם איזור פורה, יפה, מתאים להתישבות, מתאים לפיתוח, מתאים לחירות, עם כל הנתונים הבסיסיים לפיתוח עצום וחסרים שם יהודים.

בס"ה, במועצה שלנו, שהיא מעל 500,000 דונם, חיים כ-4,000 יהודים כ-10 ישובים - ועכשו קם ישוב חדש - קיבוץ כרמים - וכ-30,000 בדואים, שהם כ-60% מהבדואים בנגב. אנו צריכים לדעת שהם מתרבים בצורה כזאת, שכל 12 שנה הם מכפילים את עצמם. אם אנו לא נקים שם מספר ישובים, ובשלב הראשון לפחות את הישוב הקהילתי, שכל הגורמים במחוז הסכימו שהייבים לעשות זאת, אז אנו במצב של סכנה, גם הישובים וגם המדינה. לכן, כל הגורמים באיזור הגיעו למסקנה, שצריך לתכנן את הישוב באמצע הדרך (בהוך הפרוגרמה יש מפה איפה הישוב צריך לקום). אני יודע, שמינהל מקרקעי ישראל, מר ביידץ, כבר אישר מקום זה כמקום מתאים - הוא קרוב מאד לשני כבישים: הכביש בית קמה - באר-שבע והכביש החדש לערד ולמעשה, זה יחסוך הרבה בפיתוח התשתית.

דבר שני, יש המון פניות - בלי שאנו הכרזנו, כי היו כל מיני עיכובים - מאנשים שמוכנים לחיות במסגרת של ישוב חצי כפרי חצי עירוני, כי מבחינת איכות החיים אין מקום

מר י. רויזמן:

טוב יותר. דרך אגב, יש כאן הפרוטוקול משיבה של הועדה המחוזית, מיום 19.11.79, בה אושרה עקרונית הקמת ישוב זה - לא היתה התנגדות מאף אחד והיתה אחדות דעים שחייבים לעשות זאת.

אינני רוצה להרחיב את הדיבור - אם אח"כ יהיו שאלות, אענה עליהן - אך אני מבקש מהועדה לאשר את הענין, כדי שנוכל לגשת לתכנון ולהקמה.

השר א. שרון:

אולי תוסיף, שזה בעצם ישמש גם מרכז איזורי של המועצה.

מר י. רויזמן:

לפני כן, עוד דבר אחד. השטח הזה הוא אינו שטח חקלאי. זהו שטח בשיפולי א יערות להב. המועצה מתכוונת להקים שם את המוסדות הקהילתיים, את המועצה האיזורית, שהם ישרתו גם את הישוב הקהילתי; ז"א שלא תהיה כפילות ולא נצטרך להקים גן נוסף, בית ספר, תחבורה וכדו', שבדרך כלל עולים הרבה כסף. במקום הנוכחי, ששם יש מפעלים איזוריים, אנו לא יכולים להרחיב. אגב, גם בפרוגרמה מצוין, שאנו מתכוונים להקים שם את המוסדות הקהילתיים.

אני מבקש החלטה עקרונית, כדי שנוכל לגשת לביצוע הענין, לפי אותם התנאים שאושרו לישוב השכן, מיתר.

השר א. שרון:

אני מודה ליואל. הייתי מבקש משבתאי ברטוב, יו"ר ועדת הנגב, לומר כמה

דברים.

מר ש. ברטוב:

אני רוצה לחדד את הבעיה הדמוגרפית

שנוצרה בנגב. מדרום לקו אשקלון -

קרית גת יש היום אוכלוסיה של כ-300,000 נפש, כשמתוכם בישובים הקטנים יש רק 35,000; בערים, בעיקר בבאר-שבע, יש 250,000 ועוד 50,000 בדואים שמרוכזים, במה שנקרא איזור הסיג הישן, ממזרח לבאר-שבע.

תמונה זו, אם מחריפים אותה, עם אוכלוסיה

של חצי מיליון ערבים ברצועה ועוד רבע מיליון ערבים בנפת חברון וברמאללה, מתארת לכם נחיתות איומה של אוכלוסיה שחיה בדרום הארץ.

השר א. שרון:

נחיתות מספרית.

מר ש. ברטוב:

רק נחיתות מספרית. נוסף לכך, מבחינה

גיאוגרפית, ריכוז ההתישבות היה, מבחינה

היסטורית, בעיקר בגיזרה של הנגב המערבי, אך היום אנו צריכים לדאוג לכל יתר האיזורים.

מבחינת הריבוי הטבעי, היחס המספרי ילך

ויחריף, כי למרות שבנגב הריבוי השנתי גבוה מאשר הממוצע הארצי,

שהוא בסדר גודל של 1.8 באוכלוסיה היהודית ואצלנו 2.3, לא בגלל

גיאוגרפיה, אלא בגלל גיל צעיר של אוכלוסיה בנגב; לעומת זאת,

שיעור הריבוי הטבעי השנתי של האוכלוסיה הבדואית הוא בין 5.7%

ל-6.2%. זה נובע גם משיפורים תברואתיים והקטנה עצומה בשיעור

תמותת תינוקות ותופעה נוספת שמדאגה אותנו ביותר היא יבוא של נשים

פוריות מהרצועה ומהר חברון לתוך האוכלוסיה הבדואית. בנתונים

כאלה אנו - אותו צוות שעוסק בהכנון הנגב - חוזים למעבר מ-15%

ל-26% מהאוכלוסיה בשנת 2,000, אם לא יהיו שינויים דמוגרפיים

יזומים על ידינו; ושינויים אלה יכולים רק להיות הקמת ישובים

מר ש. ברטוב:

נוספים, בעלי אופי התישבותי, בעלי אופי של משיכת אוכלוסיה לאיזור. כמובן, שבאר שבע לא יכולה להמשיך להוות פתרון - היא היום מעל 120,000 תושבים, מוקד עצום של פעילות אזרחית, אך היא לא יכולה לפתור את הבעיות בשטח המרחב העצום הזה. הבדואים היום מעבדים כ-450 אלף דונם בנגב וחולשים על שטח של מעל מיליון דונם.

אני רוצה להסביר ולהצדיק מדוע ועדת הנגב, שמיצגת למעשה את הפעילות ההתישבותית של המושבים והקיבוצים וההתישבות השיתופית, דוגלת וחומכת ברעיון של הקמת ישוב קהילתי זה, מתוך ידיעה שאין פתרון זריז-יעיל. לכן אנו חומכים בפתרון הזה, כי אנו יודעים, שבשטח כזה אין פתרון התישבותי, אין קרקע חקלאית פנויה ואם לא ננקוט בצעד הזה של ישוב קהילתי, שיכול למשוך אוכלוסיה בעלת רמה, אוכלוסיה שרוצה לחיות בסביבה טובה, אין צורה אחרת לחתוך את הרצף הזה.

מר ר. ויץ:

בהנחה שאנו מבינים מה זה ישוב קהילתי, אני מברך על ההצעה ומאחל לה ביצוע מהיר

ככל האפשר.

השר א. שרון:

אני מבין, שאין התנגדות. אם כך, אנו מסכמים.

תא"ל ד. סתו:

אני רוצה לחזור ולהגיד מה שאמרתי פעם בהזדמנות קודמת - אני לא כל כך מייצג

אותם, אך מכיוון שהם אינם מיוצגים, יש בעיה בשטח הזה עם משרד הפנים והדבר יחייב תיאום עם התכניות של משרד הפנים.

השר א. שרון:

עוד ב' נובמבר 1979 הדבר עבר את ההסכמה הראשונית של משרד הפנים. אני מניח, שאם תהיה שהות בידך לעיין במסמך המונח על שולחננו, תמצא זאת.

מר מ. דרובלס:

הם גם קיבלו הודעה על הישיבה הזאת ויכלו לבוא.

השר א. שרון:

אנו מסכמים, שאנו מאשרים את הקמת הישוב הקהילתי בגבעת להב. הישוב יוקם לפי אותם התנאים שאושרו לישוב השכן, מיתר.

הח/9. מועדי הישיבות של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית.

השר א. שרון:

ראשית כל, אני רוצה להשמיע הערה אחת לגבי סדרי עבודה : הועדה בעתיד. אמנם,

בזמנו קבענו שישיבות : הועדה יהיו ביום ד', אך ככל שתכפו הבעיות שהמדינה ניצבת בפניהן ורבו הדיונים בנושאים השונים, שחייבו התכנסות נוספת של הממשלה מדי פעם וועדות שרים, ובעיקר ועדה שרים לענייני בטחון, מדי פעם נאלצנו לעשות שינוי במועד הזה. אני מקוה, שנוכל להתמיד ביום קבוע ככל שרק ניתן. אם דבר זה לא נעשה, הוא לא, חס וחלילה, מתוך רצון לשבש למישהו את התכניות - לכל אחד מאתנו משבשים את התכניות בנושאים אלה באופן קבוע - פה לפחות אני צריך לומר, שהשיבושים מביאים לברכה. עצם העובדה שיושבים ומחליטים, יש בזה מן הברכה. אך נשתדל, ככל שניתן, לעמוד ביום קבוע.

מר ר. ויץ:

יכול להיות, שלרגל הזמנים, יום ד' מתאים פחות. יכול להיות שיום א' מתאים יותר.

השר א. שרון:

אז נחליט על יום ראשון אחה"צ.

אני רוצה לומר למה אני מעלה נושא

זה במיוחד. אני רואה צורך בחודשים הקרובים לקיים ישיבת הועדה אחת לשבוע, כי אני חושב שנצטרך לעקוב מקרוב אחרי ביצוע התכניות עליהן החלטנו ולכן, הישיבות תהיינה אחת לשבוע. מאחר ויום א' אחה"צ נראה היום הכי בטוח מבחינתי, לגבי חוסר אפשרות של שינויים, נקבע את הישיבה ליום א' אחה"צ, מדי שבוע.

מר י. מרגלית:

מן הראוי לקבוע גם את השעה המדויקת.

השר א. שרון:

אני מציע לקבוע את השעה 4.00.

מר א. דודאי:

לפחות לימי ראשון הקרובים, מתוכנן
לך משהו לשעה זו.

השר א. שרון:

נסכם זאת בסוף הישיבה.

הת/10. ההתישבות ביהודה ובשומרון: - הקמתם של היישובים
שבי שומרון ב', תקוע ב', ומצפה גוברין

השר א. שרון:

רציתי לבשר בשמחה לחברי הועדה, שהערעורים
שהיו בוועדת החוץ והבטחון של הכנסת, שהוגשו

ע"י סגן רה"מ, פרופ' ידין, באשר להקמת היישובים תקוע ב', שאנו קוראים
לו היום מעלה עמוס, מצפה גוברין ושבי שומרון ב', ערעורים אלה לא
נתקבלו ע"י הועדה ולא רק שלא נתקבלו, אלא ששתיים מההצעות זכו לרוב
רציני מאד, שבו חברי קואליציה ואופוזיציה כאחד ואחד עבר ברוב,
אך שלושת הערעורים נפלו, כך שאין כרגע מעצורים ואפשר לגשת לעבודת
הבניה. אני מבקש מאורי להציג את היישובים.

מר א. בראון:

נתחיל מצפון לדרום. שבי שומרון ב'

נמצאת 4-5 ק"מ מערבה משבי שומרון,

שנמצאת במחנה שומרון, על הכביש נתניה-טול כרם-שבי שומרון-שכם-

בקעת הירדן. היא נמצאת על כביש זה, שהוא כביש עתיק וותיק.

באיזור זה אותרו אדמות מדינה בסדר גודל של כ-1,200 דונם. מקום

שני הוא הקוע ב', נמצאת על הכביש מגוש עציון למצפה שלם, מדרום

לתקוע הקיימת היום. זהו כביש, שחלקו הגדול סלול למצפה שלם.

המקום השלישי הוא מצפה גוברין - נמצא ממזרח לתרכומיה, בערך 7

ק"מ מהקו הירוק לשעבר, בין שני הכבישים של היום: הכביש הישן

שהולך מאשקלון-בית גוברין-תורכמיה-קריית ארבע - המצפה נמצא מדרומו;

הכביש החדש שהוא מבית ג'וברין לכיוון קריית ארבע, שהוא היום בסלילה,

המצפה נמצא מצפונו. כאן נמצא המקום שנקרא, בינתיים, מצפה גוברין.

אלה שמות זמניים, לפני שועדת השמות אישרה את השמות שלהם.

השר א. שרון:

אנו מתחילים בדיון. לפני שנמשיך, אני

רוצה להוסיף כמה מלים בקשר לישובים

האלה. ראשית כל, אני לפני זה, טוב לפעמים גם להגיד מלה טובה.

אתמול סיירנו בשורה של ישובים בשומרון. זה היה יום גשם, יום קר,

אני חושב שחלק מהמקומות שביקרנו בהם, ביקרנו בתוך ענן וערפל ואני

לא יכול שלא להביע את שמחתי על המאמצים שהסתדרות הציונית - אני

יכול לומר כמובן גם הסוכנות היהודית....

מר ר. וייץ:

פה צריך להזהר.

השר א. שרון:

בהחלט. אני חמיד שמח, רענן, שאתה

נזהר ועושה.

מר ר. וייץ:

אני ידוע בתור חייט טוב. אם אני עושה

חליפה, היא טובה. אני נגד חליפות לא

טובות, בין אם צריך אותן ובין אם לא.

השר א. שרון:

בביקור הזה נלווה אלי יו"ר המחלקה,

מתי דרובלס. התחלנו במקום שנמצא

כרגע בתחילת העבודה - לבונה, שועדת השמות קבעה את שמו לבית אריה,

בואך נוה צוף, משם המשכנו לשילה, ביקרנו בתפוח, עלינו לאלון

מורה, ירדנו לשבי שומרון וסיימנו בלילה - זו היתה חוויה מיוחדת

במינה - בחומש, שהיתה פעם מעלה נח"ל, הנמצאת מעל לכפר סילהא-א-דהר.

ההר היה כולו בענין. זהו אחד המקומות הגבוהים והנישאים ביותר

שיש בשומרון. מקום שממנו רואים מהחרמון ועד אשקלון. אני רוצה,

ראשית כל, להודות למתי דרובלס על המאמצים ולכל מי שעושה מאמצים

שם, כי הדבר לא יאמן. אתה בא בלילה למקום כזה, אתה מוצא שם את

המשפחות - ולראות את הבטחון שיש לאנשים ואת הנכונות לחיות שם, עם

כל הקשיים הקיימים, בימים שמחפשים להיאחז במשהו לחיזוק הרוח, זהו

הדבר ואני חושב, שכל אחד צריך לבקר שם. זו פשוט מלה, שלא יכולתי

שלא להתרגש, למרות שאני מבקר במקומות אלה לעתים קרובות. אך יכול

להיות, שמזג האויר המיוחד, המאמץ המיוחד שנעשה כרגע בשטח, השפיעו

עלי קצת לחרוז מהדרך הרגילה של עיסוק רק בעובדות היבשות וגם לומר

מה שאני מרגיש. אז תסלחו לי שנתתי קצת דרור להרגשתי.

אני רוצה לספר, שלפני כמה ימים היינו

בביקור נוסף, במצפים חדשים, שאותם החלטנו להקים בואדי ערה ולאורך

המשולש. גם שם אני נדהמתי. הבאתי הצעה זו להחלטה לפני כחצי שנה -

ואפילו פחות - ואני מוכרח לציין לחברי הועדה, שבכל המקומות עובדים

בטלוא התנופה. מקומות אלה מוכרים לי מאז ילדותי, שהייתי אומר,

שרגל יהודית היתה דורכת שם לעתים רחוקות מאד, היום עובדים יהודים,

ציוד עובד ורואים שינוי מוחלט בנושא הזה וזהו, שוב, חלק מהתפיסה

ההתישבותית שלנו ואני רק יכול לברך על כך. טוב שנדע שיש פרי

למאמצים ולפעולות שלנו וכשכולנו מתאמצים, אנחנו רואים גם הוצאות.

השר א. שרון:

אני רוצה לחזור עכשו לישובים שאותם הזכיר אורי. אנחנו רואים כך: בהקוע ב' נראה לנו ישוב קהילתי. בשבי שומרון ב' - ישוב קהילתי. אך צריך לציין כבר היום, לגבי הישובים הקהילתיים, שאנו כבר רואים אותם בשטח, שהישובים הקהילתיים היום כבר מתפתחים לכיוון כפול: מעט חקלאות - כי אין שם אפשרות לחקלאות - ותעשייה. אנחנו רואים זאת היום בכל המקומות. ראינו זאת אתמול בשבי שומרון, בנוה צוף, בחומש.

מצפה גוברין הוא חלק מגוש הישובים שאנו בונים כרגע באיזור אמציה; ז"א נחושה, שצריך לחדש בה את הישוב, אמציה שקיימת כמושב מצליח של ארגון מושבי חרות - מושב יפה מאד, שהייתי רוצה שיהיו בו יותר חברים, אך הם קשים בקבלת חברים ואנו לא יכולים להתערב בדברים אלה - ע"י אמציה אנחנו רואים את שקף שאיתנו את מקומה המדויק - ולפי דעתי, בחרנו מקום טוב מאד בשטח. מצפה גוברין נמצאת מהצד השני של מה שהיה הקו הירוק, אך הוא חלק מהגוש הזה, יושב במקום שיוצר עומק ושולט ממש על כל הישובים האלה מנחושה ועד אמציה. שם מתוכנן אצלנו להקמה קיבוץ, שיעבוד, כפי שמקובל בישובי גוש עציון, מבחינת מיבנה משקי, משק בעלי חיים למעלה, גידולי שדה באיזור לכיש ואמציה.

מר ר. ויץ: לפני שאביע דעתי על שלושת הנקודות, אני

חייב שתי הערות - אחת כללית והשניה

קשורה בדברי הפתיחה של היו"ר. ההערה הכללית היא זו: אותי במלאכת ההתישבות, בקביעת מקום ההתישבות, מנחה קו ברור. אני לא כפות למוסכמות שנקבעו בשל עובדות כאלה או אחרות בהיסטוריה שלנו, שנקרא קו ירוק, אלא בעית קיום אוכלוסיה. אני, כמו שעשינו מאז ומתמיד, ממשיך קו, שבתכנון ההתישבות צריך להשיג 3 יעדים, ששלושתם משלימים

מר ר. ויץ:

אחד את השני. היעד הראשון הוא, כמובן, יעד בטחוני-מדיני, אך הוא לא יהיה בר-קימא, אם לא נשיג בו-זמנית, גם את היעד הכלכלי והיעד החברתי; אפילו אם יש תנועות וצורות, כמו קיבוץ או מושב שיתופי, זה לוקח הרבה זמן. אני יודע, שבסבלנות בסופו של דבר זה בא - דוגמת אמציה. אני יכול להביא דוגמא של בני דרום, שבסוף התגברו. אני סמוך ובטוח, שאמציה התפתח לשוב טוב וגם רב-אוכלוסיה. זה לא מדאיג אותי.

אני מודאג ביותר מהקמת ישובים, שבעקבותם בבוא היום, כל פתרון מגדיל את המיעוט הערבי בישראל. אני רואה זאת כסכנה הגדולה ביותר, זו אינה מליצה, הנשקפת לקיומה של מדינת ישראל. מעולם לא חשתי למערכות ישראל, גם לא במלחמת הקוממיות, שהיתה מלחמה נואשה ביותר. גם יום אחרי נפול גוש עציון, לא היה לי שום ספק ואין לי שום ספק לעתיד הרחוק. מדבר אחד אני כן חושש, ממסמס המדינה היהודית, מהכנסת אלמנטים מתוכה שיקעקעו אותה מבית, מפריצת המותר והאסור לגבי תעסוקה, מהכנסתם של הערבים כחלק בלתי נפרד מהמבנה הכלכלי והחברתי של מדינת ישראל. אני סבור, שאנחנו נוכל להגיע לשלום באיזור הזה, לחיות אתם בשלום, בכבוד הדדי, בחנאי שהם יהיו נפרדים ואנחנו נפרדים; שבאוותם הלאומית לא תהיה פגומה וגאוותנו הלאומית לא תהיה פגומה. זה מה שמנחה אותי. זו הערה ראשונה.

הערה שניה, אדוני היו"ר, דברים שאני

מתבטא בציבור, אני אומר אותם במלוא האחריות ולפעמים גם במלוא הדבקות. אין לי שום טענה למתישבים שהולכים ומקימים ישובים, באשר הם שם. אין צל של ספק, שיש בכל פלגות ישראל חלוצים אמיתיים, שמה שדוחף אותם זה הלהט והרצון לבנין עתיד עמנו. אלה לא מליצות, אלא הלכה למעשה, בחיי יום-יום. הם מוכנים לסכול בחיי יום-יום,

מר ר. ויץ:

את כל האפור, הקר, הקשה, המרגיז והאי-ודאות. לא שכולם כאלה. לכל מחנה כזה נספחים גם האחרים, אך אני לא שופט את המחנה לפי הנספחים. אך יש לי טענה מרה כלפי אלה שמובילים אותם - ובתוכם אתה, אדוני היו"ר - משום שלדעתי ההובלה הזאת טומנת סכנה קשה למדינה בכלל ומתישבים האלה בפרט. אני מוצא לעצמי חובה לחזור ולומר זאת. אני יודע שזה לא מעשי וזה לא יועיל לי, אך אני מוצא לחובה לומר זאת מתוך המניעים העמוקים שמניעים אותי. זו הסיבה שמניעה אותי להתנגד, תכלית ניגוד, לשבי שומרון. אני חושב, ששבי שומרון מחזקת את ההליכה, זה עוד צעד אחד כלפי הקמת מדינה דו-לאומית. אני לא יכול אלא להביע את המצית ההנגדותי העמוקה לצעד הזה. אני מברך על הקמת שתי הנקודות שבאות לחזק את הקו הירוק.

מר ש. רביד:

אני רק רוצה לא להשתלב כמובן בויכוח הפוליטי, אלא לבקש שהחלטה לגבי מצפה גוברין, מאחר ומדובר בישוב שיתופי, שבשלב ראשון יהיה מצוין בהחלטה, שאנו מתכוונים להקים היאחזות נח"ל, כשלב בדרך לישוב שיתופי. אנו צריכים את ההחלטה הזאת, כי אחרת אנו לא יכולים להתחיל את הישוב השיתופי.

מר ר. ויץ:

עוד הערה. קיבלתי ברצון את הערותיך, אדוני היו"ר, על הדרך שבה המוסד המיישב, על שני חלקיו, עוסק. זה פרי של מאמצים ארוכים וזה נכון, שזה מנגנון שעושה מלאכתו לא רק ביעילות, אלא גם בדבקות. אין ספק, שמבחינה זו, מתי נכנס לרוח הזו ובשטח זה אין בינינו שום חילוקי דעות.

מר מ. דרובלס:

גם אתה.

מר מ. דרובלס:

אדוני היו"ר, ברשותך גם אני רוצה להגיד מספר דברים של רגשות. אם יו"ר הועדה, אריק, אמר דברים כאלה, אין לי במה להתבייש לבטא מספר רגשות שישנם.

אני אומר לכולנו: עם נוער כזה - לא משנה אם מסכימים או לא מסכימים - אנחנו יכולים להיות גאים. כי הפוטנציאל העיקרי שיש שם הוא כוח אדם ומה שאנו עושים, לעומת מה שהם עושים, זה אפס.

המיד מטרידים אותי ואני משתדל להתחמק, אך לפני כשבועיים, בא מארה"ב איזה כתב טלויזיה חשוב מאד וממשרד החוץ מאד ביקשו ממני לקבל אותו, למרות שאמרו לי שהוא אנטי. יצאתי אתו לישוב קרוב, הראיתי לו והסברתי לו על המפה. לבסוף הוא אמר לי: אני אנטי, הייתי וראיתי, אינני מסכים אתכם, אך אני מבין אתכם. הלואי ולנו היה חומר כזה. וזו הבעיה - ההסברה וההבנה. יש מי שחושב, שכולם אנשי גוש אמונים שמדברים ישירות עם אלהים - טועה. יושבים אנשים ביהודה ושומרון, דתיים ולא דתיים. היינו אתמול במעלה נח"ל, ראינו שם אנשים שאין להם כל קשר לגוש אמונים. הם נוסעים יום-יום לעבודה 50-60 ק"מ לעבודה, הלך וחזור, ועל חשבונם. אז יש כאלה שמשמיצים אותם שהם כביכול באו לשם על מנת להתעשר. אפילו למי שיש דירה בעיר ומשכיר אותה במחיר הגבוה ביותר, הנצאות הנסיעה למקום העבודה וחזרה הן יותר גבוהות מאשר ההכנסה מהשכירות.

רציתי להגיד מספר מלים, מה שאדם מרגיש

ומה שמגיע לאותם החלוצים האמיתיים שיושבים וממלאים אחרי הצו של ממשלות ישראל. והיום, הפוטנציאל הזה עומד לרשותנו, ולכן חובתנו לנצל אותו, לאחר שמתקבלות ההחלטות המתאימות.

מר מ. דרובלס:

אדוני היו"ר, כאן אני בא ושואל:

הממשלה דנה מבחינה מדינית, יש ערעורים ואנו יודעים את ההצעות האלה, שהובאו לפני כחודשיים שלשה והיה להן רוב בממשלה, כי הממשלה שוקלת מבחינה מדינית ומחליטה כן או לא. לאחר שזה חוזר לועדה שלנו, ואנו יושבים כועדה מקצועית, אנו שוב נכנסים לענין המדיני.

(המשך הדברים רשמה ל.ד.)

(עד כאן רשמה ז.ת. מכאן ל.ד.)

מר מ. דרובלס

לאחר שזה חוזר לכאן, לוועדה שלנו, שאנחנו ועדה מקצועית, אנחנו שוב נכנסים לענין המדיני. דומני שאנחנו בעיקר, לאחר שזה עובר את הסינון של הממשלה וועדת שרים לעניני בטחון שהיא לוקחת כל האפקט הבטחוני והמדיני, מתפקידנו לראות, מבחינה פונקציונאלית, האם אותו ישוב משתלב במערכת או לא ולא לחזור ולשוב שוב לנושא המדיני, רענן. וכאן אני מאחל לך שמפלגתך תשב בקואליציה ותוכל לבטא את דעתך שם. אבל כל עוד שהיא יושבת באופוזיציה, וכך רצה הבוחר, אז יש לקבל את החלטות אלה שמחליטים, כשמתפקידנו להביע את דעתנו המקצועית.

אני רוצה לעזור להסטוריון שיכתוב

מר ר. וייץ :

פעם את ההסטוריה.

בנושא של הקמת הישובים ומי אחראי עליהם או לא - כידוע לוועדה הנכבדה

מר מ. דרובלס :

הזו, ישנם שני ראשי חטיבה. כל ישוב אשר מוקם בשומרון, יש לרענן את החלק המלא בו, בדיוק באותה מידה כמוני. ואני מאוד מודה לו כשהוא אומר : אשמים אלה שמובילים אותם, ונכון שיש כאלה. אבל אשמתו של רענן בזה שהוא מוביל אותם לא פחותה מאשר שלי. האמן לי, ערפאת ירשום אותך ואותי באותה מידה. את שנינו.

הייתי מגדיר זאת לא כאשמתכם, אלא כנקודה העיקרית לזכותכם.

השר א. שרון :

ואני רוצה להזכיר פה עוד פרט -

מר מ. דרובלס :

שהועדה הנכבדה הזו החליטה להקים

את אלון מורה, רענן היה בעד להקים באלון מורה עיר. אנחנו

מר מ. דרובלס

אשרנו ודיברנו אז על 100 יחידות, ואילו רענן דיבר על 5,000 ולא 100. הוא אמר: "מה זה 100? אנחנו צריכים צריכים ללכת ל-15,000". ואני מסכים איתו. כל הכבוד. כי הוא בעל מקצוע.

השר א. שרון :

נגיע גם לזה.

מר מ. דרובלס :

נגיע ל-5,000. אז חלקו באלון-מורה

הוא נכבד. אלא שהוא אמר שרצוי

ללכת ישר למה שיותר. והלוואי ויהיו לנו את המשאבים האלה

ונגיע ל-5,000, אבל לא בבח אחת. קודם נגיע ל-500 ומ-500

נגיע ל-5,000.

מר א. בראון :

פעם ראשונה אני שומע שמחלקים כבוד

גם לאחרים.

מר מ. דרובלס :

מה ז"א, מה שמגיע, מגיע.

מר ר. וייץ :

אפשר לנהל ויכוח בכבוד, בחברות, מה

זה שייך לעניין? להפך!

מר מ. דרובלס :

עכשיו, בקשר ל-3 הישובים - שבי

שומרון ב' משתלב ומחזק את האזור

הזה של ההתיישבות העיברית. את הישובים שהקימונו, ואין כל

ספק, שאנו חייבים ללכת ולהקים אותו מה שיותר מהר. זה פשוט

יחזק לנו את התשתית החברתית, החינוך. אנחנו צריכים להגיע

מר מ. דרובלס

לכיתות נורמאליות מבחינת לימודים, ילדים ואוכלוסיה. מבלי להכנס לנושא הבטחוני מדיני החשוב של הציר שעליו הישוב יושב, הוא משתלב בתוך גוש ומשלים את הגוש הקודם שהקימונו. תרומת שבי שומרון ב' לאוכלוסיה הקיימת היא רבה מאוד.

תקוע ב' - אנו יודעים שתקוע

מבודדת ופונה לכיוון המדבר. גם רענן מסכים עם הנקודה הזו. אין פה כל ספק. חשיבות הנקודה ישנה. היא תתרום רבות להתיישבות העברית, כנ"ל מצפה גוברין אשר משתלב במסגרת התכנית שלנו. אני בעד להקים את מצפה גוברין מלכתחילה, היות והוא מיועד להיות קיבוץ, כהאחזות נח"ל, עם אמצעי ייצור. יש לבדוק את האפשרות עם צה"ל, שמלכתחילה, בתוך האחזות הנח"ל ישבו מספר אזרחים, שיוכלו להשתלב ביחד עם החיילים ולהוביל את זה לקראת האזרח.

מר א. תבין :

קודם כל, אני מצטרף לברכות ההדדיות של היו"ר ושני ראשי המחלקה על ההשגים

בהתיישבות מעבר לקו הירוק.

אני ביקשתי להעיר או להתייחס בעיקר

לדבריו של רענן. אינני יודע לשם מה רענן חוזר מדי פעם - אלא אם כן זה לפרוטוקול...

מר ר. וייץ :

לפרוטוקול.

מר א. תבין :

חוזר מדי פעם...

מר מ. דרובלס :

מה ז"א לשם מה? הוא מייצג

מפלגה וצריך להעביר את הפרוטוקול
למפלגה. אני יודע שאתה עם כל הלב עם המתיישבים ועם הנקודות,
אבל למפלגה צריך להעביר את הפרוטוקול.

מר א. תבין :

רענן מייצג אסכולה, שבצורה זו או

אחרת קובעת שעלינו להמשיך לישון
במיטת סדום. במציאות הפוליטית שאנחנו חיים בה ישנן שתי
אופציות, אופציה האומרת התיישבות בכל רחבי ארץ ישראל, או
הקמת מדינה אש"פית. כל אופציה אחרת המרומזת על-ידי רענן
היא פטה-מורגנה. אינני חושב שזה מתפקידי הועדה לחזור ולדוש
בהן. תודה.

אל"מ ד. סתיו :

בהמשך למה ששמעון אמר - מקובל

בהחלט שמצפה גוברין תהיה האחזות

נח"ל. אני הייתי אפילו מוסיף לזה שגם את מעלה עמוס אפשר
להעלות בשלב ראשון כהאחזות נח"ל.

מר ש. רביד :

אם יש גרעין.

אל"מ ד. סתיו :

אני אומר, אפשר.

השר א. שרון :

אפשר לצרף לשם כמה אזרחים שיעבדו
שם.

אל"מ ד. סתיו :

זה נעשה כבר בעבר עשרות פעמים.

השר א. שרון :

טוב, רבותי, ראשית, אני שמח

על הדברים שנאמרו. נראה לי

שהחטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית צריכה ליטול על עצמה את הקמת הישובים האלה ואני מקווה שנעשה זאת במהירות. אלה היו הנושאים שרצינו להעלות היום.

הישיבה הבאה תהיה ביום ראשון

הקרוב. אני נאלץ לקיים את הישיבה בשעה 1400, כי ב-1600 יש לי פגישה ממשלתית. בישיבה הבאה רענן ירצה להציג כמה דברים בקשר לרמת הגולן.

מר ר. וייץ :

אני רוצה עכשיו. זה יקח 10

דקות, אני רוצה להעביר משהו חשוב.

השר א. שרון :

בסדר. מאחר ואנו מחר בביקור ברמת-

הגולן, בישיבה הבאה נדווח על מצב

התקדמות העבודות והישובים ברמת-הגולן בעקבות ביקורנו שם מחר.

כמו כן ארצה לקבל דיווח בנושאים

הבאים : ראשית, דיווח של משרד הבינוי על קצב הבניה. איך אנו עומדים כרגע בכל מקום בישובים החדשים, ביהודה, שומרון, רמת-הגולן וחבל עזה.

כמו כן אבקש לקבל סקירה על בעיות

המים - קידוחי מים, קווי מים, מובילי מים במקומות האלה.

כמו כן אבקש לקבל סקירה על מצב

התעשייה. פה תרשו לי לציין בסיפוק, שאתמול ביקרנו בשבי שומרון והתברר לנו ש-60% מאנשי הישוב מתפרנסים מעבודה יצרנית במקום.

השר א. שרון

אז יש לנו ישובים לא מעטים שחלק גדול מאנשיהם עובדים במקום.
אם זה בקדומים, באלון-מורה, בעופרה. בשבי-שומרון בדקנו
אתמול - 60% מתפרנסים במקום ובכבוד. נדמה לי שלא שמענו
אפילו טענה אחת קטנה מפי האנשים בנושא רמת החיים.

מר א. חבין : כמה מתגוררים במקום?

מר א. בראון : קרוב ל-70 משפחות.

השר א. שרון : כ-400 נפש. זה ישוב מוצלח מאוד.

ישוב של גוש אמונים, חזק מאוד.

כמו שבכלל קורה בהתיישבות, אין ישוב דומה לישוב. לכל ישוב
יש את האופי שלו. לישוב זה, מלכתחילה, יש את האופי המיוחד
של ישוב שנבנה באופן מאוד, מאוד סיסטמטי, מסודר, והגיע
לדעתי להשגים יוצאים מן הכלל.

ובכן, אנו צריכים כאן לשמוע על

התעשייה במקומות, על המים, ועל הבניה. כמו כן נדווח על
הסיור שיהיה מחר ברמת-הגולן, בוודאי יעלו בעיות כתוצאה מהביקור
ברמת הגולן.

הת/11. התיישבות ברמת-הגולן: - עלייתו של גרעין של התאחדות
האיכרים לקלעה

מר ר. וייץ : ביקשתי להבהיר נקודה אחת בהרצאה

הקודמת שהבאתי לכם והובטח לי שתהיה

לי אפשרות להסביר זאת. לקראת הסיור של אריק מחר ברמת הגולן,
כדי למנוע ויכוחים ללא צורך, אני רוצה להבהיר נקודה אחת.

בתוך הרשימה של הישובים

שאני הבאתי על מפה - ואני מקווה שתנתן לי ההזדמנות לבוא ולהסביר מדוע לדעתי היא עדיפה, יש נקודה אחת פה, עין סמסם, כשכאן קצרין וכאן קלע, שהיא כבר בנוייה. זה היה מסומן פעם ככפ"ת ב'.

פה אני רוצה להציע הצעה, שאני

חושב שאם נתאחד סביבה, נמנע הרבה ויכוחים. לפני שלושת-רבעי שנה באה התאחדות האיכרים להנהלת המחלקה וטענה שהם חובעים הקמת מושבה ברמת-הגולן, על-מנת לאפשר להם לקחת חלק בבניית רמת-הגולן. גם מתי וגם אני היינו נוכחים, ומייד אמרתי שאני חושב שהטענה צודקת. לתנועה התיישבותית שיש לה בגליל הרבה ישובים מגיע. אבל אמרתי להם שכדי להקים מושבה, שהיא מושבה בעלת אופי מיוחד, יש צורך בתכנון די מדוקדק ואני מבקש שהות למצוא מקום.

בינתיים שביב קלע נתגלה איזה סכסוך.

אני לא אכנס לסכסוך הזה. אני סומך על ועדת גבתי, ואני חושב שכולנו צריכים לסמוך על ועדת גבתי, כי שם יושבות כל התנועות ונציגיהן מסתדרים ביניהם ומונעים מאיתנו הרבה בלבול מוח, וגם מאירים את רוח ההתנדבות של כל התנועות ואני חושב שזה מניע עצום.

אבל גם התאחדות האיכרים ביקשה

להתיישב בקלע ואני שמעתי שיו"ר הועדה שלנו נתן להם אסמכתא לכך. אני בא לבקש תיקון מעקרו של ענין, אני לא נכנס לסכסוכים. תראו, בעין סמסם, אחרי עבודה מרובה ובחינה מחדש של כל הקרקעות, אפשר לרכז קרקע במידה מספקת להקמת ענף רציני של כרם ומטעים שונים בשביל מושבה. המיקום של עין סמסם מתיישב בתוך הגוש שיש להתאחדות האיכרים. כלומר, הטיפול וכל מה שקשור בזה יהיה

מר ר. וייץ

הרבה יותר יעיל, כי כאן יש את ראש פינה, כאן את משמר
הירדן, כאן את איילת השחר ויסוד המעלה.

השר א. שרון :

אבל למעלה ישנה מטולה.

מר ר. וייץ :

מטולה היא בודדת והיא סובלת מזה.

לגופו של ענין, כדי למנוע שביאה

התיישבותית, שעליה אין בינינו ויכוחים. ריבוננו של עולם,
יש די ויכוחים, למה להתווכח על דברים שאין בינינו ויכוחים.
בשרותים שהמושבה תזדקק לה הם שרותים שנמצאים יותר בקצירין
מאשר השרותים בגוש קיבוצים. האזור הזה הוא קיבוצי. יש
לו שרותים מיוחדים לקיבוצים. עוד קיבוץ אחד שם שמתווסף
לגוש הקיבוצים, מחזק אותו, מייעל את השרותים. אם תכניס
לשם מושבה, המושבה לא תהיה מושבה, אין שם שטחי קרקע ראויים
לענף חקלאי מושבתי כמו שצריך. אין שם השרותים הדרושים כדי
לחזק אותה, זו פשוט כניסה לאזור לא מתאים. לעומת זאת,
לאחר שכולנו מכירים בזכות התאחדות האיכרים - ואני לא בא
לטעון נגד, להפך, אני קיבלתי את זה מראש. מתי ישב לידי
ואני מיד אמרתי - כן. אבל אמרתי להם: "אל תחפז רוחכם, תפז
לתכנן את הענין כמו שצריך רבוננו של עולם. הלוא ידוננו
אותנו בעוד 15 שנה מה אנחנו עושים? ובקצב של הבניה של
היום אפילו בעוד 5 שנים. אי אפשר סתם לתקוע דברים בלי
לראות לאן הם מובילים.

ובכן, רבותי חברי הועדה, אני דיברתי

עם הגרעין, יש להם גרעין טוב מאוד ואני תומך בו. ואני תומך

בתביעתם. אבל הם אומרים לי כך: "רענן, במציאות של היום,

מר ר. וייץ

ציפור אחת ביד שווה יותר מעשר על הגג. קלע כבר קיימת. אם אנחנו נכנסים לשם, גמרנו. נכון שזה לא כל כך מתאים, נכון שמה שאתה מציע זה יותר מתאים." באתי ואמרתי להם: "ריבוננו של עולם, זה תלוי בנו. אני היום אביא לוועדה הצעה לאשר עקרונית את עין-סמס, כנקודה נוספת? תראו מה החשיבות שלה. אתם זוכרים? זה הגוש הדרומי, זה הגוש הצפוני של רמת-הגולן, מה שחסר לנו זה למלא את התווך, וזה בא בדיוק במקום המתאים. זה מקיף את קצירין בטבעת שאנחנו צריכים אותה ומקשר בין הדרום לצפון. פה יש שטח קרקע מתאים למיתוח גפן יין ולמטעים למושבה טובה, כמו שצריך. בשרותיה היא תשען על קצירין. לפי רוחה ולפי טיבעה זה הרבה יותר מתאים. היא גם תחזק את קצירין וגם תחזק את עצמה. היא יותר קרובה לגוש המושבות הדרומי ולא תהיה נקודה מבודדת בצפון. אז למה אנחנו צריכים לעשות דבר שלא מתיישב על הדעת.

אני מציע שהוועדה היום תאשר עקרונית את הקמת עין-סמס, שחשיבותה היא ללא כל צל של ספק. אין ביננו חילוקי דעות בנקודה זו. זו חוליה חשובה ביותר לחסימת הבקע הזה שישנו ברמת הגולן. יש להציע לוועדת גבתי לייעד את זה להתאחדות האיכרים. אני עצמי אבוא לוועדת גבתי ואמליץ על כך בפניה. ואך לתת לקיבוץ להתפתח לפי דרכו. קיבוץ מתפתח יותר לאט ובסוף יהיה שם קיבוץ טוב. כך אפשר לתת סיפוק התיישבותי מתאים להתאחדות האיכרים ולגרעין הטוב שיש להם לאלתר. אם תחליטו, החסיבה להתיישבות תעשה מלאכה טובה ומהירה, עד מהרה, להקים להם שם ישוב וניתן להם את הסיפוק הטוב. בשביל מה אנחנו צריכים לעשות דבר לא התיישבותי, לא מתאים, לא מתוכנן, משום שחפזה לנו הדרך או חפזה להם הדרך.

מר ר. וייץ

אדוני היו"ר, חברי הועדה, זה חלק מתכנית שלמה שאני הבאתי בפעם הקודמת, שמצריכה הרבה מאוד כסף, הרבה אמצעים, ובצדק אמר יו"ר הועדה שהוא יאפשר לי לבוא ולהציג את זה, ואני אציג את זה. היות ואנו במצב קשה והגרעין של התאחדות האיכרים לוחץ, ובצדק לוחץ. ואני חושב שצריך לתת להם תשובה ותשובה חיובית ומתאימה. אני מבקש לעשות יוצא מן הכלל ולאשר עקרונית. אח"כ, מבחינה תקציבית וכו', נשתדל אח"כ למצוא את הדרך. אבל חשוב שאתה מחר בסיום תוכל לתת תשובה ושלום על ישראל.

רענן, כהוספה להחלטה שלנו או במקום?

מר א. תבין :

כהוספה.

מר ר. וייץ :

אני רוצה להודות לעמיתי פרופסור וייץ על שהעלה היום את הנושא הזה.

מר מ. דרובלס :

הנושא הזה נמצא בינינו במחלוקת, למרות שלפני מספר חדשים, למרות שלפני מספר חדשים הסכים רענן וייץ, עקרונית, שיש להקים ישוב ברמת-הגולן עבור התאחדות האיכרים.

גם עכשיו אני מסכים.

מר ר. וייץ :

במקום הזה.

מר מ. דרובלס :

במקום מתאים.

מר ר. וייץ :

מר מ. דרובלס :

אבל מה, כל אדם רשאי לשנות
את דעתו. מאוחר יותר, אינני יודע

האם זה בהשפעת הקיבוצים, או בהשפעת גבתי, אינני יודע למה,
רענן שינה את דעתו. וזו זכותו. סיכמנו שבשבוע הבא נצא
לשטח ונחליט באופן סופי. הישוב הזה כבר מוקם, את הכסף אנחנו
כבר השקענו. אני רציתי לצאת בשבוע הבא לשטח ולהחליט כי
יש לתת תשובה מהירה להתאחדות המכרים.

מר א. בראון :

סלח לי, את התשובה נתנו כבר. לא
צריך לתת עוד תשובה.

מר מ. דרובלס :

באופן חברי, רצינו בשבוע הבא לצאת.

מר ר. וייץ :

אנו עוסקים בהתיישבות לא בעניינים
של יוקרה.

מר א. בראון :

משחקים עם עשרות משפחות.

מר מ. דרובלס :

יש שני ראשי מחלקה, קבענו באופן
חברי בשבוע הבא לצאת והיינו חותכים
את זה בין כך. עכשיו בא רענן וזו זכותו.

מר ר. וייץ :

לאחר שנודע לי שאריק נוסע לשם,
חשבתי שיש מקום להעלות זאת.

מר מ. דרובלס :

אני מודע לך שהעלאת זאת היום.
אנחנו חייבים לגמור את זה מה
שיותר מהר, כי מחר צריכים לאיש את המקום. ושוב שיו"ר ועדת

השרים מסייר, כי הוא גם כן יוכל לתת תשובה כי זה היה בדיון
בועדה והוא מקווה שזה יתקדם.

מה המצב פה, בגוש הצפוני יש 4

קיבוצים. בדרך כלל אנחנו מתכננים לתנועה 4 קיבוצים שנחשבים
לגוש. הגוש הזה של הקיבוצים מתפקד יפה מאוד עם ארבעת
הקיבוצים. רענן אומר כי פה זה הכל קיבוצים. לא ידעתי
ששעל זה קיבוץ, שהר אודם זה קיבוץ וכל אותם הדברים האלה
הם קיבוצים. ההפך רבותי, כל ההגיון מבחינת תכנון התיישבותי
אומר לנו שיש להקים כאן את המושבה. כי אז אתה מבטיח חינוך
לכל הסקטור האזרחי שבין כך ישנו פה. את הגוש הקיבוצי אין
צורך לחזק באופן מיוחד. יש לו ארבעה קיבוצים והוא יכול
לתפקד מצויין.

עכשיו, לא רק ראש פינה זו מושבה,

גם בצפון ישנן מושבות. וכאן עיקר כח האדם הזה ישנו ויש
התפוצצות אוכלוסין והם רוצים ללכת לאזור כזה. באשר לאזור
שליד קצרין אין מחלוקת. במידה וכאן יהיה צורך להקים מושבה
שניה, כן ירבו מושבות, כי אנחנו צריכים פה ישובים גדולים.
אין לנו הרבה אמצעי יצור חקלאי, ואוכלוסיה אזרחית מה שיותר
גדולה שתהיה כאן, זה יהיה מצויין. אנחנו עכשיו לא מדברים
על כפ"ת ב'. כשנדבר, אני אהיה בעד למסור גם את כפ"ת ב' להתאחדות
האיכרים, להקים פה עוד מושבה נוספת. אבל זה בבוא הזמן. כאן
הישוב קיים ואפשר מחר לאכלס אותו. אני מציע, לאחר שרענן העלה
זאת, לקבל החלטה למסור את קלע להתאחדות האיכרים להקמת מושבה.
זה משתלב בהחלט מבחינת האוכלוסיה.

אני מוכרח לומר לפרוטוקול. באשר

אל"מ ד. סתיו :

לכפ"ת ב' - הדבר האחרון שאני רוצה

אל"מ ד. סתיו

זה להכנס לויכוח איזו תנועה ואיזה סוג של התיישבות. אני רוצה לומר שזה נופל בלב ליבו של אזור רווי במחנות צה"ל. לכן, אם ישנה שם הסכמה לכפ"ת, אנו יודעים שכפ"ת זה דבר שמצומצם בשטח. מושבה, בעיני רוחי, אני רואה משהו שמשתרע על שטח יותר גדול. לכן, מה שלא מחליטים, אני מבקש לבחון את זה עם פינצטה, כל פעם מחדש, כי אחרת נכנס לבעיות.

הענין בחון עם הצבא.

מר ר. וייץ :

רבותי, אני רוצה להתייחס לנושא

השר א. שרון :

הזה ולסכם את הישיבה.

אינני יודע איך אחרים נוהגים, אבל אני אף פעם לא עוסק בדברים שהם כבר בידי. אם זה כבר סוכס, הוחלט ונמסר לכולם, אני לא עוסק בו יותר, אין סיבה לעסוק בו יותר. סוכס על הקמת מושבה. כאשר מדברים על המושג - מושבה, אנחנו תמיד רואים בעינינו את המושבות הראשונות ולא כך הוא הדבר כאן. אחד הדברים המציינים את המושבות הראשונות הוא שאין שוויון בין החברים באשר לגורמי הייצור ואמצעי הייצור. כל אחד, כפי שאבותיו הורישו לו, גודל הנחלה שהוא קנה בזמנו, לכן עד היום במושבות יש יחידות גדולות, יש יחידות קטנות. יש יחידות שהתפצלו יותר, התפצלו פחות. כאן מדובר בישוב שבו גורמי הייצור ואמצעי הייצור הם שווים לכל החברים. לכן אני גם לא רואה את הניגוד העמוק שקיים. כאן יותר מדובר על השתייכות תנועתית מאשר על מבנה שדומה לגוף המוכר לנו מחיי היום, יום של היום כמושבה.

אם לא אכפת לך, אני רוצה להעיר

מר ר. וייץ :

הערה באמצע - ההבדל הסטרוקטוראלי

בין מושב למושבה, הוא בכך שבמושב יש אינדיניפיקציה בין הרשות

מר ר. וייץ

המוניציפאלית והאגודה החקלאית, מה שאין כן במושבה.

מר א. בראון : ואתה חושב שפה לא יהיה?

מר ר. וייץ : במושב אי אפשר להפריד ובמושבה

אפשר. אלו שתי צורות התיישבויות

הסטוריות שונות ולשתיהן זכות קיום. ומשום כך יש להן גם כחף ציבורית שונה, ובצדק. ואני תמיד הייתי בעד פלורליזם. הייתי בעד תמיכה בכל החלקים. אז בבקשה, נא לא לטשטש את הענין, זה ענין חשוב, יסודי, חלק מהנוף הישראלי.

השר א. שרון : אני פשוט הבהרתי כאן כי לא מדובר

כאן ביצירות מושבות במתכונת

המושבות המקובלת. אפשר לקיים דיון מענין מאוד על צורות ההתיישבות וההתפתחות שחלה בהן במשך מאת השנים האחרונות. זה נושא מענין. הייתי שמח לשמוע עליו, יש פה וודאי להרבה חברים מה לומר. במדינת-ישראל ובארץ ישראל הצטבר אולי הנסיון הרציני ביותר בתחום הזה, בעולם, של צורות התיישבות שונות. זה בכלל נושא מענין שכדאי לעסוק בו, והייתי שמח אם נקדיש פעם ישיבה אחת פשוט לדיון בנושאים האלה, לסקירה הסטורית על התפתחות ההתיישבות. אני חושב שכולנו נמצא למדים מכך.

אבל נחזור לנושא שלנו : בזמנו

סוכם על הקמה של מושבה או יישוב המסתייך להתאחדות האיכרים. חיפשנו אפשרויות של מיקום במסגרת הישובים שהממשלה אישרה ברמת הגולן. מצאנו שהמתאים ביותר מכל אלה שהממשלה אישרה והקימה זה בקלע. במורדות החרמון, בשיאון, בהר-דב, היה ברור ששם צריך להיות קיבוץ. שם עולה קיבוץ של השומר הצעיר.

השר א. שרון

ג'ואיזה זה מקום מתאים מאוד לקיבוץ. הצעתי את המקום הזה לקיבוץ המאוחד. זה מקום מצויין. ליד עיישה. מתחבר לגוש הישובים של עין-זיוון ואור-טל. הקיבוץ המאוחד היום לא הולך לשם מסיבות פוליטיות. היתה לי איתם שיחה גלוייה בנושא זה. היום זה נראה להם כחלק מרמת-הגולן, שבעיני מפלגת העבודה זה אזור שבו צריך לוותר ברמת-הגולן, חרף היותו אחד המקומות החשובים ביותר ברמת-הגולן. יש לנו שם רכס של גבעות שמוביל בין קוניטרה לבין תל-פרס, שהוא רכס שיש ממנו שליטה, מצד אחד, לעומק השטח הסורי, ומצד שני הוא שולט על כל מרכז ודרום רמת-הגולן. הצעתי להם את המקום הזה, זה מקום טוב. הם סרבו, סרבו מסיבות פוליטיות, כי המקום הזה נראה להם כמקום שבו צריך לסגת.

מר מ. א. דרובלס :

למרות שאמצעי יצור חקלאיים בג'ואיזה יש יותר מאשר שם.

השר א. שרון :

כן בהחלט, אנחנו דיברנו על זה. גם דיברתי עם אנשי ישובי רמת-הגולן. גם אנשי רמת-הגולן טענו באזני שהם היו שמחים מאוד לוא משק קיבוצי היה נכנס לשם, אבל משיקולים פוליטיים, המערך או מפלגת העבודה, או הקיבוץ המאוחד לא רוצה להכנס לשם.

כך שאחרי שניתחנו את כל המקומות האחרים - ואני יכול לעבור כל ישוב וישוב, הגענו למסקנה שקלע הוא הישוב הטוב ביותר. גם לי היו התלבטויות בנושא הזה, וגם אני שוחחתי בנושא זה מספר פעמים עם חיים גבתי. בסופו

השר א. שרון

בסופו של דבר הגעתי למסקנה, שהמקום היחידי שבו אנו יכולים להקים את אותו ישוב הקשור להתאחדות האיכרים הוא קלע. כך היו הסיכומים. פה הודעתי על הנושא הזה, למרות שאני עצמי משתדל ככל שרק ניתן לא להתערב בשיקולי ועדת גבתי, כי זה נוח לכולנו שלא אנחנו מעורבים ישירות/הזה ויש גוף שמחליט ופותר אותנו מהנושא הזה. אבל בהחלט הודעתי את עמדתי באופן סופי. הודעתי להתאחדות האיכרים. אם הם ירצו להקים מושבה נוספת בעין סמסס, למרות שאני מכיר את האזור הזה כאזור צבאי צפוף, אם זה ניתן, אפשר יהיה להקים שם מושבה שניה. אין שום בעיה. היום לא נדחה את הנושא הזה. וכמו שסיכמתי, מחר בסלון, אני מתכוון להודיע על כך באופן הכי ברור וגם להנחות את התאחדות האיכרים להעלות את הגרעין שלהם ככל שרק ניתן. אין שום סיבה לעכב, אפילו יום אחד, את העליה למקום. לאחר כל ההתלבטויות, אצי בהחלט חושב שלדברים שנאמרו פה יש להם בהחלט משקל.

מר ר. וייץ : תרשה לי להביא לתשומת ליבך נקודה

חשובה ביותר, שהיה לי ויכוח עליה

עוד עם יו"ר הועדה, קודמך, גלילי.

השר א. שרון : גם איתו?

מר ר. וייץ :

אני עומד על משמך ההתיישבות הרבה

שנים. לפי החוק, ההכרעה בדבר צורת

ההתיישבות וייחוד ההתיישבות היא בידי ההסתדרות הציונית ואיננה

בידי הממשלה. הממשלה קובעת איפה, היא לא קובעת לא את הצורה

ולא את הייחוד.

מר ר. וייץ

אנחנו, בהסכם, אני כראש המחלקה להתיישבות, שהייתי אז לבדי, בשם ההנהלה הציונית, הסכמתי עם היו"ר הקודם שאנו מסכימים שועדת גבתי תפסוק, ובמקרה שהיא לא פוסקת, זה בא להכרעה להסתדרות הציונית. אני רוצה שתדע שאין לך סמכות הכרעה חוקית בנדון. לכן אני מבקש ממך שלא תעבור על החוק, כי אני מתנגד למה שאתה אומר. אני מדבר ברצינות הגמורה ביותר, שתדע, ואני אלך בזה עד הסוף. אני מבקש ממך שלא תקבע דברים שלא בסמכותך לקבוע. ואני מודיע פה, שאם יהיו חילוקי דעות בין מתי וביני, כמוסכם וכחוק, זה יובא לדיון בהנהלה הציונית. ואני מודיע לכם שאת הנושא הזה, שהוא ערוב התיישבותי, אני אביא למקום שבו הסמכות לקבוע וזו ההסתדרות הציונית. אני מבקש לרשום לפניך שלא תעבור את החוק.

אני דוחה את הדברים האלה מכל וכל.

השר א. שרון :

זה מחוץ לקו הירוק, זה הכל כסף של מדינת-ישראל ולא של הסוכנות

מר א. בראון :

היהודית.

אין בעיה כספית, יש בעיה קונסטיטוציונית של חוק היסוד

מר ר. וייץ :

של אמנה בין הממשלה וההסתדרות הציונית, שהכנסת אישרה אותו, תקרא את החוק ותראה.

אני דוחה את הדבר הזה מכל וכל.

השר א. שרון :

מר ר. וייץ : אם תראה את החוק , תיווכח לדעת

שאני צודק. אני אומר לך זאת

בצורה החברית ביותר ואני מבקש שזה ירשם.

השר א. שרון : שני דברים אני דוחה : ראשית, את

צורת הדיבור האולטימטיבית,

המאיימת, המדברת על אכיפת חוק וכו'.

מר ר. וייץ : חס וחלילה, הפניתי את תשומת הלב

לעניין. אני לא מאיים ולא שום

דבר.

השר א. שרון : סליחה, רענן , יש איזה סדר

בישיבה, בכל זאת. יכול להיות

שבמשך הזמן אתה תשב בראש השולחן ותנהל את זה אחרת. היום

אני מנהל את זה. ככה זה.

מר ר. וייץ : אני לא מאחל לעצמי .

השר א. שרון : לכן, ראשית, אני כופר בעניין עניינית,

מהותית. שנית, אני כופר בצורה

שהדבר הזה הוצג כאן. אני חושב שזו לא הרוח ששוררת בועדה.

לא דובר פה אף פעם בצורה כזו.

מר ר. וייץ : אני לא יודע איפה החליטו מה שאתה

אמרת, אני לא השתתפתי בהחלטה הזו,

אני מערער על זה.

השר א. שרון :

כפי שאמרתי, לא דובר אף פעם בטון
כזה בנעדה הזו. לא עוסקים בנעדה

הזו בנושאים בצורה כזו. הנושא הזה טוב, מסוכסך והגוף של
התאחדות האיכרים יעלה, ואני מאוד, מאוד מצטער שפרופסור וייץ
מצא לנחוץ, בנעדה הזו, שעוסקת יותר מכל ועדת האחרת שאני
מכיר בטיפול ענייני בנושאים, והגיעה להשגים, לפי דעתי, מרשימים
ביותר, לנקוט דרך כזו ולשון כזו.

מר מ. דרובלס :

אני קצת מוחה, ביקשתי רשות דיבור
באופן מסודר עוד קודם לכן. פרופסור

וייץ ביקש רק להעיר הערה והעלה את הדבר הזה. יכול להיות
שיש כאן חברים שיש להם זכויות יתר.

מר ר. וייץ :

מתי, אני מבקש ממך שתשמור על כבודי
כי מה שהוא אמר זה לא נכון. אני

העלאתי זאת בצורה עניינית וחברית ביותר ואתם הבאתם אותי להעלות
את החוק. אני מתייחס בכבוד רב אליך, אדוני היו"ר, ואל מתי.
תמיד התייחסתי בכבוד, עפ"י תחום המותר והאסור.

מר מ. דרובלס :

סה"כ אמרתי כי ביקשתי את רשות הדיבור
הרבה לפניך. רציתי להעלות את הנושא

הפורמאלי. אתה נכנסת עם הערה והעלאת זאת. לכן אני אומר שיש
לך כאן זכויות יתר ואני מקופח.

בנושא ההחלטות - למי שייך ישוב?

ועדת גבתי היא אינה ועדה סטטוטורית, היא ועדה וולנטרית. מצד
שני, אפשר להגיד שהיא גם ועדה אינטרסנטית ואף גוף ממלכתי
אינו יכול להרשות לעצמו לבוא ולמסור לאינטרסנטים שיחליטו מי
יקבל.

מר מ. דרובלס

במקרה היום, רוב תנועות ההתיישבות
 יושבות בועדת גבתי באופן וולנטרי. והיה זה והם מחליטים
 ביניהם לתת למישהו נתח לאומי - מי שמך? אם זה מתאים לפי
 הרוח הממלכתית, בסדר, אין כל בעיה. אבל במידה ותנועה
 מיישבת מסויימת רואה את עצמה מקופחת בגלל גורם שהוא אינסטרסנטי
 גרידא, הרי חייבת להיות לו אינסטנציה מסויימת בפניה הוא
 יכול לערער. אני רוצה, אדוני היו"ר, את המצב בערך בצורה
 כזו - המחלקה להתיישבות והחטיבה - למרות שאורי צודק שיש
 הבדל בין המחלקה לחטיבה מבחינת מאיפה בא התקציב, אבל המחלקה
 והחטיבה להתיישבות, הם הגורמים שמייצגים את כלל המתיישבים.
 היום במחלקה ובחטיבה להתיישבות ישנם שני ראשי מחלקה. ראשי
 המחלקה חלוקים ביניהם בקשר להחלטת ועדת גבתי. ברבע שראשי
 המחלקה חלוקים ביניהם על החלטת ועדת גבתי, המוסד שצריך להכריע,
 ולא רק שצריך, אלא שחייב להכריע, זה השולחן הזה. השולחן הזה
 מחליט איזו נקודה תעלה, לגופו של ענין ולא רק מבחינה פורמאלית.
 הוא מטפל באופן ישיר בכך. לגוף הזה שותפה בחמישים אחוז
 התנועה הציונית.

(מכאן רשמה ז.ת.)

(עד כאן רשמה ל.ד. - מכאן ז.ת.)

מר ר. וייץ:

זה לא שייך לענין. הקרא את החוק.

השר א. שרון:

אני מבקש לא להפריע ובל ינופף איש
בחוק. כולנו אנשי חוק ושומרי חוק.

מר מ. דרובלס:

לכן, רק גוף ממלכתי יחליט למי מוסרים
נכס לאומי. ההנועה הציונית אינה מטפלת

בבעיות אלה יום יום ולכן, שלחה לכאן את בעלי המקצוע. כנ"ל גם
הממשלה. לכן, אין גוף יותר לגיטימי מאשר גוף זה, שהוא משוחף
לממשלת ישראל ולתנועה הציונית, להחליט על מחלוקת כזאת ואני מציע,
לקבל את ההחלטה שהציע היו"ר, שישוב זה ימסר להתאחדות האיכרים.

השר א. שרון:

אני מודה לך על דבריך, מתי. אני רוצה
להוסיף עוד דבר. ועדת גבתי מעולם לא
רצתה לטפל בישובים ביהודה ושומרון.

מר ש. רביד:

הם עומדים לקבל את גוש אמונים, לאחר
שפנו אליהם.

מר ר. וייץ:

אני הצעתי לוועדת גבתי כמה פעמים לקבל
את גוש אמונים.

השר א. שרון:

לכן, גוף אשר פועל רק במקומות שיש לו
בהם ענין ואינו פועל בראיה ממלכתית
כוללת, אינו יכול להיות גוף פוסק, במקרה של מחלוקת.

מר ר. וייץ:

יש גוף פוסק - ההסתדרות הציונית.

השר א. שרון:

הפוסק בנושאים אלה הוא שולחן זה וזהו הסיכום.

מר א. בראון:

מבלי להכנס לדיון, אני רוצה לומר רק נקודה אחת. אני אומר זאת כלפי חברי הגרעין. יש גרעין של 32 משפחות, שמונה להם מול העיניים שהם חולכים לשם. בעצם, מה שאנו צריכים להגיד להם: אתם לא עולים לגולן. אני אומר באחריות, כי המקום המוצע זה מקום לא מתוכנן, לא בנוי. לפי דעתי, זה לא מקום לישוב. אני מכיר את הגולן מבחינה צבאית, ממש בין המחנות הצבאיים, ע"י נפאח. לכן אני חושב, ואני מדבר רק מבחינת הגרעין, שכאילו אנו אומרים להם: חברים, אתם לא עולים בשנה הקרובה לגולן. אני חושב, שכך לא מתנהגים לבני אדם; וכל הנושא הזה של איפה קיבוצים, הוא הרבה פחות משחק היום מאשר היה פעם, מה עוד שהמרחק מישוב לישוב הוא 5 ק"מ. אנו מדברים על מקומות אחרים, שהם במרחק של 40 ק"מ ממקום ישוב. מה פה הבעיה של שרותים כאלה או אחרים? אך מה שאני אומר הוא בעיקר לגבי הגרעין עצמו.

השר א. שרון:

מי שחושב, למשל, שתפוחים של קלע לא יטופלו במחסן הקרור שנמצא במרום הגולן, אלא יוסעו לבית הקרור בראש פינה או מטולה, אינו יודע מה הוא סח. כולם עובדים היום יחד, על בסיס של התארגנות איזורית. לא צריך בכל מקום לנסות להחדיר את החיץ הזה. אין הבדל בין אנשים אלה לאנשים אחרים. אני לא רוצה לחזור ולדון בנושא זה היום.

מר ר. ויץ:

אני רוצה לומר משהו בצורה שקטה

וחברית. אם עברתי את הגבול, אני

מבקש סליחה, אך הנושא כבד וחשוב ואנא, הקשב לי בשקט.

אני מבחין בנושא זה בין שתי בעיות:

בעיה מקצועית ובעיה עקרונית. אני מתחיל בבעיה העקרונית. היה לי ויכוח כזה בדיוק כשההרכב סביב שולחן זה היה שונה. זה היה במקרה של ויכוח על הקמת מושבה במרכז הארץ ואני עמדתי על זכות המוסד המיישב לתת יד להקמת מושבה, ככל צורה התישבותית. היה על זה ויכוח. אגב, אני הצעתי אז להתאחדות האיכרים להצטרף לוועדת גבתי. נכון שזו ועדה וולונטרית, אך היה ויכוח מי הסמכות הקובעת והעניין נבדק. אני מפנה תשומת לבכם - חס וחלילה, אינני אומר על מישהו היושב סביב שולחן זה שהוא מפר חוק, אך אני רק רוצה שלא להטעות, אולי דברים אינם ידועים, ואני בכל זאת בעל נסיון והתנסויותי כבר ואתם עוד לא. לפי חוק האמנה, לא חשוב מי נותן הכסף. יבוא יום שאני מקוה, שהסוכנות היהודית תגייס כסף מעבר לקו הירוק. זו לא בעיה כספית, אלא בעיה סמכותית. הועדה הזאת היא ועדת היאום, שמביאה הנה מה שהממשלה רוצה ואיפה להקים. בעובדה זו אף פעם לא כפרתי וקיבלתי את הדין. ברגע שקיבלתי את הדין, נתתי יד בעצות לעשות מלאכה נאמנה. אך ברגע שנקבעה נקודה, למי היא מתאימה, איך מתכננים אותה ומי מתישב בה, זו פררוגטיבה של המוסד המיישב, שהוא אחראי להסתדרות הציונית, שהיא אחראית לוועדת ההיאום עם הממשלה. זה לא בסמכות משרד החקלאות ועל זה היה ויכוח גדול.

השר א. שרון:

אני לא יושב כאן כשר החקלאות.

מר ר. וייץ:

זה לא בסמכות של מי שיושב כיו"ר

הועדה. לפניך ישבר בראש הועדה שר

בלי תיק. בנושא הזה הקפדתי על שמירת הסמכויות של הלאום, כי חוק זה לא חוקק סתם וכשהוא חוקק, היה על זה ויכוח גדול מאד, כי ההסתדרות הציונית היא גם נאמנה של היהודים, שעוד לא התישבו בארץ וזו רוח החוק. אני הבאתי זאת מספר פעמים ואם תהיעץ עם היועץ המשפטי שלך הוא יגיד לך את זאת; אלא שתמיד הסתדרנו ברוח טובה.

באשר לנקודה הזאת, נחקבלה החלטה ללא

שיתופי, זה לא הובא לישיבה הזאת. אני חושב שהצעתי, מבחינה מקצועית, היא הרבה יותר טובה. אני לא מקבל חוות דעת מקצועית של אורי. אורי יכול ליעץ לך אישית - וזו זכותו המלאה, אך הגוף המקצועי שעושה את הניתוחים המקצועיים הוא המוסד המיישב.

מר מ. דרובלס:

אז יש מחלוקת - ואנו מביאים זאת לכאן.

מר א. בראון:

הקיבוצים לוחצים לקבל את זה - זה הכל.

מר ר. וייץ:

אני מציע לך שלא להעמיד את חוות דעתי

ברמה הזאת. אולי אתה נלחץ מהם. אני

אף פעם לא נלחצי מהם - אני יכול להוכיח זאת והעבר שלי מוכיח זאת. את הויכוח הזה עשיתי בכסא הזה הפוך מזה; ואני העברתי את כרמי יוסף כי צדקתי בגישתי. זה לא בעיה של קבוצים או לא קיבוצים. יש דברים שהם מעבר לכל זה. אני רוצה להגיד לכם, שכשאני רואה בעיני מה יהיה בעוד 15 שנה, אני ממש חרד. אני יושב בגוש התישבותי שיש בו מושבים וקיבוצים וזכיתי לעשות בית ספר משותף במעלה החמשה ולא החזקתי מעמד והם נפרדו. זה דבר נוראי. זה עולה לעם כסף, אין

מר ר. ויץ:

לזה שום הצדקה וזה לא רק התפוחים, אלא יש המון דברים שצריך לקחת אותם בחשבון. ההתישבות היא דבר מורכב.

מר מ. דרובלס:

אך שם זו לא שאלה מקצועית, אלא דבר עקרוני או פוליטי. למה לך להפוך זאת

כדגל?

מר ר. ויץ:

אני מדבר בצורה שקטה וחברית ביותר. אני סבור, שהדעה שגיבשתי יסודה מקצועי-התישבותי-חברתי ממדרגה ראשונה, ולא לחץ הקיבוצים ולא ועדת גבתי. אגב, עם קודמך נלחמתי שועדת גבתי היא וולונטרית ואם יש חילוקי דעות, הסמכות היא ההסתדרות הציונית. אז אדוני היו"ר, אנא הבא בחשבון את מה שאמרתי לך.

השר א. שרון:

ראשית כל, באשר לכרמי יוסף, אני מציע לא לערבב דבר בדבר. כרמי יוסף זה ישוב קהילתי, כמו כל הישובים הקהילתיים, פרט לכך שלחלק מהם יש כרמים בגזר ולחלק מהם אין כרמים בגזר.

אני רוצה להסב תשומת לב הועדה לפרוטוקול

מישיבת הועדה לעניני התישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית, מתאריך 5.7.77, שבה נכחו מטעם הממשלה: דיין, הורוביץ, המר, ויצמן, פת ואני כיו"ר; ונציגי ההסתדרות הציונית: ויץ, פינקלשטיין, קלרמן, קרונה, ריבלין ושנקר. ז"א, היה הרכב מלא של הועדה באותה ישיבה. אני רוצה לקרוא מה החליטה הועדה באותו יום ולהסביר, שכל פעולותינו מאותו יום הן ברוח החלטות הועדה דאז, כשאינני מוצא בפרוטוקול הסתייגות אפילו של אדם אחד מבין המשתתפים. אני שמחתי גם למצוא,

השר א. שרון:

שבין המשתתפים בדיון היה פרופ' רענן ויץ. מה היתה ההחלטה שהתקבלה אותו יום? אני מקריא:

"סמכויות הועדה לעניני התישובות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית ומועדי ישיבותיה

מ ח ל י ט י ם:

א. הועדה לעניני התישובות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית (להלן - הועדה להתישובות) פועלת בהתאם למדיניות הממשלה בעניני התישובות; ועל פי הנחיות הממשלה - היא תקבע הקמת ישובים חדשים, כפריים ועירוניים, כולל היאחזויות נח"ל - בארץ-ישראל (משני עברי הקו הירוק);

ב. בהמשך להחלטה מס. 762(ג) של הממשלה מיום י' בתמוז תשל"ז (26.6.77) לקבוע את הסמכויות של הועדה להתישובות, לפי העיקרים כדלקמן:-

- (1) אישור תכניות התישובות;
- (2) קביעת הקציבים להתישובות;
- (3) הכוונת הגורמים הפועלים בזירת ההתישובות;
- (4) מוסד מכריע בין הגורמים ההתישובתיים הנוגעים בדבר;
- (5) דיון והכרעה בנושאי התישובות מרכזיים שהזמן גרמם;".

אני מבקש להסב את תשומת לבכם לסעיף 4 במיוחד. ישיבה הועדה בהרכב מלא, על כל שריה ועל כל אנשי ההתישובות המרכזיים ועתירי הנסיון - ואני מציין זאת בצורה הרצינית ביותר - וקיבלה את ההחלטה הזאת. לפי החלטה זו פעלנו במשך $3\frac{1}{2}$ שנים, לפי דעתי בהצלחה רבה. לא חרגנו ואיננו חורגים מאף אחת מההחלטות.

מר ר. ויץ:

הענין חשוב מדי. אני חותם על ההחלטה
גם היום. לפי חוק הועדות - חבר ממשלה,

אם יש לו ערעור, מביא לממשלה וחבר הנהלת ההסתדרות הציונית, אם יש
לו ערעור, מביא להנהלת ההסתדרות הציונית. סדרי העבודה הזאת אינם
נוגדים את החלטות היסוד של חלוקת תפקידים. ועדה זו אינה יכולה
לומר שמחר משרד החינוך יבנה בתיים. אני חותם על ההחלטות גם עכשו.
עבדנו והכל היה בסדר עד שלא באה המחלוקת. זו מחלוקת יסודית
ואני מבקש, אדוני היו"ר, שתברר אותה לעצמך לפני שתפעל.

השר א. שרון:

בכל מקרה, לפי סעיף 4 תפקיד הועדה
הוא לפסוק במחלוקות כאלה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ה

הקמת יישוב קהילתי בגבעות להב

הת/8

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה י. רויזמן, ש. ברטוב, א. תבין, מ. דרובלס ור. ויץ.

מחליטים: לאחר את הקמתו של יישוב קהילתי בגבעות להב - לפי אותם התנאים שאושרו ליישוב השכן, מיתר.

מועדי הישיבות של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית

הת/9

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ר. ויץ, י. מרגלית וא. דודאי.

מחליטים: בשינוי להחלטה מס. הת/21-ג' של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מיום י"א באב התשל"ז (26.7.77) לקבוע, כי ישיבות הועדה תתקיימנה בשלב זה בכל יום א' בשבוע.

ההתישבות ביהודה ובשומרון: - הקמתם של היישובים שבי שומרון ב', תקוע ב' ומצפה גוברין

הת/10

יו"ר הועדה להתישבות מודיע כי הערעורים כאשר להקמתם של היישובים תקוע ב', מצפה גוברין ושבי שומרון ב' שהוגשו לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת נדחו.

מתאם פעולות ההתישבות בשטחים מציג את ענין הקמתם של היישובים האמורים. תקוע ב', שבי שומרון ב' ומצפה גוברין.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה א. בראון, ר. ויץ, ש. רביד, מ. דרובלס, א. תבין ואל"מ ד. סתו.

מחליטים:

א. בזיקה להחלטות ועדת השרים לעניני בטחון: - מס. ב/97 מיום כ"ו באב התש"ם (8.8.80), מס. ב/42 מיום ח' בשבט התשמ"א (13.1.81), בהסתמך על החלטות הממשלה: - מס. 1038 מיום י"ב באלול התש"ם (24.8.80), מס. 356 מיום י"ג בשבט התשמ"א (18.1.81) בענין הקמת היישובים שבי שומרון ב', תקוע ב' ומצפה גוברין; ובכפוף להודעתו של יו"ר הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית כי הערעורים על ההחלטות הנ"ל שהוגשו לוועדת החוץ והבטחון של הכנסת - נדחו, להקים ביהודה ובשומרון את היישובים האמורים כמפורט להלן: -

(1) שבי שומרון ב' - כנצ. 188162, על כביש נתניה - טול כרם - שבי שומרון - שכם - בקעת הירדן;

(2) תקוע ב' - כנצ. 172113; על כביש גוש עציון - מצפה שלם מדרום לתקוע הנוכחית;

(3) מצפה גוברין - כנצ. 154109, מזרחה לתרכומיה, בין הכביש הישן אשקלון-בית גוברין-תורכמיה-קרית ארבע לבין הכביש החדש (בסלילה) בית גוברין - קרית ארבע; /להטיל.

ב. להטיל על החטיבה להתישבות של ההסתדרות הציונית העולמית את האחריות הכוללת להקמתם של הישובים הנ"ל.

הת/11 התישבות ברמת הגולן: - עלייתו של גרעין של התאחדות האיכרים לקלינה

ראש המחלקה להתישבות, פרופ' ר. ויץ פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ר. ויץ, א. תבין, מ. דרובלס, א. בראון, אל"מ ד. סתו.

מ ח ל י ט י ם מכח סעיף ב(4) בהחלטה מס. הת/18 של הועדה להתישבות, המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, לאשר את עליית הגרעין של התאחדות האיכרים, בשלב זה, לקלינה אשר ברמת הגולן.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת

687M

ע"פ 1 חלק 2

סניפורה

מוכירות הממשלה

ש מ ו ר

פרוטוקול
ישיבת הועדה להתיישבות המשותפת לממשלה
ולהסתדרות הציונית העולמית
י"ג בשבט התשמ"א - 18.1.81

נכחו : חבר הועדה - השר : א. שרון - יו"ר
נציגי ההסתדרות הציונית : מ. דרובלס, ר. ויץ, מ. ריבלין, א. תבין
נעדרו : חברי הועדה - השרים : ש. ארליך, מ. בגין, ז. המר, ח. לנדאו (חולה), מ. נסים, ג. פת
נציגי ההסתדרות הציונית : א. כץ, ע. לוינסקי, י. פרידמן, א. שנקר, פ. שנק
ז. בן-יוסף - הסוכנות היהודית
א. בראון - לשכת שר החקלאות
א. דודאי - לשכת שר החקלאות
אלי'מ ד. סתו - משרד הבטחון
א. פוגל - משרד האוצר
ש. רביד - החטיבה להתיישבות, ההסתדרות הציונית
מ. שמיר - מינהל מקרקעי ישראל
א. לישנסקי - מזכיר הועדה

סדר היום :
4/הת ברכות למנהל מינהל מקרקעי ישראל, מר מ. שמיר 2'48
5/הת תימרת ומיתר 3'48
6/הת מרכז במודיעין לתנועת מכבי העולמית 5'48
7/הת חיזוק היישובים וההתיישבות:- 11'48
א. הקמתם של נילי ויקיר ב' בשומרון
ב. הצעתו של פרופ' ר. ויץ לחיזוק ההתיישבות ברמת-הגולן, בבקעת זירדן ובגוש עציון

./ברכות

בפרוטוקול זה 32 דפים.

רמ"ד: 8103 מ"ר

הח/4. ברכות למנהל מינהל מקרקעי ישראל, מר מ. שמיר
היו"ר השר א. שרון: פותח את הישיבה.

פרופ' ר. וייץ: הנני מוצא לי לחובה נעימה, גם חברית וגם
ציבורית, לברך את מאיר שמיר על תפקידו החדש,
ולברך את שר החקלאות על בחירה מוצלחת ביותר.

אני חושב שאני מביע דעת כל אלה שעבדו עם
מאיר שמיר הרבה שנים, ואני אחד מהם. יש לו הכישורים הדרושים
לתפקיד אחראי שמצריך שיקול-דעת מאוזן, ראייה רחבה וראייה לשיפוט
נכון בין הרבה גורמים. אדוני היו"ר, אני מאד מצטער שמאיר שמיר
יחסר לנו בעבודתנו, ונשתדל למלא את החסר ככל האפשר מהר. אני
מברך את מינהל מקרקעי ישראל ואת ראשה על הנכס החשוב הזה.

מ. דרובלס: אני מעריך מאד את מאיר שמיר וברצוני להצטרף
לדברי הברכה, ולהדגיש שזו בהחלט בחירה טובה.
מה שאמר כאן רענן וייץ הוא על דעת כל הגוונים והדעות במחלקת ההתייש-
בות. נמשיך לעמוד בקשר ונקווה שנוכל להגשים את תשימה המשותפת
לכולנו. אני מאחל למאיר שמיר הצלחה בתפקידו.

היו"ר השר א. שרון: אני מודה לחברי הוועדה על דברי הברכה
למאיר שמיר, שאני בכל לבי מצטרף אליהם.
מאחר שיצא לי לאמור את הדברים שמונה פעמים לא אחזור עליהם כאן.
אני מאחל למאיר שמיר הצלחה בתפקידו. יש לנו הרבה מה לעשות ואני
מקווה שכולנו יחד נעשה את הדברים בתנופה כמתבקש מהמצב.
בכוונתי להעלות כמה נושאים היום, ששפים
מהם מופיעים בסדר-היום שקיבלתם, ונושא אחד נוסף לאחר שפורסם סדר-
היום, וזו הקמת שני יישובים חדשים בשומרון שהממשלה אישרה אותם.

היו"ר השר א. שרון:

הח/5. תימרת ומיתר

הנושא הראשון הוא הקמת היישובים תימרת

ומיתר. לאחר כל המאבקים שהיו בנושא זה, ונוכח החשיבות הרבה של שני היישובים האלה, אני יכול לבשר לחברי הוועדה, שלדעתי ההליכים מתקדמים בקצב סביר; עוברים את כל הוועדות הדרושות. נדמה לי שהמתיישבים הגיעו להסדר עם מינהל מקרקעי ישראל בצורה שמניחה את דעת כולם, ולא נשארו בעיות פתוחות בתחום זה.

ברצוני לחזור ולהדגיש את ההחלטה הראשונה

שאמרה, שהיישובים תימרת ומיתר נבנים על ידי המתיישבים עצמם, ומה שהמדינה נוטלת על עצמה זו הדאגה לכביש, מים וחשמל עד ראש השטה. לכן אני מבקש שנעביר כאן החלטה שוועדת השרים מחליטה שהמדינה תתן לתימרת ולמיתר כביש, מים וחשמל עד ראש השטל. אני מבקש להוסיף לזה שהאחריות לביצוע פעולות אלו תהיה המחלקה להתיישבות.

אני שמח, אבל מציע להשאיר זאת לדיון בינינו ובין משרד השיכון.

פרופ' ר. וייץ:

היישובים האלה,

היו ערעורים במשרד השיכון לגבי

י. מרגלית:

נפלה החלטה במליאת הממשלה, וברגע שנפלה

החלטה בממשלה זה מחייב את המשרד. זה יישוב עירוני לכל דבר. המשרד יהיה אחראי לתשתית.

ההחלטה כפי שנתקבלה שמשרד הבינוי והשיכון

היו"ר השר א. שרון:

יהיה אחראי לביצוע.

ברצוני להעיר, דובר פה בשימה אחת על מיתר

י. מרגלית:

ותימרת, וזה לא כך. אני מבקש להשאיר לעוד

יומיים-שלושה קביעת העמדה לגבי תימרת במשרד, כי אני יודע שיש אצלנו

י. מרגלית:

הסתייגות, אני רוצה לברר סופית את עמדת השר לגבי תימרת.

היו"ר השר א. שרון:

יש על זה החלטה של הממשלה. התייתי לאחרונה
בשטח וראיתי את המצב.

י. מרגלית:

אני מסיר את ההסתייגות.

היו"ר השר א. שרון:

אני מודה לך.

מאחר שדנים בנושא הזה ברצוני להסב תשומת
לבכם לדבר נוסף, אני עדיין לא מביא זאת באופן רשמי הנה, אבל בזמנו
כאשר עלתה בעיית מיתר העלתה הוועדה האיזורית בני-שמעון בפני בעיה
מאד דחופה דומה הקשור להתפשטות האוכלוסיה הבדואית באיזור שלין לחב-
דביר לאיזור בית-קמא. היתה כאן בקשה להקמה של יישוב בתנאים דומים
ובאחריות לארגונו הפעולה תהיה דומה להקמת תימרת בצפון. המועצה
האיזורית לקחה על עצמה את האחריות לבצע את ההתארגנות לקראת הקמת
היישוב, ולהקים יישוב שהוא נמצא צפונית לכביש בית-קמא - באר-שבע,
אני מתכוון לכביש החדש, צפונית לכביש בית-קמא - באר-שבע בקרבת
הקיבוץ דביר או דבירה של יישוב, שאני מניח שיחזו בו מבני היישובים
באיזור ואוכלוסיה אחרת. בעצם תפקידו הוא חלק מאותה מערכת שאנחנו
בונים עכשיו שמתחילה באיזור נחושה ועוברת לאיזור אמציה ומשם לאיזור
להב-דביר, כרמים, יתיר, מעון ותקוע.

אם להתייחס לאוכלוסיה הערבית הנמצאת בשטח
הפגמה להקים את היישוב הזה בין שני ריכוזים ערביים גדולים, ערביים-
ישראליים גדולים החולכים ומתפתחים, שהאחד הוא רהט והשני הוא לגיעא.
אני עדיין לא מביא זאת להחלטה, אני רק רוצה להביא זאת לידיעת החברים
כאן, ובישיבה הבאה שתהיה תוך זמן קצר יותר מזו שהיתה הקודמת לזו
של היום, אבקש להזמין את יו"ר המועצה האיזורית שיציג את העניין,

היו"ר השר א. שרון:

יצוג את התכנית. שמעון רביד מכיר את הנושא ואבקש להזמין אותם, כי הם מכירים את הבעיה בשטח בכל חומרתה, ושיביאו את מחשבותיהם המפורטות יותר, ואז אפשר יהיה להביא זאת לצורך קבלת החלטה. בינתיים זה רק לייעצתכם, ונדמה לי שזו תהיה חוליה חשובה בשרשרת זאת של ישובים שאנחנו מקימים היום בשיפולי הרי חברון. את תושא הבא אבקש מאורי בר-און להציג.

א. פוגל: אני מבקש להוסיף את ההערה הקבועה, שעוברת כחוט השני בהחלטות אלו, כיוון שכל ההחלטות הן במסגרת מיגבלת התקציב, שגם זו תהיה החלטת הממשלה במסגרת זו.

היו"ר השר א. שרון: אינני סבור שהממשלה היתה מקבלת החלטה המתעלמת מהמיגבלות הקיימות במשק. הח/6. מרכז במודיעין לתנועת מכבי העולמית פרופ' ר. רייץ: אני מבקש שאלה להבהיר לפני שעוברים לנושא העיקרי, היתה הצעה מצד המחלקה להתיישבות למסור שטח להקמת מרכז עולמי בשביל המכבי. אנחנו תכננו את הדבר.

היו"ר השר א. שרון: אתן לך תשובה, הייתי בשטח יחד עם ראש עיריית

רמת-גן, נשיא המכבי העולמי. השתמשתי בהזדמנות ביום מרוץ הלפיד שהיינו יחד בקברות המכבים והזמנתי אותו לסיור בשטח. ביקתי את המקום שאתם חשבתם או כולנו חשבנו עליו, והגעתי למסקנה שצריך באיזור ההוא מקום אחר. אסביר מדוע. המקום ההוא, בדקתי זאת היטב, במפות ובשטח, נמצא היום בתוך שטח המרעה המגודר של קיבוץ שעלבים, הוא גם נכנס שם ממש וגובל בכפר רות. פה לא מדובר ביישוב חקלאי. אנחנו למדנו כבר מהנסיון מה פירוש להקים יישוב שאינו יישוב כפרי כאשר הוא גובל ממש

היו"ר השר א. שוין:

ביישוב חקלאי. יש מספיק בעיות וכולנו התנסינו בדברים האלה בתולדות הציונות. אורי ואני קבענו ביום רביעי לצאת עוד פעם ולחפש שטח. הצבעתי על מקום שהוא אולי קצת צפונה מהמקום הזה. (א. בר-און: בקרבת קברות המכבים ממש). הייתי רוצה שזה יהיה שם, אבל לא להכניס אותו בתוך השטחים החקלאיים של שעלבים, המתנגדת בתוקף לענין זה. יש מכתבים בענין זה. איני יודע אם אנשי כפר רות אמרו משחו, איני יודע אם הם יודעים. אבל להכניס בין שילת לבין כפר רות בתוך שטח מגודר של מרעה של שעלבים, לא נראה לי. יש שם מספיק מקום. כללית הנושא מקבל עלי. אני יודע שרענן צריך תשובה עד ל-1.2, כי מגיעה איזו משלחת. קבענו שאורי ואני עוד השבוע נציע לכם מקום אחר באיזור, אולי במרחק של 2 או 3 ק"מ משם.

ש. רביד:

יש לנו שתי מיגבלות בקביעת המיקום הזה:

(1) שאנחנו תמיד טענו - לא צריך לעשות זאת

בכוונה, אבל אני מציע לא להרתע מכך - שהעובדה שמשק מחזיק שטח מרעה מחכירה זמנית אף פעם לא מונעת אפילו מסירה שטחים לחקלאים. שלא לדבר על הקמת יישוב. זה שטח מרעה, ולכן זה ניתן בחמדה זמנית. יצאנו אתם לשטח ואני חושב שהם היו "בולעים" את זה.

(2) וזאת חשוב לזכור - אנחנו רוצים להשתמש

במקום הזה גם כמרכז איזורי בשביל היישובים שנמצאים בסביבה. יש לזה תפקיד כפול, אחרת יש לנו מעט מדי יישובים בשביל להקים מרכז עצמאי, זה כפר רות, ושילת^{מפני} שמתתיהו תשע"ן על המערכת הדתית באיזור. כפר רות ושילת לא מצדיקים הקמת מרכז עצמאי, מצד שני שהם יסעו כל כך רחוק זה גם לא מוצדק. לכן זה לא רע כל כך שזה קרוב אליהם.

ש. רביד:

הנושא האחרון, אנחנו שם תקועים על ידי שני דברים: א) שטח האש, שעד היום לא הצלחנו להוציא משם, והצבא עומד על זה בתוקף. ואם יוציאו את שטח האש יתברר שיש שם שטחי עיבוד שהם חקלאיים, יותר חשובים מאשר שטחי המרעה של שעלבים. מה שאנחנו מציעים זה לא שטח על חשבון שטח חקלאי.

הנושא השני הוא, אנחנו יכולים לתחום את מכבי איפה שהוא בגבולות מה שנקרא בזמנו שטח ההפקר. אני מעריך שמסיבות פוליטיות מכבי לא תלך מזרחית לקו השני של קו היישובים. (?) חיפשנו שם די הרבה ובסופו של דבר נשארו עם השטח הזה, אם כי היה לנו שם מיקום שהיה כרוך באבדן יער יותר מדי גדול. אם יוצאים עוד פעם אולי אפשר למצוא שטח אחר, אינני רואה שם כל כך הרבה אלטרנטיבות.

היו"ר השר א. שרון: אם ביום רביעי לא נמצא שטח אחר נחזור הנה.

פרופ' ר. וייץ: לא דבקתי דוקא בשטח הזה, אם ימצא שטח אחר באותה סביבה, לא אתנגד. אבל בדבר אחד כן דבקתי, כשאנחנו תחמנו את לכיש והוקמו שם 45 נקודות, לא היה שם מקום להכניס מסמר אחד מפני שכל השטחים היו מוחזקים ומעובדים, פלחאים וכדומה. את תימוק הראשון לא רק שאני מצטרף לשמעון רביד, אלא מחזק אותו שבעתיים, זה אינו נימוק, זה לא במשבצת של שעלבים. חס וחלילה שאגע בשעלבים, אבל לא במשבצת שלהם והם קיבלו מרעה זה, אבל אין לה שום חזקה, הוא גם לא יכול להתערב.

אנחנו תהינו ארוכות בנושא הזה, כי כל האיזור הזה מתוכנן לא ביתר קנה מידה, ויסלחו לי כל חברי על תכנון זה ואני בתוכם, כיוון שיש שם תערובת של איזור עם שירותים דתיים ולא-דתיים, דברים שאנחנו נמנענו מהם, והיינו צריכים להמנע מהם ככל האפשר.

פרופ' ר. וייץ:

כך יצא, וכיוון שכך יצא, אסרנו: בואו ניצור

משולש קטן שלא יפריע לעיגול הגדול של פועלי אגודת ישראל. פועלי אגודת ישראל היא חנועה סימפטית, קונסטרוקטיבית ויש לה ישובים טובים, ואנחנו לא רוצים לפגוע בהם לרעה חס-וחלילה. בגלל זה עשינו את הטשולש הזה. אם תמצאו שטח אחר שמסלא את אותו התפקיד, בבקשה. אבל צריך לעשות את זה בזמן. זה מפעל גדול וחשוב וצריך לסייע בו.

היו"ר אשר א. שרון: יש שם דבר שנראה לי קצת מוזר. הם מדברים על משקי עזר.

פרופ' ר. וייץ: זה ירד לחלוטין. אין משקי עזר.

ש. רביד: ברשות התכנון זה לא אושר.

ס. דרובלס: אם יו"ר הוועדה חושב לסייר בשטח ביום רביעי, זה בהחלט סובל דיחוי. אני מציע שברגע שיאחרו את המקום המתאים נקבל החלטה ויודיעו על כך באופן ישיר ליו"ר מכבי שמתכננים את המקום תה.

עוד הצעה בקשר למרכז - הם לא מדברים על משקי עזר; הם מדברים על כפר של סורים ואנשים שיוכלו להעביר^{שם} קורסים למכבי העולמי. לדעתי דבר כזה לא יחאים עם מרכזי איזורי. (פרופ' ר. וייץ: סובר רק על השירותים). אני מציע לא לערוב, מרכז איזורי זה דבר אחר. כל נקודה שתאחר ותחאים נודיע להם באופן ישיר, ובקשר לענין של שילוב עם מרכז איזורי זה צריך עוד לכדוק. היעד שלהם הוא הכשרת מדריכים ואנשי חינוך שצריכים להיות במקום.

ש. דביר: אבל המספחות של הסורים והמתכננים חגורנה שם באופן קבוע.

ס. דרובלס:

מזה לא תקבל שירותים לישובים בסביבה.

פרופ' ר. וייץ:

למה? מורים יכולים לעבוד ביישובי הסביבה, זה

שירות איזורי. אני חושב להיפך. צריך למצוא

נקודה מתאימה. זה הכל.

ס. ריבלין:

אני משוכנע שאם תבנה את המקום רק לסטודנטים וסורסים

הם לא יבואו לשם. אם יגורו בתל-אביב ויבואו לשם

רק לשם עבודה.

היו"ר השר א. שרון:

היתה כבר החלטה עקרונית בנושא זה. מה ששרי באי-

בהירות היום זה רק המיקום הסדווייק. נקבע ביום

רביעי את ציון המקום ונביא זאת בפניכם.

ס. דרובלס:

אין צורך להביא, אפשר להסמין את היו"ר יחד עם

עוזריו לקבוע ציון הנקודה.

י. סרגלית:

כל הסערכות שלנו נמצאות תחת לחץ חזק ומתמיד של

גופים שונים שהובעים להתיישב באיזור סודיעין.

סוכר הנושא של חצב, סוכר הנושא של עיר מושב עם איזו אגודה של אלף או

אלף וכמה אנשים. (פרופ' ר. וייץ: לא הייתי גלחץ מזה, מכבי זה רציני

אנחנו סבסטים לבחון בעיניים מקורות לקראת מה|הולכים.

בפני הוצגה שאלה, כי יש היום גורם פרטי שרוכש

קרקעות בסדר-גודל של כאלף דונם ועומד לבנות שם באיזור, באותו איזור

של שלושת המושבים.

ס. דרובלס:

אין הם יכולים לבנות אם זה שטח תלמי ולא לקנייה.

י. סרגלית:

אם הוא ישיג את הרשיונות המתאימים מועדות בניין

ערים יש להניח שהוא יעשה זאת, אם יקבל רשיונות.

התכנית של כפר מכבי מדברת על קטע קטן שצריך להיות מרכז עולמי שעוסק

י. מרגלית:

בתחום של החינוך הגופני או של הנושאים שבהם עוסק מכבי, ולידו פסורה שכונה לא קטנה של ספורים לכל דבר. אין תשובה ברורה מי יתפורר בשכונה זו באופן רשמי. אני חושב שמרכז איזורי אין צורך בו בשביל שני מושבים. מבחינת ספורים וראי שזה לא נכון.

צריך לקרוא לילד בשמו ולומר ברורות: האם ועוד שרים נכבדה זו הולכת ומכריזה שהיא מקימה שכונת ספורים באיזור מודיעין? אז שחששה זאת. לפחות התכניות כמו שהן כיום כך הן כוללות.

פרופ' ר. וייץ: זה לא כך.

היו"ר השר א. שרון: צריך להבין, בדברים אחרים אנחנו הולכים מהר, ובנושא זה אנחנו דנים וחוזרים ודנים, ומתלבטים בזה. כבר הלכתי לראות את המקום, אני מוטרד מהנושא שיוסי מרגלית מדבר עליו. לא הייתי רוצה שהוועדה תקבל שום החלטה על הקמת איזור עירוני באיזור מודיעין. לדעתי זה דבר שהיום אסור לעשותו. לא זו הבעיה. (פרופ' ר. וייץ: אין חילוקי-דעות בזה). הנושא הזה ייבדק. אם זאת הבעיה ייתכן שגישתנו תהיה שונה.

אני מבקש ראשית-כל לאפשר לי לאתר את המקום. אין כוונה לפתוח את איזור מודיעין ליישוב. לפי דעתי לא צריך ליישב שם באיזור הזה.

פרופ' ר. וייץ: מדובר על יישוב קהילתי סגור.

הח/7. חיזוק היישובים וההתיישבות: -

- א. הקמתם של נילי ויקיר ב' בשומרון
- ב. הצעתו של פרופ' ר. ויץ לחיזוק ההתיישבות ברמת-הגולן, בבקעת הירדן ובגוש עציון

היו"ר הרש. א. שרון: אני מבקש עכשיו את אורי בר-און להציג את

החלטת הממשלה מבחינת המיקום של המפה.

א. בר-און: כפי שכולם זוכרים בהחלטת הממשלה היה מדובר על

עשרה יישובים נוספים, מתוכם אושרו בשבוע שעבר

שניים. אושרה אלקנה ב' שתיקרא יקיר ב', בגלל קרבתה; והשני זה נעליץ

או נילי, זה גם כן שם זמני כמובן, שנמצאת ספון למחציתו. אלה שני

האתרים שאושרו בשבוע שעבר להתיישבות כתוך עשרת היישובים שהצגנו בזמנו,

ואני מקווה שאתם זוכרים אותם. ששה מהם כבר עברו דיון וארבעה אושרו

בבר קודם, ועכשיו אושרו עוד שניים.

אלה המקומות: על כביש חוצה שומרון בחצי הדרך

בין אלקנה לאריאל, יקיר ב' ומצפון למחציתו ליד ביר קריס נעליץ, המקום

שאנחנו קראנו לו נילי. בכל מקום כזה בערך 1000 עד 1200 דונם, שחלקם

ראויים לבנייה לא כולם. (היו"ר הרש. א. שרון: במקום הצפוני 1700

ובמקום הדרומי, בנילי קרוב ל-2000).

יש פה נושא של שטח תעשייה באיזור זה. אנחנו

עוד נבדוק את המקומות ונראה איפה לעשות את איזור התעשייה, יש פה

מקום גם לאיזור תעשייה וגם ליישוב, מבחינת המקום. בדיוק את המיקום

איפה זה יהיה ואיפה השני, נבדוק זאת במקום. החשוב הוא שהמקום הזה

אושר. כפי שאמרתי קודם, זה למעשה נמצא על ציר חוצה שומרון וקרוב

מאד לצומת שמרני שומרון-קדומים-יקיר והכביש החדש שלמעשה עכשיו

עומדים לגסור אותו או את חלקו על סנת לתת קשר ליקיר.

היו"ר הרש. א. שרון: אני מציע שיישובים אלה ייסמנו לטיפול של

מסיבת ההתיישבות של ההסתדרות הציונית כיישובים

קהילתיים, והייתי מבקש לאשר זאת.

פרופ' ר. וייץ: ידעתי שתבוא הצעה, לא ידעתי בדיוק את המיקום, דומה לזו, ואני פותח ואומר שאני מתנגד להקמת שתי הנקודות הללו, ובאתי לנסק מדוע.

אני מציע לעומתן, עם כל הכבוד להחלטת הממשלה, ואני מבקש את בא-כוח הממשלה היושב פה להעביר הלאה את ההצעה שאני מביא לכאן. אני סבור שתוספת יישובים במקומות המוצעים באה על חשבון צורך דחוף הרבה יותר לחזק איזורים שחשיבותם הבטחונית והאסטרטגית עולה, לפי עניות דעתי כמובן. מבחינה הת'י'שבותית בלי כל ספק שאם נרכז את המאמץ בהם הם יוכלו להיהפך לאיזורים המקיימים את עצמם מבחינת מספר היישובים שם, מבחינת מספר המתיישבים ומבחינת העזרה של היישובים בתוך גוש הת'י'שבותי. על מנת להסביר את מה שאני אומר (ס. דרובלס: מה סדר היום?) היה סדר-יום של חינוך ההת'י'שבות החדשה. (ס. דרובלס: אז באשר קודם את מה שהובא). אני מביא את ההצעה שלי כנגד זה, ולא נה וגם זה. עם כל הכבוד, זה המקום שבו צריך לדון בעניינים כאלה.

היו"ר השר א. שרון: יכול להיות שדבר זה מאד יסבא חן בעיני ובישיבה
כהצעה
הבאה אני את הצעתך כוספת לאישור הממשלה.

פרופ' ר. וייץ: אני מביא לכאן הצעה אחרת, כי אני מצביע נגד הקמת היישובים שהוצעו כאן, לא משום שיש טעם מיוחד דוקא לגביהם, אלא משום שיש לי השקפה הת'י'שבותית שונה, וזה המקום שבו הגוף שצריך לבדוק את העניין בכבוד ראש; ואני מציע הצעה שכנגד ואני מבקש להתייחס אליה בכל כבוד הראש.

אנחנו עוסקים ברמת-הגולן הרבה זמן, והקיסונו שם הרבה יישובים, ויישובים טובים תורה לאל. כדי שרמת-הגולן תיהפך לאיזור סלא בלי חללים, ושחובל לתפקד כאיזור אחד, יש פרט ליישובים שהקיסונו כמחנות (המשבצות הכחולות על המפה) וצריך להפוך אותם ליישובי

פרופ' ר. וייץ:

קבע, שעל זה אין שום ויכוח, כי הם קיימים. זו בעיה יותר חקציבית מאשר בעיה של החלטה פה; יש פער עצום בין צפון רמת-הגולן לבין דרום רמת-הגולן, וכולנו יודעים זאת. את הפער הזה חייבים לסלק, אם אנחנו רוצים לראות ברמת-הגולן תשתית איזורית פונקציונלית סחאסית ללא חללים במרחב.

אני עומד על כך שהקמת ארבעת היישובים הללו ועוד מושבה אחת (ס. ריבלין: מה זה מושבה, ישוב קהילתי?) לא, זה לחור, ענין המושבה יותר סחאסי לגופו של ענין. אלה שני ויכוחים שונים. אני סבור שהקמת ארבעת היישובים הללו ברמת הגולן עדיפותם עולה על כל סקום אחר. בשל הנימוקים הללו, ספני שתוספת שלהם גוסרת ספעל, עושה אותו יציב והרבה יותר כלכלי; יש לנו פה שטחים שאפשר להקים בהם יישובים בדרך שאנחנו יודעים כיצד לעשות זאת.

מה אומר זה"ל?

ס. דרובלס:

זו בעיה מסודרת ראשונה.

פרופ' ר. וייץ:

היו"ר השר א. שרון: רענן, אנחנו איננו ברי פלוגתא שלך. אני סזיע לשמוע ואני סכנן לבדוק זאת כהצעה נוספת.

אני מבקש עוד חמש דקות כדי להציג את עמדי.

פרופ' ר. וייץ:

אני ניגש ליישובות האלה בסלוא כובד הראש ומתכוונן

להק ובסלוא הרצינות לנושא.

אני דואג עוד יותר מאשר לרמת-הגולן לבקעת הירדן. בבקעת הירדן יש שני חללים קשים שחייבים לסלק אותם, וכולנו יודעים זאת. אבל יותר מזה, על סנת שאפשר יהיה לשלם ולהעריך את הסובייל סן הכנרת, שעליו פעם עקרוניה החלטנו (היו"ר השר א. שרון: עובדים שם בסלוא הקצב) אני יודע.

פרופ' ר. וייץ:

על סנת לאפשר את האוכלוסיה הכפרית הדרושה כרי
 שבקעת הירדן תהפך ליחידה פונקציונלית מלאה, ועל סנת לבצל את השטחים
 הקיימים גם ליצור חקלאי ליצוא, יש פרט לשלושת היישובים האלה שכבר
 עלו וצריך להפוך אותם ליישובי קבע, יש פה סבבנות כפי שאתם רואים
 (תיאור על הספה) פנויות עומדות מוכנות לשש יישובים. ששת היישובים
 הללו - לא סימנתי את כל היישובים הקיימים בבקעת הירדן, כדי לא להסיח
 את הדעת מן העיקר. אני סבור שבקעת הירדן עומדת בעדיפות העולה על
 העדיפות של הנקודות שאתם מציעים, כי פה זה טשלים התיישבות קיימת
 מבחינה כלכלית וגם מבחינה בטחונית ואסטרטגית.

דבר שלישי, אלה סודות הר חברון. אתם זוכרים
 שדיברנו על זה ארוכות. אנחנו מנסים לחזק את כל הקו הירוק וכל הפרזות
 שיש בקו הירוק לקחת כל מה שיבוא בעתיד. אנחנו רואים שמנחושא בחצי
 הקשת הזאת (תיאור על הספה) דרך יתיר אל מדבר יהודה, אפשר להקים קשת
 של יישובים באיזור שהוא היום איזור פרוז, סופקר, עוברתם בו ללא קושי
 ומחזיקים פה באדמות בדואים ואחרים.

אשרנו מספר ניכר של יישובים, שבעה יישובים
 שטעונים הקמה. אינני בא לדבר עכשיו על הבעיה לאן צריכים לנרם האמצעים:
 להשלים את מה שכבר חקענו רק יתדות או להוסיף יתדות? זה לא על סדר היום.
 על סדר היום השאלה של חוספת יישובים חדשים. על כן אני מגביל את
 הערתי רק לנושא הזה. אני מציע להוסיף בגוש עציון עוד יישוב אחד
 על סנת לחבר אותו לעדולם, ולאפשר רצף של הקו הירוק כולל גוש עציון,
 בניצור להצעות לחבר את גוש עציון לירושלים, והסיבה ברורה וידועה.
 יש פה חילוקי-דעות יסודיים. מה שעור יותר חשוב זה לגמור את הקשת
 של היישובים לאורך הקו הירוק.

היו"ר השר א. שרון: יש כאן גם משבצת לכצפה גוברין שהמסעלה החליטה עליו.

פרופ' ר. וייץ: לא הכנסתי את כל היישובים שכבר ישנם ושרנו בהם. אלה כולם יישובים חדשים. יש פה סיכון גם של כצפה-גוברין, לפי כל הכחות. (היו"ר השר א. שרון: זה לא בדיוק המקום שמסתכן בספק של). לא זו הבעיה. (ס. דרובלס: זה צריך להיות קצת יותר ימינה על המפה). אני מציע עוד שש נקודות נוספות.

אני מנסה כך את דברי: כל המאמצים ליישובים חדשים - ולא סניתי כאן את הערבה במפה זו, אף על פי שהיא חשובה מאד, ויש לנו הרבה מקומות לסלא אותם בערבה. לא סניתי אותם. לאור המציאות שבה אנחנו נמצאים, לאור ההתחלות שנעשו וצריך לסיים אותן, לאור מה שצפוי לנו בעתיד, לאור זה שצריכים להקים יישובים שביסוסם החברתי והכלכלי יותר מהיר, ומשלים מה שעשינו, אני בא לסעון כאן שהאסטרטגיה של הכוונה הנקודות החדשות היא אסטרטגיה מוטעית, ושנחנו צריכים לתת דין קריסה א) לבקעת הירדן; ב) לרמת הגולן; ג) לכרמלית הר-חברון. אם תציעו לעשות גם זאת וגם זאת, אני רוצה לסעון

כאן שאי-אפשר להגיד לעשות גם זה וגם זה, כי אין לנו כוח ואין לנו אפשרויות בתקופה הזאת שלפניה אנחנו עומדים ובשנתיים הקרובות לעשות גם זה וגם זה. על כן, אני עומד על הקביעה עדיפויות, ולדעתי העדיפויות שאני מביא הן עדיפויות יותר קולעות ויותר נכונות.

אם יהיו קשיים, ויאמר שזו בעיה של מדיניות המסעלה, והיו"ר צודק, ואני מקבל זאת, חסיד קיבלתי מרגע שהחייבתי מביב שולחן זה, אני רק מבקש, היות ואנחנו עומדים בנושא כה חשוב וכה יסורי, שהאפשר לי - ואני מבקש זאת - להזמין אותי בפני הפורום הסחליט, ועדת השרים לבטחון פנימי, לא כדי להשתחף בדיונים, אלא כדי להביא את טענותי בפני הפורום הזה.

היו"ר השר א. שרון: שמחתי לשמוע את הצעת רענן וייץ, ולפני שאתייחס להצעות שהממשלה כבר אישרה, ברצוני להביא כאן הצעה שאני מקווה שתתקבל על צולנו, האומרת כך: הוועדה שמעה הצעתו של פרופ' רענן וייץ להוספת ארבעה יישובים ברמת-הגולן; ששה יישובים נוספים בבקעת הירדן ויישוב אחד נוסף בגוש עציון (ר. וייץ: וששה יישובים לסרגלות הר חברון). הם כבר הופיעו כאן וזה היה בממשלה והם אושרו. טעיף ב) היו"ר הוועדה יביא הצעות אלו בהקדם בפני הממשלה. אני לוקח על עצמי להביא, ואני מבטיח לרענן וייץ, שאני אבקש מהממשלה להזמין אותו כדי שיסביר בפניה מדוע חשוב להוסיף יישובים מעבר למה שהממשלה הודיעה שהיא עומדת להקים. אשמח מאוד אם חשכנע את הממשלה בנושא הזה. איני חושב שיש חבר אחד ליד שולחן זה החולק על החשיבות של תוספת יישובים בבקעת-הירדן וברמת-הגולן ובסדרות הר חברון ובגוש עציון. זה דבר מקובל בוודאי על כל החברים.

ט. ריבלין: מה המצב כרגע: פירוש הדבר ששתי ההצעות מוסכמות על כולם?

פרופ' ר. וייץ: לא, אני מצביע נגד, כיוון שהודעתי שאיני חושב שאפשר לעשות גם זה וגם זה. אני רוצה להסביר לממשלה שכוחנו מוגבל והיא צריכה להחליט או זה או זה. זה מה שאני סביא.

היו"ר השר א. שרון: רבותי, אני בטוח שהממשלה תשמח לשמוע כל חבר וכוודאי חבר נכבד ומנוסה כמו פרופ' רענן וייץ. ברצוני לעבור עכשיו להצעה שעומדת לפנינו היום. אנחנו יושבים טה בפורום סדוסצט של חברים, ואני מדבר בצורה גלויה. אני כאן נזהר תמיד לקבוע קביעות טה יותר חשוב. אין לי הבטחון הזה לבוא ולומר שמבחינה בטחונית זה יותר חשוב מזה. יש לי אולי נסיון מסויים, אבל אני בדרך-

היו"ר השר א. שרון:

כלל זהיר. אף פעם איני אומר: אני משוכנע שרק מה שאני אומר זה חשוב.

אני חושב שהדברים שנאמרו פה על ידי פרופ' רענן

וייץ הם חשובים, אבל איני יכול להתעלם מהנקודות שהוצגו כאן וגם

מחשיבותן. ברצוני לנסות להסביר כל אחד מהיישובים האלה.

אתחיל סבילי הנמצאת מצפון למחתינו. זה תורי

שטח גבוה מאד הנמצא מצפון למשטרת דיר קדיש. זה איזור שסמנו כל שדה

התעופה בלוד, כל התעשיות ואזוריית הכל סובח שם מסש על כך היד. זה אולי

השטח השולס ביותר שישנו באיזור זה. סבחינה זו, אם אני רוצה להשוות

משהו למקום הזה, זה לא מתחיתו, אלא איזור הבריכה שמעל למחתינו, בריכת

המים מעל הגבעה הגבוהה הזאת, זה בשטח יותר גבוה שהוא יותר שולס

על האיזור הזה. המקום הזה אינו מקום העומד בפני עצמו, הוא חלק ממערכת

של יישובים שהקימונו במקום, וזה כפר רות, שילת, מתחיתו והיום גילי.

כל זה הוא גוש אחד של יישובים שיש לו מטרה אחת, והיא: להחזיק את

השטחים הגבוהים והנישאים שישנם במקום הזה, ושולטים על כל איזורי החוף

ואוכלוסייתה של ישראל.

באשר למקום שאנחנו קוראים לו היום יקיר ב', הוא

נמצא לאורך ציר חוצה שומרון, שוב על תורי שטח גבוה. כאשר עומדים שם

רואים את המחצבות הנמצאות בשיפולי הר הכרמל ליד בנימינה, רואים את

חחנת הכוח בחדרה באופן סלא, ורואים עד לאשקלון, הייתי אומר. נסל

אשדוד רואים אותו באופן ברור לחלוטין, ורואים את האזור עד לאיזור

אשקלון כולו גלוי וסובח על כך היד.

המקום נמצא לאורך ציר שהיה בעתיד, אני מעריך,

ציר התנועה החשוב ביותר של מדינת ישראל.

לפי הבטחת הקרן הקיימת סיוני הציר יהיה פתוח

א. בראון:

לבקעת הירדן.

היו"ר השר א. שרון: אני שמח. זה ציר שמחבר את איזור שפלת החוף

עם מעלה אפרים ובקעת הירדן. זהו הציר אני

חושב החשוב ביותר, שנותן אפשרות של תנועה תוך שעה אחת מבקעת הירדן לאיזור חל-אביב. כזה כרוך הכל, אם זה היים תקינים של האנשים במקום, אם זה ציר לצרכים בטחוניים באם נזדקק; זה עונה לבעיה של העברת תוצרת חקלאית, שצריך להעביר אותה במהירות, אם לשדה בתעופה בן-גוריון או לנמל אשדוד, זה מקצר את הדרך ומקל על העניין. היישוב הזה נמצא על הציר הזה. לא חשוב איזה פתרון טריני בסופו של דבר טרינת ישראל תבחר בו, החשיבות של הציר הזה היא בכך שלאורכו יהיו יהודים. רק אם יהיה רצף יהודי לאורכו של יישובים יהודים, מיתקני צבא, מבני תעשייה, איזורי תעשייה, ערים, רק אז הציר הזה יוכל לסלוא את ייעודו, כפי שאנחנו רואים אותו.

נוסף לכך, היישוב הזה נמצא ליד צומת סאד חשובה,

זו צומת של דרך שלצערי עד היום לא סיימנו את עבודתה אלא ב־פריצה, ורק חלק קטן יהיה מכוסה אמפלט; ציר שמקשר את כביש קלקיליה-שכם עם ציר חוצה שומרון. זה ציר נהדר ואולי אחת הדרכים היפות ביותר ששנן. זה ציר שמקשר שני גושי התיישבות, את גוש קרני שומרון, שהולך ומתפתח היום במהירות גדולה סאד, עם גוש אריאל-אלקנה. יש חשיבות רבה, כמו שאנחנו יושבים היום בקרני שומרון ליד הפתח הצפוני של הציר הזה, כך יש חשיבות רבה לשבת ליד הפתח הדרומי של הציר הזה. לכן, אם אני צריך לשקול היום מה יותר חשוב

מבחינה בטחונית, נאמר יישוב בבקעת הירדן, והייחיאומר שיישוב כזה הוא חשוב ביותר; לומר היום שיישוב במקום כזה הוא פחות חשוב, לא הייתי אומר זאת. הייתי אומר ששניהם חשובים. כמו שלא הייתי אומר, למשל, שיישוב בבקעת הירדן, שאני כולו בעדו וחוסן בו, הוא במישהו יותר חשוב מיישוב שנקרא חומש מעל לכפר סיד אל חורר. רענן וייץ ודאי כאשר היו נוסעים מכיר את השטח הזה עוד סימי טאורעות 1936| לצפון דרך תול-כרם-נור-שאמס, דיר-שארף במבילות אל דהר. (ר. וייץ: ב-1936 הייתי בין אלה המתנדבים לגליל).

הי"ר הר א. שרון:

זה היה המקום ששם התנהל בשנת 1938 הקרב הגדול של הבריטים נגד הכנופיות, והם הצליחו להפיל שם שלושה סוסים. זה קרב ידוע. שם היה מקום גבוה מאוד. במקום הזה שהיום יש שם יישוב בתנאים קשים מאוד, ביום בהיר אפשר לראות את החרמון, את עפולה, את נצרת, רואים את הסגדל של האוניברסיטה בחיפה על הר הכרמל, ורואים את נמל אשדוד על כף היר.

לבוא ולומר שיישוב כזה הוא פחות חשוב מיישוב

בבקעת הירדן, לא הייתי אומר זאת. אני חושב שמי שאומר זאת לוקח על עצמו אחריות גדולה מאוד. אני לא מרשה לעצמי לקחת את האחריות הזאת לומר, שיש מקום אחד יותר חשוב או פחות חשוב. אני אומר שזה חשוב וגם זה חשוב. לא הייתי מבטל מחשיבותו בשום פנים ואופן.

אני חסיד גדול של גוש עציון. אני רוצה שחזרו

שאת המתיישבים ראשונים בגוש עציון הכנסתי אותם כאשר בצבא ראש מחלקת ההדרכה, עוד לפני שהממשלה אישרה אותם אז; לפני 12-13 שנה, הכנסתי אותם לאחד המחנות שהחזקתי צבא, פניתי סתנה והם נכנסו לשם. אני מעריך מאוד את הנעשה בגוש עציון, אף אחד לא יוכל לומר לי בשום-פנים-ואופן שיישוב בגוש עציון הוא יותר חשוב מאשר פפוח וצומת בצומת ציר חוצה שומרון עם כביש רמאללה, שלא חשוב איזה פחרון מריני יהיה למקום הזה. אם לפי התפישה של רענן ולפי התפישה שלי, לא חשוב כרגע איזה פחרון יהיה. הצומת הזאת חסיד תהיה צומת, ובצומת הזאת חשוב לשבת.

אני סציע לכולנו להיות קצה זהירים בנושא זה

של קביעת מה יותר חשוב ומה פחות חשוב. לכן איני רוצה בשום-פנים-ואופן שאנחנו נחליט אחרת. ראשית, יש על זה החלטת הממשלה, והיא בהחלט קובעת. אבל גם בלי החלטת הממשלה אני רואה את המקומות האלה כמקומות חשובים.

שנית, לגבי מה שטציג כאן רענן ליר ביח-הערבה,

לשם אינפורמציה אני רוצה למסור לכם, שכבר יש בקשה לדון באיזורה המקום

הזה. אנחנו יושבים בבית-הערבה. אני סבור על הצעותיו של רענן על הקמת היישובים הנוספים מעל לנעמט הראשונה, שעכשיו צריך להתחיל בהקמתה, הנמצאת צפונית-מזרחית סיריחו. התוספת של שתי הנעמט הנוספות, הסוגרות את יריחו, אני סבור על התפישה הזאת, אני חושב שהיא חשובה, כי בעיני יריחו הייתה חסיד פירצה, ולפי דעתי צריך לסגור את הפירצה הזאת. אני בהחלט חוסך בזה.

אביא זאת למסשלה ואני מבקש להזמין את רענן וייץ להרצות סדוע לפי דעתו חשוב לעשות זאת. כפי שאתם יורעים ראש המסשלה דיבר על כך שבתכנית המסשלה הזאת יש עשרה יישובים. ראש המסשלה אמר זאת. אנחנו צריכים לבוא ולומר: למה רק עשרה יישובים? יש עוד יישובים שצריך להקים. אני סבור זקוק לסיוע הזה.

חוץ מזה, בנית המסשלה הזאת לא תספיק להקים את אלה, אני בטוח שרענן יוכל לשכנע את המסשלה הבאה להקים אותם. אני משוכנע בזה. אבל אני מבטיח להביא זאת בדהיפות ולדאוג שיביאו גם אותך.

אני מבקש שהחסימה להתיישבות תיסול על עצמה ותיגש לעבודה במלוא התנופה והמרץ.

אל"ם ד. סח"ר: בסך הכל שני היישובים האלה, כיוון שיטבה החלטת המסשלה, והיה גם מי שכבר איתר את הקרקעות, הבעיה היא לא אם היישובים יוקמו, אלא הבעיה היא בעצם באיזו דרך לסמס אותם. לזה ברצוני לומר: א) לגבי היישוב יקיר ב', אני קראתי לו ברקן, היישוב הזה הקרקעות שלו והאיתור שלו הוא בקצה המערבי של החחום של אריאל. אני רוצה להדגיש את מה שאמר אורי, שאת התכנון של היישוב יש לבצע במסולב עם מי שמתכנן את אריאל ואת היישובים שם. זה צריך להשתלב עם התכנון של איזור החעסיה של אריאל, וצריך להיות סתורם. לגבי נילי (פ. ריבלין): אולי אפשר כבר לקבוע שהשם לא יהיה נילי, כי יש כבר יישוב בשם נילי בארץ).

אל"ם ד. סח"ו:

זו גבעה 434. ליישוב הזה בעיקר בגלל המיקום

זה, אני חושב שצריך לגבול את העובדה שהוא יושב באותו איזור שיוסי סרגליה הזכיר אותו, שישנם לא מעט לוטשי ע"ן, אם לוטר כך, שהיו רוצים להתיישב שם החיישובות עירונית, ולא יישוב קהילתי. צריך לנסות להקים אותו כיישוב עירוני פתוח על ידי זה שיחפשו וימצאו את הקבלן או את היזם, שיהיה מוכן להשקיע, ואני חושב שבאיזור הזה יימצא יזם כזה, בגלל זה שמחפשים שם קרקעות, אותם אלה שמחפשים אותה במודיעין. צריך לנסות לא להעמיס אותו על חטיבת ההתיישבות כעור יישוב קהילתי שיהיה להם קשה להרים אותו בקרוב, אלא להקים אותו כיישוב עירוני פתוח באיזור סוריעין.

י. סרגליה: שני היישובים, גם אלקנה ב' וגם נילין, לכל אחד

מוקצה סדר גודל של למעלה מ-1500 דונם. סדר גודל

כזה איננו יישוב קהילתי, זה יישוב שאפשר להפיק ממנו סדרי גודל של 1000 יחידות דיור, ולפעמים יותר.

לכן לדעתי, ההיבט צריך להיות היבט בעל אופי

עירוני, כפי שהזכיר כאן דני סח"ו, יישוב^{עירוני} בעל אופי פתוח. ברור לי

שלגבי אלקנה ב' זה מקום אידיאלי ליצירת מוקד תעשייה על כביש חוצה

שומרון, על צומת הקשר עם גוש קרני שומרון. אני סבור שאם רוצים להקצות

לאלקנה ב' יישוב קהילתי קטן, ניתן לעשות זאת. אז צריך במשותף לאתר

סמך לקטע של יישוב קהילתי. שאם לא כן, כדאי לראות בשטח הזה כחלק

מחור המיקבץ הגדול של אריאל, שיהיה חלק מתוכו.

לכן אני מבקש להציע ששני היישובים האלה יועברו

לאחריות משרד הבינוי והשיכון.

ס. דרובלט:

בשם החסיבה להתיישבות אני מקדם בברכה את החלטת

הממשלה להקים שני היישובים במקומות המוצעים,

יקיר ב' והיישוב השני שבינתיים נקרא גילין. ההחלטה כהחלטה היא טובה והיא באה לחזק את שרשרת היישובים שאנחנו נמצאים בה.

מבחינה אופי היישוב אני בהחלט רואה שבהחלטה

אנחנו צריכים להחליט שהם יישובים קהילתיים, על סנת שהחסיבה להתיישבות חובל לספל בהם. לסווח יותר ארוך אין לי כל התנגדות שאיזורים אלה ילכו ויגדלו ויהפכו לערים בישראל, ואני מאמין שהם יהיו ערים. בשלב הראשוני אנחנו חייבים וצריכים לספל בהם, כיוון שלשם כך החסיבה ערוכה וסתורגלת לספל ביישובים מסוג כזה במקומות שהם נמצאים.

בקשר להצעות של רענן וייץ, אני סבור אותו בעיקר

על החלק הזה סביב יריחו, שאני חושב שזה באמת דחוף, להקים יישובים שיחזקו יחד עם ורד יריחו, והיישובים האחרים שכבר הוקמו, אנחנו חייבים לסגור פה את הפירצה; בדרום הבקעה ישנה פירצה רצינית מאוד, אין שם יישוב וזה נשאר שטח פנוי.

אני מקבל בהחלט את הרעיון שבדרום הבקעה סביב

יריחו, המקום בדיוק שהוצע כאן לא כל כך חשוב, זה צריך להיות קצת יותר פנימה, על זה כבר נסתדר עם רענן, כמו חסיד.

בקשר לדברים האחרים, ודאי שכל יישוב בארץ-ישראל

היכן שלא יהיה, זה טבור. אבל העדיפויות הם היישובים שאנחנו מדברים עליהם עכשיו. אדוני היו"ר, החסיבה תשטח להקים אותם, אבל כסובן זה צריך להיות סלורה גם במשאבים, כי לפי המשאבים הנוכחיים, אנחנו מקורים שזה יהיה בהתאם להחלטה.

לכן אני בעד ההצעות של רענן, אבל אני אומר שקודם

זה, והעדיפות לדעתי סביב יריחו, הקמת הנעמה, איזרוח בית-הערגה, להקים את ששה היישובים האלה, והלאה כל יישוב שיקום בארץ ישראל נברך עליו.

ציו"ר השר א. שרון: יש עוד יישוב אחד מאושר כבר בעצם, אבל לא
איתרנו את המקום שלו בשטח עדיין, מה שקראנו
בזמנו אלסוב ב'.

י. סרגליט: אני מבקש רק לתקן עיוות שלוערי הרב נשטט מידיעתו
החטיבה של יו"ר. נקבע במפורש מהי ההגדרה של
יישוב קהילתי לפחות במערכת היחסים בין החטיבה והמחלקה לביינינו.
יישוב קהילתי משמעותו יישוב שבניצב הסופי שלו הוא סדר גודל של 300
עד 500 יחידות דיור. (ס. דרובלס: עד 450). לכן, סדרי גודל של
יישובים מסוג זה אינם יישובים קהילתיים.

ס. דרובלס: אנחנו מדברים עכשיו על פחות מ-500.

פרופ' ר. וייץ: אני במקומו של סטי דרובלס, בוודאי הייתי אומר
אותם הדברים, אילו הייתי שייך להשקפת העולם
ולתפיסת העולם של סטי, אבל אני נמנע טלנקוט עסרה אקטיבית. מי שבאמת
רוצה להשיג את הסטרה מבחינה התיישבותית ותכנונית אסמיתית, צורך יוסף
סרגליט, אין בזה צל של ספק. אני כבעל מקצוע הייתי מתכנן את זה בצורה
שהצבא ויוסי אסרו, כיוון שהשטחים הם גדולים מאד, שם מקומות טובים,
הרבה יישובים
הם יכולים למשוך ואפשר להקים שם מבחינה שהשר מדבר לא חשוב איזה סוג
של יישובים יהיה שם, העיקר שיהיה יישוב יהודי. לפי דעתי לא צריך
להתחיל ביישוב סבור ואחר כך לעבור ליישוב פחות. התכנון לא מתאים;
אנחנו עושים שגיאות, למה לעשות זאת?

אני נמנע מלהביע דעה, כי זה כמו להביע על שני
דברים שאינם רצויים. אני חייב לענות ליו"ר, קודם כל ספני שאני מעריך
את עקשנותך ואת דבקותך במטרה שלך. אני אומר זאת לא מהשפה לחוץ,
אף על פי שאני מתנגד בחלית נלצוד למה שאתה רוצה להביא עלינו, על כל
עם ישראל. אני אומר את הדברים בחברות ובצורה הברורה ביותר.
(א. בראון: איזה דיבר זה, להביא עלינו, על עם ישראל?)

פרופ' ר. וייץ:

יש בינינו הבדלי תפישות היסטוריים, שהם נותנים

לי את הסצפון ואת הסצפן לומר מה חשוב ומה לא חשוב, מה קודם ומה לא

קודם. לפני 7 שנים היה לי ויכוח חריף מאוד עם אחד מקרובים וחוקים

של שקוראים לו עזר וייצמן. זה היה עוד לפני חטא הבחירות, ולפני

הטמפן.

[REDACTED]

מסומ-בן התנגדות ויצאתי על כך בפומבי נגד יישוב

בירעם ואיקרית, ואופעת בנזשא זה בפני הוועדה כסלוא התוקף. התנגדתי

להחזיר אותם. (ס. דרובלט: אני מציע שנצביע). הצבענו כבר, ואני

נשארתי בודד כאן מבין מי שיש לו זכות הצבעה, איני יודע איך משה ריבלין

יצביע. וייצמן שאל אותי את השאלה: אמור לי, מה ההבדל בין יפו ושכם

בהיסטוריה הציונית? אמרתי לו: ביפו יכולנו ובשכם לא נוכל. אמר לי:

מבין אתה יודע? יכול להיות סקרה של מהפכה או סלחמה שאולי כן נוכל.

אמרתי לו: אם נעשה זאת, רוסא קייסת גם היום; רוסא תססיר אותנו בפעם

השלישית, פי העולם כולו אז יתאחד נגדנו, ואז לא נוכל להחזיק מעמד.

פרופ' ר. וייץ:

יש קשר סלא בין הדברים. לא באתי לערער אף לרגע אחד על החשיבות הלוקאלית של תפישת עמדה זו או אחרת; באתי לערער על כך שאנחנו לא צריכים להכנס לתוך איזורים מאוכלסים בצפיפות בערבים.

א. בראון: אין איזור בארץ יותר מאוכלס בערבים מאשר גוש-עציון.

פרופ' ר. וייץ: זו הסיבה שאני קושר זאת בכך.

ס. דובלס: גם הגליל מאוכלס על ידי ערבים.

פרופ' ר. וייץ: עמדת וקביעתה מה קודם ומה אחר כך, ואני עושה זאת לא בלב שלם אלא בלב דבר, נובעת מעמדה

אסטרטגית שהיא יותר חשובה מכל הניסוקים הטקטיים הנכונים שאתה הבעת. אנחנו צריכים לעבור לכך שנוכל לכתר את אלה היושבים בצורה תרצועת עזה על סנת שלא יהיו פעם חלק ממדינת ישראל; שלא יוכלו להצביע בכנסת ישראל, ושגם לא יוכלו לשמש כמים לאוייבים בעתיד להשמיד אותנו.

זו הסיבה שאני חושב שעמדתנו בבקעה הירדן והחזקתנו

הרצופה והסלמה כחלק ממדינת ישראל זה כורח כזה, שהוע עולה על כל שאר הצרכים. לועתי הוא שתאים לתפישת האסטרטגית. אני סתפלא על אריק שרון, שטביא ניסוקים טקטיים לנגח תפישת אסטרטגית שונה. יש בינינו תפישת יסוד שונה. אני אומר זאת בסלוא הרצינות ובסלוא האחריות שמוטלת עליך ומוטלת עלי. אני רוצה שהדברים יובנו. זו הסיבה שאני אומר: לא זה וגם זה, אלא רק זה ולא זה. ואני אומר זאת בצורה הברורה ביותר. ואני סקש לפחות שדעתי תהיה רשומה וידועה.

ס. ריבלין: אני שואל את עצמי אם כאן צריכה להיות הצבעה.

עלי מקובל שהסכסלה החליטה היכן הנקודה. איני

יודע מדוע צריך להצביע עוד פעם, אם אתה אומר שהסכסלה החליטה. אבל

ס. ריבלין:

כאן יש דבר אחר שאני רוצה לשאול עליו. רענן סעלה בעיה, זה כולל זה. אוטרים לו: נזמין אותך לישיבת המסעלה. אני חוזה, ואני חושב שרבים מחברי הוועדה חוזהים, לכן גם ההשתתפות כאן, מה רוצים מאתנו? אילו היו באים ואוטרים: רבותי, אנחנו רוצים להביא לכם תכנית סלאה לפני שהמסעלה החליטה, לשמוע דעתכם; הייתי אומר: יש בזה טעם, יכולים אחר כך להחליט במסעלה. אבל ברגע שאוטרים: המסעלה החליטה, מה תוציל ומה תעלה הצבעה?

אני בהחלט אומר באופן הברור ביותר בהשאלה זכות ההכרעה לגבי סיקורם של יישובים במסעלה. אני חושב שאם באים עם תכניות גדולות, היה מוטב שנקיים קודם ביניים ברור. יכול להיות שאיש שכנע את רעהו. כתי שוכנע שגם בתכנית של רענן יש עדיפות א' ועדיפות ב'. יש דברים כאלה. באיזה שהוא מקום הייתי רוצה לדעת מה תפקידנו אנו? אם באים ואוטרים: המסעלה החליטה, אז היא החליטה, מה צריך את ההצבעה?

היו"ר הר. א. שרון: אחחיל בדבריו של משה ריבלין. רוצה להזכיר לחברי הוועדה שבחדר הזה הייתה תלויה לא אחת ספת ההתיישבות

הכללית, ואני הצבתי את תפישתי בנושא הזה. זה היה כבר לפני שלוש שנים, ולא סטייתי מהעניין הזה. יש לי עקשנות לא פחות מאשר לרענן וייץ.

הסברתי את הדברים. אין לי אחהשיטה לפגוע במישהו אחר על ידי זה שאחד טוען שהוא בעל תפישה אסטרטגית מעמיקה, ויריבו רק בעל תפישה טאקטית צרה, ועל ידי זה עושים אותו לבלתי סביר. (ר. וייץ: לא אמרתי זאת).

אני לא סובל מזה, כמו שאני עוסק כאן קשר לשני היישובים האלה,

(ר. וייץ: לא עשיתי זאת, אני לא נוהג לעשות את זה). אני חושב שאסרתי ^{ועמדת}

בסך שלוש השנים האחרונות, חסימים פעם בפני המסעלה כולל הבוקר, ולא

באווירה רצויה וידידותית וחברית. באווירה הרבה יותר קשה. לאט לאט

הספה נחמלה ולסרתי שצריך לקחת את זה באורך רוח ובסבלנות, כמו שלסרתי

היו"ר השר א. שרון:

אצל ההורים שלנו, כשהם הבינו את זה יותר טוב מאשר אנחנו סביבים.
אני חסיד אומר: אני המפא"ניק היחידי האמיתי בממשלה, מפני שמה
שאנחנו עושים זה מה שלמדנו אצל ההורים שלנו. זו היתה אמטרטגיה
ציונית.

התכנית הבסיסית דיברה כל הזמן על נושא של
חשובה לחזית המזרחית בנושא הסולגה בבקעת הירדן; היא דיברה על נושא
של סחן עומק לרצועת החוף והעמקת התוואים הגבוהים והשולטים על ידי
הקו הזה שמתחיל בגוש ריחן, דותן, מעלה נחל, שבי שומרון, קדומים,
אריאל, נווה צוף, כל הגוש הזה שסותם את העורק לרצועת החוף ושומר
בידינו את השטחים הגבוהים ביותר ופונע אותם לתמיד מאהלים. התכנית
היתה בנויה על החפישה שהיא בעצם מעורבת ושוחפת גם לממשלת הקודמות
גם לממשלה הזאת, חלקית היא שוחפת, של יצירת הרי הלוויין או יישובי
הלוויין סביב ירושלים להבטחתה של ירושלים כבירתה המעשית היהודית
לתמיד. זו היתה החפישה. הייתי אומר, שהחלק הדרומי זה יצירת האין
בין ערביי הר חברון לבין ערביי הנגב, כדי שהגבול לא יזוז בקרבת
באר-שבע.

יש כאן תכנית ברורה, היא הוצגה כאן, היא נאמרה
כאן הרבה מאוד פעמים. אני הצעתי בממשלה לפני שלוש וחצי שנים, לקחת
את המפה, ולקבוע שזאת תכנית הממשלה, ובתכנית הממשלתית כך וכך יישובים.
פעם אחת לתת אישור כללי, ואז לא יופיע העניין הזה ללא הרף באמצעי
התקשורת. דעתי לא נחקבלה. היום כשאני קורא זכרונות של אנשים שכותבים
ספרים אני מתחיל להבין למה הממשלה לא קיבלה את זה. כנראה נוצרו
התחייבויות כאלה או אחרות בכל סיני מקומות, והיה קשה ללכת לאישור
התכנית השלמה. הדבר הנכון היה, לאשר אותה פעם אחת ואחר כך לבצע
בהתאם למשאבים העומדים בידינו. לצערי הבב זה לא נעשה. אבל יש כאן
תפישה שלמה שנועדה לתת שני דברים: א) לתת חשובה לבעיות בסחונה

היו"ר השר א. שרון:

של ישראל; ב) לסנוע בזמן מן הזמנים הקטנה של סדינה פלשתינאית מערבית ליירדן. אני בעד סדינה פלשתינאית מזרחית ליירדן. הבעתי דעתי כבר לפני עשר שנים בענין זה, ולא שנית דעתי בנושא זה. אני מעדיף שם את הפלשתינאים על הסלך חוסיין. אני מעדיף ביטוי פוליטי שם, צריך לפתור בעיות אם ייבחרו ואין ייבחרו. לא אחזור על זה, כי כבר הבעתי בענין זה סאת פעמים את דעתי והתקפתי מימין ומשמאל, ומכל הכיוונים. דעתי בנושא זה ידועה.

רענן דיבר כאן על הבדלי השקפה וכדומה, אף אחד

לא ישכנע אותי בשום פנים ואופן שאיזה שהוא יישוב בגוש עציון יותר חשוב מיישוב כאן (ספה), ושה גוש וזה לא גוש. זה לא ענין של הבדלי השקפה. יש רק הבדל אחד, גוש עציון הוא בלב יישוב ערבי צפוף, ואני מעוניין בחיזוקו. אני רוצה אותו. לעומת זאת, כשנדבר על גוש קרני שומרון, זה איזור ריק מאוכלוסיין. כאשר אני מדבר היום על איזור נוה צוף, מתחילו, גילין, באיזור זה כאן, זה איזור דליל אוכלוסיין לחלוטין, כי הוא איזור קשה מאד. זאת אומרת, הנושא הזה של צפוף אוכלוסיין או בעל אוכלוסיה מעטה, זה לא יכול להיות סיסמה, זה דבר שצריך לבחון אותו עניינית. על זה צריך לשבת ואני מוכן להראות היכן יש אוכלוסיה ואיפה אין אוכלוסיה.

כל הדבר הזה שאנחנו מציעים זה חלק מתפישה,

ואת התפישה הזאת הצגתי בפני הממשלה; אני הייתי מופקד על ביצועה, והערכתי שעד לאותו מועד שהממשלה תבחן לפחות, אני מקווה שתבחן גם הלאה, אבל לפחות עד לסועד הזה של הליכה לבחירות ב-7.7, התכנית הזאת שהצגתי השלט שלה יהיה כולו בשטח. לכן יועמדו המשאבים הדרושים, והשטח הזה יהיה כולו קיים והוא יתן את הבטחון.

מה שנצליח להוסיף מההצעות שרענן הציע, אני מקבל

אותן לחלוטין. אם לא נצליח עד ה-7.7 להעביר דברים נוספים מההצעות

היו"ר השר א. שרון:

של רענן, המססלה הנאה בוודאי תשום לעשות זאת. המססלה הנאה במקומות האלה יש לה איזה קונסנסוס. אם זו תהיה המססלה הנוכחית, היא תסכים לזה, ואם תהיה מססלה אחרת היא תסכים לזה. כך שאי-אפשר להגיד שאין דאגה למקומות האחרים. אני מניח שהם יבוצעו, הן על ידי המססלה זו ו/או על ידי מססלה אחרת.

שהושמעו

לגבי ההצעות הנ"ל פה על ידי החברים - איני מאמין בכלל שניתן בתנאים האלה בשטח היום פה (ספה) ועוברת שגם בביל, גם במקומות שלפי דעת כולם, של סחי, רענן, שמעון וטאיר, כל החברים שיושבים שפה, ודעתי שלי, יהיו ישובים פתוחים; התחלנו בסצפים סיושבים, וגם בהם אנחנו מגדילים את מספר המספחות. אי-אפשר להתחיל בתנאים כאלה ישר ביישוב פתוח. אי-אפשר. זה קשה, זה תנאי חיים קשים; זה סחיב חחילה שזה לא יהיה יישוב פתוח. אין אפשרות לחיות בתנאים קשים אלא כאשר חיים באיזור קהילה קטנה סגורה יותר. זה לוקח, 2, 3, 4, 5 שנים. חזכרו שעוד בזמנו היתה יישוב סגור, והיה צריך לעבור עם ועדת קבלה קשה מאוד. זה אמנם לפני הרבה שנים, אבל זה היה, והיו מתנגדים, היו צעקות, אבל הם היו בודקים כל אחד ואחד שנכנס. ראו את זה במקום קשה ולכן היה צריך לעבור ועדת קבלה.

זה לא שונה מאריאל, ולא שונה מקרבי שומרון

י. סרגלית:

ולא שונה ממקומות אחרים.

היו"ר השר א. שרון: יש לי הצעה לכם, יש לכם כמה דברים היום שהם

בידיכם. (א. כראון: לא בוגעים בזה). אחת

קיצוני, אני לא חושב כך.

לגבי גבעון, לפני חודש וחצי אמרו שה שחן שבועיים

ש. רביד:

יחזילו לעבוד בגבעון, ולא נעשה שום דבר.

היו"ר השר א. שרון: הבעיה שלי היום היא איך לקחת במשך 5 או 6 חודשים עכשיו, ואני עומד לפני מאסך גדול ביותר בנושא הזה, כדי לוודא ב-5 או 6 החודשים הקרובים, וגם רענן דיבר על זה שהוא חושב שאני אנצל את החודשים האלה, אני מצאתי בזה חינוך בלתי-רגיל לעסוקי, כי אני עומד בחודשים האלה לרכז מאסך, ולא תחבטלתי בחודשים האלה, אבל עוד לא ריכזתי מאסך כזה. אני עומד לרכז בחודשים אלה מאסך שעוד לא היה כדוגמתו, כדי לעשות את הדברים האלה. כדי להביא לישראל את הדבר הכי חשוב שאולי עשינו פעם. זה מה שאני חושב שאני מביא על ישראל.

לכן, אני אומר, הבעיה היום היא לא מי יקח את זה. יש לכם אפשרות חבנו. יש לכם בקרני שוסרון - רוצו ותבנו. תעלו בגבעון סחר ותתחילו לבנות על הגבעה, כי יכול להיות שאחרי הבחירות לא נשב על גבעת החולר יותר. תתחילו לבנות בגבעת החולר. צריך לחלק את המאסך.

לכן אני מבקש מהחסיבה להתיישבות לקחת זאת. זה לא לעולמי עולמים, עם התפתחות היישובים הכל יהפוך לדבר אחד. ההרצאה
אני מודה לכם, ואני שמח גם על ששפעת
וגם על ההרצאה הציורית שנחתה.

הישיבה נבעלה

ברכות למנהל מינהל מקרקעי ישראל, מר מ. שמיר

4/תת

יושב-ראש הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית וחבריה ה"ה ר. ויץ ומ. דרובלס מברכים את מר מ. שמיר לרגל מינויו על-ידי הממשלה לתפקיד מנהל מינהל מקרקעי ישראל - מאחלים לו הצלחה בביצוע תפקידיו ומקדמים בברכה את הצטרפותו לדיוניה של הועדה להתישבות.

תימרת ומיתר

5/תת

יו"ר הועדה פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון וה"ה ר. ויץ, י. מרגלית וא. בראון.

מ ח ל י ט י ם בתמשך להחלטה מס. הת/13 של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית מיום ו' בניסן התש"ס (23.3.80) - לאשר מחדש, כי הישובים הקהילתיים תימרת ומיתר:-

א. הקמתם ממומנת על-ידי המתיישבים עצמם, למעט כביש, מים וחשמל עד ראש השטח - הניתנים להם על-ידי המדינה.

ב. משרד הבינוי והשיכון אחראי לביצוע התחלטה הנ"ל.

מרכז במודיעין לתנועת מכבי העולמית

6/תת

פרופ' ר. ויץ שואל בענין הקמת מרכז במודיעין לתנועת מכבי העולמית.

יו"ר הועדה משיב.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ש. רביד, ר. ויץ, מ. דרובלס וי. מרגלית.

מ ח ל י ט י ם בתמשך להחלטה מס. הת/21 של הועדה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות הציונית העולמית, מיום ב' באלול התש"ס - (14.8.80):

א. לאשר את הקמתו של מרכז כפרי במודיעין, לתנועת מכבי העולמית.

ב. להטיל על יושב-ראש הועדה לקבוע בסמכות הועדה את מיקומו המדויק של המרכז האמור.

./חיזוק

הת/7

חיזוק הישובים וההתישבות:-
א. הקמתם של נילי ויקיר ב' בשומרון
ב. הצעתו של פרופ' ר. ויץ לחיזוק ההתישבות ברמת-הגולן,
בבקעת הירדן ובגוש עציון

נציג משרד החקלאות פותח.

בדיון משתתפים: השר א. שרון; ה"ה ר. ויץ, א. בראון, מ. דרובלס,
י. מרגלית, אל"מ ד. סתו, ומ. ריבלין.

מ ח ל י ט י ם :

א. בזיקה להחלטה מס. ב/42 של ועדת השרים לענייני בטחון
מיום ח' בשבט התשמ"א (13.1.81) להקים בשומרון את הישובים
כדלקמן, ולהטיל על החטיבה להתישבות המשותפת לממשלה ולהסתדרות
הציונית העולמית את האחריות להקמתם:-

(1) נילי (נעלין) - בנ.צ. 1560 - 1520.

(2) יקיר ב' (בירקן) - בנ.צ. 1685 - 1605.

ב. (1) הועדה להתישבות שמעה את הצעתו של פרופ' ר. ויץ בענין
הוספת: 4 ישובים ברמת-הגולן, 6 ישובים בבקעת הירדן
ו- 1 ישוב בגוש-עציון;

(2) להטיל על יו"ר הועדה להתישבות להביא בהקדם את ההצעה
הנ"ל - בפני הממשלה.

ה י ש י ב ה נ נ ע ל ת